

БИБЛИОТЕКА
СВЕТ ВЕ

СЕРГЕЙ

ЛУКЯНЕНКО

ЧЕРНОВА

От автора на поредиците за **Патрулите**
и за **Дълбината**

СЕРГЕЙ ЛУКЯНЕНКО ЧЕРНОВА

Превод: Васил Велчев

chitanka.info

Двадесет и шест годишният Кирил Максимов заварва у дома си непозната и изключително несимпатична девойка — Наталия Иванова, която твърди, че живее в гарсоньерата му вече четвърта година. При това, за разлика от Кирил, тя може да го докаже с документи. На всичкото отгоре любимото му куче Кашу признава за стопанка натрапницата и яростно я защитава от Кирил... Скоро младият мъж установява, че във фирмата, в която работи, дори не са чували за него. Познатите и съседите не могат да си го спомнят. Любимото момиче не иска да има нищо общо с него. Дори Котя — приятелят, с когото е споделил неволите си и две бутилки, го разпознава с усилие. А паспортът му се състои само от празни страници... Някой изтрива Кирил Максимов от този свят. Но кой? И защо? Ще успее ли Кирил да се впише в новата реалност и ще разкрие ли ролята на тайнствената Наталия и на отзивчивия Котя в цялата тази история?

1

Има дни, в които нищо не се получава както трябва. При свалянето им от леглото краката не уцелват чехлите, а гърба на любимото куче, което от уплаха те одрасква по глезена. Кафето се излива покрай чашата право върху новата ти риза. Когато стигнеш до метрото, установяваш, че си си забравил у дома документите и парите, а когато се прибереш вкъщи, разбираш, че не си ги забравил, а си ги изгубил. Заедно с ключовете.

Но се случва и обратното. Будиш се бодър и с приятни спомени от съня. Нямах махмурлук от снощното напиване. Успяваш да свариш яйцата рохки. Приятелката ти, с която си се скарал предния ден, сама се обажда и те моли да ѝ простиш. Тролеите и автобусите пристигат още когато приближаваш спирката. Началникът те вика при себе си и ти съобщава, че е решил да ти вдигне заплата и да ти изплати премия.

Повече ме е страх от такива дни. Все пак древните са били прави — не бива да разгневяваш съдбата с прекален късмет. Цар Поликрат ненапразно е хвърлил пръстена в морето. Само дето, когато морето е отхвърлило жертвоприношението му, е трябвало да си отреже пръста и да се надява, че няма да порасне отново. Ако не си късметлия по рождение — пази се от щастливите дни! Животът неслучайно прилича на раирана затворническа пижама. Ако се е случило нещастие — значи утре ще ти провърви.

Обикновено тази мисъл ме успокоява. Но не и днес.

Стоях пред вратата на апартамента си. Най-обикновена врата. Желязна заради изискванията на днешните криминални времена, евтина заради липсата на богат чичо в Америка.

Само че вратата беше открехната. Едва ли е необходимо да обяснявам какво означава това. Засега още не страдам от склероза, а Аня презрително запрати ключовете на пода преди една седмица, когато си тръгна. Родителите ми имаха резервна връзка ключове — не за да правят инспекции, разбира се, а в случай че изгубя своите. Но за

беда родителите ми от седмица бяха на почивка в Турция и нямаше как да ми дойдат на гости.

Стоях и си мислех за Кашу. Не знам защо скай териерът ми се казва Кашу — трябва да питате жената от развъдника. Може би защото тя обича кашу. А може би просто не знае какво е кашу. Стеснявах се да я попитам.

Какво би направил крадец, ако намери в апартамент дребен, но безстрашен териер? Ще е късмет, ако само го изрита.

Разбира се, в апартамента имаше някои ценни неща. Ноутбук. Музикална уредба. Телевизорът също не беше зле. DVD плейърът беше чисто нов. В края на краищата всеки опитен крадец би открил залепения със скоч на задната страна на гардероба запас — хиляда евро в хартиен плик.

Но аз си мислех само за Кашу. И сигурно щях да постоя още няколко минути, без да се реша да отворя вратата, ако отвътре не се бе разнесъл лек металически звън.

Крадецът все още беше в апартамента!

Никога не съм се отличавал с богатырско телосложение или с геройски нрав. Цялото ми познанство със силовите единоборства се изчерпва с вяло посещаване на шестмесечен курс по карате в тийнейджърските ми години, а целият ми боен опит — с няколко сбивания горе-долу по същото време. Но нахълтах в апартамента с ентузиазма на Брус Лий, на когото са му настъпили любимото кимоно.

Някога случвало ли ви се е да се чувствате като пълен идиот?

Стоях в тесния, полутъмен коридор на своята гарсонiera. Само че апартаментът изглеждаше чужд. Вместо грижливо завинтената за стената закачалка, от която самотно виси неприбраното от пролетта яке, се виждаше дървена закачалка на стойка със закачени бежова пелерина и чадър с извита дръжка. На пода имаше килимче с жизнерадостни шарки. В кухнята, доколкото можех да видя, също нищо не беше наред... Например хладилникът беше изчезнал някъде. Затова пък на негово място стоеше с тенджерата в ръка непривлекателна девойка по пенъоар. Когато ме видя, тя заврепя пискливо и изпусна тенджерата.

— Пипнах те, повлекано! — изкрещях.

Какво е това „повлекана“? Откъде ми хрумна тази дума? Изобщо не знам.

— Какво си позволявате? — извика в отговор девойката. — Напуснете! Ще повикам милицията!

Като се има предвид, че телефонът висеше до самата врата, обещанието ѝ бе не просто нагло, но и необмислено. Надзърнах в стаята — не се забелязваха съучастници на девойката. Затова пък там беше Кашу, седнал на дивана — на моя диван! А той лаеше гръмогласно: жив, здрав и напълно невредим.

Виж ти — бяха изнесли всички мебели! Колко време бях отсъствал — пет или шест часа? Хубаво, изнесли са ги, но защо са донесли други?

— Милицията? — попитах. — О, ще има и милиция.

Вдигнах слушалката и набрах нула-едно. Девойката престана да крещи и продължи да ме гледа безмълвно. Кашу лаеше.

— Пожарната слуша — разнесе се в слушалката.

Прекъснах връзката и набрах нула-две. Нищо, с всеки се случва. Не те обират всеки ден, при това по такъв заплетен начин.

— Милицията ли е? — попитах припряно. — Грабеж. Елате побързо. Улица „Студен прелез“...

— Вие да не сте болен? — попита девойката. Изглежда, се беше успокоила. — Или сте пиян?

— Пиян, напушен, набоцкан — потвърдих злорадо, докато оставях слушалката. — Разбира се.

Обърнах се и с радост забелязах на стълбищната площадка съседката. Свадливата възрастна Галина, почитателка на сплетните и мразеща съседите. Но сега, когато предвкушаваше новата тема за разговори, лицето ѝ изразяваше неподправено любопитство и дружелюбие.

— Вижте какво се върши, Галина — казах. — Дойдох и заварих в дома си крадла!

На лицето на съседката ми се изписа възторг, примесен с лека уплаха.

— Да се обадим на милицията, а, Кирилчо?

— Вече се обадох — успокоих я аз. — Ще ми бъдете ли свидетелка?

Съседката закима и направи нещо като лек замах към девойката:

— У, каква повлекана! Миналата година на пазара една такава ми открадна портмонето от чантата.

— Вие сте полудели — каза спокойно девойката. Извади пакет цигари, запали. Храбрият Кашу продължаваше да лае в стаята. — Кашу, млъквай! — изрева девойката и кучето моментално утихна.

Слисах се. Съседката настръхна и погледна накриво девойката. Мразеше кучето ми, както и всяко живо същество у дома. Но...

— Приятелка ли ти е?

— Какво? Тя? — задавих се от отвращение. Естествено, за нея всеки млад мъж беше похотливо животно, а ако отгоре на това беше и неженен — смесица между Казанова и Калигула. Но да ме заподозре, че съм довел вкъщи това безцветно същество с червеникави коси и лунички по цялото лице... — За пръв път я виждам!

— Аз вас ви виждам за пръв път! — възрази девойката напълно излишно. — Не знам какво се опитвате да постигнете, но по-добре напуснете апартамента ми...

— Кирил живее тук вече четвърта година — веднага се обяви в моя защита съседката ми. В този миг бяг готов да признае, че старата клюкарка заслужава уважение. — Родителите му са богати, купиха на синчето си апартамент, направиха ремонт. Другите по цял живот се блъскат, а той още на млади години с жилище...

Не, май избързах да похваля съседката. Какво ѝ влизаше в работата кой ми е купил апартамента? На нея самата тристайният апартамент ѝ беше подарен от държавата навремето за кой знае какви заслуги, докато е работела в Госплан^[1]...

* * *

— Вие сте полудели — каза девойката. — Или всичките сте от една и съща шайка.

Галина плесна с ръце. И се хвърли да звъни на съседната врата. Ние с девойката останахме да се измерваме със зловни и подозрителни погледи. Не помръдвахме от местата си, сякаш се бяхме наговорили. Само че тя пушеше — вече втора цигара, а аз въртях на пръста си връзката с ключове.

— Мама я няма вкъщи — отговаряше на Галина съседското момиченце иззад открената врата. — А тате спи след работа...

— Буди татко си, ограбват съседа ни! — възкликна радостно старицата.

Момиченцето погледна, извика ми пискливо: „Здравейте“ и се скри в апартамента, като не забрави да хлопне вратата. Галина веднага изкоментира:

— Ясна е работата. Наплюскал се е като свиня и си отспива...

Вратата се отвори отново. Излезе съседът — по гащета, потник и бос. Наближаваше четирийсетте, но беше як мъжага и в момента нямаше нищо против да цапардоса някого в окото.

— Здравейте, Пьотър Алексеевич! — изстреля съседката. — Вижте какво безобразие! Ограбват нашето момче посред бял ден!

— Вече е вечер — каза Пьотър, изблъсквайки съседката встрани. Приблужи се, погледна през рамото ми и попита: — Има ли нужда от помощ?

— Сега ще дойде милицията.

Съседът кимна и изрече с тъга:

— Жалко, че е девойка. Ако беше мъж, щеше да отнесе един по тиквата. Като за начало.

Девойката пребледня.

— А може би все пак да отнесе един? — започна да размишлява на глас Пьотър.

Но в този момент забуча асансьорът и съседът млъкна. След няколко секунди на площадката се изсипаха трима милиционери. Двама от тях бяха с автомати. Когато установиха, че засега няма по кого да стрелят, застинаха като почетен караул. Третият — явно старшият — ме попита:

— Кой повика милиция?

— Аз.

— Ваш ли е апартаментът? — попита старшият, кимайки към вратата.

— Да.

Девойката вътре се засмя истерично.

— Негов, негов — потвърди Галина. — Ние сме съседни. И свидетели!

— Старши сержант Давидов. Представете документите си — нареди милиционерът, засега без да прави опит да влезе в апартамента. — За всички се отнася!

Съседите се прибраха по апартаментите си. Дори флегматичният Пьотър Алексеевич придоби известна пъргавина. Аз извадих паспорта си и го подадох на милиционера, обяснявайки объркано:

— Връщам се от работа, вратата отворена... Изплаших се за кучето, тези гадове като нищо могат и да го убият...

— Кучето ви трябва да е такова, че като джафне, престъпникът да напълни гащите — каза милиционерът, изучавайки паспорта. Погледна накриво девойката. — Или бикините... Така. Кирил Данилович Максимов. С адресна регистрация град Москва, улица „Студен прелез“, номер 18... Така. Е, всичко е ясно.

Излязоха и съседите със своите паспорти.

— Ще бъдете свидетели — съобщи им Давидов. — Да влизаме ли в апартамента?

— Да влизаме — казах злорадо. — Представяте ли си, изнесли са мебелите, а вместо тях са донесли свои...

— Самонастаняване в чужд дом — вметна едно от ченгетата с автомати.

— Остави изводите на съдията — сръза го старши сержантът.

Влязохме в апартамента. Кашу отново се разлия. Давидов го погледна и поклати глава. След което съвсем учтиво се поинтересува:

— Вашите документи?

— В чантата са. На закачалката — кимна девойката.

— Извадете ги.

Девойката измъкна документите от дамската си чанта. Сега ме гледаше някак странно.

Старши сержантът изучава паспорта ѝ около минута. После се приближи до прозореца и го разглежда още минута под остатъците от дневна светлина. Подсвирна и ме погледна със загадъчна усмивка:

— Значи „Трета улица на строителите“^[2], гражданино Максимов...

Това, че ме нарече „гражданино“, изобщо не ми хареса. И с пълно основание.

Девойката се казваше Наталия, фамилията ѝ беше Иванова. На двайсет и една — с пет години по-млада от мен. Адресната ѝ регистрация беше за моя апартамент. Сега седяхме около масата в кухнята — аз, Наталия и старши сержантът.

Известно време Давидов изучава паспорта, после попита:

— И не се познавате?

Аз дори не отговорих. Девојката — също.

— Кой живее тук? — попита старши сержантът съседите.

— Той! — възкликна Галина. — Той живее тук! От три години вече.

Все пак имаше нещо човешко в нея.

— Кирил — потвърди Пьотър Алексеевич. — Не се съмнявайте.

А тази... за пръв път я виждам.

Старши сержантът погледна Наталия и попита с упрек:

— И за какво ви е това, гражданко? Фалшифициране на паспорт, грабеж...

— Оставете изводите на съдията — озъби се девојката. — Аз живея тук! Вече три години, откакто купих апартамента. А тези... — неопределено кимане някъде към мен или към съседите — за пръв път ги виждам! Та това е шайка, как не разбирате!

Слушах я и гледах към плочките. Обикновена редица плочки над печката и мивката. Аз имах красиви тъмночервени плочки, по принцип — много скъпи, но купени с намаление, като последни останали. Бяха точно колкото ми трябваха, два квадратни метра...

Плочките на Наталия бяха по-обикновени. Небесносини.

Да, за един ден могат да се изнесат всички мебели от апартамента. И ако трябва, дори да се сменят тапетите. Но да се изкъртят старите плочки и да се сложат нови? И то така прецизно?

Или все пак беше възможно?

Погледнах пода. Балатум. Не този, който беше при мен. Друг.

— Това вашият апартамент ли е? — попита Давидов. — Тук ли живеете?

— Не знам...

— Как така не знаете? — Той даже се разсърди. — Та нали вие...

— Тук живея. Това са съседите ми. — Кимнах на свидетелите. — Но тук... всичко напълно се е променило. Мебелите са други. Балатумът на пода... моят беше по-светъл и мек, с подложка...

Наталия изсумтя.

— Плочките на стената са други... — довърших, чувствайки, че шансовете ми да получа подкрепата на милицията намаляват.

— Плочките? — поинтересува се старши сержантът. — Плочките са други?

Той се приближи към стената. Почовърка с нокът по ръба. Попита другия милиционер:

— Ти нали си работил в строителството? Могат ли да се сменят за един ден плочки на стената?

Ченгето се поколеба:

— Теоретически всичко е възможно. Добро лепило, бързосъхнещ циментов разтвор... Но практически — не.

— Да отидем в банята — реши Давидов.

В банята се сушеше бельо. Женско. Наталия се засуети и засваля от възенцата гащички и сутиени.

— Ваша ли е банята? — попита Давидов. — Ваши ли са плочките?

Какво се хвана за тези плочки... Но разбихах накъде бие. Да се сменят два реда плочки е едно. Но виж, да се направи ремонт в банята...

— Като че ли са си моите — казах тъжно. — Тези, които си бяха като дойдох, не съм ги сменял.

— Някакви отличителни белези? Пукнатата вана, счупена плочка?

Честно се опитах да си спомня. Много ми се искаше да намеря в апартамента нещо свое.

— На крана имаше пукнатина, взех го преоценен — признах си. — Но този тук е друг, старият.

— Какъв стар? — възмути се Наталия. — Не съм сменяла крана, който си беше, той е и сега.

Радиостанцията на старши сержанта изписука. Той промърмори нещо в микрофона. Замислено докосна крана. Каза:

— Значи така. Кой има документи за апартамента?

— Аз! — отговори Наталия. — Ей сега...

Тя изтича в стаята.

— Аз също имах — изрекох. — В бюрото. Само че сега го няма в стаята, погледнах. Тоест бюрото го няма.

— Такива документи трябва да се пазят в сейф в банката — каза сериозно старши сержантът.

Тук не издържах и избухнах:

— Какви ги дрънкаш, пазителю на закона? Какъв сейф? Аз да не съм ти новобогаташ да държа сейф в банка? Ти самият къде си пазиш документите?

Той дори не се обиди — и това ме изплаши отново.

— Под дюшека... Успокойте се, Кирил Данилович, ще кажете нещо, което не трябва, и ще се наложи да ви задържа...

Наталия се върна. С документите за апартамента — договор за покупко-продажба, разписка за плащането, квитанции за ток...

Мълчах. Старши сержантът прегледа документите, върна ги и каза:

— Е, дами и господа, не виждам възможност да ви помогна. Кирил Данилович, трябва да се обърнете към съда. Ако апартаментът наистина е ваш...

— Как така ако наистина е мой? — възкликнах.

Давидов се намръщи и продължи:

— ... то копията от документите се пазят при нотариуса, при органите за регистриране на покупко-продажбата и в жилищен фонд, в края на краищата. Да се подменят всички тези документи... — той се запъна, — е, сигурно е възможно, но ще е толкова сложно и скъпо, че не си заслужава труда. Никой не би направил такова нещо заради едностаен в панелка в покрайнините на града!

Наталия изхъмка — толкова тържествуващо, че стана ясно — тя е уверена в наличието на документите. И в жилищен фонд, и при нотариуса...

— А вас, гражданко Иванова, ако живеете тук, бих ви посъветвал да завържете някакви отношения със съседите. Кой може да потвърди, че живеете тук? Приятелки, роднини?

— Роднините ми живеят в Псков, не са ми идвали на гости — защити се Наталия. — С приятелките ми се разхождам в парка и ходя на кино, а не пия с тях вкъщи като мъжете. А с такива съседи, дете нямат никакъв срам... — тя погледна ядосано съседите си, — въобще не искам да се познавам.

— Спокойно, спокойно. — Давидов спря с жест пристъпилия към Наталия Пьотър Алексеевич. — Ситуацията е сложна, но истината винаги възтържествува. Да напуснем апартамента на гражданката...

Разбрах, че съм загубил. И нямах какво да кажа. Макар че...

— Няма да ти оставя Кашу, кучко! — казах, прихващайки въртящия се при краката на Наталия скай териер. — А-а-а!

Кашу ме одраска по пръста, изтръгна се, падна на пода и се зае да лае. По мен.

— Само да си посмял да нараниш кучето ми, нещастнико! — изкрещя Наталия. — Кашу, мъничкият ми...

— Нека да представи документите на кучето! — извиках. — Това е моето куче!

Кашу седеше в ръцете на Наталия и възмутено ме лаеше. Пръстът ме болеше, но териерът не ми беше пуснал кръв.

— Да вървим, Кириле — потупа ме по рамото Давидов. — Да вървим. Изглежда, кучето не е съгласно с вас.

— Сега ще ви покажа документите! — крещеше Наталия подире ми. — Ама че мръсник! Ето заради какво си замислил всичко това, а? За да ми вземеш кучето?

Излязохме на стълбището, като Давидов ме побутваше, почти ме блъскаше. Моментално вратата се затвори с трясък зад нас. Ключалката изщрака. После тракна и резето.

— Такива ми ти работи... — изрече съчувствено старши сержантът.

Погледнах съседите. Галина — най-накрая си спомних презимето ѝ, Романовна — ме гледаше с неподправен възторг. И още как! Такава тема за разговори.

— Ще ви видя как ще се усмихвате, когато се върнете вкъщи от хлебарницата, а в апартамента ви е заживял чужд мъж — казах.

Галина Романовна опули очи.

— Ах, ти... — развика се тя, панически отстъпвайки към апартамента си. — Изобщо не те познавам! И ти никога не си живял тук!

Давидов въздъхна:

— Напразно го направихте. Изглежда, ви предстои дълго разследване, а вие настройвате свидетелите срещу себе си...

— Значи ми вярвате? — попитах.

Никога не съм обичал милицията. Прекалено често от ченгетата идват повече неприятности, отколкото помощ. Но този старши сержант ми харесваше, той... как да го кажа, приличаше на изряден. На нормален милиционер. Такъв, какъвто би трябвало да бъде. Дори

фактът, че отстъпи без борба пред документите на Наталия, не ме обиди.

— Вярвам ви. Нямате вид, че лъжете, а и защо да го правите? Вярвам и на съседите ви. — Давидов извади пакет „Ява“, предложи ми, но аз отказах. Той запали и продължи: — Ако аз решавах, една дума на тази проклета бабичка би имала по-голяма тежест от всякакви хартийки.

— Да, щом тя се е застъпила... — промърмори Пьотър Алексеевич. — Ще ме почерпите ли?

Давидов погледна в пакета и каза:

— Ченгетата не взимат последната... затова пък черпят с нея. Пуши, в колата имам още.

Изглежда, не им се искаше да се разотиват — дотолкова случващото беше изумило всички.

— Какво да правя? — попитах.

— Нямате ли документи? Освен паспорта?

Поклатих глава.

— Отидете в жилищен фонд. Минете през всички кантори, където може да има документи, потвърждаващи правото ви на собственост. Кой си без документи?

— Буболечка — измънках.

— Именно. Дори да доведеш сто свидетели, с които сте пили водка в апартамента, лепили сте тапети, чистили сте новото жилище — без документи си никой и нито един съд няма да те защити. Ако имаш познати журналисти — обърни се към тях. Може да те посъветват нещо или да напишат статия...

— То навремето се обръщаше внимание на статиите — промърмори Пьотър Алексеевич. — Сега... само за тоалетна хартия ги използват.

— Странна е тази работа с кучето — каза изведнъж Давидов. — Допускам всичко. И документите може да са сменили навсякъде, и да са залепили нови тапети, и да са сменили плочките. Но кучето да не познава стопанина си? Голямо ли беше, като го взе?

— Кутре. На два месеца.

— Някакво безумие — поклати глава Давидов. — Значи е друго куче.

— Моето е! Какво, няма ли да позная кучето си? Само за чужд човек всичките са като едно и също...

Радиостанцията на Давидов отново изписука.

— Успех... — изрече сухо той, сякаш беше решил, че е станал твърде откровен. — Истината така или иначе ще излезе наяве...

— Довиждане — някак неуместно се обади онова ченге, което беше работило като строител.

Качиха се в асансьора, като всеки хвана дулото на автомата на другия, някак без да забелязват това. Ето така стават нещастните случаи...

— Кирил, може би ще се отбиеш да пийнеш сто грама? — попита Пьотър Алексеевич. — Пребледнял си като мъртвец...

Поклатих глава:

— За напиване — ще се напия днес, но не сега...

— Имаш ли къде да пренощуваш?

— Има... предполагам. Ако в апартамента на родителите ми не са регистрирани някакви таджикски бежанци...

Пьотър не се усмихна.

Аз също си помислих, че в тези думи няма нищо смешно. Стиснах му ръката и повиках асансьора.

— Ако се наложи, винаги ще кажа, че си живял тук! — рече съседът ми. — И дъщеря ми ще потвърди, и жена ми...

Направи ми впечатление думата „живял“, макар че Пьотър едва ли й придаваше някакво значение.

---

[1] Държавна комисия на СССР по планирането. — Бел.прев. ↑

[2] На тази улица (сегашна „Мария Улянова“) живее главният герой от филма „Ирония на съдбата“. — Бел.прев. ↑

2

Оказа се, че в апартамента на родителите ми няма таджикски бежанци. Нито пък нагли непривлекателни девойки. Извадих от хладилника пакет замразени кренвирши и докато се варяха, полях цветята. Провървя им — макар че бях обещал да наминавам, досега все ме домързвяваше...

Може би цветята бяха виновни за всичко? Притежават колективен растителен разум и владеят древна магия...

Кикотейки се, отидох да ям кренвирши. Колкото и да беше странно, настроението ми не се развали окончателно, а с всяка изминала минута се подобряваше.

Взели са ми апартамента? Как ли пък не! Никой не може да ми го вземе. Ще се намерят „хартийки“, ще се намерят свидетели, ще се намерят и нужните хора в прокуратурата, които да вземат делото под контрол. В края на краищата баща ми цял живот беше работил като гинеколог, при това бе доста добър. Колко съдийки и съдийски съпруги бяха минали през него... Ще помогнат. В нашата страна е прав не този, на чиято страна е истината, а този, който има повече приятели. А аз хем съм на правата страна, хем ще се намерят и връзки.

Затова пък ще има какво да си спомням после!

Успокоявайки се с тези мисли, извадих от хладилника бутилка водка, пийнах сто грама с кренвиршите и я прибрах обратно. Не ми влизаше в планове да се напивам сам, но виж, да се посъветвам с умен човек, докато оправдаваме някоя бутилка, да намаля стреса — това щеше да бъде съвсем на място.

Взех телефона и се излегнах на дивана. На кого да се натрапя или най-добре да повикам при себе си? Човек, разговорът с когото не би се изродил в пиянски дрънканици...

И в този момент телефонът сам иззвъня.

— Ало? — попитах недоверчиво. Не дай боже родителите ми да са решили да ми позвънят вкъщи и да са се натъкнали на тази... повлекана...

— Кирил? — разнесе се жизнерадостен глас. — Ох, намерих те. Мобилният ти е изключен, у вас Анка разправя, че вече не живееш там... Какво, съвсем ли си се побъркал, да й оставиш апартамента и да се изнесеш?

— Анка? — попитах, вдигайки слушалката. Мамка му. На мобилния ми явно му бе паднала батерията. А зарядното беше останало в апартамента...

— А кой друг? Някаква мацка...

За Котя всички жени на света се делят на две групи: „мацки“ и „дама“. Мацки — това са всички лица от женски пол. А дамата е жената, в която в момента е влюбен.

— Котя, стига си дрънкал — помолих го. — Тук стават такива неща, че имам нужда от съвета ти...

— А аз — от твоя! — каза радостно Котя. Той беше напълно равнодушен към котките, но кой знае защо не обичаше името си по паспорт Константин и още от дете с удоволствие отговаряше на Котя или Котенце. Обикновено лепят такива прякори на яки флегматични мъжаги, отнасяйки се към тях с ирония. А Котя беше нисък, хилав и страшно подвижен. Без да е Квазимодо, но и без да е Аполон, Котя все пак притежаваше прилична доза обаяние. Мнозина красавци, опитвайки се да свалят в комбина с него две девойки, със смайване се бяха убеждавали, че най-симпатичната неизменно предпочиташе Котя. „Може просто Котенце“ — казваше той с усмивка при запознаването, и кой знае защо, това не изглеждаше нито маниерно, нито фалшиво.

— Идвай — казах. — При нашите, нали още помниш адреса?

— Помня го. — Котя се поумърлуши. — Слушай, при мен е пожар, трябва да довърша една статия. Имам още два часа работа. Ела ти, а?

— А твоята дама няма ли да има нещо против? — попитах.

— Всички мацки са гадини — отбеляза тъжно Котя.

Ясно. Поредната дама беше преминала в категорията на мацките, без да успее да обвърже моя твърде подвижен приятел. А новата още не се беше появила.

— Ще дойда — въздъгнах. — Макар че отлепването от дивана...

— Имам хубав коняк — забърбори Котя. — Добър довод, а?

— О, по дяволите коняка ти... — въздъгнах. — Добре, сега ще дойда. Какво да донеса?

— Е, ти си умно момче — отвърна Котя. — Каквото и да е, само не мацки!

И ето че така се получи, че лишен от жилище, аз отидох да пиянствам с приятел. При нормалния руски вариант на развитие на събитията би било странно да се очаква нещо друго.

Котя живееше в просторен двустаен апартамент в стара сталинска кооперация на северозапад. В определени периоди жилището му беше чисто и подредено, но сега, при отсъствието на дама, апартаментът му постепенно се превръщаше в типичния за Котя разхвърлян бардак. Съдейки по прахта по первазите и неизчистената печка, Котя се беше разделил с поредната си любима преди не по-малко от седмица.

При появата ми Котя се откъсна от компютъра, остави на масата бутилка коняк — наистина приличен петгодишен „Арарат“ — и доволно потри ръце. Каза:

— Сега ще потръгне. Че без сто грама не мога да избутам разказа, а не пия сам.

Това беше обичайното му оправдание. Без сто грама не беше готов да преживее напускането на поредната дама, да допише разказ или да даде мъдър съвет. Впрочем той наистина никога не пиеше сам.

Сипахме си коняк. Котя ме погледна замислено. В главата ми се въртяха десетки въпроси, но зададох най-нелепия:

— Котя, а какво е това „повлекана“?

— Това ли искаше да узнаеш от мен? — Котя намести очилата си. Късогледството му беше доста умерено, но някой го беше убедил, че очилата му отиват. По принцип те наистина му отиваха, при това с очила Котя изглеждаше като типично умно еврейско момче, работещо „в сферата на културата“. Тоест като самия себе си. — Повлеканата, наивни мой приятелю, е проститутка от най-ниска класа. От ония по гарите, по магистралите... — Котя се намръщи. — И откровено казано, във всяка мацка се крие същата тази повлекана...

— Няма да пия за това — предупредих го.

— Тогава просто за мацките.

Отпихме.

— Ако от мъка си решил да си поръчаш проститутка... — започна Котя.

— Не. А ти нали искаше да ме питаш нещо?

— Слушай, баща ти нали е гинеколог?

— Аха.

— Какви венерически болести има? Екзотични?

— Затрудняваш ли се с диагнозата? — не се сдържах аз. — СПИН, сифилис...

— Това са стари работи... — въздъхна Котя. — Пиша тук писмо за един вестник, изповед на мъж, който е водил развратен полов живот и в резултат е пострадал... Е, няма да се е разболял от сифилис! Или да се е заразил със СПИН... Всичко това е старо и скучно...

— Вкарай нещо от личен опит... — казах ехидно. — Не знам, старче. Вкъщи можех да погледна в някоя книжка, но така, по памет... аз самият не съм лекар.

Котя си изкарваше прехраната по доста оригинален начин — пишеше разкази за жълтите вестници. Уж документални. Всякакви там изповеди на майки, съгрешили със синовете си, терзания на гейове, влюбени в мъже с нормална ориентация, записки на зоофили, в които се е разгоряла страст към бодливците, признания на непълнолетни девойки, съблазнени от съседа или учителя. Бълваше тонове от тези гадости в периодите, когато бъдеше изоставен от поредната си приятелка. Когато половият му живот се нормализираше, преминаваше на сензационни материали за летящи чинии, духове и привидения, личния живот на знаменитостите, масонските заговори, еврейските интриги и комунистическите тайни. По принцип му беше все едно за какво ще пише, съществуваша само два периода — за секс и за останалите неща.

— Добре — намръщи се Котя. — Нека бъде СПИН... в края на краищата...

Приблжих се към компютъра, погледнах екрана. Поклатих глава:

— Котя, ти самият разбираш ли какво пишеш?

— А? — попита Котя.

— Що за фраза е това? „Макар че тя беше само на шестнайсет, беше развита като седемнайсетгодишна“?

— Какво му е лошото? — намръщи се Котя.

— Искаш да кажеш, че може да се направи разлика между шестнайсет- и седемнайсетгодишна девойка? По степента на развитие?

Котя промърмори нещо неразбираемо. После изрече:

— Смени там „седемнайсетгодишна“ с „двайсетгодишна“.

— Сам ще си го смениш. — Върнах се при масата. — Докога ще ги пишеш тези глупости? Ами съчини еротичен роман, нещо такова. Голям, сериозен. Все пак литература. Може да получиш Нобелова награда или „Букър“.

Котя изведнъж сведе поглед и аз смаяно осъзнах, че съм улучил. Пишеше нещо такова... сериозно. Или се канеше да пише.

По принцип на Котя щеше да му е достатъчно да опише с добър език собствения си живот, за да се получи напълно занимателно четиво за нравите на московската бохемска младеж и обкръжението ѝ. Но това вече не му го казах, защото реших, че лимитът от приятелски закачки за деня е изчерпан.

— В беда съм, Котя — казах. И сам се учудих колко леко прозвуча това. Правдиво. — Случи се някаква безумна история...

Думите дойдоха от само себе си. Докато разказвах, почти допихме коняка, Котя няколко пъти свали очилата си и ги избърса, накрая направо ги сложи върху телевизора. Няколко пъти уточни това-онова, а веднъж все пак не издържа и попита: „Не караш ли малко набързо?“.

Когато приключих, вече беше дванайсет.

— Закъсал си го — изрече Котя с тона на лекар, произнасящ предварителна, но доста неприятна диагноза. — Никакви документи?

— Никакви.

— Ти... нали не си губил паспорта си... документите? Може тайно да са препродали апартамента, да са заселили тази мръсница...

— Котя! Тя твърди, че живее там от три години! И по документи е три години!

Котя кимна и каза:

— На пръв поглед — изглежда обичайна апартаментна измама. Но... за един ден да сменят тапетите, плочките... какво там още?

— Балатума...

— Аха. А също така да сменят крановете, да изнесат мебелите и да вкарат нови... и освен това да създадат обстановка на обитаемост,

да разхвърлят чехли, да окачат сутиени... Кирил, единствената разумна версия е, че лъжеш.

— Благодаря.

— Чакай малко. Казах — разумна версия! А сега неразумните. Първата — полудял си. Или си се запил. Продад си апартамента преди седмица, когато Анка те е напуснала, и си забравил за това.

— А освен това съм подправил документите, за да се окаже апартаментът продаден преди три години!

— Нека за начало да се убедим, че вчера всичко е било наред. Някой идвал ли ти е на гости?

— Не — поклатих глава. — Чакай, идва! Игор намина вчера. Помоли да му дам да гледа един диск.

— Какъв диск?

— Не еротичен — отново не се сдържах аз. — Японска анимация.

— А какъв е този Игор?

— Не му помня фамилията, само Игор... Едно такова чевръсто момче, работеше в нашата фирма, после премина при враговете... познаваш го! Той ти сглоби и ти инсталира компютъра!

— Този, който все се измъква от казармата? — усмихна се Котя. — Помня го. Имаш ли му телефонния номер?

— Батерията на мобилния ми падна.

— Ти „Нокия“ ли имаш? Вземи моето зарядно, те всичките са стандартни. После ще ти представя сметката за тока — изкикоти се Котя.

Извадих телефона и го включих да се зарежда — наистина беше удобно, че всички модели имаха едно и също гнездо за зарядното устройство. Порових се из списъка с телефоните.

— Ето го. И какво?

— Набирай.

Котя ми взе телефона и се наклони опасно назад на табуретката — впрочем при него всичко беше захванато за пода, гърбът му се опря в стената. Веднага възкликна бодро:

— Игор? Здравсти, драги. Котя се обажда. Този, на когото миналата година инсталира компютъра. Приятелят на Кирил.

Той ми намигна и аз започнах да развинтвам капачката на донесената от мен бутилка.

— Да, разбира се, късно е. Извинявай. Но въпросът е много важен и неотложен. Вчера беше ли у Кирил? Каква е тази „Служба за доставки Кики“? Не, не се интересувам. Имам обаче друг въпрос — той още ли живее в Медведково? Все си е там? По-рано не е бил там? Еднотаен има, нали? Еднотаен, казвам! Аха. В апартамента нямаше ли погром, ремонт, следи от пренасяне? Трябва си, много си трябва даже! Аха! А куче има ли? Страхотно куче, казваш? А то вчера не хапеше ли Кирил? Не, почти не съм пиян. Слушай, Игор, кажи на мацката си, че когато мъжете си говорят, не бива да им се пречи! Дори и ако е в леглото и те чака... Какво?

Котя безмълвно ми подаде слушалката. Поклати глава:

— Учиш младежта, учиш я... просвещаваш я сексуално... и те така или иначе не възпитават мацките! Да. Но както разбирам, имаш свидетел. Вчера все още си живял там. И кучето ти те е смятало за стопанин, а не за „трепереща твар“^[1].

— Котя, ще ти намеря още десетина свидетели. Ромка Литвинов намина преди три дни, пихме по бира. А той често идва у нас. Още някой идва... Разбери, не съм се побъркал. В апартамента ми живее чужд човек. И всичко изглежда така, сякаш тя живее там отдавна.

— Казваш, мацката не е привлекателна? — попита небрежно Котя.

— Доста е далеч от „дама“.

— Какво ли не правят хората заради приятели — въздъхна Котя.
— Къде работи?

— Каза на ченгето, че е продавачка на Черкизовския пазар... продава обувки...

— Някакъв ужас — въздъхна Котя. — Страх и ужас. Отдавна не съм прелъстявал продавачки. Но едни нови половинки няма да са ми излишни.

— Чудесно — казах. — Само че какво ще ни помогне това?

— Поне ще изясня коя е тя.

Не се съмнявах в способността на Котя да омае безцветната Наталия Иванова. И не изпитвах никаква жалост към аферистката. Но това не ми беше достатъчно.

— Добре. Благодаря. Но какво друго да направя, посъветвай ме? Може би да се обърна към пресата?

Котя изсумтя. Той имаше много лошо мнение за пресата.

— Утре сутринта няма да ходиш на работа. Е, ще се обадиш на шефа си, ще го помолиш за отпусका... И тръгваш по маршрута: отдел „Благоустройство“ — нотариус...

— Отдавна вече не е отдел благоустройство, а жилищен фонд...

— Все тая! Общо взето — обхождаш всички места, където може да има документи за съществуването ти в бившия ти апартамент.

— Ако кажеш още веднъж „бивш“, ще те фрасна — казах мрачно.

— Извинявай. В бъдещия. — Котя ловко отскочи от преднамерено бавния удар. — В настоящия, в настоящия... Общо взето, ще обиколиш навсякъде. Не забравяй и за телефонната централа.

— О, да — оживих се аз.

— А после, когато не намериш никъде документите си...

— Защо никъде? — Мигом изтрезнях.

— Кириле, ако се съди по размаха на аферата, с теб са се захванали сериозно. Не разбирам кой и защо, но би било глупаво да организират в апартамента ти скоростен ремонт и да правят фалшиви документи, без да са взели истинските. А незнайните ти врагове не са глупаци! И така, ти не намираш документите. След това отиваш при юрист. Добър. Ако имаш пари — при много добър, а не на обикновена юридическа консултация. Ако нямаш пари, мога да ти дам назаем... е, ако не повече, половин хилядарка със сигурност.

— Благодаря — казах. — Хубаво, пари ще се намерят. Имам половин хилядарка в картата, пък и родителите ми... общо взето, знам къде са им запасите.

— Добре. Юристът ще ти даде мъдри съвети. Аз през това време ще се опитам да се запозная с тази ма... — Котя положи усилия и изрече: — Дама. Едва ли очакват такъв ход.

— Те?

— Защо, тя да ти прилича на бог Шива? С единия си чифт ръце е лепила плочките, с втория — тапетите, а с третия е разстилала балатума? Определено искам да се запозная с шегобийката... Да! Относно удивителния ремонт — ще отидеш и в строителна фирма. Хубава фирма, сериозна. Опитай се да изглеждаш като побъркан пачкаджия. И ги попитай дали могат да направят ремонт на едностаен апартамент за осем часа. Изреждай точно нещата, които са променени в апартамента ти. Кажи, че искаш да направиш изненада на жена си...

Каква ти жена, нямаш халка... Приятелката. Или кажи нещо друго. Не, с приятелката ще е най-правдоподобно. Много е важно какво ще кажат те...

Котя се оживяваше пред очите ми. И вината явно не беше в коняка, а в ситуацията, в която бях затънал. Винаги е така в живота — проблемите ти развличат дори и най-добрите ти приятели!

— Миналата година си сменях клозетната чиния — разказваше той. — Аз такова... строших я от глупост... Намерих добър майстор, трезвеник, възрастен. Нали така е в санитарната техника?

За всеки случай кимнах неопределено.

— Трябва да имаш опит! Опитът е главното — заяви Котя. — Та старият опитен майстор се занимава целия ден. От осем сутринта до десет часа вечерта. Аз се измъчих, и той самият страдаше... добрите майстори имат такъв обичай — докато не приключат с монтирането на клозетната чиния, не се ходи до тоалетна. Затова пък после е тяхно право и задължение да я употребят по пълната програма... Четиринайсет часа! За една клозетна чиния! А при теб — целият ремонт за осем...

Котя извади от кухненския шкаф цигари и пепелник. Аз кимнах, макар че пушех толкова рядко, колкото и той. Котя не намери кибрит, така че си запалихме от газовия котлон с електронно запалване.

— Как строши клозетната чиния?

— Казвам ти — от глупост. Нали знаеш, има едни такива китайски пиратки, малки като клечки. Палиш, хвърляш — тя се взривява. По Нова година децата гърмят с тях по улиците...

— И?

— През лятото ходих на плаж с приятели. Беше ми се залежала една кутия от тези пиратки и започнах да ги хвърлям във водата. Те не гаснеха, а се взривяваха под водата... някак забавно. Приятелите ми много се веселиха. Прибрах се вкъщи и реших да покажа на една дама, че тези пиратки продължават да горят във водата. Няма да взема да пълня ваната, нали? Хвърлих една в клозетната чиния... добре че затворих вратата. Тряс — и клозетната чиния стана на парчета. Само тръбата стърчи...

— Хидродинамичен удар — казах. — Взрив в течна среда в затворено пространство. Трябвало е да помислиш.

Котя не взе да спори. Въздъхна, дръпна си от цигарата и каза:

— Още нещо... Много ме вълнува кучето ти. Крайно ме вълнува.

— И ченгето каза същото...

— Прав е бил. Стените могат да се пребоядисат. Хората могат да излъжат. Но кучето никога няма да те предаде...

Той пуши мълчаливо известно време. После с удоволствие повтори:

— Хората могат да излъжат. Но кучето никога няма да те предаде... Трябва да го вкарам в някой разказ за зоофили.

— Ти си мръсна гад — казах. — Със сигурност ще станеш писател. Правиш сюжети от хорските беди!

— Не от хорските беди, а от собствените си сполучливи фрази — възрази Котя. — Това е всичко засега. Ще мисля още, но не мога да те посъветвам нищо друго. Разкажи по-добре какво стана между теб и Анка?

— Нищо. Тя иска стабилност, сигурност. Накратко — халка на пръста.

— А ти си против? Време ти е да улегнеш. Четвърт век вече си на бял свят, а още се мотаеш като мениджър на търговска фирма, продаваш компютърна техника... Работа ли е това? Все едно да кажа: „Аз работя в ОТК, надувам презервативи!“. Трябват ти хубава работа, вярна жена, някакво там дете...

Опулих се.

— Шегувам се, шегувам се — промърмори Котя. — Няма да взема да те уча. Все пак жалко, че сте се разделили с Анка, тя ми харесваше.

Изглежда, не се шегуваше. Замислих се и сипах коняк в чашите.

— И на мен ми е жал, Котя. Но така се получи.

— Анка ще ти бъде ли свидетел, ако се наложи?

— Да — изстрелях уверено. — Ние, общо взето, не сме се карали, разделихме се интелигентно.

— Точно когато се разделят интелигенти, започват големите свади. Нито един санитарен техник не би направил подобна глупост.

— Харесал си си ги тези санитарни техници... — промърморих. — По-добре наливай...

Поседяхме още два часа. Слава Богу, не се стигна до третата бутилка. Но и към края на втората доста се бяхме развеселили. Произшествието с апартамента окончателно се превърна в

приключение. Котя разказа историята на свой далечен роднина, който чрез хитри размени, разводи и раздели беше превърнал две гарсонии в противоположните краища на Москва в четиристаен „почти в центъра“. Историята, кой знае защо, ни се стори много смешна, ние се кикотехме на глас, и даже когато Котя съобщи, че в резултат на свръхнапрежение на силите роднината му получил инфаркт, жена му го напуснала и сега като глупак седи сам в големия си апартамент, болен и никому ненужен, това не ни огорчи.

По този повод Котя отбеляза, че най-важното в живота на човека е да изпълни своето предназначение, за това е писал дори великият мислител Коелю. Явно предназначението на роднината се е състояло точно в това, да извърши тази грандиозна размяна. А в сравнение с изпълненото предназначение, загубените здраве и жена са дреболии.

После Котя ми постели на дивана и се върна към недописаното си произведение. Положих глава на възглавницата, съобщих, че сън не ме лови, и моментално заспах под съпровода на равномерното потракване на клавишите.

---

[1] Цитат от „Престъпление и наказание“ на Достоевски; по този начин Расколников нарича нисшата категория хора. — Бел.прев. ↑

3

Станах рано, учудващо свеж и бодър. Припомних си стария виц, че на двайсет години пиеш и се веселиш цяла нощ и сутринта ставаш бодър, на трийсет години пиеш и се веселиш цяла нощ и сутринта ставаш и чувстваш, че си пил и си се веселил цяла нощ, а на четирийсет спиш цяла нощ и като станеш сутринта, се чувстваш сякаш си пил и си се веселил цяла нощ. Тъй като засега бях между двайсет и трийсет, нощите ми не си приличаха една с друга. Тази излезе сполучлива.

Котя още спеше. Взех душ, измих си зъбите с намазан с паста пръст, порових се в хладилника и си направих два сандвича със салам. Нямах никакво желание да чакам работника на умствения труд и на свободен график да се събуди. Исках да действам. Исках да се боря и да търся, да намирам и да не се предавам. Надникнах в спалнята.

Котя спеше на широко легло за двама, самотно притиснал се към стената. Разтърсих го за рамото.

— Ставайте, графе!

Котя измуча и отвори очи. Погледна ме смаяно.

— Тръгвам. Да търся истината. По жилищни фондове, нотариуси и адвокати. Ела да си заключиш вратата.

— А... Кирия... — Котя потри горната част на носа си. — Снощи доста се накиркахме...

Мразя глупавите каламбури! Дори като съм махмурлия.

— Ще минеш ли през Черкизовския пазар?

— Да видя дамата? Помня, помня... — Котя изпъшка и седна на леглото. — Добре, хайде, тръгвай... И аз ще ставам.

— Довърши ли работата? — попитах.

— Че как... „Девојката и нейното куче“. — Котя стана и тръгна подир мен към коридора. — Отлична история излезе, трогателна... Девојчето в детските ѝ години я съблазнил чичо ѝ, после я изнасилили всички съученици подред, след това работила в бордей в Малта, после

се върнала в Русия и се заела с развъждането на малтийски овчарки... и ето че намерила любовта си...

— Тъпак! — не издържах аз. — В природата не съществуват малтийски овчарки! Има малтийски болонки!

— Ти ги разбираш тези неща, ти си ни кучевъдът — не се смуги Котя. — А на редовия читател не му дреме дали е малтийска овчарка, или йоркширски териер... Затова пък каква финална фраза: „Хората могат да излъжат. Кучето никога няма да те предаде!“.

— Ето! Наградата „Букър“ ти е в кърпа вързана — казах, излизайки. Спомних си за Кашу и настроението ми веднага се развали.

Прекарах следващите четири часа в обикаляне. Хванах такси с шофьор-кавказец, както е прието понастоящем в Москва. Купето му беше по-здрaво от обикновено, пък и самият шофьор ми хареса, така че веднага се договорихме да му плащам на час и се заехме да обикаляме града. Жилищният фонд, нотариусът, отделът за регистрации на жилища... все места, където човек не би отишъл доброволно. Но на мен през този ден отчасти ми вървеше. Почти навсякъде минавах, без да чакам на опашка, почти всички бюрократи „ми влизаха в положението“.

Котя се оказа прав.

Всички документи за апартамента бяха на името на Наталия Степановна Иванова.

Не устройвах скандали. На нейно име — значи на нейно. Едва ли си струваше да настройвам срещу себе си дребните чиновници. Първо трябваше да съставя пълна картина на случващото се.

Последното ми посещение беше в Останкинската телефонна централа. Телефонът вече беше собственост на гражданката Иванова.

И изведнъж ми хрумна неприятно предположение. Помолих таксиджията да спре при офиса на МТС^[1] на Проспекта на мира, приближих се до гишетото на касата и казах номера си.

— Фамилията? — изстреля касиерката.

— Максимов.

— Грешка — повтори студено девойката. — Повторете още веднъж номера.

— Фамилията е Иванова — предположих. — Забравих, че е на името на жена ми...

— Колко пари ще вкарате?

— Сто рубли — казах мрачно.

И така, бяха ме лишили дори от мобилен телефон. Не изглеждаше голяма загуба — във всяка будка продават пакети за предплатени услуги, можех и да сключа нов договор. Колко имах в сметката? Петстотин рубли, не повече...

Ужасяваше ме друго. Те всичко бяха предвидили! Не бяха пропуснали дори такава дреболия като договора ми за мобилен телефон!

Нима не бяха пропуснали абсолютно нищо?

— Карай към поликлиниката — наредих на таксиджията. — Тук наблизо е...

Поликлиниката беше най-обикновена, от соцвремената. Стара, вечно в ремонт, с огромни опашки от кашлящи младежи и охкащи бабички. Младежите идваха за болнични, а бабичките — за да общуват. Тук си струва да се лекувате само ако не ви вълнува резултатът. Аз самият бях регистриран в поликлиниката само заради редките болнични „от грип“.

Тъничкият ми медицински картон не се намери. Но пък го имаше картона на гражданката Иванова — дебел, раздърпан. Явно тя обичаше да се лекува...

Излязох от поликлиниката, гледайки търпеливо чакащия ме таксиджия. Къде да се регистрирам като скитник? Впрочем нещата все още не бяха толкова зле. Можех да отида при майка и татко, при приятелите ми, в работата ми...

— Четвъртият час изтича — предупреди ме шофьорът.

— Ще продължа пеша — казах. — Наблизо е.

Заплащането от осемстотин рубли беше напълно приемливо, като се има предвид московският ценоразпис.

— Влизай, ще те хвърля — каза шофьорът. — Безплатно.

Навярно ако му бях разказал историята си, щеше да ме разбере. Шофьорът бе мегрел^[2], избягал от Абхазия по време на войната. Той също е имал някъде дом, който сега не му принадлежеше. Дори не можеше да го види — „в Абхазия веднага ще ме убият“.

Аз поне можех да погледна бившия си дом.

— Благодаря — отказах му. — Ще се поразходя малко. Живея тук наблизо.

Шофьорът потегли, а аз тръгнах към къщи. По пътя си купих пакет цигари — нервите ми все пак бяха обтегнати. По дяволите здравето, когато целият живот се разрушава!

Известно време обикалях пред блока, пуших и гледах пердетата. Чуждите пердета... аз изобщо не си слагах, предпочитах щори.

После влязох във входа, качих се по стълбите, постоях пред вратата. Беше тихо. Кашу сигурно дремеше на дивана...

Извадих връзката ключове. Отключих първата ключалка.

Но втората не успях. Загледах се и видях, че е нова.

— Какво правим? — разнесе се иззад гърба ми.

Обърнах се — по стълбите се изкачваше съседът ми.

— Пьотър Алексеевич, та това съм аз, Кирил! — възкликнах.

— А... — кимна той. Спря се до вратата си. — Тя сутринта смени ключалката. Сама я смени, оправна дама...

— Какво е това нещо? — попитах. — Взема ми апартамента... представяте ли си, всички документи са на нейно име! Навсякъде!

Пьотър кимна. Извади ключовете, започна да отключва своята врата. После рече:

— Честно казано, съседе, аз никога не съм виждал твоите документи...

Това беше като удар под кръста. Не намерих какво да отговоря. В този момент се хлопна още една врата и се подаде свадливата бабичка Галина.

— Кой е тоя, дето обикаля тук? — попита тя Пьотър Алексеевич, като напълно ме игнорира.

— Е, това е Кирил, съседът... бившият... — промърмори Пьотър.

— Какъв Кирил? Какъв съсед? Тук живее Наташа Иванова! — каза злобно бабичката.

— Стара вещица... — не издържах аз. — Нямах съвест, но поне помисли за Бога, че скоро ви предстои среща.

— Сега ще извикам милиция! — изкрещя бабичката, хуквайки към апартамента си. И се зае да беснее зад вратата.

— Нямах сметка да попадаш в милицията в момента — каза Пьотър, влизайки в апартамента си. — Искаш ли да пийнеш?

Безмълвно тръгнах надолу по стълбите. Не можех да чакам асансьора — в кръвта ми бушуваше твърде много адреналин.

Сега накъде? Строителната кантора... и киноложката. Да започнем с киноложката.

Извадих телефона и позвъних на жената от развъдника, на която не се бях обаждал вече повече от две години. Не вдигна веднага; съдейки по гласа ѝ, я бях откъснал от работа. Впрочем в развъдниците за породисти кучета постоянно се обаждат клиенти.

— Полина Евгениевна? — умишлено бодро попитах аз. — Обажда се Кирил Максимов, помните ли ме? Купих Кашу от вас.

— Кашу... Кашу... — промърмори Полина Евгениевна. Както и всички нейни колеги, тя помнеше по-скоро кучетата, отколкото собствениците им. — Помня, страхотно кученце... Искате да го чифтосате? Или се е разболяло?

— О, не, всичко е наред — излъгах аз. — Искам да се консултирам по един въпрос, ако може. Един мой добър приятел има проблеми с кучето си.

— Само че накратко — веднага наблегна Полина Евгениевна. Естествено, консултирането на приятели на бивши клиенти не влизаше в задълженията ѝ.

— Той има също скай териер, хубаво, младо куче — казах. — И то изведнъж спря да признава стопанина си. Сега възприема някаква случайна девойка като стопанка, а приятеля ми го лае, ръмжи му, готово е едва ли не да го ухапе. Защо може да е станало така?

— Изобщо ли не го признава? — заинтересува се кучкарката.

— Изобщо! Гледа го като чужд! А тази девойка много я слуша!

— Да не сте наказвали кучето? — попита Полина Евгениевна, давайки ми да разбера, че жалката ми хитрост за „приятеля“ не е сработила.

— О, не, как може! — промърморих.

— Не сте ли го кастрирали? Може би девойката сега има... критични дни... — засмя се Полина Евгениевна. — А кучето е младо, активно, така че се умилква около нея. Но това, че е престанало да ви възприема като стопанин...

— Приятеля ми!

— Добре, добре. Приятеля ви. Предайте на приятеля ви, че скай териерът е много емоционална и интелигентна порода и при грубо

отношение може да се обиди. Дори на стопанина си. Трябва да е по-нежен с кучето. Може би дори да му се извини. Та те всичко разбират, съвсем като хората! Няма да ми повярвате, имах един случай...

— Тоест такова нещо е възможно? — прекъснах аз Полина Евгениевна.

— Честно казано, аз не съм се сблъсквала — каза сухо кучкарката. — Но всичко все някога се случва за първи път. Доброта и грижи, запомнете! С доброта и грижи можете да накарате кучето да направи всичко, а не със сила и заповеднически глас! Кучетата са като хората, само че по-добри. За разлика от нас те не предават хората!

— Много благодаря... — измънках аз. — Така и ще кажа на приятеля си...

— Кажете му! И поздравете съпругата си... Наташа се казваше, нали?

Изстинах. Стори ми се, че чувам в слушалката шумолене на хартия.

— Грешите, не съм женен.

— Как да не сте женен? При мен всичко е записано — Кашу фон Арчибалд, самец, собственичка — Наталия Иванова...

— Да, права сте — казах. — Извинете за безпокойството. До чуване.

Не бяха пропуснали нищо! Бяха сменили документите дори в апартамента на кучкарката!

И за какво? Заради една гарсонiera в панелка?

Безумие, нелепост, безсмислие!

Приседнах на пейката. Извадих още една цигара. Повъртях в ръката си мобилния. Чужд телефон, чужд апартамент, чуждо куче. А ако това е само началото?

От какво още могат да ме лишат?

Роднините. Приятелите. Работата.

Набрах отдел „Продажби на дребно“ в моята фирма. Заето. Е, нормално. Обаждат се всякакви дечурлига, търсят яки видеокарти на ниски цени... Набрах шефа.

— Да?

— Добър ден, Валентин Романович!

— Добър.

— Безпокои ви Кирил Максимов. Мениджър продажби на дребно.

— От коя фирма?

Телефонът едва не се изплъзна от ръцете ми.

— От вашата! „Бит и байт“!

Пауза. Шепот — сякаш са покрили микрофона с ръка. Шефът в техническо отношение е пълен леймър, по никакъв начин не може да се научи да използва бутона за изключване на микрофона. Стори ми се, че чух: „Работи ли при нас Кирил Максимов? В «Продажби на дребно»?“. После шефът попита със същия учтив тон:

— Да?

— Днес не мога да дойда на работа, Валентин Романович. Така се стекоха обстоятелствата...

Отново пауза и шепот:

— Тъъ... Кирил Максимов?

— Кирил — потвърдих аз обречено.

— Къде казвате, че работите?

— В отдел „Продажби на дребно“. Мениджър. Попитайте Андрей Исакович!

— Андрей Исакович — преднамерено гръмко попита шефът. — Работи ли при вас Кирил Максимов?

— Не — разнесе се отговорът на старши мениджърът по продажбите на дребно. — Валентин Романович, постоянно ви казвам — не ни достига един човек! Трудно е трима с нашия обем на продажби, просто е невъзможно!

— Тъъ... Кирил Максимович... — каза шефът.

— Кирил Максимов!

— Кирил Максимов. Нещо не разбрах смисъла на шегата ви, но ако искате да работите в нашата фирма и имате опит...

— Имам. Три години работа.

— Къде?

— В „Бит и байт“! — извиках и прекъснах връзката.

Целият треперех. Това вече не беше заради хартийки. Валентин Романович не ме позна? Нищо. Не се виждам с него толкова често. Но Андриюша Ливанов, с когото заедно сме пили технически спирт и сме проливали трудова пот...

Хартийките могат да се подменят. Ако сте решили да отнемете апартамента на някого.

Хората могат да бъдат подкупени или... объркани. Ако някой си е поставил за цел да ме унищожи.

Но откъде у шефа и у Андрюшка такива актьорски способности? Вярно, че нашият Андрей е Ливанов, но не точно този Ливанов^[3]. И изобщо не е способен да изнесе отчаяната импровизирана реч за недостига на мениджъри!

Ръцете ми трепереха и причината за това не беше снощната разпивка. Огледах се. Моят двор. Моят, разбирате ли? Моят! Тези пейки и въртележки на детската площадка, окичени по случай деня на града — те са моите! Този метач, изстребващ мокрите есенни листа — също е моят! Всичко привично и уютно наоколо, дори локвата в тесния проход между нашия и съседния блок е моя, краката ми са се мокрили сто пъти в нея, а веднъж дори се подхлъзнах там, размахвах ръце като клоун, опитвайки се да се удържа да не падна, но все пак се плъснах в нея. Анка тогава се закикоти като побъркана и аз, гледайки я, също започнах да се смея, както си седях в локвата, а минаващата наблизко бабичка изказа мнението си за изгубилата срам и съвест младеж...

Набрах номера на Ани.

— Кириле, не ми се обаждай, става ли? — разнесе се в слушалката. — Не искам повече да общувам с теб. Наистина не искам.

Отбой.

Навярно отношенията ни наистина бяха изчерпани. Не се огорчих. Зарадвах се! Анка позна номера ми, тя ме помнеше!

Какво ставаше?

Настаних се по-удобно, кимнах с усмивка на чистача — той не ме позна и не отговори на кимането ми. И се заех да звъня на приятелите си, познатите и деловите партньори — всички наред по адресния списък на телефона, като започнах от мениджъра Ашимов и завърших с един познат на татко, стоматолога Яблонски, който преди половин година ми беше сложил поредната пломба.

Приключих с позвъняванията след половин час. Получаваше се странна картина... Впрочем не, би била странна, ако в нея въобще отсъстваха закономерности. Обаче закономерности имаше.

Случайните познати като Яблонски или мениджърите на големите фирми за продажба на едро ме бяха забравили напълно.

Приятелите ми, с които ме свързваха повече или по-малко лични спомени, се сещаха — не веднага, но след някое: „Льошка, ти какво, болен ли си? Миналата седмица пихме заедно бира в «Греблата»“, си спомнях и започвах смутено да се извиняват, оправдавайки се с погълналата ги изцяло работа или с последствията от снощното напиване. Петима си спомниха веднага за мен — Котя, макар че тук вероятно беше оказало влияние скорошното общуване, три девойки, отношенията ми с които бяха повече от топли, и, съвсем неочаквано, един младеж от конкурентна фирма. С този младеж не общувах особено често... в него имаше нещо такова... гейско като че ли...

Изохках. Ето на! История почти като в разказите на Котя. Изглежда, младежът наистина е гей! А аз явно съм му симпатичен. Затова и ме помни...

Кой знае защо, мисълта за това, че съм обект на сексуалните фантазии на гей, ме разтърси повече, отколкото обхваналата познатите ми склероза. Станах, отидох до магазина и си купих бира. Продавачките не ме познаха. Върнах се на пейката и се опитах да се съсредоточа. По дяволите момчето, което ми беше хвърлило око. До вечерта и той щеше да ме забрави.

А после сигурно щяха да ме забравят и девойките, с които бях имал романи.

А по-нататък какво?

Без работа. Без жилище. Без приятели.

Паспортът? Е, и какво от това? Фалшив е. Купил съм го на черния пазар.

А родителите ми?

Няма ли да повикат милиция, когато ме намерят в апартамента си?

Набрах номера на баща ми. Заслушах се в тракането и прашенето на световния ефир.

— Да? — отговори весело татко.

— Здравей, Кирил е — казах.

— Кой, кой? — не разбра баща ми.

— Кирил! Ти какво, родния си син ли не можеш да познаеш?

— Лошо те чувам, Кирилка — отговори добродушно баща ми. — Сякаш не е мобилна връзка, а полева телефонна централа... Как е? Трудиш ли се?

— Трудя се — отвърнах и отпих от бирата.

— Майка ти пита дали не боледуваш?

— Здрав съм като бик...

— Всичко наред ли е? Нали не е станало нещо?

Идеше ми да отговоря: „Изгониха ме от работа, взеха ми апартамента, а приятелите ми ме забравиха“.

— Всичко е супер! Как е почивката?

— Добре е. Турците се подмазват здраво, но гледат само към портфейлите ни — отвърна весело баща ми. — Жалко, че не дойде.

— Жалко — съгласих се аз.

— Просто така звъниш? Домъчняло ти е?

— Аха.

— Е, след три... след четири дни ще си дойдем. Майка ти вече ти е накупила сувенири.

Кимнах. Две-три тениски с надписи от рода на: „Турция — страната на веселите момичета“, раковина от морето, бутилка с някоя турска анасонова тинктура.

— Ще затварям, Кириле — продължи баща ми. — Нямам много пари в картата, а роумингът е ненаситен.

— Да ти вкарам ли някаква сума? — попитах.

— А, няма нужда. Чао!

— Чао, татко — казах.

Кой знае защо, не се чувствах спокоен. А уж ме познаха, и подаръци ми носят...

Просто нямах увереност. Ако едно денонощие беше достатъчно, за да ме забравят всичките ми приятели, на родителите ми щеше да им отнеме повече време. Доста повече. Може би цяла седмица. Но рано или късно — бях почти сигурен — щяха да ме забравят и те. С изумление ще се натъкват на снимките ми... впрочем кой можеше да гарантира, че и снимките няма да изчезнат? Или няма да се окаже, че на тяхно място са съвсем различни снимки?

Какво да правя?

— Трябва ми специалист — промърморих. И кимнах в отговор на думите си. Да, нужен ми е специалист. Човек, който да разбира поне отчасти какво се случва. Ченге? Едва ли. Адвокат? В никакъв случай. Екстрасенс? Може би. Става нещо невъобразимо. Екстрасенс... или свещеник?

Смутено докоснах кръстчето, висящо на гърдите ми. Формално съм православен християнин. И съм кръстен не в детството си, а в напълно съзнателна възраст. Тоест един вид осъзнато. Ходя на църква... понякога... Веднъж годишно дори се изповядвам. Може би наистина е дошло време да се обърна за помощ към Господ Бог?

Ох, каква беда... С Господа нещата са сложни, не мога да разчитам на лична аудиенция. Ще се наложи да отида при земните му представители. И какво ще си помисли всеки здравомислещ свещеник — а те в голямата си част са даже много здравомислещи, — когато му разкажа историята си?

Правилно. Болен човек. Или поне смахнат. Разбира се, ще ме утешават. Ще ме посъветват да се моля. Възможно е дори да се помолят заедно с мен.

Но, разбира се, никой няма да ми повярва сериозно. Освен някое не особено здравомислещо отче. Но от такъв не ми трябва помощ.

За всеки случай се помолих. Стана ми малко по-леко, както винаги, когато се опитваш да прехвърлиш проблема си върху друго и уж го прехвърляш.

Но на мен ми трябваше реален съвет, в този живот.

Отново набрах номера на Котя.

— Да? — откликна героят на литературния фронт.

— Здравсти. Кирил е.

— Тъъ... какъв Кирил?

Процесът прогресираше... и прогресията явно беше геометрична.

— Котя, обадих ти се преди половин час. Не помниш ли?

— Ами... — започна неуверено Котя.

— Кирил. Мениджърът от фирма „Бит и байт“! Познаваме се от пет години! Снощи ти бях на гости, изпихме две бутилки коняк!

Дълга пауза.

— Кириле, можеш ли да дойдеш веднага? — попита Котя.

— Да — отговорих с облекчение.

— Идвай. Само че бързо. Става нещо странно.

— Сериозно? Аз също забелязах — казах язвително и станах от пейката.

[1] Мобилньные ТелеСистемы (Мобилни ТелеСистеми) — голям мобилен оператор в Русия. — Бел.прев. ↑

[2] Мегрели (мингрели) — грузинска етническа подгрупа, населяваща областите Мигрелия, Абхазия и Тбилиси. — Бел.прев. ↑

[3] Андрей Ливанов — популярен руски актьор. — Бел.прев. ↑

4

През този ден ми вървеше с транспорта. Добрах се до Котя след четирийсет минути. Позвъних на вратата.

Котя отвори с известно закъснение. И се вторачи в мен с нескрито любопитство.

— Котя, това съм аз, Кирил — казах. — Помниш ли? Снощи ние...

— Се наквасихме... — промърмори Котя. — Засега все още помня. Влизай.

И все пак погледът му не ми хареса. Е, не ме гледаше като чужд човек, но като някой много, много странен познат.

— Значи помниш? — уточних аз. — Става някакво безумие. Започнах да се обаждам на познатите си...

— Да отидем при компютъра — каза Котя. — Прочети какво е написано там.

Послушно се приближих до компютъра. На екрана беше отворен някакъв текст. Погледнах въпросително Котя.

— Чети от самото начало — каза той, плъосвайки се на дивана.

Превъртях текста към началото и започнах да чета:

„Индивидуална тренировка.

Семьон Макарович, четирийсетгодишен учител по физическо, наблюдаваше внимателно преждевременно развитите осмокласнички, които тренираха в училищната спортна зала. Юля се приближи към него и каза:

— Изобщо не ми се получава шпагатът.

— Значи ще имаш тройка за срока — отговори Семьон Макарович. — Не си достатъчно гъвкава.

Юлия, всепризнатата отличничка на училището, пребледня.

— Само не тройка, Семьон Макарович! Нищо ли не може да се направи?

— Защо да не може? Може. Ела при мен след часовете. Ще проведем индивидуална тренировка за развиване на гъвкавостта“...

Погледнах към Котя. Той се намръщи:

— Пишех една халтура, когато ти се обади... чети нататък.

Занимателната история на четирийсетгодишния учител и негъвката ученичка прекъсваше. Така и не узнах по какви методи старият нимфетоман възнамерява да развие и без това прекомерно развитата ученичка. Затова пък по-нататъшният текст се отнасяше пряко до мен.

„Току-що ми се обади старият ми приятел Кирил Максимов. Странна работа — не го познах. А снощи с него бяхме заедно цяла вечер и изпихме бутилка коняк“...

— Две — уточних.

„Едва когато той започна да ми напомня за това, си спомних. Но си го спомних някак странно. Уж си спомням целия вчерашен ден. Помня и как работих, и че вечерта съм пил с някого. Но от главата ми съвсем беше излетяло точно с кого — докато Кирил не ми се обади. И лицето му си го спомних с усилие. И изобщо, всичко, свързано с него, е объркано в главата ми. Някои неща помня, други — не.“

— Твърде много „помня“ — казах. — Не следиш за стила си, литераторе.

— Не ми беше до стил — озъби се Котя. — Чети...

По-нататък Котя беше описал доста подробно снощния ни разговор и моите заключения. Текстът приключваше с фразата: „Имам сериозно подозрение, че ако Кирил се беше обадил половин час по-късно и не бях успял да запиша този текст, вече нямаше да го позная“.

Въздъхнах и се обърнах заедно с креслото към Котя.

— Докато мисля за теб — каза унило Котя, — като че ли всичко е нормално. Помня и теб, и всичко, свързано с теб. Но е достатъчно да си отвлека вниманието... Отидох да си направя кафе. Върнах се и се канех да продължа разказа за учителя по физическо. Гледам — на екрана някакъв странен текст! Започнах да го чета. И отново си спомних. Но... всичко е като в мъгла.

— Котя, какво става? — попитах.

— Ти самият всичко ли помниш? — попита той с надежда.

— Всичко. Но мен ме забравят. Родителите ми като че ли ме помнят. Анка... още няколко момичета...

— Тези, с които си имал най-силен емоционален контакт — заключи Котя.

— В смисъл?

— Тези, които постоянно си спомнят за теб. Това не им позволява да те забравят... или поне да те забравят бързо. Та нали ние постоянно забравяме разни неща. Това е нормално. Ако информацията е излишна, ако не я използваме, мозъкът я изтрива... или я забутва някъде в дълго чекмедже. На компютъра ми има едно приложение, което периодично пита: „Не сте използвали еди-коя си програма вече от половин година, трябва ли ви или може да се изтрие?“. Така че всичко е нормално... само че става твърде бързо. Сякаш имаш склероза.

— Защо аз? Аз помня всичко. Приятелите ми имат склероза.

— Това е невъзможно... — каза мрачно Котя. — Слушай, Кириле, ти си добър човек, много си ми симпатичен, но нямам намерение постоянно да си спомням за теб. Имай го предвид! А ако не си спомням за теб, ще те забравя напълно. И никакви записки няма да помогнат.

— Не изисквам подвизи от теб — промърморих. — Ако искаш, ще изтрия записките ти и ще си тръгна?

Котя се замисли за известно време. По-скоро за да ми обтегне нервите.

— Не, почакай. Интересно ми е. С какво се занимава днес?

— Обходих тълпа от бюрократи... — започнах да изброявам аз. Котя слушаше внимателно и кимаше. После попита:

— Опитал ли да отидеш на църква?

Опулих се. Котя не беше войнстващ атеист, но и не вярваше в Бог.

— Какви ги говориш?

— Защо не? Аз не съм атеист, агностик съм. А всеки агностик теоретично допуска съществуването на висши сили. След като е започнала такава мистика...

— Не, не съм ходил. Така... самичък се помолих... — признах си леко засрамен.

— Трябва да отидеш.

— Мислиш ли?

— Да. Защото не виждам никакъв друг изход за теб.

Помълчахме.

— Котя, нуждая се от помощ — казах най-накрая. — Може би наистина е мистика? Нямах ли познати екстрасенси?

— Откъде?

— Ами... ти самият, когато си в периода „не секс“, пишеш за всякакви чудесии... Общуваш...

— Какво? И аз общувам с такива тиквеници! Ти какво си мислиш, че ходя по шарлатани-екстрасенси, а после пиша за тях? Защо не вземеш да предположиш и че се чукам с овчарки, а после описвам това? Всичко си измислям, Кириле! Всички тези гадости са ширпотреба! Няма никакви истински екстрасенси... или поне аз не знам да има...

— Тогава наистина ми остава единствено да отида на църква — казах.

— Почакай. Знам при кого ще отидем.

Погледнах въпросително Котя.

— При Дмитрий Мелников. А? Добре ли го измислих?

— Ти да не се познаваш с него?

— О! И теб те е хванала склерозата — изхили се Котя. — Познавам се. Не много добре, но Мелников е разбран човек, купонджия. Само трябва да се отиде при него с бутилка коняк.

Дмитрий Мелников беше човек с рядка професия. Вече двацет години той работеше като писател фантаст и явно преуспяваше в това поприще. Във всеки случай познавачът на извънземните чудовища и родните вампири живееше в нов висок блок на „Кутузовски“, с чист вход и смел дядка-портиер, който, ако се съди по стойката и заядливия поглед, по-рано е служил като надзирател в лагерите.

Мелников имаше огромен и богато обзаведен апартамент, а той самият изглеждаше доста кротък. Винаги съм подозирал, че човек, чиито герои извиват със зъби арматурно желязо и пробиват с ритник бетонни стени, не трябва да има твърде геройско телосложение. Мелников наистина се оказа човек на средна възраст, със среден ръст и средно телосложение — затова пък със солидно шкембенце.

Ала той прие Котя напълно благосклонно. Аз също бях удостоен с ръкостискане от повелителя на съдбите на наивните юноши и романтичните девойки.

— Заповядайте в кабинета, момчета — демократично предложи Мелников. — Ако искате, обуйте чехли.

Някъде в недрата на апартамента подрънкваха съдове, детски глас мрънкаше нещо, джафкаше куче. Но зад масивната врата на кабинета веднага стана тихо. Тежкарската уредба тананикаше нещо. Беше изцяло прозрачна, така че се виждаше как вътре се върти дискът и примигват ненужни, сложени само за красота светодиоди.

— А вътре — неонка^[1] — казах.

Мелников ме погледна зарадвано:

— О! Колко приятно е да срещнеш образован човек. Че до какво се стигна — никой не помни класиката. Цитирах Стругацки без кавички, направих, така да се каже, литературен комплимент, а читателите започнаха да хвалят фразата като моя...

Настроението ми и без това не беше особено добро.

— Поне читателите имат добър вкус.

Мелников млъкна. Изглежда, решаваше дали си струва да се обижда и да ме гони заедно с Котя.

Не ни изгони. Промърмори:

— Освен вкус да имаха и начетеност... Как може да се хванат за един автор и да четат само него? Пък дори и този автор да съм аз!

Котя се изкикоти. Извади от торбичката, която Мелников вече беше успял да изгледа накриво, бутилка коняк.

— Ясно — каза Мелников. Отвори шкафа, в който се оказа, че има бар — и то не празен. Извади чаши. Сложи ги на стъклената масичка пред дивана. Замисли се и попита:

— Както разбирам, не сте дошли само да пиете?

— Много ни е нужна помощта ви — рече Котя. — Кирил е в една такава странна ситуация...

— Аз не съм издател — отговори бързо Мелников. — Мога да подсказва към кого да се обърнете с романа...

— Не, какви ги говорите, Кирил не пише — размаха ръце Котя.

Върху лицето на Мелников се изписа явно облекчение. Той попита:

— В такъв случай с какво мога да помогна? Единственото, от което разбирам професионално, е литературата. И по-конкретно — фантастиката.

— Историята на Кирил е фантастична... — започна Котя. — Но защо аз... Той сам ще разкаже...

Писателят фантаст ме погледна без никакъв ентузиазъм. Въздъгнах, седнах на дивана, взех в ръка чашата с коняка и започнах да разказвам:

— Вчера се прибрах вкъщи от работа. Живея сам... е, почти сам, имам куче...

Първите пет минути писателят откровено скучаеше. После върху лицето му се изписа леко любопитство.

Странно — разказването на най-изпълненото със събития денонощие от живота ми ми отне само четвърт час.

— Хубава история — Мелников си сипа още коняк. — Тъб... значи това е замисъл на вашия...

— Случи ми се наистина — казах мрачно. Така и очаквах, че фантастът няма да е най-добрият съветник. Фантастите вярват в чудесата по-малко, отколкото проститутките — в любовта.

— Вярно е, Дмитрий Сергеевич — потвърди Котя.

— Покажете ми паспорта си — помоли Мелников.

Свих рамене — какво могат да помогнат документите ми, — но все пак извадих паспорта си и му го подадох.

— Кажете, Кирил Данилович... — каза Мелников, изучавайки паспорта ми — Как докарахте документа си до такова състояние? Във вашата ситуация...

Взех паспорта и се вторачих в страницата със снимката. Най-обикновен паспорт... Само че... само че с много блед шрифт. И снимката сякаш беше избледняла. А страниците — крехки, пожълтели.

— Вчера беше нормален — казах. — Виж...

Подадох паспорта на Котя — той се втренчи ужасено в бледите страници.

— Интересно — каза Мелников с явно удоволствие. — Я го дайте...

Той още веднъж изучи внимателно паспорта. Прелисти го. Изхъмка.

— Какво още има? — попитах.

— А знаете ли, Кириле, че никъде не сте регистриран?

Страницата с адресната регистрация наистина се оказа празна. Както и да я гледах — под ярката светлина на лампата, при прозореца,

под ъгъл и под слънчевите лъчи — нямаше никакви следи от печат.

— В Москва не е лесно без регистрация — въздъхна Котя. — Може би трябва да получиш временна регистрация? Е, шегувам се, де, успокой се!

На мен не ми беше до шеги. Прибрах паспорта в джоба си. Погледнах Мелников.

— И така, трябва да изхождаме от това, че разказът ви е истина? — попита Мелников.

Кимнах.

— И искате съвета ми... тъъ... като човек, измислящ всякакви неправдоподобни истории?

Отново кимнах.

Мелников се отпусна на облегалката на дивана и подпря лакти на кожената възглавница. Замислено повъртя в ръка чашата с коняка.

— Ако бях Стругацки, А и Бе^[2] — започна той, — бих измислил следното... Бих измислил, че вие сте абсолютно ненужен човек, незабележителен с нищо... Извинявайте, това е само пример...

— Нищо, продължавайте — помолих го аз.

— И ето че самият живот, самата реалност се е заела да ви изхвърли от мирозданието. Постепенно се изтриват всички ваши следи — първо бюрократичните хартийки, после спомените на случайните познати, после спомените на приятелите и роднините... И тази история би завършила с... — Той се замисли. — Би завършила с това, че ще се стопите, ще се превърнете в незабележим и забравен от всички призрак. Нещо такова.

— Благодаря — казах, чувствайки странна сухота в устата. — А възможни ли са други варианти?

— Разбира се! — откликна радостно Мелников. — Ако бях Глобачов^[3], бих предположил, че Земята е нападната от извънземни. По такъв хитър начин те си изчистват плацдарм — изтласкват човека от живота, изтриват спомените за него, подменят книгата... и вашето място се заема от агент на враждебната цивилизация. Историята би завършила с това, че вие ще встъпите в битка с тях, ще проникнете на тяхната планета и ще им разкажете играта.

Тази версия ми се стори по-оптимистична. Но не вярвах в способността си да подплаша извънземните нашественици.

— Ако бях Заров — продължи Мелников, — вие щяхте да сте момче или наивен юноша. И вашата твърдост щеше да се изпитва от извънземна цивилизация — не толкова зла, като при Глобачов, но също недобронамерена. Вие щяхте да възмъжеете и да се закалите в борбата, щяхте да им разкажете играта, по случайност щяхте да придобиете всемогъщество, но щяхте да се откажете от него по неясни причини.

— Това вече съм го пропуснал — казах. — Заради възрастта. Нататък?

— Ако бях Велесов — произнесе Мелников замислено, — по този начин щяха да ви подготвят за преминаване в друг свят — откъдето и сте дошли като дете. А в този свят има много богове, чудовища и вълшебници. Може би самият вие щяхте да сте от рода на богове или герои. И...

— Щях да им разкажа играта — досетих се аз. — И да заема полагащото ми се място.

— Аха. Но после щяхте да откриете, че съществуват още по-яки богове. И щяхте да започнете да воювате с тях...

— Други версии? — попита Котя. Изглежда, той обичаше фантастиката — затова сега се кокореше доволно, гледайки Мелников.

— Ако бях Охотников, нямаше да обяснявам нищо — усмихна се злорадо Мелников. — Щеше да ви тормози всеки, който не го мързи. Щяхте да страдате много дълго, а после щяхте да разберете, че се налага да започнете живота си отначало. И отново да постигнете всичко и да завоювате любовта на забравилата ви жена...

— Този вариант нещо не ми харесва — признах си аз.

Котя се изкикоти.

— Ако бях Чудов — присви очи Мелников, — щяхте да сте мачо. Интелектуалец с тънък усет към психологията на околните, но с маниерите на армейски сержант. И зла девойка щеше да ви облее с фекалиите от нощното гърне, а ченгетата дълго щяха да ви млатят с палки. Докато ви потекат кървави сополи. Но силата на духа ви щеше да превъзмогне всичко.

Котя прихна.

— Ако бях съпрузите Иноченко — Мелников се замисли за миг, — то подобни гадости щяха да се случват редовно с много хора, всички щяха да ги очакват и да се подготвят за тях. Но вие може би

щяхте да сте момиче или млада девойка. Всичко щеше да завърши тъжно, но оптимистично.

Котя се смееше с глас. Аз неволно се усмигнах.

— Ако бях младият и честолобив автор Вася Пупкин^[4], бих поиграл с религията — продължи Мелников. — Например щях да ви направя съвременния Йов, когото Бог изпитва и засипва с беди. Освен това бих очаквал да имате проблеми със здравето, милицията и престъпния свят.

— Изобщо не ми харесва — заявих.

— Ако бях Дромов, епидемията от изтриване на хората от реалността щеше да започне внезапно и по целия свят. Вие щяхте да работите в спецслужбите и да разследвате това дело — докато и с вас самия не започне същото. Все пак бих предложил обяснения, но не особено убедителни — не е в тях работата.

— Кажете, а ако бяхте Мелников? — не се сдържах аз. Мелников въздъхна:

— Ако бях Мелников... а аз съм Мелников... то бих написал смело роман с който и да е подобен сюжет. Нали разбирате, аз и сега фантазирам, предлагам различни варианти... а за по-забавно привеждам паралели...

— Но все пак? Кое според вас е най-реално?

— Никое! — Мелников изпи на екс коняка си. — Не вярвам в тези глупави пришълци, в тези богове и герои, в тайнствените закони на мирозданието, страданията и останалите глупости! И Велесов, и Дромов, и Иноченко — никой не вярва. Всички писатели фантасти са много здравомислещи хора. Те просто развличат хората. Е... освен това и малко екстраполират реалните житейски проблеми във фантастична ситуация, за да е по-интересно за четене. Така че всичките варианти са възможни — и всичките са нереални.

— Но нали с мен става нещо — казах. — Разбирам, не искате да ми повярвате. Не можете. Мислите, че това е номер... бълнуване на болен... Но допуснете поне за миг! Какво да правя?

Мелников се замисли.

— Е, за начало... Късно е да ходите в милицията. Ще ви арестуват за всеки случай и край... Дръжте се с тези, които ви помнят. Близките приятели. — Той погледна Котя. — Родителите. Приятелките. Не им позволявайте да ви забравят. Печелете време —

всичко може да се промени... Какво още? Постарайте се да намерите някакви документи. Акт за раждане. Някакви справки в случайни учреждения... Снимали ли сте се в киното? Давали ли са ви по телевизията? Домашни видеозаписи, снимки... Отидете при лекар, открийте си медицински картон. Частните поликлиники няма да ви искат паспорт... Отидете на църква! Помолете се!

— Май само последното ми е останало — казах аз. — Да се моля.

— Кириле — започна Мелников, — готов съм да ви повярвам. И ще ви кажа честно — страх ме хваща при мисълта, че не се шегувате. Защото ако се е случило с вас, може да се случи и с мен. Но не знам отговора. Не съм оракул. Аз съм само писател фантаст. Мога да ви съчувствам, да пийна с вас, да ви дам няколко глупави съвета. Но това е всичко!

— Извинявайте, че така се натрапихме — каза Котя. Изглежда, усещаше, че аудиенцията е приключила.

Мелников стана, разля по чашите остатъка от коняка и каза:

— На изпроводяк?

Пих без всякакво удоволствие. Странна работа — уж не очаквах никакви чудеса, но все пак се разстроих.

— Дръжте ме в течение — каза Мелников. — И аз, ако измисля нещо, ще се обадя... тъъ... на Котя.

— Аз имам мобилен телефон — казах, кой знае защо. — Запишете си го...

— Да, да, разбира се. — Мелников се засуети, взе от масата някакво листче и надраска на него номера ми. Можеше да се очаква, че след половин час това късче вече ще е отишло в кофата за боклук.

Взехме си довиждане някак сковано. Вероятно при други обстоятелства Мелников би се оказал интересен събеседник и щяхме да останем при него не час, а цяла вечер. Естествено, виновните бяхме ние с Котя: дойдохме при човек, който отдавна се е отучил да вярва в чудеса, а ние искахме той да повярва в тях.

Попристъпвахме при вратата, многократно повтаряйки, че „ще се държим в течение“, а после Мелников някак ловко и незабележимо отключи и не ни оставаше нищо друго, освен да излезем на стълбището. От дълбините на апартамента ухаеше на току-що изпържени кюфтета, и писателят леко нервничеше.

— Ще се обадим пак! — каза бодро Котя на затварящата се врата, чу в отговор неопределеното „аха“ и ме погледна виновно.

Свих рамене.

— Него по принцип си го бива — промърмори Котя. — Даже е голям купонджия. Мислех, че ще си поговорим повече.

— Проститутките вярват в любовта — казах.

— Какво? — Котя натисна бутона на асансьора. — Какви проститутки? Не, не съм против...

— Фантастите вярват в чудеса още по-малко, отколкото проститутките в любовта. Това си помислих, когато дойдохме при Мелников. Само че проститутките вярват в любовта. Тихичко, без да казват на никого, но вярват. Мечтаят, че има още нещо, освен дебели потни мъже, които търсят секс срещу пари. Мечтаят и се боят да повярват в това. Така и твоят Мелников... всъщност му се иска всичко това да го има — чудесата, извънземните, паралелните светове. Всичко това да не е само обвивка на бонбон, а самият бонбон... разноцветни бонбони в кутия. Но той се бои да повярва! Много по-лесно му е да убеди себе си, че съм измамник или психар. Ще си пийне водка с кюфтетата, ще се почеше по тила и ще отиде да пише за коварните пришълци.

— Добре го каза! — възкликна с възхищение Котя. Побарабани с пръсти по бутона на асансьора. — Това за проститутките беше яко!

— Включи го в някой разказ — предложих аз. — Да вървим пеша, асансьорът не работи.

— Как да не работи, въжето се движи!

Махнах с ръка и тръгнах по стълбите.

— Пеша от дванайсетия етаж? — възмути се Котя подире ми. — Е, да видим кой е по-бърз!

Бях стигнал едва до седмия, когато асансьорът отмина нагоре. После и вторият. Ускорих крачка, но някъде на четвъртия етаж спускащият се асансьор ме изпревари.

Все пак по-целесъобразно е да си мързелив.

Запрескачах през стъпало и изскочих на площадката пред входа. Котя вече отваряше външната врата.

— Чакай! — извиках. — Закъде се разбърза?

Котя застина на прага и погледна към четящия вестник портиер. Аз направих още няколко крачки — и се спрях.

Котя ме гледаше с празен, чужд поглед.

— Котя? — попитах аз.

Котя се изкашля и попита:

— Да?

— Какво, не ме ли познаваш?

— Тъъ... — измънка Котя. Погледна отново портиера.

— Някакви проблеми, младежи? — попита старецът мнително.

— Не, никакви проблеми — отговорих аз, промъквайки се навън покрай Котя. — Всичко е наред!

— Откъде идвате? — извика портиерът подире ми. Не отговорих. Стоях и чаках, докато Котя излезе неуверено от входа. Не че се беше паникьосал, но явно беше застанал нащрек.

— Котя? — повторих аз. — Котя?

— Не ви помня — отговори искрено Котя, отпускаяки се леко. — Вие... познат на Мелников ли сте?

— Да — казах. — Познат. Нима не помниш?

Котя поклати глава и попита:

— Нещо случило ли се е?

— Ти... вие от Мелников ли идвате? — процедих аз. Котя кимна.

— Той вкъщи ли е?

— Да, разбира се. — Котя пристъпи на място. — Значи отивате при Мелников? Извинявайте, позната физиономия, но изобщо не мога да си спомня...

— Всичко е наред — казах. — Такава е външността ми, незабележителна.

— Е, аз ще тръгвам... — Котя пристъпи, погледна ме накриво, понечи да каже нещо, но поклати глава и се извърна.

Извадих цигарите, запалих. Димът беше сладък и горчив едновременно. Зад стъкленото прозорче на гишето се мярна лицето на портиера — юначното старче беше нащрек. Чудеше се дали да не повика ченгетата...

Отново бръкнах в джоба си и извадих паспорта. Отворих го. Крехките страници се разпадаха в ръцете ми, снимката шумно отскочи и падна на асфалта. Вдигнах я — лицето върху сивото квадратче вече не можеше да се разпознае.

Беше студено. Все пак вече бе есен. И обещаваха студена зима...

— Значи така... — промърморих аз. Неясно дали заплашвайки някого, или опитвайки се да изградя план. — Значи така? Значи така!

Първо — чудеса няма.

Второ — изключения са възможни, но само за зли чудеса.

А ако е дошло времето на злите чудеса, няма полза да оставам добър.

---

[1] Цитат от повестта на братя Стругацки „Приказка за тройката“. — Бел.прев. ↑

[2] Аркадий и Борис. — Бел.прев. ↑

[3] Тук и по-долу Лукяненко окарикатурява няколко съвременни руски писатели фантасти. Глобачов е Василий Головачов, Велесов — Ник Перумов, Охотников — Вячеслав Рибakov, Чудов — Олег Дивов, съпрузите Иноченко — Марина и Сергей Дяченко, Дромов — Александър Громов. Самият Лукяненко носи част от чертите както на Мелников, така и на Заров, който е герой в романа му „Есенни посещения“. — Бел.прев. ↑

[4] Вася Пупкин — съвременен руски градски фолклорен образ, персонификация на никому неизвестен самонадеян писател, политолог и т.н. — Бел.прев. ↑

Прозорците на апартамента ми не светеха. Едва ли девойката Наталия Иванова си беше легнала в осем часа вечерта.

Качих се на своя етаж, позвъних. Кашу изджавка и млъкна, настръхнал. Постоях няколко минути, после свих рамене и влязох в асансьора. Ако някой ме следеше през шпионката, то той щеше сега да заситни със старческата си походка обратно към телевизора, отбелязвайки в паметта си, че при съседката е идвал кавалер. Изобщо не се съмнявах, че проклетницата Галина Романовна вече напълно ме е забравила.

Интересно как изобщо тези бабички, които не се откъсват от безкрайните сапунки и уплътняват вратите си с дерматин, успяват да чуят звъненето на съседните врати? А освен това имат навика да се шляят из поликлиниките и да се оплакват на лекарите от слабия си слух!

В асансьора натиснах бутона за деветия етаж. Беше опасно да чакам Наталия на площадката до шахтата за боклук — непременно някой щеше да дойде с кошчето си или да изпуши цигара. А деветият етаж ме устройваше напълно — в единия апартамент живееше възрастен дядо, който не излизаше самостоятелно, другите два се наемаха от многочислени семейства на източни гастарбайтери, които никога не звъняха в милицията. По-рано ме дразнеха тези тихи източни хора — таджики или узбеки, живеещи по десетина души в апартамент. Не, нищо лично — те се стараеха да се доберат до жилището си незабележимо, по ъглите, като хлебарки на дневна светлина. Най-обикновен битов шовинизъм.

А сега се радвах на тихите съседи от последния етаж. Седях до шахтата за боклук, пуших, гледайки през прозореца надолу към подстъпите към входа. Стъмваше се, но лампата над входа беше ярка, щях да успея да видя Наталия навреме.

Няколко таджики се качиха нагоре и влязоха в апартаментите си, правейки се, че не ме виждат. Тихичко опустошавах пакета цигари.

Заваля дъждец — ситен, тих; аз даже обичам такова есенно време. То е като напомняне, че лятото е свършило. И почти веднага долу се мярна шареният кръг на чадър.

Вероятно го бях видял предния ден в апартамента, сред останалите чужди вещи. А може и да не го бях видял. Но веднага почувствах, че това е Наталия.

Коремът ми се сви от студ, краката ми изтръпнаха. С усилие се заставих да отида до асансьора и да натисна бутона. Някъде долу хлопна врата, но асансьорът вече приближаваше деветия етаж. Влязох, но не натиснах бутона за първия етаж.

Вместо мен това го направи Наталия и асансьорът послушно пое надолу.

Трудно се става бандит, след като четвърт век си живял честно и порядъчно.

И не ти се ще да влизаш в затвора за бандитизъм.

Извадих от вътрешния джоб на самото си ножа, купен преди два часа от лавка до метрото. Евтина китайска имитация на някаква прочута марка. Не ми пукаше. За мен беше важен застрашителният му вид — тясно дълго острие с хищни зъбци и улей за оттичане на кръвта. Ако в лавката се продаваха и убедителни фалшиви пистолети, щях да си купя един.

Никак не ми се ходеше в затвора.

Вратата на асансьора се отвори със съскане и непривлекателната девойка Наталия пристъпи в кабината. Дори не пристъпи, а се наведе, вдигайки крак, но в този момент ме видя, опули се и се опита да отскочи. Хванах я за рамото и я вкарах в асансьора. Притиснах ножа към гърлото ѝ — движението се оказа толкова естествено, сякаш цял живот съм бил маниак-насилник, ловуващ в асансьорите.

— Ще викам — каза Наталия, поглеждайки накриво ножа.

— И защо не викаш? — попитах.

Сгънатият чадър се опираше в крака ми, Наталия упорито не го пускаше. В другата ѝ ръка имаше торбичка с някакви продукти.

— Пуснете ме, не ви познавам! — каза девойката на висок глас.
— Пуснете ме!

Натиснах бутона за шестия етаж.

— Лъжеш. Ти ме помниш. А това означава...

Погледът и обходи лицето ми. Тя облиза устни. Предпазливо поклати глава:

— Вие сте полудял. Ще ви затворят. Знаете ли как постъпват в пандиза с насилниците?

— Наталия, вие сте твърде спокойна — казах.

И веднага осъзнах, че съм попаднал в целта. Тя беше прекалено спокойна за жена, която е заплашена с нож... без значение от кого — маниак или измамен предния ден наивник.

— Вие не сте убиец. Няма да ме докоснете.

— Да проверим, а? — попитах. — Вие ме лишихте от всичко. Апартамент, работа, документи. Нямам какво да губя!

— Живота си — отговори кратко тя.

— Той не е чак толкова важен. — Хванах ножа по-удобно, така че острието се допираше до шията в областта на артерията. — Само да гъкнеш — и удрям!

Асансьорът спря. Вратата се отвори.

— Препоръчвам ти да се държиш така, сякаш сме стари добри приятели — казах аз, прегръщайки Наталия през рамото. — Ще отвориш спокойно вратата и ще влезем в апартамента. Разбрахме ли се?

Ако бях предвидил всичко правилно и ако Наталия не започнеше да се дърпа и да вика, ножът нямаше да се види от съседската шпионка. Вървят си прегърнати младеж и девойка, нямат търпение да се доберат до леглото, какво необичайно има тук? Точно такава картина иска да види старата климактерийна проклетница съседката.

Наталия не се задърпа.

Ключалките изщракаха и влязохме в апартамента. Затворих вратата зад себе си с крак и зашарих по стената, търсейки опипом ключа за осветлението. Правоъгълникът на кухненския прозорец излъчваше умиращ сумрак. В стаята тревожно изляя Кашу. Беше студено — нима още не са пуснали парното?

— Ключът е по-долу — каза Наталия презрително. — На равнището на отпусната ръка.

— Да де, да, как можах да забравя — промърморих.

Лумна светлина. Погледнах в стаята — кучето лежеше на дивана, нямаше никой друг.

— И сега какво следва? — попита Наталия. Леко наведе глава, отдалечавайки я от острието. — Веднага ли ще ме убиеш, или първо ще ме поизмъчваш?

Кашу скочи от дивана. Изстреля се в коридора, размаха опашка и застина някъде на границата между бягството и лая.

— Ти си твърде спокойна — повторих аз като заклинание.

Това беше единственото, което можех да предявя като улика, застанал в това чуждо, непознато жилище.

— Наталия, не мога да докажа нищо. Но съм сигурен, че си много вътре в тази история.

Девојката изсумтя:

— Така ли ще стоим?

— В кухнята — наредих аз.

Влязохме в кухнята, аз дръпнах завесите; Кашу ни следваше — все така настръхнал, но засега тих.

— Сядай! — Бутнах Наталия на табуретката. Извадих от джоба си тиксо.

— Прекалил си с гледането на екшъни — изрече презрително Наталия.

Не оказа съпротива, даже сама протегна ръцете си и аз ги облепих с тиксото. После я привързах към табуретката. Тишината беше мъртвешка, страшна — дори навън не се чуваше нито бученето на преминаващи коли, нито пиянски глъчки, нито хлопащи врати на входове.

— Успокои ли се? — попита студено Наталия, когато оставих тиксото и седнах на другата табуретка. — Е, обясни сега: какво искаш? Да ти прехвърля апартамента? Трудничко ще стане...

Не я слушах. Изучавах внимателно кухнята. Осем квадратни метра, а стаята — дванайсет, още десет за банята, тоалетната, коридора... не особено голямо жилище. Ако се похарчат страшно много сили и средства, може да се маскира до неузнаваемост дори за осем часа.

Да се замаскира — но не и да се преправи.

Не съществуват чудеса.

И аз трябваше да намеря следите от моя апартамент в това чуждо жилище.

Кое първо?

Плочките.

Зачегъртах с ножа една плочка. Всичко си беше наред, плочка, а не залепен отгоре цветен пласт. Заех се с фугиращата смес между плочките — също не можеше да се разбере нищо. Суха. Може би стара. А може би бързосъхнеща.

Наталия се засмя.

— Да ти залепя ли устата? — попитах. — Мога да го направя.

— Ти си човъркай, човъркай си — каза добродушно девойката. — После ще те накарам да направиш ремонт.

Тапетите.

Отрязах късче тапет при самия под, на незабележимо място, и го откъснах. Отдолу беше стената. Не се забелязваха следи от предишни тапети. Свалили са ги? Може и да са, естествено...

— Ти си глупак — каза Наталия.

Седнах на пода и разпорих на кръст балатума — грубо, на сред кухнята. Кашу се приближи и подуши дупката в пода — там нямаше стар балатум. Изръмжа ми и отстъпи.

— Помисли сам — ако документите наистина с някакво вълшебство са се променили, ако всичките ти приятели са те забравили, какво смяташ да намериш тук? — изхили се Наталия. — Следи от ремонт?

Протегнах ръка към Кашу — кучето се изплъзна. Отвърнах:

— И аз самият не знам. Но не съм ти казвал нищо за приятелите си.

Наталия млъкна.

Погледнах я в очите, поклатих глава:

— Напразно го каза това. Сега съм сто процента сигурен, че си забъркана в тази история. Само че не знам как.

— Какво следва? — Гласът ѝ си оставаше напълно спокоен. — Ще ме изтезаваш? Ще ме убиеш? Ти не си в тайгата, скъпи. Сега за всички си един побъркан маниак. Без документи, без минало. Нахлул в чуждо жилище, убил собственичката. Ние отменихме ли смъртното наказание, как беше?

— Май го отменихме.

— Петнайсет години в панделата също не е песен. Е? — Наталия се усмихна триумфално. — Развържи ме, Кириле. Ще седнем като хора, ще си направим чай, ще поговорим.

Повече от всичко на света ми се искаше да ѝ залепя един шамар. И не ми разправяйте, че не е хубаво да се бият жените! Такива жени — даже е нужно!

Само че е безполезно. Наталия няма да изпадне в истерия, няма да си признае коварните планове.

Можех да се изплюя — дори и във физиономията ѝ. И да си тръгна — нека сама да се освобождава, да прегризе тиксотото и да се кикоти от задоволство.

А можех да пробвам и да поговоря с нея.

Станах и се приближих до Наталия. Тя протегна ръце с усмивка и аз поднесох към тях ножа, за да разрежа тиксотото.

— Балък — усмихна се Наталия. И закрещя пронизително: — Помощ! Убиват ме! Уби...

Не успях да направя нищо! Нито да сваля ръката с ножа, нито да ѝ запуша устата. Продължавайки да крещи, Наталия се надигна заедно с омотаната към задника ѝ табуретка и се хвърли напред. Право към ножа!

Острието на глупавия китайски нож я прониза под лявата ѝ гръд. Върху ръката ми плисна струя кръв. Девойката престана да крещи, сякаш се задави от собствения си глас. Вдигна глава и прошепна:

— А сега какво ще измислиш, Киря?

Отскочих, неволно издърпвайки ножа от раната ѝ. Наталия се сви и падна на пода. Под нея потече кръв, започна да се събира в разрязания балатум. Кашу заръмжа, притисна се към пода и започна да пълзи към нея.

Никога в живота си не съм бил толкова уплашен.

Винаги съм смятал, че всякаквите там „безсилни ръце“, „подкосяващи се крака“ и „студена пот“ са измислици на романистите. Когато ми се е случвало да попадам в неприятности, аз — точно обратното — се разпалвам и ставам енергичен. Баща ми казваше с одобрение по този повод: „адреналинова реакция при стрес“.

Сега не падах на земята само защото се бях облегал на дървената каса на вратата. Краката ми трепереха, целият бях мокър от пот. Държах ножа в протегнатата си ръка, а пръстите ми така се бяха свили, че нямаше изправяне.

Макар че — защо да го хвърлям? За радост на милицията? Най-лесното беше да се заколя след Наталия. Нека следователите да

изграждат версии за нещастна любов. „Той е убил и двамата с един кинжал“...

На вратата се позвъни.

Просто страхотно...

— Ей, съседке! — долетя до мен гласът на Пьотър Алексеевич.
— Ей, всичко ли е наред при теб? Наташа?

Когато Наталия падна, у мен за секунда се зароди надеждата, че с нейната смърт ще се разсее и неразборията. Приятелите, съседите и колегите ще си спомнят за мен...

Не, не се получи.

Бях си все същият човек без минало — при това с нож в ръката и с труп в краката. И никой нямаше да повярва, че Наталия сама се е надянала на ножа.

На вратата се почука.

Кашу, легнал до тялото на Наташа, започна да вие. Пронизително, ужасяващо — никога не съм мислил, че е способен да вие, дори и оплаквайки стопанката си...

Каква ти стопанка, по дяволите! Измамница-самоубийца!

Кашу виеше особено жалостиво. Даже тръгнах към него, за да го взема в ръце, да го успокоя (всички кучкари съветват това да не се прави, но някога чували ли сте плача на кутре?). Но Кашу веднага ми се озъби.

Кучето не ми вярва.

И никой няма да ми повярва.

Ще ме арестуват. Не трябваше да идвам в чужд дом с нож!

— Вече повикахме милиция! — разнесе се иззад вратата пискливият глас на съседката. — Сега ще дойдат, ще видят каква е тази работа!

В този глас имаше такава жажда за кръв — не непременно моята, чиято и да е, само да я има тази кръв, да се намери за какво да сплетничи с приятелките си по телефона — че аз погледнах към ножа.

Дали да не изляза и да заколя старата мизерница? Да направя за последно добро дело на човечеството. Аз трепереца твар ли съм?

Сигурно съм твар. Няма да я заколя. И Наталия не бих докоснал, тя беше права.

Бързо ли пристига нашата милиция в отговор на повиквания?

Какво значение има... Не мога да избягам през прозореца, на шестия етаж съм. Пред вратата на стража е Пьотър Алексеевич — мъжаката си го бива, при цялото му пиянство и грубост. Ще ми вкара един в муцуната — веднага ще се плъосна по гръб...

— Загазих, Кашу — казах. — Дори и ти ме предаде!

Кашу ръмжеше.

От негова гледна точка не беше предавал никого, даже напротив — беше защитавал стопанката си както може.

Излязох, заобикаляйки кучето, и отидох в стаята. Погледнах през прозореца. След като светът се е побъркал, защо до прозореца ми да не се появи пожарна стълба?

Нямаше никаква стълба. Затова пък в двора бавно влизаше милиционерска кола. Сирената беше изключена, но бурканът примигваше в синьо.

И това е краят.

Милицията винаги закъснява на истинските местопрестъпления, затова пък в моя случай...

Звънецът зазвъня без прекъсване. Кой знае защо си спомних как в ранното ми глупаво детство лудувахме с приятелите ми, като бягахме по стълбището и звъняхме на чуждите врати. Най-високо постижение беше да звъниш много дълго, но все пак да успееш да избягаш, преди да се отвори вратата... После се натъкнахме на един мъжага, подобен на Пьотър Алексеевич, който ходеше много тихо в апартамента си, бягаше много бързо по стълбите и смяташе боя с каиш по задника за най-правилната методика за възпитание на малолетни пакостници...

Отидох при вратата. Закачих се в нещо на стената, погледнах с недоумение стиснатия в юмука ми нож. Хвърлих го на пода. Какъв смисъл имаше да трия пръстовите отпечатыци при такова количество улики?

Звъненето започна да се накъсва и ми се струваше, че най-важното е то да спре.

Като насън отключих и отворих вратата.

В мен се вторачиха Пьотър Алексеевич и Галина Романовна. Изглежда, те вече не очакваха, че вратата ще се отвори. Навярно сега бих могъл да хукна, да профуча покрай тях и да се понеса надолу по стълбите... право в ръцете на милицията.

Пьотър Алексеевич все още държеше пръста си на бутона на звънеца.

— Ааа! — започна да вие протяжно съседката, втречена в ръцете ми. — Кръв, кръв! Убил я е!

И — ето това не го очаквах — подбели очи и се строполи в несвяст.

Затова пък Пьотър Алексеевич реагира така, както и очаквах. Към лицето ми полетя здрав юмрук, светът се завъртя и аз се строполих като чувал до съседката.

Кой знае защо дори след като ме просна на пода, съседът продължаваше да звъни. Или звънтеше в ушите ми? Тръснах глава, опивайки се да дойда на себе си. Пред очите ми незнайно как се озоваха два чифта груби кубинки с връзки, всичко останало плуваше и не беше на фокус. През звъна долетя нечий суров глас:

— Прекратете звъненето! И недейте да своеволничите, да се биете...

Прекрачиха през мен и влязоха в апартамента. И същият глас, малко попроменен, добави:

— Затова в страната има милиция.

Кубинките се върнаха — и едната от тях с всичка сила ме ритна под ребрата. Затворих очи с някакво неочаквано облекчение и изпаднах в несвяст.

В малката зарешетена клетка на милиционерския УАЗ вонеше на хлор. Острата смрад навяваше унили мисли за държавни кооперации, общински болници и други места, които се нуждаят от премахване на миризмата на нечистотии и намаляване на броя на микробите.

Дойдох на себе си, легнал върху металния под, свит на кълбо. Ръцете ми бяха оковани зад гърба.

За мое учудване колата беше спряла. Смътно си спомних как ме свалиха по стълбите, сложиха ми белезниците и ме захвърлиха в „клетката“. Явно се канеха да ме откарат в участъка. Или където там карат задържаните на местопрестъплението убийци...

Но колата продължаваше да стои — кой знае защо, бях сигурен в това — пред дома ми. Бившия ми дом.

Извих цялото си тяло и се надигнах. Погледнах през зарешетеното прозорче на вратата. Зад решетката нямаше стъкло. Въздухът на свободата беше свеж и чист след дъжда. Под светлината на уличните лампи проблясваха малки локви.

Да, точно така. Уазката стоеше пред входа. До нея спря още една полицейска волга. Събират улики?

А мен за известно време са ме оставили на мира?

В това имаше нещо нередно. Или ще ме карат в участъка, или ще ме разпитват над трупа, какви са тези половинчати мерки?

От входа излязоха двама. Единият, изглежда, беше обикновен патрулиращ милиционер, може би същият, който ме беше ритал. А другият беше цивилен. Следовател, вдигнат от леглото?

— ... Битова история — достигна до мен. — Търговка от пазара, довела си любовник...

— Ще видим — мрачно каза цивилният. — Добре, сержант, благодаря за предприетите действия. Можете да си тръгвате... А! Кой седи там, при вас?

Той кимна в посока на уаза.

— Там ли? — Милиционерът се замисли. — Някакъв пияница.

— Къде го прибрахте?

— При метрото — каза ченгето не особено убедително. — Отдавна. Не, не е вашият клиент.

Цивилният се върна във входа.

Патрулиращият милиционер се приближи към уазката. Аз седнах на пода. Сърцето ми се разгупка. Нима... Не, не може да бъде!

Някъде наблизко щракна запалка, чу се звук от поемане на цигарен дим. После вратата на колата хлопна и някой каза:

— Какво става там, старши? Малко съм позадрямам...

— Намерихме ножа, сnehме отпечатъци... Съседът взе кученцето... Ще запалиш ли?

— Да.

Отново изщрака запалка. Димът стана още по-гъст. Не издържах и помолих:

— Момчета, дайте една цигара...

Известно време нямаше никаква реакция на думите ми.

После сержантът попита:

— Слушай, а него къде го хванахме? Излетя ми от главата...

— Май в метрото — съобщи шофьорът след кратък размисъл. — Или в дворовете, на детската площадка?

— Май ще се наложи да го възпитаваме — продължи сержантът. — По дяволите, с тази работа...

Вратата се отвори с грохот. Двамата милиционери се вторачиха в мен с неприязън, но без особена омраза.

— Момчета, дайте да запаля — помолих аз.

— Поизтрезня ли? — попита сержантът.

Закимах унижено.

— Пуши.

Пъхнаха между зъбите ми едно смачкано „боро“. Поднесоха огънче. Аз си дръпнах жадно и опиянен от никотина и от собствената си наглост, попитах:

— Много ли ще се бавим още? Скоро даже в изтрезвителното няма да искат да ме приемат.

Шофьорът се изкикоти:

— А ти какво толкова се натискаш?

— Изобщо не се натискам — признах си. — Жена ми ще ме убие. И без това ще има голям скандал, много е ревнива, а ако ме вкарат в изтрезвителното...

— Обърни се — нареди сержантът, загасвайки фаса.

Обърнах се с готовност. Ще ме фраснат с палката по кратуната или...

Свалиха ми белезниците.

— Прибирай се вкъщи, гуляйджио — каза добродушно сержантът. — Тук са заклали една девойка... сега не ни е до теб. На някои не им върви, други имат късмет.

Скочих от колата. Започнах да разтривам изтръпналите си ръце. Забелязах петно от кръв на ръкава си — и скрих длан в джоба си. Казах:

— Много ви благодаря. Как можах така да се напия...

— Хайде-хайде — изрече скептично сержантът. Все пак погледът му оставаше недоверчив. Нещо го смущаваше... едва-едва, но го смущаваше. — Откъде те прибрахме, помниш ли?

— При метрото, в дворовете — отговорих аз с готовност. И започнах да пристъпвам от крак на крак, като човек, мечтаещ си да се изпикае. Не ми се налагаше да се преструвам особено много.

— Ще се справиш ли сам?

— Още ли сме в Медведково? — започнах да се озъртам. — Но да, разбира се! Благодаря!

— Нали не си омазал там? — разтревожи се изведнъж шофьорът. Огледа бдително клетката и се успокои. — Добре, отивай при ревнивката си...

Милиционерите гледаха подир мен, докато се отдалечавах. Гледаха напълно равнодушно. Нямаше смисъл да се занимават повече с прибрания при метрото пияница, да го карат, вече дошъл на себе си, в изтрезвителното...

И какво се получава?

Вече съм абсолютно никой?

Мога да убия, и само след час... Часовникът ми още ли е у мен? У мен е и даже не се е счупил. Само след два часа задържалите ме ченгета вече не помнят кога и къде са ме задържали...

Краката ми сами ме отнесоха в прохода между блоковете. Приблжих се към ъгъла, разкопчах си ципа. Какво толкова, след всичко, което се случи...

Станах идеалният престъпник. Мога да крада, да грабя, да убивам. Няма да ме запомнят никакви свидетели. Ако не ме убият при задържането — ще ме пуснат.

Между другото, ребрата ме боляха. Навярно нямаше счупвания, но натъртвания и пуквания — със сигурност.

Но в джобовете ми бяха останали пари и ключовете от апартамента на родителите ми, на ръката ми — часовникът, а на колана — мобилният ми телефон. Всичко е наред. Дванайсет и половина през нощта. Ще успея да се добера до жилището на нашите с метрото. Ще се измия, ще хапна нещо и ще помисля какво да правя по-нататък.

Не искам да съм престъпник. Дори и идеален.

Но какво мога да направя? Наталия е мъртва и не ми е останала нито една нишка към миналото.

Само ключовете от апартамента на родителите ми.

Въртях ги в ръце, докато излизах от прохода на улицата. И когато металният ключ се счупи в пръстите ми, изобщо не се учудих.

Това можеше да се очаква.

6

Супермаркетите са измислени за многодетните семейства. Денонощните супермаркети — за мизантропите. Един нормален човек не би отишъл да пазарува посред нощ в огромен мултиплекс. По-лесно е да се купи бутилка водка от магазина при метрото — за продължаване на запивката. Да пълниш цяла количка с продукти след един часа през нощта е участ за хора, мечтаещи да живеят на необитаем остров.

Стоях до щандовете за млечни продукти, изучавайки безкрайни редици с кисели млека. Не ми се ядеше, а продуктите просто нямаше къде да ги откарам. Но имах нужда да съм сред цивилизацията — в най-вулгарното ѝ, стоково възплъщение. Кльопачка, пиячка, битова електроника, евтини парцали. Тиха музика от невидими тонколони. Редки купувачи, бродещи безшумно из залата.

Ето един младеж пълни количката си с пакети мляко и картони с яйца. Кой е този? Вманиачен почитател на омлетите? Мениджър на ресторант „Мляко и яйца“? Изобретател на нова диета-чудо?

А кой ли е този простичко облечен мъж, изучаващ съсредоточено списанията за елитно недвижимо имущество? Ексцентричен милионер, търсещ си вила в „Рубльовка“^[1]? Беден архитект, който не желае да изостава от новите тенденции в дизайна? Мазохист, на когото му се иска да види как живеят силните на деня?

Е, с двойката, която си взе от залата две бутилки шампанско и кутия бонбони, а от касата — пакет презервативи, всичко е ясно. Само съпътстващата покупка, руло тоалетна хартия, изглежда смешно и неуместно в кошницата.

Първото, което направих, беше да взема зарядно за телефона — като че ли имах контакт за него. Сложих в количката си и шише евтин дагестански коняк. Замислих се и добавих един шоколад и бутилка минерална вода. Мога да прекарам цяла нощ в залата, охраната най-вероятно няма да ми обърне внимание. Малката закусвалня към супермаркета има тоалетна, вече я посетих и дълго отмивах от ръцете

си следите от кръв. Но какъв е смисълът да оставам тук? Най-лесно е да седна на пейката пред супера и да се преборя с всички проблеми по традиционния руски начин...

Нямам къде да отида. Няма на кого да се обадя. Дори на родителите си. Те вече нямат син Кирил, сигурен съм.

Бавно се придвижвах към касата. Кредитната ми карта е цяла, но без паспорта няма да ми помогне. Затова пък парите ми в брой засега не смятат да се разпаднат. Каква гадост, въпреки всички поговорки парите се оказаха по-надеждни от приятелите!

Докато броях в движение банкнотите, телефонът ми иззвъня.

Сега, когато мобилните телефони свирят всякаква музика, от Бетовен до „Уматурман“^[2], най-оригиналното звънене беше просто „зън-зън“. Като при старите телефони, където все още не е имало никакви микросхеми, а само малко чукче, барабанящо по чашката на звънеца.

Извадих телефона и се вторачих в надписа „Скрит номер“.

Общо взето този надпис не значи нищо. Изобщо не е задължително да ти се обажда президентът или някоя важна клечка, чийто номер не трябва да се знае от простосмъртните. Може да е и най-обикновен срыв в определителя на номерата...

— Ало — казах аз.

— Кирил.

Не въпрос, а по-скоро твърдение. Силен мъжки глас, умерено властен и доброжелателен.

— Да.

— Запомни пътя. Метрото, „Алексеевска“. Веднага след излизането от метрото — вляво. Надолу по стълбите. Тръгни по пътеката между сградите...

— Кой се обажда? — възкликнах. — Какво искате?

— Запомни пътя.

— Никъде няма да...

— Както искаш.

Невидимият събеседник млъкна.

— Ало? — предпазливо попитах аз.

— Запомни пътя. Метрото, „Алексеевска“...

Предадох се.

— Чуйте, просто ми кажете адреса!

— Запомни пътя.

Не знам как щеше да завърши този разговор, ако бях останал в залата. Можех и да се запъна, да откажа да ходя неизвестно къде. Но аз продължавах да вървя и установих, че отминавам касиерката. Девойката гледеше равнодушно през мен.

Направих още крачка, прекарвайки количката през рамката за сигнализация. Разнесе се тревожно писукане. Девойката потрепна, погледът ѝ се фокусира върху мен.

— Не спете — казах аз, като дръпнах количката назад и започнах да вадя върху транспортната лента на касата покупките си.

И добавих в слушалката:

— Почакайте секунда. Ще пусна диктофона.

Хванах такси с огромни усилия. Или на никой не му се искаше да качва пътник посред нощ под отново засилилия се студен дъжд, или съвсем бяха престанали да ме забелязват. Съдейки по продавачката в супермаркета — второто.

Най-накрая спря стара жигула, за разнообразие — с шофьор руснак. За себе си реших, че желанието да заработиш пари може да преодолее всякакви дяволщини.

С последните си сто и петдесет рубли се добрах до „Алексеевска“. Пресякох Проспекта на мира през подлеза — дори в два часа през нощта беше доста многолюдно. Няколко леко облечени ярко гримирани девойки се бяха скупчили една до друга, пътниците от последните мотриси бързаха към домовете си. Наближих метрото — входът на станцията вече беше затворен, но отвътре все още излизаха хора.

Надолу по стълбите и между сградите...

Колкото повече се отдалечавах от метрото, толкова по-безлюдно ставаше наоколо. Дори през топлото лято малцина се разхождат след два часа. Какво остава за студената дъждовна есенна нощ!

Вървах, като от време на време вадех телефона и прослушавах записа по диктофона. Никога не съм се смятал за майстор в ориентирането из града, но ми бяха дали удивително ясни инструкции. Отляво е сградата на милицията. Отминаваме я, завиваме...

Безумен ден!

Сутринта все още вярвах, че в случващото се няма нищо свръхестествено. Но до вечерта стана ясно, че ситуацията не може да се обясни с банални бандити.

После предполагаемата измамница се самоуби. Бях бит от справедливо възмутени граждани и доблестни защитници на реда, след което бях пуснат.

Обади ми се неизвестно кой и тръгнах неизвестно накъде.

Е, не съм ли идиот?

Поредната порция ориентири ме доведе до дълга кооперация сталински тип. Ако съм разбрал правилно, зад нея щеше да има някаква малка гара на едва функционираща железопътна линия. Последният ориентир.

Колкото и да бе учудващо, изобщо не ме беше страх. Днес вече ме бяха били, а да ме убиват след всичко случило се беше просто нелепо. Макар много да обичам себе си, прекрасно разбирам, че животът ми и имуществото ми не си струват такива усилия.

По-скоро ми беше интересно.

Най-много от всичко ме дразнеше дъждът, който плисна с нова сила и беше станал съвсем студен.

Когато заобиколих сградата и тръгнах към гарата, обувките ми бяха съвсем подгизнали, самото ми беше навлажнено и натежало, а дънките ми бяха полепнали по краката ми като студени компреси.

И какво хубаво ме очаква тук? Дори не гара, а перон. Малката будка на касата е затворена, лампичката над вратата свети мъждиво. Два павилиона-магазини, и двата ярко осветени, на единия гордо е написано „денонощен“, но вратата му също е затворена, през стъклото проблясва табелка: „15 минути почивка“.

Пуснах диктофона за последен път, притиснах телефона към ухото си.

„Застани с лице към денонощния магазин. Обърни се надясно. Измини трийсет крачки“ — съобщи чуждият учтив глас.

Застанах, обърнах се и тръгнах към повехналата ивица растителност, точеща се покрай насипа с релсите. Мократа глинена почва се лепеше на подметките ми, от голите клони се сипеха каскади от пръски. От тъмнината изплува ниска тухлена кула. Покрай железопътните линии е пълно с такива стари водонапорни кули.

Навярно са ги строили още по времената на парните локомотиви, за да пълнят огромните котли...

Впрочем на тази кула с бели тухли беше изписана годината: „1978“. По това време вече не е имало парни локомотиви. Макар че един приятел ми е разправял, че парните локомотиви все още си стоят в депото, консервирани — в случай на война или други катаклизми няма по-надежден транспорт.

— Ехоо! — тихичко извиках. — Кой ме повика?

Тишина. От небето се сипе ситен дъжд, благоприличните граждани спят в леглата си, алкохолиците и интеллигентите пиянстват в кухните си, а в мазетата и по таваните клошарите се топят, прегърнали улични кучета.

Всички са хора като хората, само аз съм с мокри панталони и в търсене на приключения.

Никой не отговаряше. Никой не бързаше да ми разясни какво точно се случва. Или да ме цапардоса с тояга по тила.

Приближих се към кулата. В здравата тухлена стена се виждаше малка желязна врата. Водонапорните кули имат ли врати? Никога не съм се заглеждал... И по изключение не беше с катинар. Просто врата с метална дръжка. Известно време гледах вратата, представяйки си как натискам дръжката, отварям и откривам...

Какво?

Каквото и да е!

Какво ли не са разполагали зад такива врати колегите на писателя Мелников! Райски кътчета. Светове, където мускулести герои надуват бойни рогове и се бранят с остри тежки жезла от зли чудовища. Заспали провинциални градчета, окупирани от безчувствени извънземни. Вход към секретни лаборатории на спецслужбите. Древна Рус в различни степени на сладникавост, в зависимост от познанията по история на автора. Сякаш слушах бодрия глас на фантаста: „Ако бях Холопов^[3], щяхте да попаднете в подземни катакомби“...

В обувката ми жвакна вода. Без никаква увереност хванах дръжката.

И застинах.

Какво ще почувствате, ако хванете металната дръжка на вратата на изоставена постройка под студения есенен дъжд.

Е, да. Влажна ръжда, студен метал, мръсотия и неуютност. Аз също почувствах това.

Но същевременно...

Усещане сякаш си влязъл от кишавата улица и си се преоблякъл в домашните си дрехи — старата протъркана риза и панталона, който няма да обуеш пред други хора, но в който ти е уютно и комфортно; сякаш си си сипал чаша силен горещ чай и си отворил новата книга на любимия си писател. Прочел си няколко страници и със задоволство си погледнал още колко много ти остава до края...

Топлина, спокойствие и очакване за нещо хубаво...

Откъснах ръка от дръжката на вратата. Пръстите ми бяха покрити с мокра и мръсна ръжда.

Но усещането за топлина не отминаваше.

Предвкушването на празник — също.

Дръпнах вратата към себе си, тя се отвори плавно, сякаш пантите са били смазани наскоро. Пристъпих в тъмнината. Заставах за секунда.

Тук нямаше никого. Бях толкова сигурен, сякаш съм огледал внимателно цялото помещение.

С напълно привично движение, сякаш влизам в своя дом, зашарих с лявата си ръка по стената, натъкнах се на ключа за осветлението и го натиснах. Лумна светлина.

Просторна петоъгълна стая. Оказа се, че на всяка стена има врати. Много чисто, никакви следи от нощувания на клошари или от тийнейджърски купони. Тухлени неизмазани стени, равен бетонен под, от ниския таван висят на кабели няколко крушки без абажури. По средата — вертикална метална стълба, водеща до отворен люк на тавана.

Явно не беше жилищно помещение.

Приличаше на хангар или гараж.

И в никакъв случай не на водонапорна кула.

Някаква безсмислица...

Затворих вратата след себе си и дръпнах резето. Преминах покрай стените, проверявайки останалите врати. Всички бяха заключени — с резето отвътре и явно с ключ.

На десетгодишна възраст такива помещения предизвикват възторг. Ненапразно децата обичат да играят на строежи, за ужас на

родителите и справедливо възмущение на работниците. Обаче за възрастен човек там няма нищо хубаво.

Но усещането за уют, за правилност на това място, не отминаваше. Улових се, че някак собственически гледам неодобрително мръсните следи от краката си.

Добре, да огледаме втория етаж.

Изкатерих се по стълбата — подметките ми се хлъзгаха по неудобните стъпала от заварени тръби. Стълбата не свършваше на втория етаж, но люкът на третия етаж беше затворен и не се поддаваше на усилията ми да го отворя. Вторият етаж се оказа умалено копие на първия, само дето вместо врати тук имаше прозорци с плътно затворени железни капаци. Когато намерих ключа и запалих осветлението, се оказа, че има и мебели: два стола, маса, дървено легло с матрак, възглавница и одеяло, но без чаршафи. Всичко чисто, ново, като че ли току-що купено. Мебелите бяха най-примитивни, сякаш ръчно производство. Грубо рендосани дъски, здраво завинтени бурми. Не радва очите, но няма да се разпадне...

— И какво искате от мен? — попитах на висок глас.

Дори и някой да ме наблюдаваше, явно не му влизаше в плановете да ми отговаря.

Покрай ключа се намери и контактното гнездо. Включих телефона да се зарежда и нагласих алармата на осем часа сутринта. Стоварих торбичката с покупките от супермаркета на масата. Слязох долу, изключих осветлението на първия етаж, качих се горе, изключих лампите и там. Удивително лесно намерих в тъмнината леглото, с наслада свалих мокрите обувки, съблякох се и окичих мокрите дрехи по столовете.

Легнах.

Всичко ще започне утре. Не знам какво точно, но нощта е на мое разположение...

Известно време лежах тихо, вслушвайки се в потропването на дъжда по прозореца. А после заспах спокойно, без да мисля за нищо. Дори и да съм сънувал нещо, не си го спомням.

Събудих се не от алармата, а от нахлулото в съня ми почукване. Няколко блажени секунди не си спомнях къде съм и какво ми се е

случило. А после си припомних всичко отведнъж. Лаещия ме Кашу, ораторстващия Мелников, разпадащия се паспорт, кръвта по ръцете ми, гласа в телефона...

Отворих очи и седнах в леглото. Оказа се, че капациите на единия от прозорците не са затворени плътно и в стаята прониква слаба утринна светлина. Неочаквано бяла... сякаш е зима. Настръхнал — беше хладно, — аз се приближих до прозореца. Вечерта не бях пробвал да отворя капациите, но се оказа неочаквано лесно. Първо отворих крилата на прозорците, после вдигнах резето от блестящите, сякаш никелирани капаци. Разтворих ги.

В стаята нахлу студен свеж въздух. И светлина — много светлина. Изгледът беше не към железопътната линия, а към някаква глуха улица, застроена със стари тухлени къщи с промишлен вид, почти без прозорци. Всичко беше поръсено с чист, леко розов отлъчите на изгряващото слънце, още неотъпкан сняг. Сянката на кулата падаше върху снега и се изкачваше върху калкана на съседната сграда. Постройките приличаха най-вече на някакви заводски корпуси от XIX век, още непревърнати от хитрите предприемачи в дискотеки и нощни клубове.

Няколко минути дишах с удоволствие, леко примижал заради ярката светлина. Откъде се взеха тези заводски покрайнини? В Замосковоречие има много такива, в района на Измайловски парк също са предостатъчно. Но никога не съм мислил, че има такива райони между „Рижска“ и „Алексеевска“, толкова близо до Проспекта на мира...

Затворих прозореца — беше станало съвсем студено — и се заех бързо да се обличам. Дънките ми бяха изсъхнали, ризата — също, обаче обувките бяха останали влажни. Да, рано дойде зимата. Дрехите ми изобщо не са за такова време...

Отдолу се разнесе почукване и аз трепнах, спомняйки си причината за събуждането ми. Кой ли чука на вратата? Със сигурност не е пощальонът...

Облякох се за половин минута, пъхнах в джоба си мобилния телефон и се спуснах по витата стълба.

Почти се спуснах. Спрях се на последното стъпало и се вкопчих в дървените перила. Разтреперих се и студът нямаше нищо общо с това.

Каква вита стълба, по дяволите?

Вечерта това беше обикновена метална стълбичка, подобна на пожарникарските. Глупава, неудобна.

А сега — оборот и половина вита стълба. Дървена — и перилата, и стъпалата, и централният стълб. Много разумно направена — стъпалата грапави, а не хлъзгави, перилата — точно на нужната височина, ръката сама ляга върху тях.

Спомних си как търсех следи от ремонт в бившия си апартамент. Наивник! Тук бяха успели да монтират цяла стълба, докато съм спал.

Между другото, не само стълба! Снощи подът на първия етаж беше бетонен. А днес — дървен. Широки, плътно притиснати една към друга дъски, не лакирани като паркет, а сякаш пропити с тъмно масло. Много изискано на вид, няма спор.

А лампите на тавана се оказаха прибрани в решетъчни метални абажури. Доста добре изглеждаха — донякъде наподобяваха уличните фенери.

Можеше да се каже, че жилищните ми условия, след известно влошаване, стремително се подобряваха. Онзи ден сутринта бях притежател малка гарсонiera, посрещнах миналата вечер като клошар, легнал да спи в изоставена кула край железопътната линия, а сега имах двуетажен апартамент с интериор, нелишен от определен лукс.

Почукването се повтори и сега вече беше ясно, че чукат на една от вратите. При това, ако не бях изгубил напълно ориентация в пространството — не тази, през която бях влязъл.

Приблжих се до вратата, заставах за секунда. Решително дръпнах резето и отворих.

Да, не бях влязъл оттук. Тази страна на кулата беше откъм заснежената заводска глуха улица. А на снега пристъпваше от крак на крак мъж на средна възраст със сива сукнена униформа с голяма медна тока на гърдите, с ботуши, с кожена фуражка и с дебела чанта на ремък. При появата ми нетърпението, изписано върху лицето му, се смени с въодушевление.

— Майчице... — възкликнах аз.

— Какво? — попита объркано мъжът. Огледа се и с недоумение сви рамене. — Вашата майка?

— Не... нищо. Тъъ... ъ?

— Добро утро. Прекрасен ден, нали? Пощата. — Мъжът потупа по чантата. Погледна ме с известно подозрение.

— Да, разбира се. Добро утро. Досетих се.

— Пощата — повтори мъжът. — Два пакета и писмо.

Пакетите бяха правоъгълни, тежки. Писмото — в обикновен бял плик, без марка и адрес, без никакъв надпис.

— Благодаря — казах аз, вземайки пакетите и писмото. Пощальонът учтиво повдигна фуражката си — не мога да проумея как, но жестът се получи естествен. — Тъъ... аз... дължа ли ви нещо?

— Не, не, всичко е платено — отговори пощальонът. — Всичко хубаво.

Той се обърна и тръгна, заобикаляйки кулата. Изчаках няколко секунди и — подтикнат от безумна догадка — хукнах след него.

Нямаше никакви сталински кооперации, насипи с железопътни линии, асфалтирани пътища.

Имаше: заводски корпуси, тясна заснежена улица между тях и очакваща пощальона карета. Тоест не карета, естествено. Но откъде да знам как се нарича открита двуколка, в която е впрегнат кон. Шарабан? Таратайка? Тилбюри^[4]?

Пощальонът вървеше бавно към каляската си. А аз обиколих тичешком кулата, която изобщо не приличаше на водонапорна, а изглеждаше по-скоро като една от заводските постройки.

Както вече очаквах, към кулата водеше само една врата, а на втория етаж имаше само един прозорец. Кулата беше петоъгълна, висока петнайсет метра, и леко се стесняваше към върха.

Когато се върнах при входа, нахълтах в кулата. Хлопнах вратата. Захвърлих писмата и пакета на пода и се хвърлих към останалите врати — отвътре те все още бяха пет.

Заклучено.

Заклучено.

Третата врата послушно се отвори.

Валеше дъжд. Над Москва висеше сиво влажно утро. В носа ме удари неочаквано рязка миризма на отработени газове, мазут, още някакви гадости. В далечината потракваха колелата на отминаваща електричка. Излязох и веднага цопнах в локва, от обувките ми паднаха и моментално се стопиха парцалите сняг. Обърнах се.

Тухлена кула. Най-обикновена стара водонапорна кула. Една-единствена врата, един прозорец, покрит с ръждиви железни капаци.

Откъм магазините се разнесе обилно подправен с ругатни разговор: „А тя... пропаднала... наплюскал си се... като свиня, казва... всички вие, жените“... На несправедливо обидения му отговаряха нещо пискливо с пиянски, но вероятно женски глас.

Здравей, любим град...

Отстъпих назад, хлопнах вратата след себе си. Сложих резето.

Вдигнах от пода пакетите и писмото и се качих на втория етаж. Отворих прозореца с изглед към Москва. Отстъпих малко и няколко минути се любувах на изумителна картина: дъждовно сиво утро в единия прозорец и ярка зимна зора в другия.

А после седнах пред масата и грижливо отворих плика с писмото.

От плика изпадна тесен жълтеникав лист, който предизвика у мен асоциация с покана или с телеграма: заради качеството на хартията, нечетливия машинописен шрифт и пропуснатите предлози.

„До Кирил Максимов. Поздравяваме пристигането. Настанявайте се. При желание пристъпвайте работа. Комисията пристига другиден. Всичко добро.“

Това „всичко добро“ ме довърши. Смачках листчето и го хвърлих на пода. Погледнах отново към прозорците. Дъжд в единия, сняг в другия. Два свята и три затворени прозорци. Опитах се да сваля резето от един от затворените прозорци — то не поддаваше.

Върнах се при масата и разкъсах единия от пакетите. Извадих тежко томче с кафява кожена подвързия. Не пластмасова имитация на кожа, а истинска, вкусно ухаеща нова вещ. Кой знае защо си спомних, че в Азия миризмата на кожа се смята за една от най-отвратителните... Интересно, ако бях китаец или кореец, от какво би била подвързията?

Внимателно разтворих книгата. Никакви издателски данни, разбира се. Хубава плътна бяла хартия, четливо отпечатан текст. На първата страница — съдържание:

Москва

Стоки, разрешени за износ . . . . . стр. 3

Стоки, забранени за износ . . . . . стр. 114

Стоки, разрешени за внос.	стр. 116
Стоки, забранени за внос.	стр. 407

Отворих книгата на четиристотин и седма страница. Списъкът беше повече от кратък:

„Роби (лица, превърнати в собственост от ближния си, намиращи се в пълната му власт).

Оръжие за масово поразяване (оръжие, предназначено за нанасяне на масови загуби).“

Отворих книгата по-близо до началото и изясних, че митото за един килограм разрешен за износ пипер (черен, червен, бял или зелен) е три хиляди и осемнайсет рубли и шест копейки. Затова пък ръкавиците се облагаха на мито в размер само седем рубли за чифт. Пергаментът — деветдесет и шест рубли и три копейки за квадратен метър. А паунът (перата) — две рубли и седемнайсет копейки за десет сантиметра.

— Верещчагин, слизай от баркаса...^[5] — промърморих аз. Поседях, разглеждайки дребния четлив шрифт. Намерих четиристотин и седма страница.

Освен роби и оръжия за масово поразяване, в Москва беше забранено да се внасят всякакви растения и запазили кълняемост семена, наркотични вещества и всякакви животни, с изключение на ендемичните. Размишлявах няколко секунди дали камилите са ендемични за Москва. Или делфините. Или белите мечки.

Та нали ги има в зоологическата градина.

Представих си как по заледената глуха уличка към кулата тежко пристъпват натоварени с вързопи с коноп бели мечки и роби-мечкари, въоръжени с портативни ядрени бомби. А аз гордо заставам на вратата и, размахвайки книгата, не допускам товара в Москва...

Даже се приближих до прозореца, зад който дремеха заснежените заводски корпуси, и огледах бдително безлюдната улица.

Какво е това? Дупка в пространството? Не, съдейки по архитектурата на зданията и коларския транспорт на пощальона — по-

скоро във времето.

Или хем в пространството, хем във времето.

Или в паралелен свят, вечната радост на фантастите. Вървял си един човек, отворил врата в стената...

Пфу!

Разкъсах втория пакет. Подобна книга, също с кожена подвързия, само че черна. Съдържанието се състоеше от същите четири раздела.

Но отгоре беше изписано не „Москва“, а тайнственото „Кимгим“.

В тази дума имаше нещо от сибирските наименования, а също и от азиатските. Но в едно бях сигурен: никога по-рано не бях чувал за такъв град.

Може би наистина проход между световете?

А какво общо имам аз тук? Защо първо ме забравиха приятелите ми, а после престанаха да ме забелязват дори ченгетата? Откъде се взе Наташа Иванова и каква беше тази радост, с която се самоуби? Кой ми се обади и ме доведе в тази кула, гледаща с две от страните си към два различни свята (и несъмнено, способна да се отвори към още три)? Кой ми беше изпратил писмото и сборниците с митнически правила?

Не, неправилни въпроси. Не това е важното. На първо място трябва да ме интересуват не причините за случващото се, а моите действия.

Дрехите ми са влажни, при това не отговарят на метеорологичните условия. Храната ми е шоколад и бутилка минерална вода. Нямам нито копейка и засега нямам възможност дори да си присвоя митническите сборове.

Впрочем всяко зло за добро. След като касиерките не ме забелязват, а милицията ме пуска след задържане „на местопрестъплението“...

Усмихнах се и оставих сборника с кимгимските митнически правила.

---

[1] „Рубльовка“ — местност край Москва, застроена с резиденции и вили на бившия съветски елит. Там е най-скъпата земя на цялата територия на Русия. — Бел.прев. ↑

[2] „Уматурман“ — руска рок група, кръстена на актрисата Ума Търман. — Бел.прев. ↑

[3] Зад образа на Холопов се крие писателят Вадим Панов. — Бел.прев. ↑

[4] Тилбюри — кабриолет с две колела. — Бел.прев. ↑

[5] Цитат от филма „Бялото слънце на пустинята“. — Бел.прев. ↑

Още в детството си, след като изгледах първия си екшън и изчетох първото си криминале, реших, че да се ограбват хората не е добре, докато да се краде от банки или корпорации е даже доста нравствено. Наистина не знам откъде се е взел у мен такъв странен морал, но в него има нещо. След това неведнъж съм срещал в книгите същия подход. А и в живота, като се замисли човек, крадеца, задигнал кесия, гражданите могат да го убият на място, а ловкия мошеник, окрал държавата с милиард, го търпят и даже са готови да му се възхищават.

Така или иначе, реших да ограбя най-близкия голям магазин. Такъв се намери на десетина минути пеш от линията.

Като начало реших да се запаса с продукти. Разходих се из помещението, напълних цяла количка: консерви, салами, сухари, минерална вода и сокове, още две бутилки коняк, този път скъп арменски. На вид всичко това беше някъде около две-три хиляди рубли. Не чак толкова много, че персонала да го очакват големи неприятности.

Лъчезарно усмихвайки се на касиерката, прекарах количката покрай касата. Тук нямаше детектори — магазинът не беше чак толкова голям — така че не последва писъкът на аларма...

— Гражданино! — викна към мен раздразнено и същевременно объркано момичето от касата.

Изчаках секунда и се обърнах:

— Да?

Продавачката, ярко начервена девойка, ме гледаше възмутено:

— А няма ли да платите?

Сърцето ми се сви предупредително. Но продължих да се перча:

— Какво искате да кажете?

— Володя! — извика продавачката.

Охранителят веднага се приближи към нас.

— Не иска да плаща.

В очите ѝ нямаше никаква разсеяност. Даже напротив — бях готов да се обзаложа, че ме е запомнила много добре и вечерта няма да пропусне да разкаже на семейството си за наглия крадец.

— Как така не искам? — бързо отстъпих аз. — Исках първо да опаковам покупките.

Едва ли е възможно да се измисли по-нелепо обяснение.

— А да маркирам? — попита девойката, размахвайки баркод четеца, подобен на футуристичен бластер. — Не трябва ли да маркирам стоката?

— О, извинявайте, нещо се замислих... — Криво усмихвайки се, започнах да редя продуктите върху транспортната лента.

Охранителят ме погледна замислено. Спря касиерката, вече поднасяща първия буркан към четеца:

— Почакай, Танка... Имате ли пари, младежо?

Нямах пари. Извадих небрежно кредитната си карта.

— Приемате ли карти?

— Приемаме. — Касиерката погледна картата ми и се усмихна злорадо: — Само че тази няма да я приема.

— Защо?

— Тя не е ваша.

Дори не погледнах картата. Казах:

— О! Наталия Иванова? Това е жена ми, банката ни е една и съща...

— Няма да приема чужда — изрече касиерката с облекчение.

Затова пък охранителят се усмихна ехидно:

— Ето там има банкомат. Сутринта го зареждаха с пари. Вземи колкото ти трябва.

Съпроводен от зоркия му поглед, тръгнах към банкомата.

Какво ще направи охранителят, ако си плюя на петите? Едва ли ще се заеме да ме преследва. И най-вероятно няма да съобщи и в милицията. Не съм нанесъл щети на магазина, а това, че имам у себе си чужда карта, не е негова работа...

Заставах с гръб към охранителя и пяхнах картата в отвора на банкомата (наистина собственичката беше Natalia Ivanova). Картата се беше променила — което можеше да се очаква.

Но дали се беше променил и пинкодът?

И беше ли успяла банката да блокира картата на покойната?

Бавно набрах на пулта 7739. Потвърдих кода.

На екрана светна въпрос за сумата.

С облекчение набрах пет хиляди. После размислих и набрах девет хиляди и седемстотин — почти всичко, което беше останало в сметката.

Банкоматът равнодушно зашумя, давайки ми нови банкноти от по петстотин рубли и леко поизмачкани стотачки.

Върнах се на касата, демонстративно държейки парите в ръце. Охранителят се отдалечи с явно разочарование. Касиерката мълчливо опакова покупките, аз платих и след минутка излязох от магазина. Обърнах се — касиерката и охранителят гледаха подир мен и си говореха нещо.

Проблем.

Къде се беше дянала вчерашната ми незабележимост? Нали бях зрящ в страната на слепите? Бях невидим човек, избавен от необходимостта да ходя гол и бос...

А сега...

В мен изведнъж се пробуди плаха надежда. Седнах на пейката срещу магазина, като наредих до мен торбите с покупките. Извадих телефона.

На приятелите или на родителите?

На родителите.

Сигнал. Втори. Трети.

— Да! — чу се в слушалката веселият глас на баща ми. — Слушам ви!

Глътнах заседналата в гърлото ми буца и казах:

— Аз съм, Кирил.

— О, здрасти, здрасти! — отвърна баща ми. И още не бях успял да се зарадвам, когато добави: — Кирил Андреевич?

— Не, Кирил Данилович.

— Тъъ... извинете?

— Аз съм синът ти! — извиках в слушалката.

Последва неколкосекундна пауза. После баща ми каза някак неуверено:

— Глупава шега...

— Аз съм синът ти — повторих.

— На колко години сте? — попита баща ми, понижавайки тон.

Обърках се, но отговорих:

— На двайсет и шест.

Дали ми се стори, или в гласа на баща ми се чу облекчение?

— Не бива да се шегувате така, младежо! Глупаво е и не е смешно!

Чу се сигналът за отбой. Машинално набрах отново — но, изглежда, телефонът на баща ми беше изключен.

Значи какво се получаваше? Старото положение не се е върнало... А защо баща ми питаше за възрастта ми?

Замислих се за секунда — и изведнъж разбрах защо. Върху лицето ми неволно се плъзна усмивка. Е, татко! Леле! Значи може да имам брат, по-голям или по-малък...

Впрочем каква полза, след като самият аз не съществувам?

Вратата на магазина се отвори, излезе охранителят и запали цигара. Видя ме и в погледа му веднага се появи подозрителност.

Не, не се нуждая от нова среща с милицията. Този път няма да ме пуснат.

Хванах торбичките и закрачих обратно към кулата си. Изобщо не бих се учудил, ако изчезне или се превърне в обикновена мръсна водонапорна кула. Но кулата си беше на мястото, вратата се отвори, вътре също не се беше променило нищо: витата стълба, семплата мебелировка на втория етаж. Минералната вода и конякът така си и стояха на масата. Извадих покупките и веднага осъзнах, че съм забравил да купя поне пластмасови съдове и прибори за хранене. Наложих се да гриза от салама. Впрочем това не ми попречи да закуся салам със сухари, прокарайки ги с минерална вода и глътка коняк. После постоях известно време до прозореца с изглед към другия свят.

Сняг. Сгради от червени тухли. Слънцето е високо, но вече са се насъбрали облаци... Отново ще започне да вали сняг.

Разбира се, струваше си да изляза в този свят. Да потърся поне някакви отговори. Но първо ми трябваха топли дрехи... а с моите финанси щеше да се наложи да правя покупките на битака.

Утринното въодушевление се разсея като дим.

Не може така! Ако съществуват други светове, там трябва да има чудовища и прекрасни принцеси. Първите се унищожават, вторите се спасяват. А тук — глуха улица и изоставени здания...

Известно време гледах мрачно през прозореца. После си казах:

— Няма какво да седя. Всички отговори са някъде там. А освен това и чудовищата, и принцесите...

Не забелязах убеденост в гласа си. Но станах и излязох — в Москва.

Все пак успях да мина без посещение на битака. Спомних си за един магазин в района на ВДНХ^[1], където търгувах с конфискувани маркови ментета, неразпродадени остатъци от модни някога колекции и други стоки с подозрително ниски цени. Там ми се удаде да се сдобия с топло яке, ушито от трудолюбивите китайци, плетена барета с неизвестен произход (надписът „Design of Italia“ не ме убеди в нищо, даже напротив — укрепи съмненията ми) и зимни обувки, които имаха едно безспорно достойнство — бяха сухи.

Впрочем на някой можеше да се хареса и удивителният им бледозелен цвят.

Излязох от магазина, носейки покупките в голяма торба, за която търговците на съмнителни стоки не пропуснаха да ми измъкнат пет рубли. В този момент телефонът ми иззвъня.

— Да? — отговорих аз.

— Кирил? — разнесе се от слушалката.

Стана ми светло на душата.

— Да? Здравсти, Котя!

— Хм... — Котя явно не разчиташе, че ще го познаят. — А как е фамилията ти?

— Максимов.

— Аха. Слушай, ние с теб преди два дни...

— Пихме коняк — казах уморено. — Всичко е ясно. Не помниш нищо, но пак си намерил записа си? Там, дето старият женкар, физкултурникът, научил гимназистката да прави шпагат? Погледни и на перваза, там има две различни бутилки. Едната е „Арарат“...

— Значи всичко е сериозно? — попита Котя вяло.

— А ти какво си мислеше?

— Разлудували се хакери... влезли са в компютъра ми и са написали...

Да, трябва да си Котя, за да вярваш в подобни хакери.

— Слушай, нищо няма да ти доказвам — казах аз. — Вчера ходихме заедно при твоя познат, фантаста. А после ти ме забрави. За десет секунди.

— А къде си сега? — попита Котя след кратка пауза. Застанах нащрек.

— Защо питаш?

— Ами... неудобно ми е. Всичко е някак странно... Ще наминеш ли?

— И как ще приключи това? — попитах аз почти весело. — Ще дойда. Дълго време ще ти доказвам, че двамата с теб сме познати. Ще изпием две бутилки. На сутринта ще изтрезнееш и пак няма да ми повярваш. Знаеш ли какво... Намини по-добре ти.

— Къде?

— Гара „Москва 3“. Това е в града, близо до станция „Алексеевска“...

— Ще я намеря. Ще погледна в картата. — Котя явно се беше решил. — След час... не, след час и половина ще дойда. Ъ-ъ-ъ... имаш ли нужда от нещо?

— Не, благодаря. Ще те чакам пред денонощния магазин на гарата — ако се наложи, ще вземем оттам. Само че имай предвид — не се съдържах аз, — че да пиеш трети ден подред — това вече е запой.

— А как да те позная? — попита безпомощно Котя.

— Аз ще те позная.

Когато прибрах телефона, си помислих колко е жалко, че с Котя не сме се сетили да се снимаме. Веднага, още първата вечер, когато всичко започваше. Щяхме да имаме доказателство за познанството си.

Както е известно, ако си разбрал, че си извършил глупост, не е много продуктивно да се терзаеш. Много по-полезно е да не повтаряш тази грешка. Във фотото до метрото купих „плажен“ апарат едnodневка, който по случай приближаващата зима струваше само двеста рубли. Свидеше ми се да харча пари за нещо по-сериозно — при мен не се предвиждаха никакви постъпления.

Купих и швейцарско джобно ножче. Това, което най-много ми хареса в него, беше, че острието е малко и без застопоряване.

Не очаквах капани, но за всеки случай заех позиция надалеч от магазинчето, по средата на пътя между него и кулата. Купих си бутилка бира и тихичко отпихвах от нея, разхождайки се по пътеката. Някакъв човек си пийва биричка в очакване на влака, не може да има нещо по-безобидно...

Котя не ме подведе и дойде навреме. Излезе от таксито, войнствено поправи очилата си и започна да се озърта. Няколко минути изучавах околността, но не забелязах никой да дебне в засада. Да, на кого може да съм притрябвал...

— Котя! — извиках аз бившия си приятел, приближавайки се.

Котя подскочи на място и се вторачи в мен с такова мъчително желание да ме познае, че чак ми стана неловко.

— Аз съм — съобщих на Котя, докато пусках празната бутилка в кошчето за боклук. — Кирил Максимов. Твой стар... ъ-ъ-ъ... приятел.

— Не те познах — каза тъжно Котя. Извади от джоба си смачкани листи, разпечатани на принтер. Внимателно ги обходи с поглед. Въздъхна и ми ги подаде. — Всичко съвпада. На „ти“ ли ще бъдем?

Оказа се, че Котя не се е ограничил само с един запис. Вчера, когато се бяхме готвели да тръгваме към Мелников, той беше набрал още няколко реда:

„Сега ще отидем на гости на Мелников. Той е фантаст, току-виж ни посъветва нещо. За всеки случай, ако отново забравя всичко: моят злощастен приятел се казва Кирил Максимов. На двайсет и шест години е. Работи като мениджър в някаква компютърна фирма. Малко по-висок от среден ръст, нормално телосложение, оформя се малко шкембе“...

— Какво? Какво шкембе? — възмутих се аз. — Теглото ми е напълно нормално!

— Нормално тегло и работа на бюро — парира Котя.

„... шкембе, овално лице, пухкави бузи“...

— Човек ако те слуша, ще реши, че целият съм в тлъстини... — казах мрачно аз. — Тежа осемдесет килограма. Напълно нормално за ръста ми.

„... бузи, кафяви очи, тъмнокестеняви коси, нос с правилна форма, уши с ясно изразена месеста част.“

— Котя, ти да не си работил в милицията? — попитах. — Да си съставял словесни портрети?

Котя се усмихна.

„Като цяло лицето му е добродушно и привлекателно. Говори бързо, гласът му е леко приглушен, по време на разговора се опитва неумело да остроумничи и да се закача със събеседника. Ако се върна вкъщи сам и забравя за Максимов, то след като прочета тази бележка, ще си спомня за случилото се. С Кирил се случва нещо странно и изобщо не ми харесва, че съм забъркан в тази история.“

По-нататък следваше чиста половин страница — и още няколко реда от разказа, в който Котя беше вмъкнал бележката до самия себе си.

„Ето така! — завърши Семьон Макарович, изтривайки потта от челото си. — Това се казва tantra йога, измислена е преди хиляди години от древногръцките хетери.

— Много благодаря! — възкликна Юля и се изчерви.“

Погледнах към Котя и завъртях пръста си, опрян до слепоочието:

— Какви хетери?

— Древногръцки! — Котя си взе листите. — Такава ми е работата...

— Знам каква ти е работата.

— Какво стана вчера в Мелников? — попита Котя.

— А ти не му ли се обади? — поинтересувах се аз. — Спомняш ли си нещо?

— Обадих му се — отговори Котя с достойнство. — Той смята, че съм отишъл сам при него и сме си говорили за литература. Аз също си спомням това. И нищо друго.

— А как те спрях на излизане от входа? Котя поклати глава.

— Да отидем да седнем, разговорът ще бъде дълъг.

Взехме си по бутилка бира — Котя изхъмка, когато, без да го питам нищо, му купих любимата му „Оболон“; на себе си взех нормален „Губорг“. Започнах да разказвам. Без да крия нищо. И как купих нож, и как причаках Наталия Иванова, и как тя се закла...

— Сигурен ли си, че не си я намушкал ти с ножа? — не издържа Котя.

— Сигурен съм. Стоях с ножа в ръка, исках да разрежа тиксото...

— Невъзможно е да скочиш срещу нож така, че да се заколиш! — каза Котя с подозрение.

— А ти пробвал ли си?

Котя замълча.

Когато стигнах до милиционера, който ме беше пуснал, Котя започна да нервничи:

— Слушай, Кириле, това изобщо не е възможно!

— Но точно така си беше.

— Било, не било... — Котя се замисли. — Казваш, че са те били?

— Мислех, че ще ми строят ребрата. Няколко пъти така ме изритаха...

— А съседът те удари в окото?

— Да.

— Поглеждал ли си се в огледалото?

— Защо, какво има?

Котя се усмихна.

— Нищо. И там е работата. Лицето ти е свежо и доволно. Сякаш цяла седмица си бил на курорт. А ребрата болят ли те?

Замислих се и разкопчах якето си. Повдигнах пуловера си.

— Никакви следи — констатира Котя. — Извинявай, но това не може да бъде. Ако те бяха ритали, щеше да имаш синини на другата сутрин.

Трудно беше да споря с него.

— Слушай по-нататък — казах. — Чудесата не приключиха с това.

— Не може да са се случили по-големи чудеса от това, че ченгетата са те пуснали — изрече скептично Котя.

След десет минути завърших разказа за кулата и попитах ехидно:

— Как е? По-разтърсващо от ченгетата?

— Къде е тази кула? — попита Котя.

— Ето я — посочих аз.

Котя свали очилата си и ги потърка. Каза:

— Това е стара водонапорна кула.

— Да, разбира се. На външен вид.

— И ти можеш да ме вкараш там?

— Аха.

— Да вървим. — Той се изправи решително. — Макар че съм напълно сигурен, че вратата няма да се отвори или ще се окаже, че вътре в кулата няма нищо странно...

Честно казано, и аз се боях от това. Откъде да знам дали мога да вкарам някого заедно с мен? Може би проходът между световите работи само за мен. Това даже би било логично.

Но вратата на кулата се отвори. И вътре всичко беше точно такава, каквото го бях запомнил. Вита стълба към втория етаж, пет врати.

— Да откачиш — каза Котя, озъртайки се. — Виждаш ли същото, което и аз? Качествен ремонт, вита стълба към горния етаж...

— Да.

— Покажи ми онази врата! — нареди Котя. — Онази, за Килгим!

— Килгим — поправих го аз.

Приблжих се до вратата, и още преди да я отворя, разбрах, че всичко е наред — металната дръжка беше ледена.

Валеше сняг. Небето беше затулено с плътна облачна покривка, а върху главите ни се сипеха леки бели снежинки. В прозорците на заводите (макар че защо реших, че това са заводи?) нямаше светлина, не се чуваха и никакви звуци. Следите от пощенската каляска отдавна бяха засипани със сняг.

— Ето оттам дойде пощальонът — казах аз. — С тилбюри.

— Интересно — каза Котя и ме погледна накриво. — Тилбюри, казваш?

Свих рамене. Разкъсах найлоновата обвивка на фотоапарата и направих няколко снимки. Слабата светкавица премигваше, опитвайки се да освети местността. Впрочем лентата беше със светлочувствителност 400, снимките би трябвало да се получат.

— По всички признаци — паралелен свят — каза Котя. — А? По-изостанал от нашия. Нали?

— Ами... така изглежда.

— Да влезем вътре. — Котя изведнъж стана сериозен.

— Сега вярваш ли? — попитах го аз, слагайки резето.

— Вярвам, вярвам... — Котя провери останалите врати. — Всичко е заключено... По дяволите! Какво нещо...

Той започна да обикаля стаята, да притиска ухо към вратите, да ги почуква, едва ли не да ги подушва. После се зае да изучава дървения под.

— През нощта се промени — казах аз с гордост, сякаш аз самият, лично, за една нощ съм покрил пода с трийсет квадратни метра масивни дъски.

— Лиственица — съобщи Котя. — Не мирише на лак. А е лакирано след поставянето!

— Същия проблем го имаше и в моя апартамент — потвърдих. — Никакви следи от ремонт.

— Реалността се е променила — изрече прочувствено Котя. — И всички са се променили заедно с реалността, само ти си останал същият!

— Да отидем горе? — гостоприемно предложих аз. — Там видът е още по-весел.

— Или обратното — продължи да размишлява Котя, вървейки подире ми. — Реалността е неизменна, а си се променил ти. Затова и възприемаш обичайни неща като неочаквани...

— Това евфемизъм за думата „откачил“ ли е? — попитах. — Дали пък във всяка изоставена водонапорна кула не е извършен евроремонт?

Котя само въздъхна.

На втория етаж той изучава обстановката пет минути. Пулеше се в прозорците, оглеждаше мебелите. Отвъртя една крушка, като се изгори, и дълго изучава фасонката. После се зае с изпратените книги и ги заразглежда с интерес. Без да му преча, тихичко напълних по чаша от купения снощи коняк, нарязан салам и кашкавал. Поолекна ми на душата. Макар и приятелят ми да ме е забравил, отношенията ни като че ли не са се променили. Навярно защото знаех как да се отнасям с него, какви думи е най-добре да използвам и как да постъпвам.

— Нещо не се връзва... — Котя остави книгите и ме погледна замислено. Взе коняка без особен интерес и промърмори: — Само за намаляване на стреса...

— И какво не се връзва? — попитах аз, когато отпихме.

— Нищо не се връзва. Ето, виж, какво имаме? Ти си най-обикновен московски младеж. Занимаваш се с някакви безсмислици,

живееш в апартамент, подарен ти от родителите, не си женен, нямаш деца. Не притежаваш уникални таланти. Нали така?

— Да — признах си аз.

— В апартамента ти се е заселила чужда жена, изчезнали са всичките ти документи, забравили са те приятели и роднини. Ти подозираш за всичко това нечия зла воля — и се опитваш да разпиташ злодейката, отнела ти апартамента. Тя внезапно се самоубива. Арестуват те, но склерозата на ченгетата прогресира и те пускат.

— Наистина безсмислица — признах аз.

— Не! — Котя вдигна ръка. — Не си прав. Всичко се нарежда в една логическа последователност! Някаква сила те изтрива от нашата реалност. Що за сила е това — извънземните, масоните или Господ Бог — засега не е важно. Но виж какво става по-нататък. Обаждат ти се и те довеждат в изоставена водонапорна кула. Вътрешността на кулата е обзаведено жилище, при това през нощта обстановката се подобрява. А освен това в кулата има пет врати, и една от тях — засега само една — води към друг свят! При това недвусмислено ти намекват, че ще започнеш да изпълняваш функциите на митничар. Разбираш ли какво не се връзва?

— Не, не разбирам. Все тази същата „някаква сила“ се разпорежда.

Котя въздъхна. Сипа още по чаша.

— Тъпак. Вземи всеки... е, добре, семейните си имат своите странности... вземи който и да е несемеен младеж. Независимо дали е портиер, студент или преуспяващ служител на голяма фирма. Предложи му нова работа: митничар между световете!

— Интересно — признах си аз.

— Аз бих се съгласил! — Очите на Котя проблеснаха. Разбира се, от рязкото завъртане на главата, но изглеждаше така, сякаш очите му са просветнали от разгорещеност. — Всеки би се съгласил! Включително и ти!

— Знаеш ли... — Аз погледнах през прозореца. Над малкото градче Кимгим валеше сняг. Там вече се беше стъмнило. Там беше тихо, тайнствено и чисто. А през другия прозорец се виждаше как ръми дъжд и земята се е превърнала в кишава каша. Фучейки с черен дим, по пътя мина тежкотоварен камион. Неочаквано за себе си рекох: — Да. Бих се съгласил.

— Ами ето — кимна Котя. — Помисли си сега — за какво са всички тези усложнения? Апартаментът, документите, склерозата на приятелите, безумната самоубийца? Да бяха дошли да ти предложат работа — и готово... Ето това ме смущава, Кириле...

— Опитваш се да разбереш логиката на... — Думата „извънземните“ ми приседна и продължих: — На неясно кой. Може би те изобщо нямат логика.

— Винаги има логика! — отговори строго Котя. — Ако я няма, значи не разбираме случващото се. И това ме тревожи... А още...

Той взе една от книгите, отвори я в началото, прекара пръст по страницата. Попита:

— Какво е това асфетида?

— Източна подправка — отговорих аз, без да подозирам клопката. — Влиза в състава на кърито. Наричат я още хинг или асмаргок.

— Вярвам ти — съгласи се Котя. Отвори книгата малко по-нататък. — А какво е това... ъъ... жуи?

— Тъкан. Памучна.

— А с какво се различава от обикновената тъкан?

— Ами... тя е такава... бяла или бежова, и на нея има едноцветна рисунка. Всякакви пастирки, зайчета, дръвчета...

Млъкнах.

— Загря ли? — попита Котя. — Когато спомена тилбюрито, веднага заподозрях нещо нередно... Или си работил като готвач в шивашка фабрика?

Поклатих глава.

Най-обидното беше, че не усещах никакви нови знания у себе си. Какви подправки? Аз знам само две: сол и пипер! Какви тъкани? Има естествени, има и синтетични. Синтетичните по-добре да не ги носиш. Особено ако са чорапи.

Но когато Котя зададе въпроса си, отговорът изскочи от само себе си. Представих си асфетидата (дори си спомних острата чеснова миризма) и голямо руло жуи с пасторални сценки.

— Това явно върви в комплект с длъжността — разсъждаваше на глас Котя. — Че иначе как ще работиш... ох!

Нервите ми бяха обтегнати, но разнеслото се почукване изобщо не ме уплаши — за разлика от Котя. Станах и тръгнах надолу.

— Почакай! Поне погледни през шпионката! — изстреля Котя, скачайки.

— Каква шпионка? — магнах с ръка аз.

— Недоглеждане е, че няма шпионка! — Котя явно вече беше изпаднал в паника. — На коя врата чукат? На коя врата?

— На нашата! Московската!

— Попитай кой е!

Но аз не попитах. Просто отворих.

Малко встрани, в калния банкет край пътя, беше паркирало тъмносино „Ауди Олруд“. А точно пред вратата стояха трима души. Мъж на около петдесет години, със скъпо, малко старомодно палто от кашмир и с толкова чисти обувки, сякаш са го донесли до вратата. Веднага си личеше, че е човек „с положение“. Зад него стоеше двайсетгодишна девойка с кожено палто от норка, стилно облечена, красива, но с такова гнусливо изражение на лицето, сякаш са я накарали да рови в помийна яма. Зад нея — здравеняк с мрачно лице, на когото не му достигаше само плакат на гърдите: „Аз съм много як телохранител“. Но при това телохранителят ме гледаше не с обичайното си професионално подозрение, а с някакво плахо предизвикателство. Сякаш неотдавна съм му залепил безнаказано два-три шамара, а после съм го потупал по рамото и съм му казал одобрително: „добро момче“.

Изумително е усещането, когато осъзнаваш, че се боят от теб...

— Добър вечер — каза мъжът с господарски маниери. Аз настръгнах, спомняйки си гласа в телефонната слушалка. Не, като че ли не беше той. Приличаше си с него само по увереността. — Ще влезем.

— Заповядайте. — Отстъпих встрани.

Мъжът и девойката влязоха. Телохранителят остана отвън.

— Както се разбрахме, Витя — подхвърли му мъжът и затвори вратата.

Настъпи неловка пауза. Девойката тръскаше капки вода от палтото си. Изглежда, не беше свикнала с ботушите на висок ток и стоеше някак неустойчиво. Мъжът се огледа. Усмихна ми се, кимна на застиналия на стълбата Котя. Котя, кой знае защо, бързо смъкна и стисна в ръка очилата си.

— При мен ли идвате? — попитах.

Веждите на мъжа се плъзнаха нагоре.

— Не. Бихме искали да преминем.

— В Кимгим? — попита с дрезгав от вълнение глас Котя откъм стълбата.

— А има ли други варианти вече? — поинтересува се мъжът.

— Не — отговорих аз.

— Тогава в Кимгим.

— Трябваше да отидем на „Семьоновска“... — каза тихо девойката.

— И да изгубим един час в задръстването? Така е по-бързо — отсече мъжът. — Минаваме ли? Нямаме стоки в себе си.

Трябваше да им поискам обяснение. Не, не да им поискам, а да настоя. Но нещо ме спираше. Може би усещането, че да искам обяснения от този лъщящ господин е все едно да питам колко цилиндъра има двигателят на колата му. Той не знае, той само я ползва.

А може би ме спря погледът на девойката? Едновременно раздразнен... и молец. Сякаш тя смъртно се боеше от забавянето — и заради това се ядосваше. И на мен, и на мъжа.

— Минете през тази врата — кимнах аз.

Те преминаха, оставяйки подире си мръсни следи върху пода. Девойката прекара ръка по перилото на стълбата, сякаш е загубила равновесие. Мъжът уверено махна резето, пропусна напред девойката и учтиво ми кимна на прощаване.

Приближих се, за да затворя вратата. И установих, че на известно разстояние от кулата в очакване на двойката стои файтон. Четириколка с гюрук.

— Каква дама! — възкликна възхитено Котя зад гърба ми. — А? Какво ще кажеш?

— Добре — казах аз, затваряйки вратата.

— Какво ти добре? Приятелката на мъжагата си я бива!

— Може да е дъщеря му?

— Ха! — Котя чак плесна с ръце от възмущение. — С такъв задник? Ех, живеят си хората... Трябваше да ги разпитаем!

— Не мисля, че те са устроили всичко това — казах.

Нещо ме тревожеше... Така... те влязоха... девойката се олюля и се хвана за перилото, за миг забави крачка...

— Поне нещо щяха да разкажат! Какви са, от кого знаят за тази кула, накъде са тръгнали... А ти разбра ли — това не е единствената кула в Москва! Има още една някъде на „Семьоновска“. Какво видя там, Кириле?

Приблжих се към стълбата. Наведох се и вдигнах от пода парче хартия, разтворих го.

— Бележка? — оживи се Котя и прескочи перилото. — Откъде?

— Девойката я хвърли — обясних аз. — Когато преминаваше покрай стълбата.

Погледът на Котя пробяга по хартията. След няколко секунди каза тихо:

— Мамка му... Какво ще правим?

---

[1] Изложба на достиженията на народното стопанство — голям изложбен комплекс в Москва. — Бел.прев. ↑

8

Някога молили ли са ви за помощ?

Със сигурност са ви молили, „Дай ми назаем една хилядарка за седмица, а?“, „Все пак си купих гарнитура! Ела, ще я качваме на четвъртия етаж без асансьор!“, „Колата ти в движение ли е? Тъща ми пристига в три часа от Анталия“...

Разбира се, това понякога напънга. От друга страна, разбираш, че днес са помолили теб, а утре може ти да молиш за помощ.

А някога нареждали ли са ви да помогнете?

Със сигурност. „Камионът със стоката пристигна, помогни на товарачите“, „Стойте, гражданино, ще бъдете свидетел!“, „В събота вечерта ще ходим на митинг против тероризма!“.

Знаете ли каква е разликата? И без това бихте отишли да разтоварвате камиона, нали от пристигналата стока зависи заплатата ви. И сте били готови да свидетелствате, че мрачният тип с шарещия поглед има в джоба си женско портмоне. А отношението ви към терористите е по-лошо, отколкото към хлебарките, и „ако зависеше от мен“...

Но на вас не ви оставят избор. Нареждат ви да правите нещо, на което и без това сте съгласни. Подчертават кой тук е началникът и кой — глупакът.

Макар че всъщност в такива случаи умният началник не би заповядвал нищо, а щеше да ви остави с илюзията, че имате свободна воля.

Бележката, подхвърлена от девойката „с такъв задник“, се оказа нареждане. Със старателния закръглен почерк на човек, който не е свикнал да пише ръкописно, на листче от тефтерче, беше написано в колонка:

След час тръгнете подир мен.
Намерете бяла роза.

Човекът ще отговори на всички въпроси.

Погледнах часовника си, засичайки времето.

— Какво ще правим? — повтори Котя. — Ще търсим мъж с бяла роза?

— А може би жена? — попитах аз, колкото да има спор.

— Нали тук е написано — „човекът“! — искрено се възмути Котя. — По подразбиране се има предвид мъж... Кириле, имай предвид, че тук явно мирише на контрабанда!

— На какво? На бели рози? — завъртях пръст, допрян до слепоочието.

— Може да е на какво ли не... Ти даже тези... тези... не ги провери както трябва!

— Не носеха нищо забранено. Нито пък в непозволени количества.

— Откъде знаеш? — учуди се Котя. И веднага възкликна възторжено: — О! Разбрах! Ти просто знаеш! Като с асфетидата!

Кимнах.

— Да идем горе.

— Трябва да си купиш електрически чайник — каза Котя, докато се изкачваше подире ми. — Или печка. Как ще го караш без горещо?

— Още и тюлени пердета и саксия с мушката... Нямам намерение да се устройвам тук!

— Ха! — изсумтя Котя. — Нямам намерение... Слушай, а къде ти е...

— В Москва. Зад кулата.

Котя застина като закован.

— Ти какво, сериозно ли?

— За голяма нужда можеш да изтичаш до гарата.

— Това не може да бъде — каза строго Котя. — Извинявай, но това помещение се променя според твоя вкус. Искам да кажа, според твоите потребности!

— А ти някъде тук забелязал ли си тоалетна?

Котя се замисли за секунда и започна да се изкачва по стълбата.

— Там е затворено — казах вяло аз.

Котя бутна люка, препречващ прохода нагоре. И той леко поддаде, вдигна се на пантите си.

— Затворено е, казваш? — възкликна той бодро. — Така... тук има ли осветление?

Имаше осветление. Аз намерих ключа — той някак удобно легна под ръката ми.

Третият етаж на кулата се оказа разделен на две части. Малка кръгла площадка около стълбата, две врати. Едната водеше към модерен санитарен възел — вана с гигантски размери, умивалник, клозетна чиния. На закачалките се намериха чисти кърпи и пъстра хавлия мой размер. Нямахте прозорци.

— Почакай за минутка, става ли? — Котя безцеремонно затвори вратата след себе си.

Докато чаках, погледнах във втората полукръгла стая.

Както и можеше да се очаква. Електрическа печка, шкафове, маса и четири стола. Кухня. В шкафчетата се намериха съдове. Чинии, вилици и лъжици, тенджери и тигани. Приличен комплект. Дори намерих чугунен казан за пилаф с внушителни размери. Кухнята имаше прозорче — то гледаше право към железопътната линия.

— Знаеш ли кое е интересното... — каза Котя, влизайки в кухнята. — Никакви етикети на кърпите. Никакви означения върху плочките. В сапунерката има някакъв сапун, който е просто сапун. Без рисунка, без символи. Има шишенце с шампоан, който не мирише на нищо и е прозрачен. Но се пени!

— Хипоалергенен, значи — казах аз. — Котя, ще вляза да взема един душ. Знаеш ли кога се къпах за последен път? Вчера сутринта у вас.

— А тази... — Котя явно се обърка — молба за помощ?

— Молба? Според мен това е нареждане. Не обичам нарежданията.

— Но ние и без това искахме да отидем там! — възкликна Котя.

— Да търсим човек с бяла роза? Нещо не ми се иска. Това е някакъв капан. По-добре да се изкъпя.

Върху лицето на Котя се отразиха последователно обърканост, обида и дори неприязън.

— Дамата помоли — каза той. — Виж... Ходи си направи водните процедури. А аз през това време ще пренеса кльопачката ти в

кухнята.

Когато затварях вратата, чух нещо от рода на: „Дамата моли, а той не може да издържи два дни без душ“...

Не ми пукаше от неговото мърморене! Гореща вода, шампоан с неизвестен произход, хубаво налягане на водата — изкъпах се с наслада и се облякох. Уви, не се сетих навреме за чистото бельо, но и така ми беше добре.

Когато влязох в кухнята, Котя стоеше до прозореца. На печката кипеше алуминиев чайник. При появата ми Котя погледна демонстративно часовника си и въздъхна.

— Котя, как си представяш търсенето на човек с бяла роза в чужд свят? — попитах аз, сядайки пред масата. Трябва да кажа, че въпреки пълния бардак в дома му, като гост Котя беше обзет от някаква страст към реда. Той наистина беше пренесъл в кухнята всички продукти и ги беше наредил грижливо по шкафовете.

— Допускам, че уникалният шанс за изследване на чужд свят не се е паднал на точния човек! — каза Котя с горчивина.

— Котя, сега е седем вечерта — отговорих аз. — Още двамадесет минути.

— Значи ще тръгнеш? — Той веднага живна. — А си ме баламосвал... Впрочем тук е същата работа — никакви знаци на производителя, нито на съдовете, нито на печката. Мисля, че всичко е създадено от механизми на кулата, като идеално отражение на конкретни предмети! Един вид платоновски идеални предмети!

— Какви механизми? — попитах аз, докато си наливах вряла вода и слагах в чашата пакет чай. — Какви идеални вещи? Този изкривен чайник идеален ли е?

— Веднага се вижда, че не се интересуваш от философия. — Котя също си направи чай. — Между другото, бялата роза е древен философско-магически символ. Както и кулата въпреки! От времето на Вавилонската кула...

— Котя... — въздъгнах. — Това не е символ. Ние седим в нея. И чаят, който пием, също не е символичен.

— Целият свят се състои от символи, а нашият живот — още повече! — възкликна Котя с горчивина. — Любовта на мъжете към жените също е дълбоко символична. Мисля, че когато тази дама е оставила бележката...

— Котя! — възкликнах аз, досещайки се. — Дама?

Котя зашари с поглед, но твърдо повтори:

— Дама!

За първи път ставах свидетел на влюбване на приятеля ми. Ето как ставало! Мимолетен поглед, възхищение от фигурата — и Котя е готов. Та той дори не беше успял да разгледа лицето ѝ както трябва.

Да, момичето безспорно беше симпатично. Но...

— Кириле, ако си съгласен, ще дойда с теб — каза твърдо Котя.

— Ще измръзнеш. Там вали сняг, а твоите обувки са с тънка подметка и якето ти е тъничко.

— Само изглежда тъничко, но всъщност много топли!

Свих рамене.

— Моля! Няма да ти връзвам шал на шията като родната ти майка! Вече си голямо момче, сам ще си лекуваш възпалението на белия дроб.

— Ще дойда с теб! — повтори упорито Котя.

На глухата улица беше тъмно. Както е през зимата — когато не виждаш небето, но раждащият се в него бял сняг очертава въздуха като координатна мрежа, а земята сякаш излъчва слаба бяла светлина. Едва-едва се различаваха заснежените стени и тъмният контур на кулата. По нея, кой знае защо, не се лепеше сняг.

— Една малка крачка открива цял огромен свят — обади се изведнъж Котя.

— А? — потрепнах аз. — Какви ги говориш?

— Ами... нали сме първите, влезли в друг свят. Трябва да се каже нещо. — Пред погледа ми Котя започна да пристъпва от крак на крак. — Нещо умно.

— Първите? Та тук постоянно се шляят хора! Насам-натам! И ние вече излизахме преди час, разглеждахме кулата.

— Онзи път не се брои... Потегляме ли?

Реших, че е безполезно да се боря с романтичния порив на Котя, и тръгнах напред. Нататък, откъдето беше дошъл пощальонът, и накъдето, вероятно, се беше отправил кабриолетът с непознатата дама и нейния спътник. За изминалия час беше навалял доста сняг, но

следите от каретата все още си личаха и ние се стараехме да се придържаме към тях.

— Всичко това е неправилно — въздишаше зад гърба ми Котя. — Трябваше да си вземем уреди. Термометър, барометър... Каква е температурната разлика между този свят и нашия? Защо не възникват спадове в налягането? Добре би било да си вземем сняг за анализ... Да проверим работи ли тук радиото...

— В телефона имам радиоприемник — похвалих се аз.

— О!

— Само че човек трябва да си сложи слушалките, те са вместо антени. Но не са у мен.

— Мобилният — сети се Котя. — Сега... — Той извади телефона си от джоба и каза обидено: — Мамка му... Мрежата е недостъпна.

— Стига сме дрънкали на студа, ще си простудим гърлата.

Мислите ли, че Котя се успокои? Той обсъждаше с мен архитектурата на околните сгради — макар че какво можеше да се види в тъмнината? Излагаше и опровергаваше хипотези за света на Кимгим — например според него имаше възможност този свят да е много по-развит от нашия, но да използват коларски превоз от екологични съображения и от любов към традициите.

Почти не го слушах. Вървах, газех рехавия пухкав сняг. Има хора, които в сложна ситуация се затварят в себе си и чакат развитието на събитията. А има такива, които се раздрънкват и от тях започват да бликат идеи. По-рано смятах, че и аз самият съм от тях. Но в присъствието на Котя неволно бях станал мълчаливец.

Много повече ме вълнуваше какво да правим, ако наистина намерим човека с бялата роза. Какви въпроси да му зададем. И какви отговори ще получим...

Улицата завърши някак неочаквано навреме. Котя, вървящ зад мен, първо престана да дърдори, после задиша тежко, след това каза, че се нося като танк и изобщо не жаля работника на умствения труд, несвикнал да утъпква снежните пътеки. Изглежда, той вече беше готов да се предаде и да се върне. Но в този момент отпред замъждука слаба светлинка, неволно ускорихме крачка и след няколко минути излязохме на открито. За да са по-пълни впечатленията ни, и снеговалежът малко поутихна.

— Гръм да ме удари! — възкликна Котя. — Къде сме?

Бях абсолютно солидарен с него.

Кой знае защо, ми се струваше, че глухата улица е разположена някъде в центъра на града. Че е достатъчно да излезем от нея — и ще се озовем насред местния живот. Привиждаха ни се някакви криви улички, притиснати една към друга къщи на три или четири етажа, малки площадчета с фонтанчета и магазинчета със стоки с неизвестен произход и предназначение, благоприлично разхождащи се хора, конни карети...

Къде ти.

Озовахме се при море. На дълга заледена крайбрежна улица, под която се разбиваха сиви студени вълни. От едната страна море, от другата — еднотипни сгради от червени тухли; железни покриви, обсипани със снежец; прозорци без нито една светлинка в тях; улички, водещи надалеч от брега. Снеговалежът пречеше да се види докъде се простират сградите край брега. Но със сигурност поне на километър от нас в двете посоки.

От страната на морето се издигаше доста висок каменен парапет — до гърдите ми. Върху него, на тумбестите му стълбчета, пламтяха със слаба, мъждукаща светлина млечнобели стъклени кълба с диаметър един метър. Фенерите бяха разположени нарядко, но благодарение на снега цялата крайбрежна улица беше осветена.

— Изглежда, осветлението не е електрическо — изрече Котя с интонацията на естествоизпитател. — Виж, а какво е това там?

Приближихме се до заледения, мокър от пръските парапет. В далечината, в морето, бавно се движеха пламъчета — цяло съзвездие, плаващо зад мътната снежна завеса.

— Кораб — предположих аз.

— Аха.

— Прилича на Питер^[1] — каза Котя. — Не, не на Питер. На Юрмала^[2].

— Искаш да кажеш...

— Не, не искам. — Котя се сви от студ. — Всичко е някак чуждо... Не те ли е страх, Кирил е?

Замислих се и поклатих глава. Не, не ме беше страх. Любопитство, лека напрегнатост, но нищо повече.

— Дали да не се върнем — предложи Котя. — Потърсихме честно, но не намерихме никого.

— Виждаш ли следите от кабриолета? — попитах.

— Виждам ги — призна си Котя.

— Нека да повървим по тях. Все пак това е талига, а не лека кола. Не може да са се отдалечили много. Или измръзна?

— Аз ли? — възмути се Котя. — Даже се изпотих! Казвам ти — якето ми топли!

— Тогава да вървим. Не, почакай!

Преминах покрай парапета, като утъпквах снега и се опитвах да намеря някакъв боклук. Камък, клонка... каквото и да е. Не ми се искаше да прескачам парапета и да слизам на брега. Най-накрая намерих объл камък с големината на юмрук, избърсах го от снега и тържествено го сложих върху парапета.

— Отбелязваш мястото? — досети се Котя. — Правилно. Че ще се заблудим.

Честно казано, малко завиждах на приятеля си. Той се държеше един вид... правилно. Изследваше новия свят. Героично понасяше студа. Бързаше да зададе всички въпроси и да получи всички отговори. И беше явно, че се страхува.

А у мен имаше някаква непонятна увереност в себе си, която напълно убиваше самия дух на приключението. Ако трябва да дам сравнение, Котя се държеше като ловец от XIX век, отишъл в Африка да лови лъвове. А аз — като съвременен турист, тръгнал на сафари с удобен джип.

Може би така и трябваше?

Може би тук нямаше никакви лъвове?

Тръгнахме по крайбрежната улица. Тук беше по-лесно да се върви, вятърът издухваше снега към морето. От лявата ни страна, се точеха къщи, от дясната — парапетът с фенерите и губещите се в далечината светлинки на кораба. Котя подскачаше в движение и криеше длани под мишниците си. Аз, честно казано, също съжалих за липсата на ръкавици. Снегът отново се усили не на шега.

А после през виелицата се очерта здание на брега. Тук крайбрежната улица правеше дъга към морето, а на образувалата се площадка стоеше двуетажна къща. Също тухлена, но жива — с топла светлина в покритите със завеси прозорци, с дим от комина, с разчистен сняг пред входа. Такива къщи се рисуват от възпитаните

деца, които обичат родителите си. Освен това могат да се срещнат в благоустроена и уютна Европа.

При нас нещо не виреят.

— Ама че идиоти — каза Котя, спирайки. — Ама че сме идиоти!

Виж го ти — с очила, но пръв беше забелязал табелата над широката двукрилна врата.

БЯЛА РОЗА

— И защо решихме, че трябва да търсим роза? Бяла? През зимата? — Котя изсумтя от възмущение. — Това е хотел. Или ресторант. Ресторант ще е още по-добре... Отиваме ли?

— Почакай. — Хванах го за рамото. — Почакай.

Котя послушно спря.

Оглеждах сградата. Какво ме тревожи? Там сигурно е топло. Там вероятно наистина ще ни сервират нещо. Ако ги помолим. И ще отговорят на въпросите ни...

— Аз ще вляза пръв. — Погледнах строго Котя. — Разбра ли? А ти най-добре засега изчакай тук...

— Нека да отгатна — каза Котя. — Ти сигурно си служил в десантните. Или имаш красив цветен колан по карате.

— Не.

— Тогава не се прави на герой!

— Добре. — Отказах се да споря. — Само върви след мен. Моля те.

„Моля те“ свърши работа. Котя кимна.

Приблжих се към вратата. Красива дръжка — бронзова, старинна, във вид на ноктестата птича лапа... какво се мотая, тук всичко е старинно! Нима съм се уплашил?

Хванах студения метал и дръпнах вратата. Тя се отвори с лекота.

— Какво има там? — попита Котя иззад рамото ми.

Там имаше малка стая, подобна на антре или гардеробна. Всички окачалки на стените бяха празни. Две врати. Голямо кресло, тапицирано с протрито червено кадифе. То беше празно, и това кой знае защо изглеждаше нередно. От стените стърчаха няколко лампи с цветни абажури. Изглежда, газова — светлината трепкаше, сякаш е от пламък.

Влязохме.

— Стилно — каза Котя. — И празно. Но топло!

Бутнах вътрешната врата. Зад нея вече се намираше това, което очаквах да видя: огромна зала (за нея ми се искаше да използвам именно тази дума — „зала“); таванът — на четири или дори пет метра височина; навсякъде солидни, здрави мебели: кресла, масички, шкафове със съдове; стените — окичени с бежови гоблени. Голяма камина с разпален огън, а на мраморния ѝ плот — стъклени и керамични дрънкулки. Широки стълби към втория етаж. Ъгълът на залата беше зает от масивен барплот. Никакви металически подставки за чаши, никакви никелирани подпори, само матово черно дърво. Зад барплота, до стената — тесни рафтове с шарени бутилки, по-нататък — полуотворена врата. На пода на залата лежеше светлокафяв килим със странен рисунък от безпорядъчно разхвърляни тъмни петна.

— Каква странна рисунка — каза Котя, гледайки под краката си. Погледна ме умоляващо: — Нали?

— Това е кръв — казах. И се огледах.

В гардеробната стоеше човек. Явно беше излязъл от втората врата след влизането ни вътре. Не ми харесаха дрехите му — панталони и пуловер в черно, всичко прилепнало, даже хлъзгаво на вид, не можеш да го сграбчиш. Дреха за битки, а не за сипване на напитки при камината. Не ми хареса и черната качулеста маска на главата, с процепи само за очите. Очите също не ми харесаха — студени, безмилостни. И никак не ми хареса тежката и къса тояга в ръката му.

Какво съм тръгнал да изброявам, човекът изобщо не ми хареса!

Нито пък начинът, по който се приближаваше — предпазливо, държейки тоягата леко наклонена.

— Кириле, не трябваше да идваме тук — каза Котя с треперещ глас, гледайки зад гърба ми.

Проследих погледа му — зад барплота имаше още един мъж в черно. Или се беше крил отдолу, или бе излязъл през вратата. Въобще не приличаше на добродушен барман, мечтаещ да ви смеси необичаен коктейл. Като начало щеше да му се наложи да остави тоягата и ножа с широко листовидно острие.

От някаква незабележима врата в далечния край на залата излязоха още двама, облечени в черно. Също с тояги и ножове.

И нямаха вид, че се опитват да ни хванат. По-скоро бяхме досадна пречка, която трябваше да се отстрани по максимално прост и

надежден начин.

Мъжът зад барплота леко вдигна ръката с ножа.

Мъжът от гардеробната беше прекрачил през прага и сега стоеше на два метра от нас.

— Кириле... — започна Котя.

Изобщо не го слушах. Узурпиралият барманското място човек стремително замахна с ръка. В същия миг изстрелях ръката си напред срещу проблясващия нож и изритах Котя под коляното — както можеше да се очаква, той рухна.

Всъщност това е абсолютно невъзможно. Освен ако не са те обучавали от детската ти възраст в някакъв Шао Лин. Но в момента не се замислях върху такива дреболии.

Докоснах ръкохватката на летящия нож и промених траекторията му. Той се вряза в гърдите на човека, застанал на пътя ни за бягство. Цялото широко острие се скри вътре; само късата ръкохватка, която изобщо не приличаше на ръкохватка, остана да стърчи от черния плат. Човекът издаде хриплив звук и падна на колене.

Този път вече не можех да кажа, че нямам вина за това.

Човекът, хвърлил ножа, прескочи барплота — красиво, опирайки се само на лявата си ръка, докато замахваше в движение с дясната, стиснала тоягата. Тоягата се носеше право към главата ми. Приклекнах, като оставих удара да прелети над мен, и ръгнах нападателя в гърдите с изпънатата си длан. Убиецът сякаш се пречупи. Отлетя назад, изпусна тоягата и безпомощно застърга с ръце по гърдите си. Ударих го пак, кой знае защо отново не с юмрук, а с разперени пръсти — отдолу под брадичката. И не чух, а по-скоро почувствах хрущането на гръбначните прешлени, когато главата му се отметна назад.

Онези, които все още бяха живи, се спряха. Не показваха страх, макар че лично аз при вида на невъоръжен човек, убил двама нападатели, само преди три дни бих напълнил гащите. Те по-скоро изглеждаха объркани.

— Функционали? — неочаквано каза един от тях.

— Не. Не може да бъде — отговори вторият.

Изглеждаха като лошите герои в детските анимационни филмчета. При това единият все още държеше тояга в дясната си ръка,

другият — в лявата, така че изглеждаха като огледални отражения един на друг.

— Кириле, ти ги уби! — възкликна внезапно лежащият по гръб Котя и се опита да се изправи. На лицето му беше изписан по-голям ужас, отколкото когато те се готвеха да ни убият. — Ти ги уби!

Левакът неочаквано изрита оказалия се пред него стол — с такава сила, че го запрати към главата ми. И двамата се хвърлиха в атака.

Улових стола с две ръце за резбованите крака и с едно движение ги счупих. Обърнах ги с острите счупени краища напред. И ги забих в гърдите на нападателите, преди те да успеят да стоварят тоягите си върху мен.

Както се изясни в хода на експеримента, дървеният кол в гърдите е смъртоносен за човека не по-малко, отколкото за вампира.

Левакът рухна право върху Котя, който с вопъл изскочи изпод потрепващото тяло. Отстъпи надалеч от мен, сякаш очакваше, че ще убия и него.

Честно казано, защо да не си помисли подобно нещо? Та нали аз бях почти непознат човек за Котя...

— Ти ги уби! Ти... ти...

— Те щяха да убият нас! — изревах аз. — Какво ти става, та нали искаха да ни убият! Между другото, ножът летеше право към гърлото ти!

Котя кимна, но без особена увереност. После очите му се проясниха, безумният ужас си отиде. Но явно обещавахе да се върне.

— Котя, не съм маниак. Не съм психар. Те нападаха, а аз се защитавах.

— Как ги... как успя? — Котя свали очилата си и започна да ги търка. При това лицето му, както често се случва с очилатите, стана объркано и беззащитно.

Огледах четирите неподвижни тела. Единият с нож в сърцето, другият със счупен врат, двамата, които прободох. На единия парчето дърво беше излязло през гърба. С такава сила ли трябваше да го удрям? Погледнах с лек ужас ръцете си. Така човек може да поиска да си бръкне в носа и току-виж си откъснал половината глава...

— Не знам как. Стана от само себе си. Трябваше да се защитавам — и...

— Ти... тогава очите ти станаха... замислени, меланхолични... Сякаш рецитираш стихове наизуст.

Биваше си го сравнението! Все пак Котя има заложби на писател.

— Правех това, което трябваше да направя. Аз... дори не се съмнявах в това. Знаех, че така трябва.

Котя кимна. Забоде очилата върху носа си. Погледът му стана по-смислен.

— Кажи, а разбра ли какво викаха?

— Да. Защо?

— Така и си помислих — кимна Котя. — Те не говореха на руски. Затруднявам се да кажа на какъв език... нещо доста приятно, като френския. Но не знам такъв език.

Не се учудих.

— И какво говореха? — попита Котя, като вдигна изтърколилата се в краката му тояга и с уважение премери тежестта ѝ.

— Единият от тях попита другия: „Функционали?“. А другият отговори, че не може да бъде. Какво е това функционал?

— Математическа функция.

Котя внимателно остави тоягата на една крехка стъклена масичка, по чудо оцеляла във вихъра на сражението, и отбеляза:

— Ти си специалист по значението на редките думи, ти знаеш по-добре.

— Явно функционалите не ги прекарват през митницата.

Котя още веднъж ме измери с поглед и поклати глава.

— А ти го усети! Знаеше, че тук ще има засада!

Беше безполезно да се спори с очевидното. Отидох зад барплота, надникнах през вратата. Малка кухня, цяла все в този стил „тук при нас е XIX век, да имате нещо против“? Като че ли нямаше никого. Взех от рафта бутилка с течност, която приличаше на алкохол. Погледнах етикета. Така, информация за размисъл... Надписът явно беше на английски. Някакво уиски.

— Котя, какво пише тук? — Показах му бутилката. Котя се приближи, поглеждайки с неприязън телата.

— Господи, тук има четири трупа, а теб ти се е припило... Уиски, малцово, дванайсетгодишно... Яко! Дай го насам!

Той отпи голяма глътка направо от бутилката и се закашля.

— Значи четенето ти се получава? — попитах.

— Ако си спомняш, прочетох и табелката. — Котя ми подаде бутилката. — Тя беше на руски.

— Какво е това, говорят на един език, пишат на друг?

Котя ме погледна с неочаквана ирония:

— Бих предположил, че тези... че са гости тук, също като нас. И общуваха на своя език. Само че ти, изглежда, разбираш този език.

— Функционал? — Свих рамене. — Не бих казал, че разбирам, но...

Котя премина през телата, като ги хващаше за китките.

— Току-виж са живи... щяха да помогнат.

— Те са убийци!

— Но нали сега не са опасни! — Котя разпери ръце. — Не, ти добре ги нареди. Кириле, какви ги забърка... Та нали това е друг свят! Разбираш ли? А ние започнахме познанството си с тях с престъпление... Не трябваше да ги убиваш...

Той се приближи до далечната врата и предпазливо надникна през нея. После се обърна на другата страна и безсилно се облегна на стената. Лицето му стремително бледнееше.

Хукнах да му помогна, като в движение хванах една от тоягите.

— По-добре не гледай — каза бързо Котя. — По-добре недей.

Беше блед като тебешир и покрит с бисерчета от пот. Една от капките смешно висеше от носа му.

— Не трябваше да ги убиваш... — повтори Котя. — Толкова леко. Трябваше... трябваше да ги поизмъчваш.

Общо взето след тези думи можех и да не поглеждам през вратата. Всичко стана ясно. Но аз все пак погледнах.

— Гадини... — промърмори Котя.

— Изтезавали са ги — казах. — Стегни се. Точно тук трябва... да провериш за пулс.

---

[1] Петербург — Бел.прев. ↑

[2] Голям курортен град в Латвия. — Бел.прев. ↑

9

Битува мнението, че най-гнусното престъпление на света е убийството на деца. Убийството на възрастни хора предизвиква презрително възмущение, но вече не буди инфернален ужас. Убийството на жени също се възприема крайно неодобрително — както от мъжете (защо трябва да се убиват жени?), така и от жените (всички мъже са мръсници!).

Ала убийството на човек от мъжки пол, простил се с детството, но още неизпаднал в старческа немощ, се възприема като нещо напълно нормално.

Не вярвате ли?

Тогава опитайте фразите: „Той извади парабелума^[1] и стреля в детето“, „Той извади парабелума и стреля в жената“, „Той извади парабелума и стреля в стареца“ и „Той извади парабелума и стреля в мъжа“. Чувствате ли как спада степента на отвращение? Първият тип явно е бил комендант на концлагер и есесовец. Вторият — жандарм, изгарящ всяка сутрин по едно село. Третият — офицер от вермахта, хванал партизанка с бидон керосин и кутия кибрит край склада с боеприпаси.

А четвъртият, макар и да е стрелял с парабелум, лесно може да се окаже и наш разузнавач, убил някой от първите трима негодьяи.

Та хората в черно явно не бяха загрижени за реномето си. В малката стая — мислено я определих като пушалня, — видях три неподвижни тела. Старица, млада жена и момче-тийнейджър.

За всичко си има своето място и време. На изтезанията им прилягат тъмните килии на подземията. Сред меките кресла и дивани (пък дори и да са кожени, а не от розова коприна) и стъклените масички с кристални пепелници неподвижните окървавени тела изглеждаха особено отблъскващо.

А още — и предизвикващата силно гадене смесица от миризмите на хубав тютюн и наскоро пролята кръв...

Подчинявайки се на инстинкта да защитя по-слабия, първо се приближих до голия до кръста юноша, завързан за едно кресло. Момчето беше на 14 или на 15, което вече трудно можеше да мине за невинна детска възраст, но все пак... Бяха го завързали някак картинно, както тъпите злодеи завързват младите герои в детските филми — с използването на десет метра дебело въже, без да е гарантиран успешен резултат. Краката бяха привързани към крачетата на креслото, ръцете — към подлакътниците, тялото и шията му също бяха овързани.

И навсякъде — кръв. Върху торбестите панталони от тъмнокафяв плат, върху пъпчивото момчешко лице. Кръвта беше съвсем прясна. Но от многобройните прорези — върху лицето, ръцете, тялото — вече нямаше кръвотечение.

Предпазливо доближих пръст до сънната артерия. И усетих слабо, рядко пулсиране.

— Той е жив — учудих се аз.

— Какво? — Котя все още стоеше до вратата. — Та на него му е изтекла цялата кръв!

— Хлапакът е жив. — Изправих се. — Куп дребни прорези, но нищо страшно. Развържи го и го сложи на дивана...

Самият аз отидох при жената. Същата картина: плитки прорези, кръвотечения. Беше изгубила много кръв, стори ми се, че килимът под краката ми влажно жвака. Но беше жива.

— Що за идиот е завързвал възлите? — ругаеше Котя, докато махаше въжетата от хлапака. — Развързват се с лекота...

— Те са не само глупави, но и целомъдрени — казах аз, гледайки жената. — Не са си направили труда дори да свалят дрехите й...

Разбира се, аз съм профан в изкуството на изтезанията. Но след като са взели да измъчват някого и да го ръгат с ножове, то е разумно преди това да съблекат жертвата. Първо, виждаш резултата от работата си. И второ, голият човек предварително е изплашен и унижен.

А тук — на хлапето му бяха свалили само ризата, а жената изобщо не бяха рискували да я събличат.

У старицата — тя беше поне на шейсет — също напипах пулс. Тя беше може би най-колоритна от тримата. Ако хлапето бе типичен тийнейджър, на когото му е време да рекламира лосион против акне, а жената напомняше за обикновена четирийсетгодишна домакиня, то

старицата приличаше най-вече на знаменита актриса на възраст. Нямам предвид външността, а онзи рядък тип харизматични жени, които с годините губят външната си привлекателност, но придобиват вътрешна сила. Стара, но добре сложена; с набръчкано, но своеобразно лице; с прошарени, но гъсти и добре поддържани коси. Сред рускините такива са рядкост — обикновено те се превръщат или в изтерзани, или в свадливи бабички. Сред западните също — те в по-голямата си част мигрират в страната на бодрите туристки с шорти и фотоапарати.

Дръпнах ръката си и замислено отстъпих от креслото.

Старицата я бяха измъчвали най-малко. Няколко синини — бяха я удряли по лицето уж със замах, но неумело. Няколко прореза по шията — по-скоро са я сплашвали, притискайки нож към гърлото ѝ. Разкошната морскосиня копринена рокля с висока яка дори не беше измачкана.

— Странно — обади се неочаквано Котя. — Като във вица.

— В кой виц?

— Този, в който бабата наела наркомани да колят свинята... А те излизат от плевнята и казват: „Не я заклахме, но я пребихме“.

— Домъкни тук някой от труповете — помолих го аз.

— Какво? — потрепна Котя. — Какво, какво?

— Довлечи един труп, какво, трудно ли ти е? — попитах. — Не ми се иска да оставям тези без надзор... Или аз да отида, а ти ще ги наглеждаш?

Котя преглътна. Погледна трите неподвижни тела, пролятата навсякъде кръв. И отиде в голямата зала.

Когато приключвах с развързването на старицата (все същите многобройни, но не твърде надеждни възли), Котя доста бодро довлече един труп, теглейки го за краката (съдейки по липсата на кръв, това беше онзи, на когото строших врата).

— Благодаря — казах аз. Оставих изгубилата съзнание баба, наведох се над тялото и свалих качулката от главата.

Нищо необичайно, ако не се смята, че това беше убит от мен човек. Европеид, на 25–30 години. С грубовато, незабележително лице. На шията, на мястото на удара — пурпурен вътрешен кръвоизлив. Нямахше пулс, разбира се. Повдигнах клепачите, погледнах зениците и се изправих.

— Мъртви са — поясних на Котя. — А аз си помислих, че тук всички...

Старицата в креслото застана и се размърда. Обърнахме се към нея точно навреме: тя отвори очи.

— Ние сме приятели! — бързо казах аз. — Не се безпокойте.

Старицата погледна към мен. После към Котя. Отново към мен. Задържа погледа си — сякаш виждаше нещо, недостъпно за мен.

— Ти откъде се взе, войниче? — изрече тя хрипливо. — А аз си мислех, че край с нас...

Тя се изправи тежко в креслото, обърна се.

— Живи са — успокоих я аз. — В безсъзнание, но живи.

Старицата рухна в креслото. Кимна с благодарност. Изведнъж осъзнах какво точно е странното в нея: обикновено възрастните хора или се съсухрят, или затлъстяват. А тази бабка, при всичките ѝ бръчки, беше успяла да запази нормална, почти спортна фигура. И днешната ѝ слабост изглеждаше предизвикана от изтезанията, а съвсем не следствие от възрастта.

— Благодаря, съседе — каза бабката и ми подаде ръка. Поколебах се за секунда, а после се здрависах с нея — явно не очакваше целувки. Ръкостискането ѝ беше силно.

— Няма за какво. — С усилие се удържах да не кажа: „Всеки на мое място би постъпил така“...

— Бяла — рече бабката.

— Какво?

— Роза Давидовна Бяла. Собственичката на хотела.

Котя подсвирна. И се закикоти нервно.

— Кирил Данилович Максимов — представих се аз. — А този тип се казва Константин Чагин. Как ти е бащиното име?

— Игоревич — каза кисело Котя. — Можеше да го запомниш.

— Много ми е приятно — кимна Роза Бяла. Погледна накриво неподвижното тяло в черни дрехи и поклати глава съчувствено, но без капка съмнение върху лицето си. — Глупаци...

— Кой са те? — попитах.

— Не знам, Кирил Данилович. Не знам. Видели са хотела и са успели да влязат в него — значи не са лишени от известни способности. Но не са от нашите.

Двамата с Котя се спогледахме.

— А какво искаха?

— Струва ми се, че и те самите не бяха много наясно — изсумтя Роза. — Търсеха гост на хотела ми. Е, аз сега нямам гости. Не е сезонът, не виждате ли? Костя, мило момче, донеси ми вода. Гърлото ми е пресъхнало. Само че не от чешмата, в кухнята има бяла емайлирана бака с вода. Донеси пълна гарафа.

Котя послушно изскочи от пушалнята.

— Какъв учтив младеж — кимна одобрително Роза. — Приятно е, че вие сте си запазили приятели сред хората.

— А не трябва ли да има?

— Нима роднините и близките не са те забравили? — отговори с въпрос Роза. — Такава ни е съдбата...

Откъм залата се разнесе грохот от падащ стол. И вик. Роза Давидовна се надигна в креслото:

— Всичките ли ги уби?

— А колко бяха? — отвърнах аз, вече осъзнавайки, че отговорът съвсем няма да е „четири“.

— Седем... или шест? Не, навярно...

Не останах при нея да уточнявам. Хванах тоягата, която бях сложил върху масичката. И се хвърлих към вратата.

Явно бяха слезли от втория етаж. Единият държеше Котя за косата, отметнал главата му назад и допрял нож до гърлото му. В ръката на Котя имаше голяма стъклена кана с вода. Още двама в черно, също с ножове в ръцете, предпазливо се прокрадваха към пушалнята.

Появата ми явно не ги зарадва. Застинаха за няколко секунди.

— Пуснете го — казах аз.

Онзи, който държеше Котя, направи недвусмислен жест, прекарвайки ножа до самото гърло на пленника.

— Остави го! — Един от черните изведнъж свали качулката от главата си. За моя изненада това се оказа девойка — на двасет години, късо подстригана, с леко дръпнати очи и мургаво лице. Не чиста азиатка, но явно със значителна част източна кръв. — Кой си ти?

— Няма значение — изстрелях. — Пуснете приятеля ми!

Девойката се поколеба. Явно те не бяха видели и чули предишната схватка. Но резултатите от нея бяха пред очите им.

— Ако го пуснем, ще ни оставиш ли да си тръгнем?

Котя ме погледна умолително. Съдбата беше отредила на скромния труженик на жълтата преса доста приключения през този ден.

Честно казано, не се съмнявах, че ще мога да убия още трима. И дори бях почти сигурен, че Котя няма да пострада.

... Вдигам ръка — толкова бързо, че те не успяват да реагират. Хвърлям тоягата — тя полита като снаряд и удря тежко в челото онзи, който държи Котя. Той пада по гръб — или мъртъв, или зашеметен. А аз скачам напред, отклонявам се от хвърлените към мен ножове — стоманени мълнии, безпомощно прорязващи въздуха; троша врата на черния с маската — отново онова влажно, повлечено хрущене; удрям девойката в корема, после по тила — тя пада в несвяст и ще мога да я разпитам...

Най-вероятно точно така щеше да стане.

Разбира се, ако тази непонятна сила, която ми помага да се разправям с въоръжени врагове, ми позволи да оставя някого жив...

— Пуснете го и си вървете — казах.

— Той лъже — изрече бързо онзи, който държеше Котя. Съдейки по гласа му, това беше младеж, на самата граница на истерията. — Ще ни убие. Един функционал-полицай няма да ни пусне...

— Той е митничар, глупако! — извика девойката. — Тръгваме си! Пускаме приятеля ти и си тръгваме!

Тя разтвори дланта си и ножът падна на пода. След секунда колебание партньорът ѝ също пусна ножа си. Започнаха да отстъпват към вратата.

Младежът, който държеше Котя, неохотно отдръпна ръката си с ножа и лекичко блъсна пленника. Котя, смешно ситнейки с крака, се затича към мен, без да пуска гарафата с вода. Пристъпих напред, прикривайки го с тялото си. Наредих:

— Отнеси водата на Роза Давидовна.

Нищо не спасява от паника така, както простите и разбрани действия. Котя кимна и хукна към пушалнята.

Оцелялата тройца нападатели бързаше да се оттегли. Първа изчезна през вратата девойката, последвана от партньора си. Последен вървеше онзи, който беше хванал Котя.

И в този момент постъпих глупаво. Буквално за секунда обърнах глава, за да видя какво става в пушалнята. Там не ставаше нищо

особено: старицата стоеше и пиеше право от гарафата, Котя гледаше с опасение към вратата.

Остра болка прониза лявото ми рамо. Обърнах се точно навреме, за да видя последния нападател, готов да хукне към вратата. От рамото ми стърчеше дръжката на нож.

Замахнах, тоягата се понесе във въздуха и удари младежа по тила. Дори през цялата зала се виждаше, че черепът се е строшил като зряла ябълка, ударена с юмрук. Черният разпери ръце и рухна в отвора на вратата.

Ама че идиот...

Вратата веднага хлопна — и се затвори сама, като изблъска тялото в антрето. Тежкото резе се затвори с трясък. Чу се гласът на Роза:

— Така ще е по-спокойно.

Хванах ножа и го измъкнах от ръката си. Отвън не се виждаше нищо, освен разрез. А някъде под якето по ръката ми течеше кръв, удивително гъста и гореща. Не ме болеше, само чувствах изтръпване и пулсиране някъде в пръстите.

Влетях в пушалнята. Захвърлих окървавения нож върху масичката. Седнах, притискайки раната. Котя ужасено се вторачи в мен.

— Драскотина — казах.

— Аз... аз ще те превържа — промърмори Котя. — Кириле, как си? Много си пребледнял...

Човекът е изумително нещо. Убих петима. И не изпитвах задължителните, ако се вярва на писателите, угризения на съвестта и тежки терзания. Но беше достатъчна една-единствена рана, която явно не беше опасна, за да се уплаша. Веднага почувствах хлад в гърдите.

— Дайте да погледна, младежо...

С уверени движения Роза ми помогна да сваля якето и пуловера, разкопча ризата ми. Целият ми ръкав беше в кръв. Мръщейки се, измъкнах ръката си.

— Минутка — каза Роза. В ръката ѝ се появи мокра кърпичка, с която тя се зае прецизно да бърше кръвта. Погледнах рамото си. Там имаше рана, покрита с червените гнойни струпеи на възпаление.

— Това нещо ново ли е за вас? — Роза ме погледна в очите.

Кимнах.

— Ще свикнете.

Старицата се извърна и погледна пронизателно неподвижно лежащата жена. Повика я:

— Клавдия! Клавдия, съвземи се!

Жената бавно се надигна. Погледна към Роза, после и към нас.

— Виждаш ли, всичко е наред — каза Роза. — Дойде помощ. По-добре ли си?

— Да, Роза Давидовна.

— Чудесно.

Жената се наведе над юношата, разтърси го за раменете. Той се надигна. Клавдия хвана полупразната кана, отпи няколко глътки, подаде я на момчето. То започна да пие жадно. Водата течеше по лицето му, отмивайки кръвта. Момчето остави празната кана и потърка лицето си с ръце. Вече нямаше белези върху кожата си.

Юношеските пъпки си оставаха.

— Петя, поздрави ги — нареди Роза. — И благодари на господин митничаря. Той не беше длъжен да ни спасява.

— Пьотър — послушно се представи момчето. — Много благодаря.

— Приведете се в ред, а после направете същото и с хотела — каза Роза. — Почистете мебелите и килимите.

— А тези къде да ги денем, Роза Давидовна? — попита жената, гледайки тялото на нападателя.

Помислих си, че този въпрос никога не стои пред героите на фантастичните романи. Многобройните убити врагове си оставаха на мястото, а после сами се махаха някъде. Добре, да допуснем, че на открита местност ще ги употребят зверовете и птиците. А в затворените помещения? Телата трябва да се погребват. Навярно до всяко селце, покрай което минават героите на екшъните, размахвайки остриите си жезла, има специално гробище за враговете.

— При морето. Само че не ги хвърляйте във водата, засега ги положете на брега — каза Роза, след като се замисли за секунда. — Току-виж дойдат за тях и поискат да ги погребат.

Като ни поглеждаха с любопитство, но без да питат нищо, Клавдия и Пьотър излязоха от пушалнята.

— Майка и син — поясни Роза. — Наех ги преди три години — у нас, в Русия. Не се доверявам на местните, знаете ли... Мъжът на

Клава е алкохолик, в резултат на това синът ѝ е малко... Ъ-Ъ-Ъ... простоват. Нищо хубаво не ги очакваше в живота. Много са ми благодарни. Жалко, че са обикновени хора и ще умрат, когато им дойде времето.

— А ние? — попитах.

Подхванах с нокти стегналата се кафява коричка на раната и я подръпнах. Резултатът е известен на всекиго от детството — трябваше да потекат червени бисерчета кръв.

Под коричката имаше чиста, гладка кожа.

Започнах да се обличам.

— А ние — както се получи... Дългичко зарастваше раната — каза Роза. — Вие явно сте отскоро на работа?

— От един ден.

— Разбирам — кимна Роза. — Браво. Бързо свиквате.

Погледнах в залата. Мълчаливото момче Петя трупаше телата накуп. Мъкнеше ги с лекота, сякаш под черния плат се крият надуваеми кукли, а не мъртва плът.

— Те се различават от обикновените хора. Раните им зараснаха веднага и такава сила...

— Това е моята територия — каза Роза, сякаш тези думи обясняват всичко. — И съм установила тук някои правила. За съжаление воюването не ми е прерогатив.

— Роза Давидовна! — не издържа Котя. — Ние наистина нищо не разбираме. Коя сте вие? И що за свят е това?

— Нека да поговорим — кимна дружелюбно Роза. — Ето в онова шкафче има коняк и пури. Макар че тук е малко неудобно... Да вървим! Да, вземете коняка и пурите.

— Не пуша — промърмори Котя, но бръкна в шкафа. Извади и пури от една дървена кутия, и плоско шише коняк, и три изящни сребърни чаши.

Преминахме подир старицата през залата, където Клавдия с ведро и парцали бършеше от килима тъмните петна. Изкачихме се по стълбите на втория етаж. От холчето тръгнаха две коридорчета, но Роза кимна към диванчето и двете кресла при прозореца.

— Ще изчакаме тук, докато се приберат. Може би все пак ще изпушите по пура? Сигурни ли сте? А аз, с ваше позволение... извинявайте, че така вулгарно...

Тя отхапа връхчето на дебелията кафява пура. На масичката пред диванчето имаше пепелник и кутия кибрит. Връхчето на пурата отиде в пепелника и Роза ловко запали с дълга клечка.

Тази гледка бе странна — жена с цяла пура „Корона“. Веднага предизвиква възмущение у мъжете. Фройд би намерил какво да каже по този повод. Седнах и се огледах. Стаята приличаше на фойе в малък хотел. Лампите на стените бяха газови. Имаше студена камина с грижливо подредени дърва.

— Това е хотел — каза Роза. — Странноприемница. Както щете го наречете.

Кимнах безмълвно.

— Родена съм през 1867 година — изрече тържествено Роза и ни погледна предизвикателно. — Нямам навика да крия възрастта си.

— Добре сте се запазили — каза Котя. Той не седна, а остана до прозореца. — Хайде, разказвайте. Сега ще повярваме във всичко.

След кратко колебание взех стъкленото шише. Арменски „Празничен“. Съдейки по етикета — произведен още в СССР. Напълних трите чаши, макар Роза да поклати глава.

— От младини работя в областта на хотелиерството — каза Роза. — Някога в хотела на баща ми, в Самара... после се преместих в Питер. Не мога да ги изброя всичките. Посрещнах революцията в „Европейски“ като помощник-управител. Работех и когато болшевиките откриха в него приют за безпризорни деца, и когато при НЕП-а^[2] отново възстановиха хотела. А през двайсет и пета попаднах под ударите на закона.

— Политика?

— Не, опитах се да крада — отговори спокойно Роза. — Какво искате, такива бяха времената... Всеки оцеляваше както може. Започнаха да ме разследват. Вече беше късничко да бягам на моите години... Ако се бях родила мъж — щях да се застрелям, тогава това беше модно, но никога не съм харесвала еманципацията. Да лежа в моргата с дупка в главата? Не, благодаря! А погълщането на отрова е за девойките-истерички. Така че изчаквах естественото развитие на събитията. И изведнъж започна истинска дяволщина! Идвам на работа и си мисля само за едно — дали ще се озова в ареста днес или утре. А не ме познават! Къде отиваш, бабо, казват! Няма свободни стаи!

Тя тихичко се засмя. Аз кимнах.

— Връщам се вкъщи. Мъжът ми, сега покойник, гледа странно. Но нищо. Вечеряхме, легнахме да спим. Сутринта той се събужда — и започва да крещи! Каква си ти, защо си в леглото ми... Какъв глупак, а? Намерил си в леглото си жена, макар и не млада — възползвай се от случая! Викам му: „Полудя ли, дъртако? Аз съм жена ти!“. А той надава вой, че жена му била починала преди петнайсет години, погребана е на гробището, той е честен вдовец и някаква си стара вещица няма да му отнеме стаята... Изплюх се във физиономията му за тези думи и напуснах дома ни. Три дни обикалях из Питер. Спах по улиците, просих, мислех, че съм полудяла. И изведнъж един пощальон се приближава към мен. На улицата, представяте ли си? Връчва ми телеграма. А на нея — адрес на Литейни проспект и предложение да отида там. Нямам какво да губя, отивам на адреса. Намерих го — малко магазинче до военния клуб. Погледнах витрините — и за малко да падна. Знаете ли какви времена бяха? А зад стъклата — изобилие... Червена и бяла риба, живи раци, черен и червен хайвер, вина и шампанско, прясно филе, мариновани зеленчуци, маслини в саламура, плодове с глазура, шоколад... Не съм виждала такова нещо и в най-добрите години на НЕП-а. Само при царя и то не във всички гастрономи... А хората минават оттам — как не го виждат... Влизам и нищичко не разбирам!

Тя погледна мен и Котя, сякаш за да провери дали вярваме или не. Дръпна си от пурата и продължи:

— Влиза собственикът, културен младеж, поглежда ме изпитателно и казва: „Вие ще вземете да припаднете от глад, уважаема“... Нахрани ме, напои ме, всичко както си трябва. И казва: „Сигурно всички са започнали да ви забравят? В работата не ви познават, вкъщи не ви признават?“. Кимнах. И той ми обясни всичко... това, което ще ви разкажа сега.

— Не, такива чудеса не се случват — каза мрачно Котя. — Нищо няма да чуем. Ще започне пожар или земетресение.

— И този търговец ми разказва, че съм избрана.

Котя изсумтя.

— Животът е кратък. Сега не го разбирате, но когато станете на шейсет, ще се убедите, ако доживеете дотогава. Както казват хората: и добре да живееш, пак умираш... Но! — Роза вдигна пръст

назидателно. — Това е съдбата на обикновения човек. Съвсем друго е, ако си достигнал висотата на майстор в своята работа.

— Например — в хотелиерството? — попита Котя с ирония.

— Например — да — съгласи се Роза. — Или в дърводелството. Или в живописата. Или във военното изкуство. Такива хора не умират. Те стават майстори. И изчезват от живота!

Аз потрепнах.

— Обикновените хора забравят за теб — продължи Роза с леко съжаление. — И роднините, и приятелите. Документите ти се разпадат. Мястото ти в живота става празно, сякаш никога не си се раждал или си умрял отдавна. Затова пък ставаш майстор и можеш да живееш вечно. Понякога в своя свят. А понякога и в друг. Където си нужен.

— Масоните — каза Котя. — И паралелните светове.

Роза се засмя тихо и снизходително.

— Младежо, не вярвайте на жълтата преса и евтините драскачи... Какво общо имат тук масоните? Най-обикновени хора, добили истинско майсторство в своята професия, започват нов живот, стават майстори...

— Или функционали? — попитах аз.

Роза кимна:

— Да, някои ги наричат така. Но ние, руснаците, няма защо да си кълчим езика. Майстори! Прекрасна, горда дума. Аз съм майстор в работата си, хотелиерството. Вие, както виждам, сте майстор-митничар? Възхищавам ви се, че сте преуспели в толкова млада възраст.

— Не съм митничар — казах аз.

Роза се усмихна:

— Но нали виждам! Вие сте наш. Вие също сте избран!

— Няма лъжица... — каза Котя и седна против Роза.

— Каква лъжица?

— Не ми обръщайте внимание... — В Котя се пробуди някакъв професионален журналистически интерес. — Как живеете тук вече осемдесет години? Не остарявате...

— Както виждате.

— Това нали не е Земята?

— Това е Кимгим. — Казана от Роза, думата звучеше меко, сякаш с украински акцент. — Тук континентите имат малко по-различни

очертания, но градът е разположен горе-долу на мястото на Стокхолм. Впрочем аз не се интересувам особено много от географията.

— А откъде имате този хотел?

— Всеки майстор, младежо, получава място, където може да приложи талантите си. Когато дойдох тук — през митницата на гарата в Николаев, — на това място имаше полуразрушена плевня. Но аз усещах, че тя е моя. С всяка прекарана тук нощ зданието се променяше. И така, докато не стана такова, каквото ми се искаше. — След кратко колебание Роза добави: — Ако бях пожелала, тук щеше да има хотел, по-голям от „Европейски“. Но на мен винаги са ми харесвали малките уютни хотелчета.

— Значи вие не остарявате... получили сте възможност да се занимавате с любимата си работа и такъв хотел, какъвто сте искали... и някакви способности, превъзхождащи човешките... раните ви зарастват и още нещо, нали? — Котя изброяваше, а Роза кимаше в отговор. — Вие... вие като че ли не сте човек?

— Майстор — каза Роза.

— И много такива като вас ли има? И живеете в няколко свята и пътешествате между тях? И това е вече отдавна, от десетки и стотици години? Защо не знаят за вас?

— Защо да не знаят? Ето вие, Константине, сте обикновен човек. Но приятелят ви майстор ви се е доверил — и сега вие знаете. С течение на времето ще започнете да забелязвате и други майстори, тази способност май може да се тренира. Клава и Пьотър отдавна умеят да различават майсторите от обикновените хора.

Роза се наслаждаваше на разговора, това веднага си личеше. Сигурно не ѝ се случваше често да поучава неопитни майстори. И не изглеждаше да лъже.

Само че какъв майстор съм аз? Какъв митничар? Какви висини съм достигнал, за да се превърна внезапно в свръхчовек?

— А кой ви управлява? — не се спираше Котя.

— Управлят ги тълпите, младежо — усмихна се Роза. — Ние сме майстори. Ние сме самодостатъчни.

Бих могъл да ѝ напомня, че преди половин час самодостатъчният майстор на хотелиерското дело беше завързан за креслото, но се сдържах. Вместо това попитах:

— Значи не знаете кой ви нападна?

— Местните — отвърна кратко Роза. — Явно сред тях е имало човек, знаещ за нас. И ето че са тръгнали да преследват...

Тя изведнъж присви очи и със замах загаси пурата в пепелника. Намръщих се от острата миризма.

— Кирил Данилович, та те са дошли за вас! Да, да, да... несъмнено! Знаели са, че ще дойдете при мен, и са решили да ви хванат! Но са им се объркали сметките. Кажете, младежи, а защо дойдохте при мен?

— Помолиха ни — изрече Котя с посърнал глас. — Една дама... Една мац... Една жена. Подхвърли ни бележка, че трябва да намерим бяла роза и ще отговорят на всичките ни въпроси. Мислехме, че трябва да намерим цвете. После решихме, че се отнася за този хотел...

— Примамили са ви в капан! Но са им се объркали сметките! — Роза плесна с ръце. Интригата на случващото се явно караше старицата да се разчувства. — Какво коварство! Ще се свържа с най-близкия майстор-охранител... Вие вероятно още не се познавате със съседите си?

Поклатих глава. За разлика от Котя, аз не изпитвах разочарование. Но някак подхвърлената бележка не ми се връзваше със засада.

— Трябва да се върнем — казах. — Май ще потегляме.

— Какви ги говорите! — поклати глава укорително Роза Давидовна. — В тази виелица? Защо? Ще пренощувате при мен. — Ще изпитате какво е гостоприемството на майстор! А Клава готви прекрасно, ще се учудите какъв изкусен кулинар е...

— По-добре да се върнем в кулата — повторих. — Е... вие трябва да ме разберете. Като майстор — майстор.

Това подейства. Старицата закима:

— Да, разбира се. Да, разбирам... Значи вие също имате кула?

— Защо също?

— Ако знаехте колко е предвидима мъжката фантазия — изрече Роза, изправяйки се. — Половината майстори предпочитат да живеят в кули.

Котя изглеждаше недоволен, но премълча. Спуснахме се долу, където вече почти не бяха останали следи от побоя. Момчето Петя бършеше някакви петна на стената, майка му дрънкаше със съдовете в кухнята.

— Сега е зима — каза Роза с тъга. — Елате ни на гости през лятото. Много гости, весел смях, цветя във вазите. Каня музиканти от града, тук свири пиано...

— А защо сега няма никого? — попита Котя. — Разбирам, зима е. Но все пак? Крайбрежната улица е пуста, само фенерите светят. Къщите са затворени.

— Ами... нали не е сезонът... — повтори Роза. Погледът ѝ изведнъж стана жалък и смутен. — Случва се. В малките крайморски хотели през зимата винаги е така. А жителите... те също се разотидоха.

Котя ме погледна и кимна:

— Наистина трябва да тръгваме. Беше ни много... — Той се вторачи в Петя, който машинално изплакваше парцала във ведрото. Парцалът оцветяваше водата в червено и Котя, преглъщайки думата „приятно“, завърши: — ... да се запознаем.

И в този момент на вратата се почука. Роза Давидовна потрепна. Петя изпусна парцала и застина с отворена уста, от кухнята надникна Клавдия.

— Ако са се върнали... — започна Роза. — Но вие нали ще можете да ни защитите, Кирил Данилович?

Свих рамене.

Роза хвърли поглед към полилея и той светна. Гордо вдигнала глава, тя се приближи до вратата и я отвори широко.

В антрето все още се кълбеше пара и дори летяха снежинки. Пред вратата стоеше човек със сиво палто с качулка, с ботуши и кожена шапка. Може би на около четирийсет години или малко по-стар. И с много разтревожено лице. Едва когато ме видя зад гърба на Роза, в погледа му се появи облекчение.

— Майсторе? — изрече смаяно Роза. — О... добър вечер!

— Там, зад хотела, има пет трупа — каза човекът, без да губи време за поздрави.

— Това е ужасно, Феликс! — Роза започна да чупи ръце върху гърдите си. — Някакви побъркани хора нападناха хотела. Търсеха младия майстор...

— Търсели са мен — отсече Феликс. — Да вървим, младежо. Сам ли сте?

— С един приятел.

Феликс се намръщи.

— Какво пък, ще ви взема и двамата... — Той се обърна към старицата. — Роза Давидовна, бъдете по-внимателна, моля ви. Нали разбирате колко ще ни липсват, ако се случи непоправимото...

— О, Феликс...

Кой знае защо, не ми се искаше да споря и да губя време напразно. Хванах Котя за ръкава и го помъкнах след себе си. Момчето Петя гледаше след нас с простодушно любопитство. Клава бързо се кръстеше, Роза Бяла съпровождаше с поглед Феликс с безмълвно обожание.

Излязохме във вилицата.

Каляската беше спряна право пред входа. Най-обикновен файтон с вдигнат заради снега гюрюк, само че не с колела, а с плъзгачи. В него бяха впрегнати два коня, чиито поводи бяха намотани на незабележим стълб до вратата на хотела. Яркият фенер, закачен от дясната страна на каросерията, светеше точно върху проснатите на десетина метра тела, вече покрити със сняг.

— Много приказки ли ви наприказва Роза Давидовна? — попита Феликс, докато затваряше вратата след себе си.

Котя се разсмя нервно. А аз казах с облекчение:

— Много. Че се родила през 1867...

— Вечно се подмладява — изсумтя Феликс. — Каква е разликата дали е петдесета или шейсет и седма? Но не, все ако може да излъже... Сигурно се е нарекла и управителка на хотела, нали?

— Помощник-управителка.

— Тя е камериерка. Беше камериерка, такава си и остана. И хотелът ѝ е мечта на камериерка. Чисто, топло и нито един гост. — Феликс се намръщи. — Настанявайте се, момчета. Няма какво да правим повече тук.

— Тя ви нарече майстор... — Не довърших фразата, но Феликс разбра въпроса.

— Още един каприз. Майстор, просто невероятно как ги измислят такива неща... Ние сме само функционали. Хайде, качвайте се в шейната, ще имаме време да си говорим!

---

[1] Германски полуавтоматичен пистолет, на въоръжение през двете световни войни. — Бел.прев. ↑

[2] НЕП (Нова икономическа политика) — икономическа политика в следреволюционна Русия и СССР; при нея временно се връща частното предприемачество, за да се стимулира развитието на икономиката. — Бел.прев. ↑

10

Времето беше същинско безобразие. Вилицата налиташе с кратки снежни атаки, после вятърът утихваше, от небето започваха да ваят едри коледни парцали сняг — за да бъдат сменени след минутка от дребни ледени зрънца и замитаща пътя фъртуна. Конете тичаха бавно и шейната се люлееше плавно, приспивно. Задните седалки в шейната приличаха на тясно диванче, покрито с кожен калъф, за краката долу имаше нещо като кожено покривало. Никога по-рано не се бях возил на шейна и очаквах да е доста по-неудобно.

Вече се бяхме отдалечили на три километра от хотела, а унилите тухлени сгради продължаваха да се точат покрай крайбрежната улица и нямаше жива душа... Добре щяхме да се наредим с Котя, ако се бяхме опитали да измением целия този път пеша.

— Казвам се Кирил! — представих се аз със закъснение. — А приятелят ми е Константин. От Москва сме.

— Много се радвам — отвърна Феликс, без да демонстрира особени емоции.

Упорито се опитвах да поддържам разговора:

— Феликс, защо никой не живее тук?

— Това е заводски квартал — отговори кратко той. — Промислена зона. А сега са празници.

— И все пак? Защо няма абсолютно никого? — настоях аз.

Феликс дръпна юздите, забавяйки конете. Също интересно усещане — покрай автомобилите бях свикнал, че може да се спре във всеки момент. Шейната измина още петдесет метра, преди да спре окончателно.

— Наистина ли искаш да научиш? — попита Феликс.

Кимнах. Лицето на Феликс беше сериозно, даже мрачно. Ако сега кажеше, че градът е окупиран от чуждопланетни пришълци, превзет от вампири или покосен от чума, щях да му повярвам.

— Огледай се наоколо. Кой идиот би отишъл да се разхожда по крайбрежната улица при такова време?

Исках да му отговоря — и не намерих какво да кажа.

Феликс се усмихна. Но в този момент откъм морето нещо плисна тежко — като че ли връхлетя особено голяма вълна. И този плясък сякаш изми усмивката от лицето на Феликс.

— Още една причина! — извика той, удрайки силно конете с юздите.

Конете не се нуждаеха от подканяне. Те така хукнаха, че аз и Котя паднахме назад в диванчето. Наведох се през страничната стена на шейната и видях как зад парапета, зад редицата от фенери, върху водата се люлее нещо кръгло, тъмно, обсипано с фосфоресциращи точки, с дълги пипала, протягащи се към пътя...

Шейната сега се носеше покрай самата стена от заводи, максимално далеч от водата. Туловището на огромния октопод се въртеше далеч назад.

— Не се бойте — изрече Феликс, без да се обръща. — Тях ги е страх от светлината и никога няма да излязат на пътя.

Кой знае защо, не бях очаквал нещо подобно. Чуждият свят приличаше твърде много на нашия. Тук можеше да има тигри и мечки, но не и дракони и гигантски октоподи.

— Къде отиваме? — попитах аз най-накрая.

— В моя дом. Не се притеснявайте, вече почти пристигнахме.

Шейната зави по широка улица, която изобщо не приличаше на тесните глухи улички, разделящи заводските корпуси. Тя беше осветена — със същите фенери като на крайбрежната улица.

И отпред нещо бучеше. Гърмеше. Светеше с ярки прожектори. Носеше се срещу нас. Нещо металическо с огромни колела — два и половина метра в диаметър — между които заплашително висеше нисък брониран корпус, от който стърчаха няколко тесни кулички — или за картечници, или за малокалибрени пушки...

Феликс притисна шейната към банката на пътя и ревящата, тътнеща машина премина покрай нас. Замириса остро на нещо химическо. Не обичайната воня на бензин, а съвсем друга миризма, отчасти спиртна, отчасти амонячна.

— Така като нищо ще сгазят някого — промърмори Феликс. Обърна се: — Какво притихнахте? Не сте ли виждали танк?

— Нашите танкове са други — каза тихо Котя. — Те карат извън града. В степта. На вериги.

— Но пък при вас можете да се разхождате край брега — усмихна се Феликс.

От брега, накъдето се беше понесъл танкът на колела, се дочу бързо тракане, сякаш заработи огромна шевна машина.

Отдалечавахме се от брега и градът изведнъж започна да оживява, да губи унилата си геометрична правилност. Появиха се здания на два-три етажа, още не с жилищен, но вече не и с промишлен вид. В някои от прозорците гореше светлина. От пътя, по който се движехме, се разбягваха в различни посоки тесни улички.

Снегът стана по-малко, плъзгачите от време на време изскърцаваха пронизително върху камъните. Завихме, пътят започна да криволичи и шейната започна да се движи нагоре. Сега наоколо се издигаха внушителни вили, заобиколени от градини. Видях с радост в един от прозорците да се мярка човешка фигура — една жена наливаше чай. И разбрах какво толкова силно не ми достигаше тук: нормални хора. Безумната бабичка с фамилия Бяла, дебилната ѝ прислуга, убийците в черно, дори Феликс, появил се като дяволче от кутия — това не бяха хора, а персонажи от театър на абсурда. Също толкова странни, колкото и стържещото с пипалата си по брега чудовище или бързацият за рандеву с него скоростен танк, само че в човешки облик.

А жената, пиеща чай, беше истинска. Обикновена. Най-обикновените и банални неща — точно те са истински. И дори тази мисъл е истинска, защото е крайно банална...

Колкото и да беше странно, сега все по-често се срещаха хора, въпреки късния час. В градината на една двуетажна вила, компания от десетина души — възрастни и деца — играеше на снежни топки. Помахаха ни, обстреляха ни със снежните топки и дружно ни подвикнаха някакво поздравление, не чух точно какво.

— Тук имаме празник — повтори Феликс.

— Аз също нямам нищо против да си поиграем на снежни топки — каза мрачно Котя.

Феликс разбра какво има предвид той и каза:

— Сега ще се сгреете. Вече пристигнахме.

Шейната спря пред ниска сграда на върха на един хълм. Архитектурно сградата наподобяваше стар руски чифлик — двуетажен корпус и две едноетажни крила. Площадката пред сградата беше

покрита с утъпкан сняг с многобройни следи от колела и плъзгачи. На улицата — все същите фенери. Ярка светлина от прозорците, движещи се сенки зад пердетата и като че ли — приглушена музика. Или ни чакаха, или бяха забелязали приближаването на шейната — в далечното крило на сградата се отвори врата и към шейната притича младеж с разкопчана риза и леки чехли, но и с омотан около шията шал.

— Върнах се — каза Феликс, като скочи от шейната и подхвърли поводите на младежа. — Всичко наред ли е?

— Аха — отговори младежът, поглеждайки ни с любопитство. — Да разпрягам ли?

— Разпрягай.

Тръгнахме след Феликс към входа за главния корпус. Младежът поведе конете към голямата порта на дясното крило.

— Защо нямате автомобили? — не издържах аз.

— Защото нямаме нефт — отвърна Феликс.

У мен изведнъж се появи усещането, че на всеки въпрос Феликс ще намери такъв, до идиотизъм правилен отговор. „Защо никой не се разхожда? Студено е. Защо няма коли? Няма нефт.“

— Какъв е смисълът на живота? — попитах ехидно.

— Подиграваш се... — промърмори Феликс. — За нас целият смисъл на живота е да изпълняваме добросъвестно функциите си.

— Това не ми харесва.

— Ще свикнеш.

Помещението се оказа ресторант. Не като в хотела, с атмосферата на малък европейски клуб. Не, това беше Ресторант с главна буква. В стила на пиянстващите търговци и партийните работници. Това беше кръчма! Това беше нещо толкова вулгарно, колкото ресторант „Прага“ на Нови Арбат. Такива ресторанти е имало в Русия преди революцията, те са преживели благополучно НЕП-а (по онова време вероятно в такива е гуляела бодрата старица-крадла Роза Бяла), оцелели са при Сталин, съхранили са се в годините на Великата отечествена, укрепнали и са закоравели в епохите на отглеждане на царица и на брежневския застой, сменили са десетина собственици

по време на перестройката и са посрещнали победоносно третото хилядолетие.

Изобщо, пошлостта е безсмъртна.

Тук имаше колони. И кристални полилеи. И шпалири на стените. И статуи на голи, добре сложени девойки с празните погледи на варени риби. И бели колосани покривки на масите. И кристално-порцеланови съдове със сребърни прибори. И сервитьори с черни смокинги и бели ризи, с надменно-учтививи лица.

Ще кажете, че всичко това е правилно, забележително, че ресторантът трябва да се различава от заведение за бързо хранене или ресторантче с национална кухня. Да, разбира се. Само че тук имаше по твърде много от всичко. Кристал, сребро, церемониалност. Беше премината някаква невидима граница и помпозният разкош се беше превърнал в безвкусица.

Публиката съответстваше на обстановката. Все си спомнях за онзи учтив пощальон, който ми беше донесъл митническите справочници — той беше такъв излъскан, породист, джентълменест. Като икономите в английските филми.

А тук цареше неудържимо веселие. Да, на някои от масите ядяха и пиеха дами и господа с аристократичен вид, достатъчно беше да ги погледна, за да разбере — не са наши! Местни са! От света, в който няма нефт и се возят на шейни, а на брега използват морски чудовища. Но ето че в центъра, около огромна маса, се веселеше компания, подобна на онези, които съм виждал понякога в скъпите московски ресторанти. Шефът задължително организираше около Нова година „корпоративна вечеринка“ в заведения от типа на „Червеният площад“ или „Метропол“, вместо да даде парична премия... Та там се случваха подобни неща. Напомпани, но с кореми (а може да се каже и обратното: с кореми, но напомпани), късо подстригани типове с постоянна озъбена полуусмивка. Отначало се държат напълно прилично, а после блясъкът им изчезва заедно с трезвеността и се превръщат в онези, които са били преди десет години — дребни бандити. Само че вместо полски „Наполеон“, сега смучат „Камю“ и повръщат не върху червени сака, а върху костюми „Бриони“.

Момичетата съответстваха на компанията. Дългокраки (което е добре), красиви (което е чудесно), но с празни погледи и окичени с

ярки играчки като елхи. Те самите бяха играчки, но това напълно ги устройваше. От скука тези девойки откриваха бутици (магазинът е бизнес, а бутикът е за душата), прекарваха по половин ден във фитнес зали, като пиеха билкови чайове и се занимаваха на екзотични тренажори, получаваха никому ненужни висши образования в платени факултети (особено се ценяха мениджмънтът и психологията).

Каквото и да ми говорите, тази компания беше наша!

Феликс ни преведе през залата (забелязах, че при появата му сервитьорите се стегнаха още повече, макар да изглеждаше, че вече няма накъде). Минахме през някакви коридори край кухнята, където гърмеше, шумеше, носеха се апетитни аромати, продължихме по стълба към втория етаж, прилепена към помещенията за прислугата — ресторантът наподобяваше кутия с двойно дъно, където беше скрито доста повече, отколкото се виждаше.

После Феликс отвори висока двукрила врата и ни въведе в кабинета си — далеч по-малко помпозен, отколкото залите на ресторанта. Бюро, отрупано с книжа, работен стол с твърди подлакътници и висока облегалка. Макар че в кабинета се беше намерило място и за пищни кресла в стил ампир, разположени около кръгла маса.

— Сядайте. — Феликс кимна към креслата. Натисна някакъв бутон на масата. След няколко секунди в кабинета надникна един сервитьор. Изглежда, беше чакал пред вратата. — На младежите — хубава вечеря. Канелони с пуйка, агнешки ребърца с фасул... супа... — Феликс ни погледна внимателно и се разпореди: — Лучена супа и за двамата. И глинтвайн за всички ни.

— Глинтвайна вече го носят — каза с достойнство сервитьорът. — Навън стана доста хладно, господин директор.

— До утре пътищата ще са засипани — съгласи се Феликс. — Видяхме кракен на брега. Изпрати някой в полицията, може да успее да купи пипалата.

— Ще изпратя Фридрих — кимна сервитьорът.

Изглежда, той не беше редови сътрудник. Началник-смяна, старши по зала, или както се казва при тях. Забелязах още, че погледна към Котя равнодушно, затова пък към мен — с явно уважение. Нима наистина усещаше нещо?

Втори сервитьор ни донесе глинтвайн — по една тумбеста стъклена чаша за всеки и завита в кърпа кана на поднос.

Когато останахме сами, с наслада отпих от греяното вино. След двайсетминутната разходка с шейната не можеше да се измисли нещо по-добро.

— Феликс, кой си ти? — попитах.

— Функционал. Функционал-ресторантьор.

— Това нещо като готвач ли е? — заинтересува се Котя.

— Мога и да готвя — съгласи се кисело Феликс. — Но не. Отговарям за целия ресторант. Интериор, сътрудници, кухня...

— Интериор — каза замислено Котя. — Аха.

— На мен също не ми харесва — спокойно се съгласи Феликс. — Но на посетителите им допада. За мое най-дълбоко съжаление... И така, господа, ще се постарая да отговоря на въпросите ви. Нашата уважаема Роза винаги е склонна да поукрасява истината... И така, Кириле, ти си функционал.

— Това май е математически термин — казах.

— Е, и какво? Нашата същност се предава най-добре с думата „функционал“. Ние сме приложения към една или друга функция. Има функционали продавачи. Има функционали лекари. Има функционали хотелиери или ресторантьори.

— Прислуга — обади се изведнъж Котя.

— Именно — кимна Феликс. — Ако това те обижда, можеш да се наричаш майстор. Мнозина точно така и правят. Но в моите разбирания майстор е човек, постигнал успех самостоятелно. А нашата ситуация е малко по-различна. Способностите са ни дадени. Не питай от кого — не знам. А историята при всички е една и съща. Човека започват да го забравят. Изчезват му документите. Мястото му — в семейството и в работата — се заема от някой друг. И когато човекът се спусне до самото дъно и няма къде да отиде, при него идва пратеник или получава телеграма... общо взето, викат го някъде. Мястото, където отиде, става новата му месторабота. Ние наричаме това място функция. Функцията на Роза е хотелът ѝ. Моята функция е ресторантът. А твоята, както разбирам, е пропускателен пункт между световите.

Кимнах.

— Какво получаваш? — Феликс отпи от глинтвайна. — Получаваш много дълъг живот. Няма да кажа „безсмъртие“ — макар и да не остаряваш, можеш да загинеш или да се самоубиеш. Получаваш цялостно здраве и огромна способност за регенерация. Само имай предвид, че колкото по-далеч от функцията си се намираш, толкова по-слаби са ти способностите! На твоя територия е практически невъзможно да те убият. Предполагам, че дори и да ти отрежат главата, тя ще може да порасте пак. Тук... е, вероятно могат да те убият с изстрел в сърцето. Или няколко изстрела.

Странна работа — през целия си живот съм знаел, че могат да ме убият с изстрел в сърцето, и това изобщо не ме е обиждало! А сега изведнъж стана страшно досадно...

— Ти си способен да различаваш функционалите от обикновените хора... почакай, недей да спориш. Това няма да дойде веднага. Ти разбираш всички езици, но отново докато си на близко разстояние до своята функция. Мястото, където живееш и работиш, много скоро ще бъде обзаведено по твой вкус. Имай предвид, че това става спонтанно. Уви, няма да получиш никакви луксозни предмети. Никакви пари и скъпоценности. Никакви продукти. Никакви прелъстителни хурии, за съжаление... Може би това е всичко, засягащо общите способности. Сега специалните. Аз например знам кого с какво да храня... не се усмихвайте, сега ще се убедите сами. Роза поддържа хотела си в идеално състояние. Ти вероятно ще почувстваш всяка контрабанда, а при нужда ще влезеш в битка и ще победиш. Разбира се, далеч си от функционал-полицай, но все пак... А функционалите полицаи ако знаеш какви чудеса правят! Това май е всичко позитивно, което мога да ти кажа... Не, почакай! Ти, естествено, можеш да пътешестваш от свят в свят. Колко свята свърза функцията ти?

— Засега два. Но ми се струва, че ще бъдат пет.

— Прекрасно. И така, ти имаш избор от пет свята, където можеш да отидеш. Само имай предвид, че способностите ти ще изчезнат, когато се отдалечиш на десет-петнайсет километра. Можеш да се възползваш и от чужди проходи.

— Ако има плюсове, трябва да има и минуси — казах.

— Вярно. Минусът е един: винаги ще се занимаваш с едно и също нещо. Ако си изключителен мързеливец, може да успееш да

направиш работата си необременяваща — като Роза. Но няма да успееш да се избавиш напълно от нея. Ако се отдалечиш от функцията си надалеч и за дълго, ще станеш обикновен човек.

— Това не е чак толкова страшен минус — промърмори Котя. — Всички ние и без това сме хора. А да си стотици години неуязвим супермен, при това да нямаш грижа за прехраната си... това не е дадено на всеки... Аз бих ли могъл да стана функционал?

— Това е лотария.

— Разбрах. Къде могат да се купят билети?

Феликс само се усмихна.

Чу се кратко почукване по вратата и влезе сервитьорът с поднос.

— Агнешкото на него. — Феликс кимна към мен. — Похапнете, младежи...

Той отиде на бюрото си и се потопи в четене на книжата. Ние се нахвърлихме върху яденето.

Наистина беше вкусно. Много. Никога не бях ял лучена супа, изобщо мразех варения лук! А сега погълнах пълна чаша за нула време! Нахвърлих се върху агнешките ребърца. Честно казано, ядох агнешко много рядко и бях убеден, че това месо не е вкусно. Оказа се, че съм грешал още повече, отколкото с лука.

Имаше и вино. И този път надписите върху етикетите се оказаха чужди — буквите напомняха латиница, но леко изкривена при преписването. Все пак разбрах смисъла: виното беше произведено във високопланинските области на Скана от уникалния сорт грозде „Руминер“. А Котя гледаше бутилката така, че веднага стана ясно: той не можеше да прочете нищо.

— Можете да идвате при мен по всяко време — изрече Феликс, без да откъсва поглед от книжата. — Винаги ще се радвам да приема колеги. Водете приятели, приятелки. Трябва да си помагаме взаимно, нали?

— Феликс, вие от Москва ли сте?

— Не. Местен съм.

— Но вие говорите на руски! — възкликна Котя.

— Е, и какво? Да, руснак съм... — Той отвори чекмеджето на бюрото си и извади оттам раздърпана книжка. — Вземете. Ще е полесно, ако я прочетете в свободното си време.

Котя взе книжката. По радостното му възклицание се досетих, че този път разбира текста.

— Учебник по история за пети клас, руска версия! — възкликна радостно Котя.

— Взех го преди две години от сина ми — каза Феликс. — Реших, че рано или късно ще послужи за нещо. Нови функционали не се появяват често, но човек трябва да е подготвен за всичко... Така се получи, че аз съм нещо като старши тук. Неофициално, разбира се. Но в последния петък на месеца всички наши се събират в ресторанта... вие също идвайте. Съседи сме все пак.

— Феликс, кой нападна хотела? — попитах.

Феликс въздъхна:

— Ако има хора, притежаващи нещо уникално, то непременно някой ще се опита да им го отнеме. Винаги се носят разни слухове, Кириле. За лекар, способен да изцели всички болести. За проходи между световите. За неуязвими бойци. За сбъдващи се желаниа, в края на краищата. Когато станем функционали, всичките ни връзки се прекъсват. Но рано или късно си създаваме нови. Функционалите се женят или омъжват. Раждат им се деца. Появяват се нови приятели. И ето че нужната информация попада в някой твърде честолюбив човек. И се започва... Тайни организации. Екшъни. Нападения над функционали — някои е много трудно да бъдат разкрити, но други — почти елементарно. В повечето от случаите полицаите се справят с проблемите. Но понякога... понякога умираме. През последната година е неспокойно, мен ме нападнаха два пъти...

— Значи хората не знаят за нас?

— Които трябва — знаят. По-добре да се оказват дребни услуги на властите, отколкото да се влиза в глобално противопоставяне, нали? Освен това трябва да се храниш, да се обличаш. Знаеш ли как?

— При мен дойде пощальон. Днес сутринта... тоест вчера. Донесе ми митнически книги... — Не довърших изречението.

— Правилно, всичко си разбрал — кимна Феликс. — Ти взимаш мито от стоките. И можеш да го харчиш изцяло за свои нужди. Аз държа скъп ресторант. Лекарят лекува богати и потайни клиенти от всичко... Повярвай ми, когато слухът за новия функционал се разпространи, няма да можеш да се отървеш от клиенти. Пригответи си предварително табелки с работното време и ги окачи на вратите.

Не изглеждаше да се шегува.

— Общо взето — обобщих аз, — са ми дали високоплатена работа, и в допълнение — здраве, дълголетие и неуязвимост. Трябва да се радвам.

— Започвай — кимна Феликс. — Напълно сериозен съм, започвай да се радваш на живота. След петдесет години ще започнеш да скучаеш, а дотогава — весели се. Отдай се на всички възможни радости и пороци. Не, първо на радостите, пороците остави за по-нататък. А след два дни ще те очаквам на нашата малка вечеринка на функционалите от Кимгим. — Той погледна към Котя и уточни: — Сам, разбира се.

— Кажете — изрече войнствено Котя, — а какво ще стане, ако напиша за това във вестника?

— Журналист ли сте?

— Да!

— Ще ви навести функционал-полицай — поклати глава Феликс. — Въздръжте се от тази статия, младежо.

— Няма да стане нищо страшно, дори и да я напише — казах бързо аз. — Той пише сензационни статии за всякакви небивалици: тайни общества, екстрасенси, морски чудовища...

Млъкнах, а Феликс кимна:

— Именно. Нека да се въздържи. По-добре пишете други неща, млади човече. Нещо романтично. За любов. За животните.

— За любовта към малтийските овчарки! — не издържах аз. И пригнах. Кикотих се дълго време, задъхвайки се и мятайки се в креслото, докато изчервилият се Котя не започна да ме тупа по гърба.

— Трябва да си починете — каза Феликс, наблюдавайки ме внимателно. — Ще останете ли тук? Мога да ви дам стая. Или ще отидете при Роза? Или у вас?

— При мен — казах аз. ИстERICното кикотене беше отминало, но ми беше неловко, като на човек, извършил глупост в голяма компания.

— Разумно. Не е добре да натоварвате прекалено функцията си с отлъчвания. При това, както разбирам, вие дори не сте се запознали с местните функционали?

— Не.

— Разбира се, Москва е голям град — заключи Феликс. — Ние имаме десет функционали. В Москва, предполагам, са повече от сто... Но ако не днес, утре ще дойдат при вас.

— „Комисията ще дойде вдругиден“ — спомних си изведнъж аз. — Да... наистина.

— Ето, виждате ли. По случайност ви въведох в ситуацията заедно с Роза. Но при вас си има свои закони, свои правила... Възможно е да ви обяснят всичко по-точно и по-добре.

Феликс отново натисна бутона на звънеца и каза:

— Ще помоля Карл да ви откара. Можете да говорите спокойно пред него.

— А мога ли да ви снимам? — попитах.

— Търсите доказателства за самия себе си? — усмихна се ресторантьорът. — Моля. Нали ще направите копие и за мен?

Когато преминавахме покрай „Бяла Роза“, си помислих, че може и да не намерим кулата. От камъка, оставен на парапета, имаше толкова полза, колкото от трохите хляб, които ръсели подир себе си в гората Хензел и Гретел — за тези часове беше навалял твърде много сняг. Не можех да очаквам помощ от Котя — той се опитваше да чете учебника по история, осветявайки страниците с екрана на мобилния си телефон.

Но всичко се разреши неочаквано лесно. В един момент, докато се взирах към улицата, покрай която преминавахме, почувствах, че трябва да минем по нея. Усещането беше подобно на онези, с които обяснявах на Котя непознатите термини или се биех с нападателите — чисто знание, убеденост, че трябва да постъпя точно така.

Младият сервитьор ни докара и изгледа кулата с любопитство и копнеж. Интересно, какво ли е чувството да знаеш за съществуването на друг свят и да не можеш да надникнеш там?

— Дължим ли ви нещо? — попитах аз, подчинявайки се на неволен порив.

Макар че какво можех да му предложа? Нямах местни пари, а за него рублите бяха непотребни.

— Какви ги говорите, нищо. — Младежът отново погледна кулата. — Трябва да тръгвам... страх ме е да не замръзна.

— Може би за мъничко... — Не довърших фразата.

И в следващия миг разбрах, че хората си остават хора дори в паралелните светове.

— Ако е за съвсем мъничко... — Младежът се усмихна смутено. — Не се случва често майстор да угощава обикновен човек.

Помислих си, че функционалът Феликс леко хитруваше, като се подиграваше на Роза Бяла. Разбира се, самият той не признаваше това толкова високопарно обръщение. Но предпочиташе да не забелязва начина, по който го наричат подчинените му.

— Майсторът ще ви угости с удоволствие — казах аз. — Влизайте.

И в този момент младежа сякаш го удари ток. Аз вече отварях вратата, а той ме гледаше объркано. После разтърси глава и попита:

— Майсторът ме кани?

— Влизай. — Гостоприемно отворих вратата.

Навярно с такова чувство добрият католик влиза в папския дворец. Младежът дълго изтръскваше снега от краката си. Влезе предпазливо — и се вторачи в електрическата крушка със същия възторг като Котя, когато беше видял фенерите на крайбрежната улица.

— Ще донесеш ли? — помолих аз Котя. — А?

— Аха — кимна Котя.

Излезе за минутка и се върна с коняк и три чашки. Кочияшът погълна коняка като вода. Не, алкохолът не го интересуваше в момента...

— Майсторе... може ли да погледна вашия свят?

Обърнах глава към Котя. Той сви рамене: „Сам си решаваш“.

— Ами, предполагам, че да... — Тръгнах към вратата, която водеше към Москва. — За кратко!

Случвало ли ви се е да виждате как човек се любува на дъжд над сметище?

Вече беше дълбока нощ.

Гледката през вратата не беше по-хубава от тази в Кимгим. Тъмнина, мръсотия, смътните силуети на сгради, в няколко от прозорците — неясна светлина. Кой знае защо не светеха и уличните лампи край пътя.

Но младежът поглъщаше тази обикновена гледка с ентузиазма на първите зрители на братя Люмиер. После неохотно се извърна от

вратата. Притисна ръка към сърцето си.

— Благодаря, майсторе. Аз... винаги съм си мечтал да видя чуждите светове.

И тази глупава, приповдигната фраза прониза двама ни с Котя. Фалшиво усмихвайки се, съпроводихме момчето до неговата врата — за Кимгим. Даже му помахаме.

А когато затворих вратата, сякаш и от двама ни извадиха невидими жила.

Облегнах се на стената.

Котя постъпи по-простичко — седна на пода. И се зае да трие очилата си с ръкав, без да има нужда от това.

— Как ти се струва... светът им? — попитах.

— Светът им? Масони! — каза твърдо Котя. — Световен заговор. Чудовища. Защо ми трябваше да идвам тук!

В гласа му прозвуча истинска мъка.

— Какво, какво? — не разбрах аз.

— Какво... Ти сега си страж между световете, нали? Ловиш летящи ножове, раните ти заздравяват, прибираш такси... А аз защо се забърках? Аз съм никой! Даже не мога да разкажа, защото ще дойде функционал и ще ми откъсне главата!

— Котя...

Наистина ми беше неудобно. Падна ми се хвърлен от незначайно кого жребий. А и Котя беше забравил, че сме били приятели. Но въпреки това се чувствах виновен.

— Всичко е захванато от тях, навсякъде са техни хора — продължаваше да се разгорещява Котя. — И зъбарите им са си техни хора, и бръснарите. Обикновените хора се мъчат като риба на сухо, а вие там сте затънали в тлъстини!

Това вече беше съвсем странно. Никога по-рано не се бях сблъскавал с класова омраза. А и по-рано не беше имало никаква разлика между мен и Котя. Но сега изведнъж осъзнах, че се чувствам като дребен лавкаджия, при когото през октомври седемнайсега година е наминал революционно настроен матрос.

— Котя...

— О, я духай! — процеди Котя, за когото това се равняваше на най-отвратителната псувня. — Добре сте се устроили, майстори-функционали!

Последните думи прозвучаха по същия начин, по който някой отявнен антисемит би казал: „Проклети евреи!“.

— Слушай, аз не съм се натискал... — започнах.

Но Котя, както се случва понякога, реши да се прави на обиден.

Той се изправи рязко, извади от пазвата си учебника по история, който майсторът-функционал Феликс беше взел от детето си, и го запрати на пода. След което излезе гордо и хлопна вратата.

Излезе в Москва.

— А аз да не съм го искал това? — попитах кулата. Потрих рамото, в което ме бяха наболи с ножа. — Да не съм се натискал да съм функционал? Да избивам партизани и да събирам митнически такси?

В кулата беше тихо. Много тихо. Нямах кой да ми отговори.

А да устройваш истерия без зрители е абсолютна глупост.

Наведох се и взех книгата. Тя се отвори на единия от форзаците — и аз видях карта на света, в който се намира Кимгим.

Няколко секунди се усмихвах глупаво.

Може би Котя също е видял тази карта? И затова се е засегнал?

— Тук не ви е там — изрекох аз древната военна мъдрост.

Както си бях с книгата в ръка, тръгнах към горния етаж.

11

Има много начини един млад и здрав мъж да се събуди. Най-приятният е, когато те целуват по ухото и ти казват: „Скъпи... благодаря, това беше незабравима нощ“... Колкото и да е странно, най-ужасният е точно същият. Само че при него гласът е мъжки и говори с кавказки акцент.

Но по средата между тези две крайности лежи огромен избор от различни пробуждания. Там са: „втората бутилка беше в повече, но добре си прекарахме“, „да си намеря чорапите и да се омитам, преди да се е събудила“ и даже доста екзотичният вариант: „Заспал ли съм зад волана, докторе?“.

Но обикновено събуждането е доста по-прозаично. По принцип младият мъж се събужда с мисълта: „Как я мразя тази работа!“. Разпространени са също вариантите: „Това дете ще престане ли някога да реве?“ и „Кой идиот ми звъни посред нощ?“.

Събудих се, примижавайки от слънчевия лъч, падащ през прозореца. Светлината беше толкова чиста, ярка и жива, че веднага стана ясно: това не е слънцето на кишавото московско небе.

Но когато отворих очи, се убедих, че през нощта времето съвсем се е променило. В Кимгим вече не валеше сняг, но небето беше останало покрито с плътни сиви облаци. А в Москва се беше развиделило: небето бе синьо, ослепително, слънцето беше като от детска рисунка — лимоненожълто. Въздухът дори на вид беше чист и студен.

Полежах няколко секунди, гледайки през отворения прозорец. В главата ми — нито една мисъл. Тялото ми — пълно с енергия. Искаше ми се да бягам, да скачам... много неща ми се искаха. Изобщо не ми се щеше да правя физзарядка — просто защото не ми беше нужна.

Аз съм щастливец! Майстор-функционал. Митничар. Мога да се справя сам с тълпа бандити, раните не са страшни за мен и ми предстои дълго и неминуемо щастливо бъдеще!

Станах със замах от кревата и подскочих — дланите ми шляпнаха по тавана. Охо! Тук той е висок почти три метра!

— Утрото обагрят с нежен цвят стените на древния Кремъл! — подвигнах весело откъс от старата песен. И замълчах. Цвят или светлина? А... какво значение има? Важното е, че веселото слънце и чистото небе са при нас, а не в уютния Кимгим. Нека там да не им е толкова добре! При нас също понякога... охoho!

Отворих прозореца и се наведох през перваза. Сигурно от Москва изглежда смешно; в стара водонапорна кула на равнището на втория етаж изведнъж се отваря прозорец и се подава гол до кръста човек с доволна, бодра физиономия...

Но никой не ме гледаше. Носеха се коли, в далечината кънтеше отминаващата електричка (явно нейният шум ме беше събудил). Топло облечени хора бързаха към гарата. Правилно, днес е събота... Явно са решили да се възползват от последния топъл есенен ден... е, не топъл, но поне слънчев. И самият аз в такива дни взимах Кашу, обаждах се на Анка и отивахме на вилата й — старичка и именно с това забележителна...

В този момент ми стана страшно тъжно. Не заради Анка. Минало беше, разделихме се и се сбогувахме, историята не се разви много добре и не съжалявахме особено... Разделихме се като хора. По взаимно съгласие. Не ми беше особено мъчно и за изтритите от живота ми приятели, и дори за родителите ми. Бях сигурен, че с приятелите ми сега ще мога да се запозная отново — нали с Котя се беше получило. Родителите ми... важното е, че са живи и здрави, че не страдат за мен — та нали сега беше все едно никога не ме е имало.

Мъчно ми беше за Кашу. Искаше ми се да хвана за ушите кучешката му муцуна и хубавичко да го разроша. А после да допра нос до неговия, да го почеша зад ухото, да го погаля по коремчето...

Пфу! Ако го разкажа на Котя, той ще създаде поредния шедьовър. Той нали и без това сега се измъчва от недостиг на нови идеи.

А всъщност защо да не мога да си върна Кашу? Е, забравил ме е. Хубаво! Отново ще свикне с мен! Съседите са го взели при себе си? Благодарят им! Дори съм готов да платя за кучето. Но си искам моето куче!

И от това решение веднага ми се подобри настроението. Затворих прозореца, изтичах по стълбите на третия етаж, взех си леден душ (не че много ми се искаше, но така и не потече топла вода), после си направих в кухнята два сандвича и си кипнах чай. Проснах се на стола и започнах да ям, размишлявайки дали да си взема телевизор в кулата. Явно нямаше да се появи сам. Но нали можех да си купя. Необходима ли ми беше в новия живот кутия за промиване на мозъци, или не?

Навярно ми беше необходима. За да не се откъсвам напълно от страната. Всички гледат, с какво съм по-добър от тях? Кой иначе ще ме съветва: „Яж кисело мляко!“, „Мий си зъбите!“, „Ходи на кино!“?

Отрязях си още едно парче салам, сипах си чай, станах, разходих се из кухнята. Проверих ножовете — остри, огледах тенджерите и чиниите. Ще трябва да се науча да готвя. Защото в репертоара си имам само две ястия — пържени яйца и варено пиле. Човек може да си помисли, че изпитвам лична неприязън към горката птица и се старая да я унищожавам заедно с потомството ѝ по всички възможни начини. Ще ми дойде на гости функционалт-ресторантьор Феликс, ще има да се срамувам...

И в този момент разбрах, че вече няколко минути не ми дава спокойствие едва доловим звук. Някъде иззад стената. Тихо бучене, сякаш работи огромен мощен механизъм.

Заслушах се и се приближих до прозореца — затворения с капаци, вляво от прозореца към Москва. Допрях ухо към студената ламарина.

Зад капака бучеше, съскаше, тътнеше. Някакви машини? Отвъртях болта, бегло забелязвайки, че пръстите ми държат гайката като клещи. Рязко отворих капациите.

Тук също имаше слънце, само че то едва-едва се подаваше над морето, обозначавайки изтока с малкото си алено крайче. Защо никога не бъркаш дали слънцето изгрява или залязва, когато го видиш над морето?

Наляво и надясно се точеше линията на плажа — разтворих прозореца по-широко, вдъхнах ненаситно от соления и същевременно сладък морски вятър, подадох се навън до кръста и се огледах. Кулата беше върху пясъчен нос, като фар или аванпост срещу неизвестни морски чудовища.

Но кой знае защо аз усещах, че тук ги няма кракените от Кимгим. А дори и да ги има... в подножието на своята функция бих разкъсал всеки кракен с голи ръце.

Изтичах до долу и отворих вратата. Сkochих — краката ми затънаха в пясъка. Обиколих на бегом кулата. Пясъчен нос, на триста метра зад кулата — зелен бряг. Никакви следи от хора. Само бучащи, налитаци върху брега вълни.

Ако живееш в студената Москва и се добираш до морето най-много веднъж в годината, не може да не постъпиш по този начин. Съблякох се гол, дотичах до брега и влязох във водата. Тя беше утринно прохладна, но съвсем поносима. Ходих пет метра по пясъка, потопих се до кръста, след което поплувах. След минута предпазливо потърсих с крак дъното — нямаше го. Повисях в солената прохладна вода, наблюдавайки изгряващото слънце. После се обърнах и погледнах към брега, към своята кула.

Нищо чудно, че в този свят кулата изглеждаше като фар. Стени от сив камък и розов варовик. На самия връх — зарешетена площадка, леко проблясващи огледала и стъкла. Интересно, как ли се пали светлината? И трябва ли да изпълнявам задълженията на фенерджия?

Сигурно трябва.

Потопих глава и заплувах към брега.

Новият свят е хубаво нещо. Но старият приятел е още по-хубаво. Трябва да спася Кашу.

* * *

Отново взех душ — водата в морето беше солена. Не се сдържах и пак постоях до прозореца с изглед към морето.

Слънцето вече се беше вдигнало над хоризонта. От морето започваше да духа лек топъл бриз.

Винаги съм завиждал на онези, които живеят край морето.

А сега си имам свое собствено море — точно на прага. На петнайсет минути пеша от метростанция „Алексеевска“.

Нямаше с какво да заключа вратата от външната страна. А и не беше нужно. Щом за една нощ кулата можеше да отгледа цял етаж с кухня и баня, щеше да успее и да не пуска вътре клошари. Вдигнах

качулката върху мокрите си коси (слънцето — това е добре, но никой не е отменял есента), тръгнах към метрото. Не ми бяха останали много пари, а аз смятах честно да откупя Кашу...

И в този момент ми хрумна неочаквана идея.

Спрях се и започнах да стопирам. Само след минута спря една жигула с бузест плешив шофьор, приличащ на младия актьор Моргунов.

— До „Студен прелез“ — казах аз дружелюбно.

— И за колко?

— Половин стотачка. — Усмихнах се още по-широко, макар че нямаше никакъв смисъл да започвам разговор за по-малко от сто. — Мисля, че е достатъчно.

— И още как! — искрено възкликна шофьорът. Пресегна се, отвори вратата. — Сядай!

Способните на митничаря явно не се ограничаваха със знанието на редки думи и уменията да се ловят ножове във въздуха. Шофьорът доволно си мънкаше нещо под носа, а аз гледах отпуснатото носещите се покрай нас сгради. Добре се придвижвахме, нямаше задръствания.

— Четох наскоро Хенри Милър... — обади се неочаквано шофьорът.

Видът на шофьора не внушаваше надежди дори за това, че е чел модните Мураками и Коелю. Честно казано, относно Тургенев, Джек Лондон и Стругацки също съществуваха големи съмнения.

— Какво точно? — попитах аз. — „Тропикът на Рака“? Или „Тропикът на Козирога“?

Шофьорът ме погледна напълно смаян.

— Стига, бе! А ти как така си чел такива книги?

— Така се получи... — И аз самият се обърках. — На младини, в библиотеката на родителите ми...

— А, ясно — успокои се шофьорът. — Слушай, аз не разбирам от тази висша литература... Чета, чета... Какви са тези работи? Ако е висша литература — или ядат лайна, или се чукат отзад! Как можеш да се насилиш да четеш такива неща?

— Вие не се насилвайте — посъветвах го аз. — Четете класика.

— Много обичам Тютчев — изрече неочаквано шофьорът. И млъкна. Така и достигнахме до „Студен прелез“ — безмълвни и потънали в размишления за високата литература. Помолих го да спре,

когато почти бяхме стигнали до бившия ми дом. Връчих на шофьора петдесет рубли, които бяха безропотно приети.

Странните срещи понякога преминават без никакви чудеса.

Този, който е дал името на „Студен прелез“, не е бил лишен нито от наблюдателност, нито от чувство за хумор. През лятото това е една съвсем приятна улица, отвъд която свършва Москва и започва Русия. Но през есента и зимата напълно оправдава названието си. Веднага си спомняш за коледните истории за девойки с кибритени клечки и доста по-реалните, макар и не толкова сърцераздирателни, криминални хроники за алкохолици, полегнали да отдъхнат в някоя пряспа.

Бавно обиколих блока си, опитвайки се да разбера как трябва да действам. Да се възползвам от способностите на функционал? Да избия вратата с ритник, да сграбча кучето си и да избягам? А ще ми стигнат ли способностите ми? До кулата има точно десет километра.

Точно ли?

Да, точно. Плюс-минус петдесет метра. Знам това. Сякаш пиука зумерът в телефонна слушалка, която са отнесли твърде далеч от базата...

Е, ако ми се прииска да полудувам някъде на „Пражка“ — няма да се получи. Там ще стана обикновен човек. Но тук може би щях да имам достатъчно способности. Бих могъл — определено бих могъл — да се изкача по стената на девететажния ни блок до съседските прозорци. Бих могъл и да избия желязна врата. Или например да отворя хубава италианска ключалка с канцеларски кламер. Всичко това влизаше в полагация се на митничарите комплект от способности.

Само че аз не исках нито да крада, нито да грабителствам. Останалите у мен пет хиляди рубли са нормална сума, за която може да се продаде случайно придобито породисто куче. А може и да не ми го продадат...

Но в този момент влязох в стария си двор и въпросът отпадна. На детската площадка, на която децата никога не играеха, сред унилите бетонни гъби и превитите метални люлки съседското момиче разхождаше Кашу.

Много удобна ситуация! Да се приближа, да извикам на детето, да взема кучето... Родителите няма да вземат да се обаждат в

милицията. Ще се зарадват, че със самото момиче не се е случило нищо.

А момиченцето сияеше от щастие. Стискаше здраво поводата и се оглеждаше — искаше да има зрители. Тя разхождаше куче. Истинско! Своето собствено! Улових радостния ѝ поглед — тя не ме позна, разбира се. Осъзнах, че не мога да взема кучето. Е, ако Кашу не хукне сам подир мен.

Кашу не хукна. Той тичаше делово по площадката, избирайки си по-сухо място. Подушваше маркировките на съседските кучета. Тук-там вдигаше лапа и оставяше ответни послания.

Приблжих се още повече, извадих цигара и запалих. Кашу излая жизнерадостно и се насочи към мен. Той никога не е бил твърде агресивен и ако по негово мнение стопанинът му не е застрашен, беше готов да се здрависа с минавачите.

Разбира се, ако това се харесаше на самите минавачи.

Отпуснах ръка и му позволих да тикне в дланта ми студения си мокър нос. С върха на пръстите си почесах Кашу по гърлото. Кучето ме погледна благосклонно, надигна се, облягайки се на мен, цапайки дънките ми с мокрите си лапи, и приветливо изджавка.

Съседчето се усмихна и каза:

— Кашу се здрависва така само с добри хора!

— Кашу? Какво странно име. — Потупах кучето по главата. — Аз също имах... точно такава куче.

Очаквах, че момичето ще настръхне. Все пак кучето беше нейно от два дни...

— О, чудесно! — възкликна то. — А мъжко или женско? Нашето е мъжко. Татко ми го подари, когато започнах първи клас. И каза, че ако не се уча добре, ще ми го вземе!

Обещание напълно в духа на Пьотър Алексеевич... Погледнах хлапето. Не лъжеше! Определено не лъжеше!

— Значи на колко е? — попитах.

— Три години и половина. Още е млад! И е шампион от две изложби!

А аз нито веднъж не съм водил Кашу на изложба. Нямаше време. Кучкарката казваше, че такава куче трябва да участва в изложби, но...

— Виждам, че се учиш добре — казах. — Щом не са ти го взели. Детето се засмя звънко.

— Разбира се, само шестици. Но татко се шегуваше! Не си мислете, че го е казал сериозно. Той никога няма да ми вземе Кашу!

Дръпнах си по-силно и се закашлях. Мамка му. Какво става? Кашу не само не принадлежи на мен. Той никога не е бил и на Наталия Иванова! Грубоватият, пийващ си здравата Пьотър Алексеевич е подарил кучето на дъщеря си. И нещо се е променило в семейството му. Измъчената тиха тройкаджийка весело се смее, учи се отлично и когато говори за баща си, в гласа ѝ има неподправена любов.

— Ах ти, хулиган такъв — прошепнах аз, като се спуснах на колене и позволих на Кашу да ме лизне по носа. — Значи не помниш? Но ти е хубаво, нали? И заради теб и на тях им е станало по-хубаво?

Кашу ми облиза лицето. Хубаво му беше. Обичаше малката си стопанка и беше абсолютно сигурен, че повечето хора също са достойни за любов.

— Хубаво куче имаш — казах аз на момичето. — Пази го. Аз... загубих такава.

Лицето на момичето веднага отрази целия ужас на ситуацията. Тя кимна и каза:

— Скоро ще ни дадат кутре — задето чифтосахме Кашу. Ако искате — наминете. Само че те са скъпи, извинявайте.

— Ще си помисля — обещах. — Аз по принцип търся тук една позната. Казва се Наталия Иванова. Познаваш ли такава?

Момичето се замисли и поклати глава.

— Помня само, че живее в този район — продължих аз. — На шестия етаж. Веднъж я изпрацах...

— Ние живеем на шестия етаж — оживи се момичето. — Само че при нас няма Наталия. На етажа ни има три апартамента. В единия живее леля Галина... — Девойчето понижи глас и повтори нечий чужди думи: — Няма друга такава змия. В другия сме ние с Кашу, татко и мама. Между нас в едностайния не живее никой. Сигурно на собствениците не им е нужна жилищна площ. Поне да го даваха под наем, нали? Добре може да се припечелва. А те — нито на себе си, нито на хората! Тате казва, че трябва да се прегледат законите, може и да е възможно да им се вземе този апартамент. Понеже не го ползват.

— Това едва ли — казах аз замислено. — Но ще си помисля за кутрето, много благодаря.

На прощаване отново погалих Кашу по тила. И си тръгнах, без да се обръщам.

* * *

Обадих се на Котя, когато приближавах метрото.

— Да? — попита Котя доста недоверчиво.

— Аха — съгласих се. — Именно. Аз съм.

Разнесе се тежка въздишка.

— Котя, стига капризи — казах. — Трябва да се посъветвам с теб за нещо.

— А аз — да работя! — отвърна гордо Котя.

— Какво, за лятната отпуска ли заработваш? — попитах коварно аз.

— Защо пък не!

— Нека да се досетя как именно... „Някога бях весела и общителна девойка, а после го видях по телевизията“...

— „По-рано бях обикновено питерско момче на име Лъоха^[1] — каза Мери с усмивка. — Загаси цигарата, пушенето вреди на здравето!“.

— При теб се е появил социално позитивен подтекст! — учудих се аз.

— Това е за вестник „Да бъдем здрави“ — каза виновно Котя. — Те молят непременно покрай порното да има и нещо за вредата от пиенето, пушенето... За какво звъниш?

— Вземи десетина бири и идвай — помолих го аз. — Само че нека бирата е студена. И някакви чипсове, ядки...

Известно време Котя асимилираше информацията. После каза:

— Топлата бира би била проблем, ако... Какво? Отворила ли се е трета врата? Закъде?

— Към лятото — казах аз и прекъснах връзката.

Здравият разум се прокрадва неочаквано.

— Ако ти, Кириле, притежаваше систематично мислене — каза Котя, преобръщайки се по корем, — щеше да ме помолиш да взема

крем срещу изгаряне.

Слънцето наистина беше започнало да припича.

— Ако не беше толкова мързелив, сега щеше да отидеш за крем — отсякох. — Лятото е от мен, а всичко останало — от теб.

— И откъде мога да купя сега крем против изгаряне? — попита лениво Котя. — Трябва да търся или вкъщи, или в парфюмерийни магазини от рода на „Тверска-контета“. Дай биричка...

Подадох му бутилка „Оболон“. Не издържах и попитах:

— Слушай, ти винаги ли взимаш от тая бира?

— Рекламната им стратегия ми харесва — усмихна се Котя. — Представяш ли си, те предлагат на писателите фантасти да споменават в книгите си бира „Оболон“.

— И какво?

— Е, ако в книгата е спомената десет пъти думата „Оболон“, плащат премия на автора. Схващаш ли?

— И просто така? — възхитих се аз. — „Оболон“, „Оболон“, „Оболон“ — и готово?

— Десет път подред „Оболон“ — подчерта Котя. — Не по-малко.

— А изобщо какво е това „Оболон“? — попитах.

— Блатист бряг на река.

— Сериозно? Тоест „Оболон“ е бира от блатна вода?

— Но е вкусна!

Не спорих.

При такова море и под такова слънце, при това — през ноември, всяка бира е подходяща.

— Странно е всичко това — казах. — Разбираш ли... очаквах, че Кашу ще страда по Наталия... и че ще го взема. Като плата, естествено! А се оказа, че е у момичето от три години. Това не е правилно.

— Всичко е правилно — изсумтя Котя. — Още ли не си разбрал?

— Какво?

— Нито Роза, нито Феликс си спомняха за някакви странни личности, заели местата им. Май е трябвало да изчезнеш от живота...

— Аха...

— А вместо това са те махнали. Заменили са те.

Аз продължавах да не разбирам.

— Как са ме заменили?

— Тя заби ножа в себе си? — попита спокойно Котя. — Ножа в гърдите — и хоп? Като в масло? И ето че на трупа му изтича кръвта, вият сирени, ти бягаш...

— Мамка му...

Най-накрая загрях.

Скочих. В яда си изритах пясъка.

— Мамка му! Мамка му! Мамка му!

— Разбра ли? — Котя обърна глава и ме изгледа с присвити очи. — Твоята Наталия Иванова е също функционал, както и ти. Кой знае защо не си действал така, както се е очаквало от теб. Те са предвидили това. И предварително си имал дразнител — нагла противна девойка. Каж ми — тя не е ли от този тип, който ти е най-противен? Не просто чужда жена, а отвратителна чужда жена. Нали?

Свих рамене.

— С теб е по-сложно, отколкото с хотелиерката и ресторантьора — продължи невъзмутимо Котя. — Снощи избухнах, извинявай. Картата много ме засегна... Но при теб нещата не са толкова прости, Кириле. Ти не си от обикновените митничари, в теб има нещо особено. Но още не съм разбрал какво.

— А опита ли се? — попитах мрачно аз.

— Да. Половината нощ го мислих. — Котя седна на пясъка, сложи си очилата. Погледна ме строго. — Слушай, Кириле, ние сигурно наистина сме били добри приятели...

Смутих се — какво става винаги, когато заговориш с приятели за приятелството ви. Само когато не са особено близки, няма проблем.

— Море в центъра на Москва, проклетият ти Килгим...

— Кимгим!

— Кимгим, все тая! Всичко това е хубаво. Да съм приятел с теб е и приятно, и изгодно — усмихна се Котя. Но после продължи много сериозно: — Само че ти не си от редовите масони... функционали. С теб е свързана някаква беда. И някой път, Кириле, няма да успееш да уловиш всички ножове. Чувствам, че всичко ще приключи зле за мен. Сутринта седнах да пиша поредната халтура, а си мисля: ако Кирил не позвъни до обяд, ще изключа всички телефони и ще се постарая да си внуша, че всичко ми се е присънило. Но ти успя. Изрод.

Погледнах смутено Котя. Той беше прав. Забърквах го в някакви приключения, които, макар и интересни, бяха смъртно опасни. Е, при

това имах аса в ръкава — способностите на функционал.

— Котя...

— Добре, стига толкова, това е проклетата лирика. — Котя махна с ръка. — Морето е страхотно. Бирата е студена. Екологията е — да се гръмнеш! За това си струва и да умреш... Прочете ли кимгимския учебник?

— Прелистих го — признах си аз.

— Е, и какво те учуди най-много?

— Отсъствието на държави.

— Точно! — Котя ми се закани с пръст. — Лесно е да се приеме градчето Кимгим на мястото на Калининград. Градчето Зархтан на мястото на Питер — като нищо. Не им е провървяло с фонетиката... Но ако на цялото земно кълбо няма нито една държава, а само градове и ничии територии... какво имаме?

— Феодализъм? — предположих аз.

— Какъв ти феодализъм? — намръщи се Котя. — Феодализмът — това са войни, борба за власт, интриги... Не, нямам нищо против, че никой на света не воюва! С две ръце съм „за“! Само че това само по себе си е невъзможно! Това е изкуствен свят!

— Котя, нямаме данни...

— Имаме напълно достатъчно данни! — Котя стана от пясъка и размаха мършавия си юмрук. — Там всичко се вижда ясно! Даже горедолу намерих точката на бифуркация^[2]...

В този момент откъм кулата се разнесе монотонно почукване. Обърнахме се в синхрон към нея.

— Нека чукаат — реших аз. — Митничарят няма ли право да отпочине?

— А дали не си забравил, че днес ще те посещава комисия? — попита Котя.

Започнах бързо да се обличам.

Котя — също. И през това време размишляваше:

— Имам ли право да се намирам при теб? Може би да се скрия тук?

— Ще се зариеш в някоя пряспа в Кимгим! — озъбих се аз. — Няма проблем. Имам право да каня приятели на гости. Предполагам...

— Кириле, сега се прави на ударен — каза изведнъж Котя. — Добре ти се получава. Тези, които дойдат, няма да са глупаци.

---

[1] Отпратка към петербургския писател и публицист Алексей (Льоха) Андреев, сред чиито псевдоними е и Мери Шели. Скандална личност, известна с няколко статии със злостни нападки срещу водещите руски писатели фантасти. — Бел.прев. ↑

[2] Бифуркация — термин в много научни дисциплини, означаващ ситуация, в която настъпва качествено изменение по раздвояване на даден предмет или процес. — Бел.прев. ↑

Досега през живота ми никога не ми се беше налагало да се явявам пред комисия. В училище, от една страна, бях много способен, а от друга — твърде нехаен, за да се плаша от някаква си „комисия от горно“^[1]. В университета учих през онези години, когато просто нямаше никакви комисии и в страната цареше пълна анархия. А в работата ми като мениджър в „Бит и байт“ ... какво има да се проверява там? Дали не съм откъднал някоя нова видеокарта за домашния си компютър?

„Не, не съм я откраднал — започвах да протестирам, — ще я върна след месец, дотогава дори ще успее да остарее, а ако това не ви харесва — напускам, и без това в «Макросхема» плащат с хиляда и петстотин повече!“

Но въпреки това по гърба ми между лопатките неволно плъзваше студенината на наследения страх.

Какво да се прави — небитото поколение и досега лежи върху чина.

Чака да му нашарят задника с пръчката.

Изтупах пясъка от ризата си и влязох в кулата. Мимоходом си помислих, че трябва да сложа пред вратата изтривалка... или някое от специалните килимчета, онези зелените като пластмасова тревичка.

На московската врата отново се почука.

Котя застана до стълбата, опитвайки се да си придаде максимално съсредоточен вид (малко му пречеха двете изпити бутилки украинска бира).

Отворих вратата.

И се озовах пред три дружелюбни, добре познати физиономии.

Първият беше един известен комик, телевизионна звезда, бузест и набръчкан. Усмивката му беше залепнала толкова здраво на лицето, че сигурно се налагаше да се напъва, за да спре да се усмихва.

До него стоеше известен депутат с патриотично-опозиционни убеждения. Той също се усмихваше, но при него се получаваше по-

добре. Повече внушаващо доверие. Чак да му се прииска на човек да влезе в партията му и да започне да милее за народа.

Тя двамата — добре. Очаквах нещо подобно.

А третият беше Наталия Иванова.

Жива и здрава, кимаше ми дружелюбно. Само погледът ѝ не се връзваше с дружелюбната усмивка. Напрегнат поглед.

Браво на Котя, че толкова навреме изказа догадката си!

— Здравсти, Наташа — казах аз, наведох се към девойката и я мляснах по бузата. — Радвам се да те видя в добро здраве.

С политика си стиснахме силно ръцете. А комика, честно казано, ми се искаше да го халосам с надуваем чук или да му забия сметанова торта в лицето. Но се задоволих с кимане и максимално дружелюбна усмивка.

Наталия ме гледаше изпитателно. В очите ѝ нещо превключи, стопи се, промени формата си. Изплува пълно дружелюбие и одобрение. Дори край очите ѝ се появиха весели бръчици, макар че обикновено това могат да го постигнат само изключително опитните кучки на около трийсет — трийсет и пет годишна възраст.

А напрегнатостта се скриваше, губеше се от погледа — някъде по-близо до душата.

Идиот.

Нали само преди миг ме бяха посъветвали — прави се на ударен! А аз се проявих като досетлив, не се изненадах, че Наталия е жива.

— Нали не си ми сърдит, Кириле? — Наталия също се наведе към мен и ме докосна по бузата със сухи, горещи устни. От приветливостта ѝ лъхаше студенина.

— Какви ги говориш! — Насилих се да се засмея и кимнах на комика, сякаш го канех да се присъедини към веселбата. — Да не съм някой идиот? Кой би се отказал от такова нещо? Да ми беше обяснила веднага, нима аз...

— Никога не трябва да се обяснява нищо. — Наталия леко охлади фалшивото си благоразположение. — Може ли да влезем?

— Разбира се! — Отстъпих встрани, като бегло зърнах паркираните скъпи коли и неколцината здравеняци, които бяха заобиколили кулата. Тримата влязоха. И се спряха, когато видяха Котя. — Тук е един приятел... решихме да пийнем малко, нали не е проблем?

Наталия изглежда внимателно Котя. Той едва ли не се изпъна като струна и изстреля:

— Константин Игоревич Чагин! На двайсет и пет години! Освободен от военна служба по здравословни причини. Журналист!

— Какъв журналист? — гнусливо попита Наталия.

— Сензационник! — изтърси Котя.

— При теб ли пренощува Кирил?

— При мен — с готовност се съгласи Котя. — Само че не го помня, всичко бях забравил, запознахме се наново... Но да не си помислите нещо, не съм тук по работа! А чисто по приятелски. Не съм враг на Кирюха!

— Важното е да не бъдеш враг на себе си. — Наталия като че ли взе някакво решение относно Котя. — Разбира се, дружете. Приятелството е много важно нещо.

— Старият приятел няма да развали браздата! — произнесе със скърцащ глас комикът. Погледна с надежда към Наталия. После към политика.

Наталия не му обърна никакво внимание, политикът се намръщи и каза:

— Женя, не си на работа...

— Стори ми се смешно! — каза предизвикателно комикът и сви рамене. — На всеки може да се случи!

— Нека по-добре да се запознаем с този младеж — рече политикът миролюбиво. — Защото се досещам как са ни представили... комисия, инспекция... мразя бюрокрацията!

— Е, вас ви познавам... задочно — промърморих аз. — Вие...

— Просто Дима — разпери ръце политикът. — Никакви официалности, тук сме все свои хора! Кирил, Женя, Дима... въъ... Костя, Наташа. Устроихте ли се вече, Кириле?

— Лека-полека... — Стараейки се да не поглеждам към Наташа, придобих смутен вид и измънках: — Зле е с парите... имам къде да живея, но трябва и да се яде... освен това и телевизор, за да не изоставам от живота в родината...

Политикът кимна. Погледна Наталия — тя се беше качила по стълбата и внимателно оглеждаше втория етаж на кулата. Каза:

— Наташа... не трябва ли да плащате някакви „пътни“? Докато човек навлезе в работата...

Странни отношения царяха в тази тройца. С лекота определих комика като най-безобидния и взет „за масовост“, но не можех да разбера кой е главният — Наталия или Дима.

— Сега ще му дам — съгласи се Наталия. — Кириле, третият етаж отвори ли се?

— Кухня и баня.

— Прекрасно. — Наталия слезе по стълбата и се приближи до мен. Без да сваля поглед от очите ми, тя измъкна от чантата си дебела пачка синкави банкноти. — Стотачка ще ти стигне ли да се устроиш?

Котя цъкна с език и отчетливо прошепна:

— Помещението е голямо...

— Не ставайте нахални, момчета. — Наталия ми се усмихна и пъкна пачката в ръката ми. — Какви врати са отворени?

— Към Кимгим — отвърнах. — Тя беше първата. А днес сутринта... ето тази.

Естествено, вратите ги интересуваха много повече от моята скромна личност. Само след няколко секунди и тримата вървяха по пясъка. По лицата им беше изписано удоволствие. Комикът дори изтича до водата, намокри ръцете си и се върна — доволен и рецитиращ гръмогласно, с противна театрална интонация:

Зима! Селянинът тържествува...

А аз съм в Малта, дреме ми на...

Наталия въздъхна, но си замълча. Политикът разхлаби възела на вратовръзката си. Съблече бялото си сако и го преметна през ръка. После каза:

— Обичам морето... Толкова е прекрасно, Кириле. В Москва имаше само един изход към морето. В район Капотня, представяш ли си?

— А общо колко кули има в Москва?

— Не е задължително да са кули, в Капотня е мазе... Седемнайсет митници.

Погледнах накриво комика — той обикаляше кулата, докосваше стените ѝ, от време на време дори ги риташе, сякаш за да провери здравината им. Попитах:

— Това наистина ли е Малта?

— Този свят е много далеч от нашата Земя — отвърна безгрижно политикът. — Не като разстояние, разбира се, а по *веригата*^[2]. Това не е Кимгим. Тук континентите са съвсем различни. Няма хора.

— Курорт.

— Именно. Ще бъдеш много популярен.

— Не сбъркахме с теб — съгласи се Наталия. — Е, какво пък, Кириле. Поздравявам те. Това е добра врата. Впрочем... ти и сам си го разбрал вече.

Проследих погледа ѝ и забелязах оставените на пясъка бирени бутилки и пакетчетата с ядки. И не само аз. Политикът неочаквано тръгна към мястото на пикника ни, вдигна двете бутилки и ги отвори една от друга. Отпи голяма глътка.

Морето ги подкупи. Накара ги да се отпуснат. Явно много им се е искало да имат още една врата за насам.

— От какво зависи къде се отварят вратите? — попитах.

— От митничаря — отвърна Наталия след миг колебание. — Отваряш врати към онези светове, които са ти най-близки.

— А колко са световите? — попита Котя иззад гърба ми.

Този път Наталия се поколеба по-дълго. Но отговори:

— На нас са ни известни двацет и три. Това са тези, към които се отварят стабилни проходи... макар че поне половината от тях не са нужни никому. Разказват се истории за светове,ходите към които не се отварят редовно... може да са просто слухове. Някои светове се срещат често, други — по-рядко.

— Кимгим се среща често — предположих аз.

— Кимгим е много популярен свят — съгласи се Наталия. — Дори го използват като междинна станция, когато искат да попаднат в някой по-рядък свят... Добре, след като вече започнахме с въпросите и отговорите, питай по-нататък. Ще ти отговоря.

— Наталия, ти каква си?

— Функционал.

— Досетих се. А по-точно?

— Акушерка. — Отговорът явно беше предварително подготвен. И аз послушно се ококорих учудено, след което зачах разясненията: — Акушер-гинеколог. Търся бъдещи функционали и им помагам да се проявят.

— Вчера се разходих из Кимгим, запознах се с двама функционали... — небрежно подхвърлих аз. И забелязах, че това е нова информация за тях. Наталия запази каменна физиономия, лявото око на политика едва-едва потрепна, а комикът искрено се изненада. — Те ме посветиха в същността на нещата. Но никой не спомена нищо за акушерки.

— Това е, защото има нормални раждания, има и такива с усложнения — изрече меко Наталия. — В твоя случай всичко беше... много зле. Ела, Кириле. Това е разговор... за функционали.

Тя ме хвана нежно за ръката и ме поведе към морето. Котя остана при кулата. И не само Котя. Политикът и комикът също не тръгнаха с нас. Значи се оказва, че те са обикновени хора?

— Те са обикновени хора — каза тихо Наталия. — Няма нужда да чуват... подробностите. За втори път ме изненадваш, Кириле.

— Първият път беше, когато се появих с ножа?

— Да. Изобщо не отговаряше на характера ти. А сега изненадващо бързо се приспособи. Добре, подцених те. Дай да се разберем веднъж завинаги, Кириле. В мир ли сме?

— А ако не сме? — попитах.

Наталия помръдна рамене.

— Ти си на своя територия. Можеш да ме завреш в миша дупка. Но после...

Кимнах:

— Ясно. Ще дойде функционал-полицай. Наталия, имам един въпрос. Защо точно аз станах митничар? Това някаква вродена особеност ли е?

— Не — отвърна неохотно Наталия. — Изглежда, че не е. Не знам какъв е механизъмът и хич не искам да го знам.

— Но ти си акушерка.

— И какво от това? Съобщават ми, че някой ще стане функционал. Аз го наблюдавам. Обикновено човек се изтрива от реалността бързо и лесно. В дома му се появява някой друг, заема работното му място. Но понякога е много сложно. Твоят апартамент се промени, но вместо теб не се появи никой. Работното ти място остана свободно.

Спомних си с каква готовност моят шеф ми предложи да ме назначи на работа в „Бит и байт“, и кимнах неохотно.

— Забравяха те бавно — продължаваше Наталия. — Наложих се аз да те заменя. Да заема мястото ти и да натисна както трябва. Какво друго можеш да направиш? Ти някак успя да се вкопчиш в заобикалящия те свят...

— Или светът — в мен? — измърморих аз. — Разбирам.

— Цялата ми вина е в това — каза Наталия, — че лекичко те побутнах. Ускорих превръщането ти във функционал. Чрез онази симулация... така че на самия теб да ти се отще да бъдеш себе си. Всеки друг функционал на мое място би постъпил по същия начин. Е?

Тя наклони глава настрана и ме погледна в лицето. В крайчетата на очите ѝ отново се появиха бръчиците.

Та тя изобщо не е млада, усетих се аз. Сигурно функционалите въобще не стареят, консервират се в човешката си възраст. Но Наталия съвсем не е станала функционал на двайсет и няколко годишна възраст...

— Ти си добра жена — казах.

— Какво да се прави. Ти малко ми досади, Кириле. Държа се цяло денонощие. — Фалшивата доброжелателност постепенно започна да изчезва от погледа ѝ. Но слава Богу, на мястото ѝ се появи равнодушие. Наталия все пак беше стигнала до извода, че аз не съм опасен.

— И защо ти трябваше така да ме плашиш? Ако ми беше разказала веднага...

— Така щях да разваля всичко — изсумтя Наталия. — Не учи функционала как да изпълнява функцията си!

— Поговорка?

— Нещо такова. Мир?

— Мир. — Усмихнах се и ѝ стиснах ръката. — И все пак ти доста ме измъчи...

— Затова пък каква отплата. — Наталия кимна към съскащата ивица на прибоя, стигаща почти до краката ни. — Слушай по-нататък. Тези двамата — тя погледна към политика и комика, — не са функционали. Те могат да се възползват от нашите способности. Да минават от свят в свят. Да си правят красиви прически и да похапват вкусна храна. Да се лекуват и да учат. Но недей да откровеничиш с тях кой знае колко. Ти си функционал при своята функция. Те са производни. Съдирай им кожата, когато минават през митницата. Бъди

учтив, но строг. А функционалите е прието да се пропускат без излишни церемонии... освен ако не се извършва нещо наистина незаконно.

— Като превоз на забранени стоки?

Наталия кимна:

— Точно така. Е, това е, да вървим...

— Почакай! Имам още два въпроса.

— Да? — Наталия ме погледна с очакване.

— Откъде хората научават за функционалите? Кой получава правото да се възползва от нашите... функции?

— Кириле, трябва ли ти пари? — присви очи Наталия. — Вещи... по-сложни от табуретки и тенджери? Безопасност?

— Трябват ми — признах си аз и погледнах накриво към двамата членове на комисията. — А още и хумор, нали?

— Не всичко на света се измерва в пари! Ти нали се разкри на приятеля си?

Възражението беше толкова сурово и неочаквано, че не намерих какво да отговоря. Наталия се усмихна победоносно.

— Тогава последен въпрос. Кой е шефът ни?

— Ти все още живееш в някакъв уродлив свят — поклати глава Наталия. — Свят, в който са важни парите, властта, положението в обществото; в света на алчните деца... Отпусни се! Ти си извън тези рамки. Няма шефове. Всички сме равни. Изпълнявай честно функцията си и всичко ще бъде наред.

Наталия се обърна и тръгна към кулата. После се спря. Обърна се и ме погледна:

— Да вървим. Тук съм, за да обявя, че си встъпил във функцията си. А приятелят ти... какво пък, съобразителните журналисти може да са ни от полза.

Те останаха в кулата още половин час. След като Наталия обяви, че е доволна от мен, обстановката бързо се затопли. Най-накрая се магнахме от плажа, качихме се в кухнята. Но преди това политикът погледна през вратата, извика някого от охраната и му донесоха бутилка шампанско. Истинско, френско, разбира се, сухо, умерено охладено, а не ледено „от фризера... гледай, гледай, ледчета плуват,

хубаво замразява, а?“. Впрочем сладкото „Съветско шампанско“, пълно с въглероден двуокис купажно вино, не може да се пие по друг начин освен леденостудено веднъж в годината, на новогодишния празник.

Намерих сравнително прилични чаши в комплекта съдове, който се беше появил заедно с третия етаж. Комикът обяви, че „питието е битието на Русия“ и всички отпихме по глътка шампанско.

След това получих визитки от Дима и Женя. Наталия, естествено, не ми остави никакви координати. Но ми обеща, че ще се виждаме периодично. И ме посъветва да си поръчам няколко десетки визитки, тъй като в близкия месец се очаква да ме посетят неколкостотин известни личности.

А когато изпращах „комисията“, комикът окончателно ме довърши — плесна се изразително по плешивото теме, разкрещя се „Стара главо, глупава главо!“, хукна към колата, дълго рови в багажника и се върна с леко поомачкана книжка с неговата хумористична проза — и много дълго ми писа посвещение. Наталия дори не спря да го изчака — махна ми и тръгна пеша в посока към метрото. Може и да бързаше към Черкизовския пазар, за да продава китайски обувки... Затова пък политикът изчака учтиво края на епистоларното действие, давайки ми да разбера с красноречива гримаса, че то е неизбежно.

Тъкмо когато се разотидоха и последяните коли, в които се намъкнаха скучаещите около кулата охранители (интересно какво ли си бяха помислили за приумиците на началниците си?), аз затворих вратата и погледнах въпросително Котя.

— Какво пък — рече Котя. Изглеждаше много сериозен. — Браво на теб. Добре се правеше на ударен. Особено в началото: „Радвам се да те видя в добро здраве“.

— Как се издъних... — започнах аз. И млъкнах.

— Напротив! — възмути се Котя. — Нима наистина може да си помислил, че Наталия е мъртва? Ако се беше изплашил и разстроил при вида ѝ — ето това щеше да изглежда подозрително... Не, всичко е наред. Ти се държа както трябва.

— Ама и теб си те бива! — не издържах аз. — Журналист-сензационник!

— Добре звучи. — Котя гордо се изпъчи. — Няма цял живот да пиша истории от рода на „как омразната тъща стана любима жена“.

Току-виж попадна на сензация...

Той млъкна, а аз кимнах:

— Точно така. Вече попадна. Къде са ти сензационните статии?
Аз имам снимки, можеш да ги използваш.

Котя въздъхна, потърка челото си и каза:

— Даже бира не ми се пие вече... Кажи ми, какво става — цялата власт в ръцете на функционалите ли е?

Поклатих глава:

— Той не е функционал. Защо мислиш, че Наталия ме отведе в страни? Някои хора са наясно с нещата и се ползват от услугите ни. Не е задължително да са политици...

Котя направи недоволна физиономия:

— Е, да! Също и комици.

— Той се старее... — дипломатично отвърнах аз, скривайки зад гърба си ръката с книгата. Не ми беше удобно да ругая човек, от когото току-що съм получил автограф.

— Знаеш ли какво усещане имам? — оживи се Котя. — Че тази твоя Наталия също е дребна риба.

— Също?

— Твърде много важничи — продължи Котя, без да обърне внимание на въпроса ми. — Надува бузи...

Размишленията му бяха прекъснати от почукване по вратата — откъм страната на Кимгим.

— Започваш да ставаш популярен — оживи се Котя. — Помисли си сериозно за табела с работното време на вратата...

Отидох до вратата. Котя вече по навик се изкачи до средата на стълбите (у мен се зароди неприятното подозрение, че тази точка го привлича с възможността за бързо изтегляне по маршрута „втори етаж-прозорец-Москва“). Макар че... честно казано, на негово място, без да притежавам способностите си, и аз бих се подсигурил.

Вратата се отвори, пропускайки облак студен въздух.

А заедно с него — младичка чернокоса девойка с кривогледи очи.

— Моля да премина! — извика момичето, миг преди юмрукът ми да се забие в слепоочието й.

Успях. Възпях ръката си.

Отстрани изглеждаше така, сякаш с бързо движение съм погалил девойката по главата.

Този път не беше облечена с черния гащеризон. Полата ѝ беше малко по-дълга, но такива и при нас се носят. Ботушки. Нещо подобно на късичко яке. Кафява кожена баретка.

Най-обикновена девойка. В метрото никой не би ѝ обърнал внимание. Нито на облеклото, нито на този тип външност.

— Къде отиваш? — попитах.

— Закъде... къде има проход? — Тя погледна назад през рамо. Или не искаше да ме погледне в очите, или очакваше някой да се появи след нея.

— За Москва. И на някакъв морски бряг, там няма хора.

— Морето. — Момичето влезе, отмествайки ме встрани. Затвори вратата и я заключи с резето. Погледна към Котя, гордо вирнала глава. И най-накрая срещна погледа ми.

Тя беше изплашена почти до смърт. До този момент, когато паниката изчезва и остава само спокойствието на обречения.

— Мито! — казах аз. — На колана ти виждам метални ножове. Хладното оръжие с дължина до един лакът се облага със...

С едно бързо движение момичето обърна джоба на якето. Хвърли на пода шепа монети, като че ли сребърни.

Това не беше опит да ме оскърби. Тя просто бързаше.

— Стигат — кимнах аз. Нямаше нужда да броя парите. Знаех, че ми е платила повече, отколкото трябва, и че не носи в себе си нищо друго, облагаемо с мито. — Върви. През онази врата.

— Ти трябва да ми я отвориш — каза момичето и облиза устни. — Бързам.

Отворих вратата — интересно, тя не би ли успяла да го направи? С изразителен жест ѝ посочих плажа. Девойката се плъзна покрай мен. В този момент свали якето си и остана по черен пуловер.

— Почакай! — извиках ѝ аз. — Каж ми, защо нападнахте хотела?

Подскачайки на един крак, девойката събуваше ботуша си.

— Трябваше ни майстор.

— Какъв?

— Какъвто и да е. — След ботушите върху пясъка полетяха вълнените чорапи. Това вече леко напомняше на стриптийз.

— Защо? — не се отказвах аз.

Момичето извади от ножницата си метална кама. Вдигна полата си нагоре и с бързи движения започна да я подрязва на равнището на коленете си.

— Имахме една идея... — отвърна тя неясно. И изведнъж се обърна към мен и възкликна с искрена омраза: — Ох, колко ви мразя всичките!

— И ме молиш за помощ?

— Не за помощ! За проход!

Тя задържа за секунда ножа в ръката си, сякаш обмисляше дали да не го метне по мен. Но здравият разум надделя. Ножът се озова обратно в ножницата си, момичето се извърна, направи няколко крачки с босите си крака, сякаш се разтъркваше. И побягна леко и красиво — към брега, към зелените храсталаци в далечината. Добре тичаше, не бих я настигнал... във всеки случай не и в живота си като мениджър.

— Накъде се е разбързала? — замислено рече Котя.

— Не накъде, а откъде — поправих го аз. — Струва ми се...

Не ми се струваше. На вратата от Кимгим се почука. Деликатно, но настойчиво.

— Може би няма смисъл? — Котя кимна към вратата. — Може да отидеш... в магазина, да си купиш телевизор...

Поклатих глава. Котя не разбираше — не можех да не отворя. Когато се намирах в кулата, не ми беше по силите да се преструвам, че отсъствам. Все едно да се опитвам да се сдържа да не кихна.

Единственото, което можех да си позволя, беше да отида много бавно до вратата, да я отворя без да бързам и да не пусна веднага вътре човека, който стоеше на прага.

Мъж на трийсет години. Висок. С нормално телосложение. Само физиономията му не беше стандартна — има такива хора, при които формата на лицето не е овална, не е кръгла, а е някак ромбовидна, сякаш човекът е построен от конструктор „Лего“. Много леко облечен, сякаш е излязъл да се разходи в някоя прохладна лятна вечер — с леко яке и някаква несериозна барета на главата.

— Здравсти! — Мъжът силно стисна ръката ми. — Ти си Кирил, знам. Феликс ми разказа хубави неща за теб. Аз съм Цайес.

Отново си помислих, че на жителите на Кимгим изобщо не им върви с фонетиката. А съдейки по тъжната въздишка на Котя, двамата

с Цайес въобще не говорехме на руски език.

— Но ти ме наричай просто Цай — доброжелателно ми предложи той. — Знам, че за вас имената ни звучат много странно.

— Кирил — съвсем ненужно се представих аз. И неволно заразявайки се от маниера му, добавих: — Може и само Кир.

— Твой приятел ли е? — кина Цайес към Котя и дружелюбно махна с ръка. — Чудесно... Накъде избяга момичето?

— Натам.

— Ще вървя... — Цайес въздъхна и уверено тръгна към вратата. От обувките му с грайфери по пода оставаха късчета топящ се сняг. — Ако не те затруднява, братко, до половин час не излизай никъде. Няма да се бавя.

Той отвори вратата без никакви проблеми. Излезе, огледа се. Ритна с крак захвърленото яке на девойката. И хукна по следите ѝ — отначало без да бърза, но постепенно ускори ход. При това в движенията му не се забелязваше онази мрачна, механическа монотонност, с която се впускаха в преследване терминаторите или вампирите от холивудските филми. Не, той тичаше разкършено, свободно, като на моменти без каквато и да е причина подскачаше — или за да се опита да види жертвата си, или просто радвайки се на брега, пясъка, морето и слънцето.

И това беше много по-страшно от киночудовищата.

— Той е функционал-полицай — казах.

— Разбрах — отвърна тихо Котя. — Може би не трябваше да го пускаш.

— Та тя се опита да те убие.

— Няма значение. Тя няма никакъв шанс...

— Аз също. Ако не го бях пуснал, сам щеше да мине.

— Та ти си на своя територия! — напомни ми Котя. — При функцията си, така да се каже!

Може и да беше прав. Може би щях да успея да издържа срещу дружелюбния полицай. Под краката му щеше да се счупи паркетът... пардон — „дебелите дъски“, върху главата му щяха да се стоварят всякакви мертеци и колонки. На функционала у дома наистина и стените помагат. Откъснатите ми ръце и крака веднага щяха да зараснат. Щях да съм бърз, неуморим и дяволски силен. И накрая щях да победея полицая.

Но защо?

— Защо? — попитах. — Защо да го спираме? Той преследва бандит!

— Дама!

— Бандитка!

Погледнах приятеля си и откровено казах:

— Котя, той не ми хареса. И честно казано, се изплаших.

И Котя веднага млъкна и спря да ми натяква. Свали очилата си и започна да ги бърше с крайчето на мръсна носна кърпа. Накрая рече неохотно:

— Аз също. И онази приятелка не ми е симпатична. Само че да пратят подире ѝ полицай е все едно да насъскат немска овчарка срещу болонка.

Разперих ръце:

— Котя, а какво е мислила тая болонка, когато е започнала да лае? Да ходим да си допием бирата.

— Можеш да пиеш бира, когато някъде там убиват жена? — ахна Котя.

— А ти можеш ли?

Котя се замисли и тъжно призна:

— Мога. По света постоянно някъде убиват някого. Няма да умираме от жажда я!

---

[1] Градски отдел по народното образование (городской отдел народното образования) — Бел.прев. ↑

[2] В оригинала Лукяненко използва думата „веер“ (ветрило). Идеята (която се среща и в други фантастични романи) е следната: при наличие на паралелни светове между някои от тях има голяма прилика, а между други — огромна разлика. Ако световите се подредят във верига по сходство, подобните светове ще са съседни във веригата, а различните — далечни. — Бел.прев. ↑

13

Има неща, с които просто е невъзможно да се занимаваш, докато очакваш напрегнато някакво събитие. Не, не, сексът не е сред тях!

Но само си представете, че любимото ви момиче се е задържало навън до късно. И не носи телефон със себе си. А кварталът ви се ползва със заслужена лоша слава, но вие не знаете откъде ще дойде любимата и не можете дори да я посрещнете на спирката. Остава ви само да си седите вкъщи и да чакате...

Или пък можем да намалим драматизма на ситуацията. Представете си, че спуканият кран за топла вода бавно, но сигурно наводнява апартамента ви. А повиканият аварийен екип все още се бави...

Кажете ми, може ли в такава ситуация човек да чете увлекателно криминале, да пие бира или да гледа някоя весела комедия? Разбира се, че не. Има куп други начини да убиете времето — да лепите пластмасов модел на танк Т-34, да общувате с хора в интернет форум, да бродирате. Общо взето всякакви занимавки за ръцете, които не изискват ни най-малко ангажиране на мозъка.

— Не ми се пие — рече мрачно Котя и остави бутилката.

На мен също не ми се пиеше. Освен това бирата се беше стоплила, ядките и чипсът ни бяха омръзнали, чудесният морски пейзаж вече не ни радваше. Явно човешкият организъм не изпада във възторг от такива резки скокове от зима в лято.

— Айн-цвай-полицай. — Котя все поглеждаше в посоката, в която беше изчезнал Цайес. — Кириле, аз вече започнах да различавам функционалите от обикновените хора.

— Как? — поинтересувах се аз. — Някаква аура ли виждаш?

— Каква ти аура? Глупости, това са празни приказки... Поглеждам човека — и знам, че е функционал. Между другото, жената също ми се стори... подозрителна в това отношение.

Отказах се да споря. А и как да спориш с човек, който не може нищо да ти обясни, а само казва „знам“?

Известно време лежахме на пясъка, печейки се на слънце. Московската есенна влага, която вече беше успяла да проникне в организмите ни, неохотно се изпаряваше. Спомних си нечии размисли, че ако Петър I беше пренесъл столицата на Русия не край Балтийско, а край Черно море, животът в страната щеше да се развие по съвсем различен начин. Въздъгнах и мислено се съгласих. С какво ли студеният и сив балтийски бряг беше привлякъл Петър? Впрочем... Може пък по онова време на мястото на Питер да се е издигала някаква куличка... и самодържецът да е можел преспокойно да ходи до топлите морета?

О, не, глупости... Както и да пазиш тайната, трябва да има все някакви крайни срокове за секретност. От времето на Петър досега информацията щеше да се разнесе...

— Полицаят тича — каза Котя.

Седнах и засенчих очите си с длан. Усещах, че вече съм поизгорял. Време беше да се прибирам в Москва... Полицаят наистина тичаше наобратно с все същия свободен, красив бяг — в човешкия ни свят така могат да тичат само някои масаи и етиопци.

Той беше сам.

— Убил я е — каза тихо и с открита неприязън Котя. — Строшил е врата на момичето и го е захвърлил да умира в джунглата.

Защо точно „строшил врата ѝ и я захвърлил да умира в джунглата“? Едва ли и самият Котя знаеше защо. Но благодарение на тази нелепост образът веднага оживя в съзнанието ми. Представих си как Цай догонва момичето — тя се опитва да се затича по-бързо, затъва в пясъка, заплита се в лианите, оглежда се ужасено, крещи, накрая се спъва и пада по лице в кална локва... Цай притиска коляно в гърба ѝ, дръпва я рязко за косата, чупи ѝ шийните прешлени, измъква я от калта и я захвърля настрани — все още жива, но парализирана, неспособна нито да помръдне с ръце и крака, нито да извика. Глупавото момиче, опълчило се срещу властта на злите функционали, лежи под палмите и гледа към високото небе. По лицето ѝ пробягва мъничко раче, приближава се към очите ѝ, навежда към тях мустачките си и вдига малката, остра, приличаща на ножички за маникюр щипка...

— Пфу, глупак — прошепнах. — Трябва да пишеш криминална хроника, а не порно!

— Понякога пиша — тъжно отвърна Котя.

Цай вече ни беше наближил. Махна ни и тръгна ходом. Не се беше изпотил, дори не беше задъхан и изобщо не приличаше на човек, който току-що е пробягал десетина километра. Но лицето му беше... ядосано.

— Чакаме от четирийсет и пет минути — казах аз, поглеждайки часовника си.

— Мислех си, че ще се върна по-бързо — призна си Цай, без да се смути. Седна до нас, взе бутилка бира, допря я до устните си. Адамовата му ябълка заподскача. Пресуши бутилката на един дъх, шумно избърса пяната от устата си и се усмихна. — Прекара ме, мамка й!

— Какво говорите? — възкликна радостно Котя. Лицето му се разтегна в усмивка: полицаят беше заговорил на руски.

— Добре бяга — обясни Цай. — Видях я. Но разбрах, че ще я догоня твърде късно.

Нещо ми прищрака в главата.

— Там, където способностите ви ще изчезнат?

— Ами да — тъжно си призна Цай. — От моя участък до твоята кула са пет километра и половина. Щях да догоня момичето на десет километра отгук. Там щях да се превърна в обикновен човек. А тя е тренирала, учила се е да убива. Навиците й няма да се изгубят.

— Това, че световите са различни, няма ли значение? — попитах.

— Няма. Смята се само разстоянието до точката на прехода.

— И как така успя да те надбяга? — попита с престорено съчувствие Котя. Прозвуча толкова фалшиво, че се уплаших полицаят да не го шамароса. — Леле-леле... най-обикновена девойка...

— Обикновена? — Цай се засмя. — Тя също е функционал, като мен или като твой приятел. Само че предаде функцията си.

Виждайки недоумението ни, Цай поясни:

— Заряза функцията си и си тръгна! Добре де, никой не я задължава. Но сега ни мъти водата. Организира групи за съпротива. Вдига хората на борба срещу нас. Не е ли глупаво?

— А тя каква е била? И къде? — поинтересува се Котя.

Ох, усетих, че твърде много се интересува! Явно вчерашната девойка беше изгубила всякаква привлекателност за него, след като се

изясни, че ни е вкарала в капан. А може ли сърце като неговото да остане свободно?

— Не е от нашите или от вашите — отвърна неясно Цай. — Беше лекар, глупачката... Време ми е да тръгвам, приятели. Ще се видим утре у Феликс!

Той ме тупна по рамото, махна с ръка на Котя и тръгна към кулата. А аз извиках объркано след него:

— Цай! А тя ще се върне ли при кулата?

Цай се спря и сви рамене:

— Възможно е. Защо?

— Да я задържа ли?

Невинният ми въпрос явно изненада полицаия.

— Можеш, да. Но защо?

— Нали тя ни е враг.

— Да... — Струваше ми се, че Цай всеки момент ще изпадне в ступор. Като някой английски джентълмен, чийто верен стар слуга изведнъж е седнал пред масата за обяд, вдигнал е краката си върху нея и е запалил смрадлива пура... — Та ти не си полицай! Защо ти е да я задържаш?

— Тя ме нападна — напомних му аз.

Цай засия.

— Тогава я задръж, ако искаш. Или я убий.

Когато той се скри в кулата, Котя замислено произнесе:

— Ха, виж само колко просто е всичко при тях... Задръж или убий!

— При нас — мрачно рекох аз.

— При вас — съгласи се Котя. — Аха. Слушай, Кириле, ще ми дадеш ли малко пари назаем? Пет хиляди?

Замалко да го попитам откъде да взема пари. Но навреме се сетих за „пътните“. Извадих пачката и отброих пет хартийки.

— Стигат ли? — поинтересувах се.

— Аха. — Котя взе парите някак напрегнато и неловко. — До половин час се връщам. Изчакай ме.

— Да не би с Цай да сте се наговорили? — попитах аз, без да разбирам нищо. Но Котя вече решително крачеше към кулата.

Интересно защо толкова спешно му трябваха почти двеста долара? Да си купи бутилка от някой изтънчен френски коняк?

Нямаше такива навици. Още десет стека бира? Също съмнително.

Преместих се в сянката на кулата (пясъкът беше прохладен и леко влажен, но това се оказа даже приятно) и се настаних по-удобно. Има ли право горкият изтормозен функционал, на когото предстоят няколко години работа в митницата, да отдъхне на плажа? Има. Даже лекичко да подремне...

— Ставай, митничарю!

Отворих очи. Погледнах Котя. Рязко се надигнах. И попитах:

— Ти какво? На Паганел ли си решил да си поиграеш?

Котя изглеждаше убийствено! Беше обул кафяви дупчести сандали на бос крак, зелени торбести шорти и вече започнала да се отпуска по врата оранжева тениска. На главата си беше сложил нещо подобно на лимоненожълта панамка, подходяща за деца в предучилищна възраст. Беше метнал през рамо синьо-бял спортен сак от изкуствена кожа.

— Какво? — попита войнствено той.

— Приличаш на пакет с флумастери — промърморих. — Китайски флумастери. Какво си се издокарал? Накъде така?

Котя въздъхна. Сложи в ръката ми някакви хартийки.

— Вземи... рестото... Останалото ще ти го върна... после.

Погледнах — имаше няколко смачкани десетачки.

— Не ме свърта вкъщи, Кириле — каза Котя. — Как да си стоя у дома, когато се случват такива неща? И тук не мога да остана. Кой съм аз в сравнение с вас? Кой съм, а?

— Кой? — измърморих аз.

— Никой! — отвърна Котя с горчивина. — Какво, да стоя при теб като домашно животно? По-добре да вървя... да видя що за свят е това.

— Аха — досетих се аз, когато погледът на Котя се насочи към гората. — Ами... върви. Лошо няма. Нали няма да се изгубиш?

— Купих си компас. — Котя ми показва истински туристически компас. — Има един спортен магазин, щом излязох от метрото и го забелязах. Имам още брадвичка, туристически кибрит, консерви с месо, захар... Туристическа лопатка.

— За какво ти е?

— Казват, че е полезна вещ по време на поход.

Погледнах го в смелите очи, които стеснително се криеха зад лещите на очилата, и въздъхнах:

— Защо не си взе раница?

— Скъпи са — неубедително излъга Котя.

— Не ме лъжи! По-обикновените са по триста-четиристотин рубли. Не са по-скъпи от този сак.

— Не мога да нося раница...

— Раницата не е акваланг, Котя.

— С раница имам идиотски вид.

— С този сак ще имаш идиотски вид — не се отказвах аз. Честно казано, като турист не бях много по-добър от Котя, но все пак...

— Никакви раници — опъна се Котя. — Ще си ожуля раменете, ще се закачам за всяко клонче...

— О, прави каквото знаеш — предадох се аз. — Лекарства?

— Бинтове, йод, аналгин. И левомецетин. Най-доброто против диария.

— Взел ли си котле? Булгур?

— За какво ми е котле, каша ли ще си варя? Мразя я. Консервирано месо, кондензирано мляко, захар.

Мълчаливо придърпах към себе си сака му. Котя не ми го даде, отстъпи.

Но се оказа, че не е нужно да надничам в чантата. Все пак бях митничар.

— Има още ръжени сухари, диетични, „Елисавета“ — казах саркастично аз. — До половин час консервените кутии ще ги стрият на трохи. И последният брой на „Спорт експрес“. По-добре да си беше взел руло тоалетна хартия! Детски крем против обрив... да, предполагам, че краката ти бързо ще се подбият. А за какво ти е в джунглата кутия презервативи?

Котя почервения като рак. Но отвърна твърдо:

— Четох, че ги раздават на всички американски командоси. Защото са много полезна вещ във всякакви житейски ситуации.

— Пфу — беше единственото, което казах. — Почакай тук!

Аз, естествено, нямах раница и котле. Но намерих тоалетна хартия, прилична тенджерка и малко продукти, които да заместят обречените сухари. Освен това в полза на влюбения турист беше пожертван един хубав нож (разбирам, брадвичка на поход е хубаво нещо, но как така без нож?) и моето собствено одеяло. Навих го на

руло и го завързах с намереното в кухнята въженце така, че одеялото да може да се носи на гръб вместо раница.

— Благодаря — рече с леко виновен тон Котя, приемайки екипировката.

— Поне ми кажи какво смяташ да правиш!

Котя сви рамене:

— Ще отида в гората. Ще се поразходя край брега.

— Слава Богу, че поне не смяташ да ходиш в джунглата...

— Ще видим — храбро рече Котя. — Защо изведнъж решихме, че това е джунгла? Може да е брезова горичка? А единствените животни там да са само зайци?

— Аха. — Погледнах към гъстата тъмна зеленина на хоризонта. — Брезички... зайци... Да, да. Чуй ме, Костя... Бъди по-внимателен.

— Добре.

Неловко си стиснахме ръцете, Котя хвана по-удобно идиотския си сак и тръгна към гората.

Постоях няколко минути и го наблюдавах как се отдалечава. Бавно, затъвайки в пясъка. Съвсем не като бившата лекарка, превърнала се в терористка, съвсем не като полицая Цай. Най-обикновен градски жител, попаднал сред природата, без дори да се опитва да прилича на голям пътешественик.

Помислих си, че още от самото начало у мен се беше появило усещането, че съм герой на приключенски роман. Или на някакво криминале, мистика или фантастика... Всъщност това се случва на всеки човек, само че жанровете не са толкова интересни. Обикновено ние сме герои на сълзливи мелодрами, където няма нито прекрасни принцеси, нито смели рицари; на досадни производствени романи, в които никой не се нуждае от трудовите ти подвизи; на буфонади, където в ролята на палячото си ти и никой друг.

А сега, гледайки след Котя, който смело крачеше в чуждия свят, облечен като летовник, излязъл да плеви моркови, изведнъж си помислих — ами ако това е неговият роман? Ами ако на Котя му е писано да върви из чуждия свят, от митничар на митничар, постепенно да развие мускули, да овладее изкуството на боя с туристическа брадвичка (и лопатка!), да поиздуе мършавите си гърди и да развие слабите си рамене. Някъде по пътя функционал-офтальмолог ще излекува късогледството му. След това Котя ще намери своята смугла

принцеса, ще поведат народно въстание срещу функционалите и първата им работа ще бъде да набият мутрата на Цай... А аз ще си седя в моята кула и ще викам на преминаващите: „Къде си се разбързал, там е средновековие, а ти носиш в джоба си пистолет «Макаров»!“. Та нали освен героите и злодеите в приключенските романи има и такива, които пекаат хляб, строят къщи, ловят риба...

Пфу!

Що за патетика!

Обърнах се и влязох в кулата. По-вероятно е Котя да се завърне утре. Или вдругиден. Изморен и държащ се за кръста след нощите, прекарани на гола земя, със счупени очила, изпохапан от комари...

Решавайки да не се оприличавам на героите от приключенските романи, аз налях в банята кофа вода, намерих четка и парцал. Кажете ми, колко идиотски трябва да е механизмът за материализиране на предметите, за да създаде парцал за бърсане на под, който вече да е разкъсан и мръсен?

Запретнах ръкави и се заех да мия пода, започвайки от първия етаж. Не помня нито един роман, в който героят да мие пода. Това не е геройска работа. А какво да прави, ако са го изцапали?

Четката не ми помагаше особено, наложи се да клекна и да започна да бърша пода така, както правех като дете. След училище винаги успявах да се справя някак с прахосмукачката... или разчитах на посещенията на мама... или на онези от моите приятелки, които искаха да се изкарах грижливи домакини...

На вратата откъм Москва се почука.

— Влезте, не е заключено! — ехидно подвикнах аз и се изправих. Кръстът леко ме наболяваше.

В кулата влезе политикът Дима.

Изглеждаше много странно. Като обикновен човек. С дънки, мърляви обувки и яке от „роден производител“, както беше прието да казват в парламента. В политиката така се обличат или маргиналите, или отиващите на среща с народа.

— Моля за извинение — казах. — Опитвам се да въведа ред.

— Редът е хубаво нещо — кимна Дима. — Отдавна трябваше да се въведе. Кириле, остави парцала. Трябва да поговорим, а не разполагам с много време.

Кимнах и оставих парцала. Попитах го:

— Ако искате, може да излезем... на брега. За пълно уединение.

Дима поклати глава:

— В твоята кула няма да ни подслуша никой. Не се бой. Ще ми направиш ли кафе?

— Само нес. Добре ли е?

— Добре е — демократично махна с ръка политикът. — Щом е нес, нес да бъде.

Леко объркан, поведох политика към горния етаж. Измих си ръцете и сложих водата да заври. В кухнята имаше джезве, но нямаше кафемелачка...

— Живееш простичко — обади се политикът, оглеждайки се. — Трябва ти хладилник. Ще наредя да ти доставят един... продукти също. Най-малко ти трябва да гладуваш... Да. Поразузнах малко за теб. Извинявай.

— Няма нищо, нищо! — С изненада установих, че властният глас на депутата предизвиква у мен неволното желание да се съгласявам с него. Ако не знаех, че е обикновен човек, щях да заподозра, че е функционал-политик. — Разбирам.

— Ти си добро, порядъчно момче — продължи политикът. — Политическите ти възгледи слабо ме интересуват, за когото си искал, за него си гласувал... Политиката е гадост по определение, това е ясно. А всичко останало в теб ми харесва. Не смяташ да бягаш от страната. Душата си даваш за нея. Водил си... е, почти здравословен начин на живот.

— Почакайте! — Почти се развиках. — Как така сте проучили? Та нали аз... съм изчезнал от вашата реалност?

— Наталия ми даде досието ти — обясни политикът. — Извини ме, наложи се да изразя съмнения в моралния ти облик и тя...

— Имам досие? И какво е написано в него?

— Всичко е написано.

Замълчах. Много е неприятно да разбереш, че съществува досие, в което е написано всичко за теб. А още по-неприятно е да гледаш човека, който го е чел.

— Та тя е акушерка. Това ѝ е работата — да знае всичко за човека, който ще стане функционал. — Политикът ме погледна с явно съчувствие. — Не се впрягай толкова. Интересуваше ме само едно: дали си патриот. Оказа се, че си.

— Родината има нужда от моята помощ? — Против волята ми не прозвуча иронично, а по-скоро патетично.

— Да, Кириле. Съдейки по това, че успя подред да отвориш врати и към Кимгим, и към морето, към двата най-популярни свята, значи имаш добър потенциал. А още е прекрасна смесица от деловитост и романтизъм. Не си спомням да има митница, където тези два свята се застъпват...

— И какво искате от мен? — попитах аз, наливайки гореща вода от чайника. — Да предавам дипломатическата поща? Да доставя секретен пакет от Кимгим?

— От теб се иска да отвориш врата към един нов свят — изрече твърдо политикът. — Знам, че този свят съществува. Но към него не се отваряна врата вече повече от петдесет години. Сигурен съм, че ти ще успееш.

— Защо ми е да отварям тази врата? — попитах подигравателно аз. — На господата функционалите им е скучно в съществуващите светове?

— Аз не съм функционал! — изрева изведнъж политикът. Стана и ме погледна гневно. — И не трябва да гледаш на мен като на враг! Тази врата е нужна на нашата родина. На твоята родина!

Прииска ми се да му се разкреця в отговор. Нека реве в парламента си, там винаги има сбивания, скоро в комисията по нравствено възпитание на младежта един депутат размаза скулата на друг с бокс...

И изведнъж, докато гледах политика, с изненада установих, че той говори напълно сериозно. Той не търсеше разни засукани удоволствия за себе си, нито плетеше някакви интриги срещу Наталия Иванова и компания. Той наистина мечтаеше да направи живота в страната ни по-добър!

— А как мога да отворя врата нанякъде? — попитах аз, вече миролюбиво. — Те се отварят сами. Рано сутрин.

Цялата разгорещеност на политика изчезна. Той седна, взе чашата с гореща вода и щедро си сипа кафе. След което отвърна честно:

— Не знам. Но ти нали си функционал. Вие трябва да имате... във... някакви хитрости?

Това прозвуча почти жалко.

— Отскоро съм в този бизнес — пошегувах се недодялано аз. Седнах срещу политика и попитах: — И какво точно трябва да направя? Къде да отида?

Докато произнасях тези думи, веднага разбрах, че отговорът няма да ми хареса. Въпреки неочакваната симпатия, която бях започнал да изпитвам към политика, пак нямаше да ми хареса! Той сега такива ще ги наприказва...

Така и стана.

Във всяка хубава приказка настъпва моментът, когато героят е изпратен да търси нещо. Иван Царския син се отправя на поход за златните ябълки. Билбо в компанията на шайка джуджета се затъря към съкровищата на дракона. Хари Потър търси тайната стая. Атрею се отправя в търсене на границите на Фантазия.

Всички тези действия, които много забавляват безделничещите зрители, изобщо не са нужни на самия пратеник! Иван би прекарал това време в сеновала с някоя румена девойка от царския двор. Билбо би изпушил лула с ароматен хобитски тютюн. Хари Потър, сублимирайки комплексите на подрастващите, би полетял с метлата си. Атрею щеше да тръгне на лов за пурпурни бизони. Но заповедта е дадена: бащицата цар те гони от двора, суровите джуджета те повличат за косматите лапи, злият василиск изпълзва в своето леговище, Нищото методично унищожава Фантазия. Героят няма друг избор, освен да се отправи на път.

Трябва да се отбележи, че целта на всички тези търсения е нещо материално. Златната ябълка, торба злато, мрачно подземие под училището (между другото всяко дете знае, че мрачни подземия има под всяко училище), граничен стълб с надпис „Тук на автора му свърши фантазията“...

Много, много рядко героят се отправя в търсене на нещо нематериално. Не, не за „онова, което изобщо не може бъде на белия свят“ — зад тази фраза очевидно се крие невидимият прислужник, избягал от „Аленото цвете“. Да си припомним, че спътниците на момиченцето Дороти, които искат от Изумрудения град ум, смелост и любов, в края на краищата получават трици, стърготини и рициново масло.

Така и аз очаквах, че политикът Дима ще ме уведоми за острата нужда на родината от злато и диаманти, в най-лошия случай — за древни тайни или нови технологии.

Но грешах. Бях го подценил.

Без да се мръщи, Дима сръбна от изстиналото кисело кафе и каза:

— Ще те помоля да намериш национална идея за родината. Нова национална идея.

Известно време двамата се гледахме един друг.

— А какво още да намеря? — попитах. — Алтруизъм? Ум, чест и съвест? Добавена стойност?

— В алтруизма не вярвам; ум, чест и съвест вече имахме. Добавена стойност също не е необходима, ще минем и без революция. Трябва ни идеология.

— Дима — казах твърдо аз, — говори ми по-разбираемо, става ли? Готов съм да помогна. Нека на всички да им е добре — и на Родината, и на столицата Москва, и на цялото прогресивно човечество. Само че аз съм си глупав по рождение. Докато не ми обяснят за какво става дума — не мога да разбера.

— Съществува един свят, наречен Аркан. Към него рядко се отварят проходи. Последният е бил в Урал, в Оренбургска област... разрушен през петдесет и четвърта по заповед на ЦК на КПСС... решението е взето още от Сталин, но не са успели, докато е бил жив... — Дима замълча. Поклати глава: — Не, не започнах с каквото трябва. Функционалите не обичат да говорят за Аркан, само че аз успях да си изясня най-важното. Той е идентичен със Земята. Това е единственият свят, който точно съответства на нашия. Разликата е единствено в това, че времето в Аркан изпреварва нашето с около трийсет и пет години.

— Аха — казах аз. — Това какво е, нашето бъдеще?

— Не знам — отвърна политикът. — Ако е бъдещето, то не е предопределено. Но ако успеем да попаднем там... да прочетем вестниците, да се поровим в учебниците и енциклопедиите... Ще стане ясно какви опасности грозят страната ни. И какво трябва да направят истинските патриоти, за да помогнат на родината си.

Попитах го:

— Вие молихте ли ги да отворят път натам? Наталия например?

Политикът се намръщи:

— Ти не разбираш напълно нашите отношения... Помолих я. Тя отвърна, че вратите не се отварят по заповед. И повече не се върна на тази тема. Аз нямам лостове за влияние над нея. Какво бих могъл да противопоставя на един функционал?

— Сила.

— Много трудно. Досещаш ли се как преди половин век са успели да унищожат твоя колега-митничар, който държал прохода към Аркан?

— Не.

— Не ти и трябва да знаеш — усмихна се политикът. — Той отказал да затвори прохода към Аркан. А и не е можел да го направи. Това би означавало да изостави функцията си... а той не е искал де го направи. Повече от година властите преговаряли с функционалите. Всичко се усложнявало от факта, че при вас няма върховна власт, само непонятна система от старейшини и силови лидери. В края на краищата функционалите се съгласили, че властта на СССР има право да си изясни отношенията с непокорния митничар. Огромна страна срещу един-единствен функционал... струва ми се, че вашите просто са решили да видят какво ще се получи. Кой кого ще надвие...

— И какво стана?

— Оттогава няма проходи към Аркан — уклончиво отвърна Дима. — Доколкото знам, в другите държави също няма. А той ни е нужен... толкова ни е нужен!

— Добре — предадох се аз. — Това е интересно. И сигурно е полезно. Съгласен съм.

Политикът ме потупа здравата по рамото:

— Браво. Представи си само — ако можем да разберем дали някаква външна опасност грози страната ни, какви действия на властта ще се харесат на народа и какви — не, каква трябва да е правилната власт... това ще ни е от огромна полза!

— Както и земетресенията, пожарите, терористичните актове, катастрофите, епидемиите... — добавих аз.

— Цунамитата, изригванията на вулкани — съгласи се политикът.

Аз го погледнах подозрително в очите. Подиграва ли ми се?

— Трябва да се мисли глобално, Кириле — укорително каза политикът. — Представи си, че малко преди тихоокеанското цунами Русия беше успяла да предупреди народите от района за опасността! Да речем, най-новите ни изкуствени спътници са съобщили... Колко щеше да се издигне авторитетът на Русия на международната сцена!

— А... ами да — съгласих се аз. — Не се сетих за това. Значи какво да направя? Как да отворя вратата за натам?

Дмитрий се изправи и прекоси кухнята. Погледна през прозореца към Кимгим. И каза:

— Този свят е много популярен. Всеки трети митничар отваря проход към него. Даже по-често... И знаеш ли защо? Това е жулверновщина. Свят, където техниката е застинала на границата между ХІХ и ХХ век. Когато са създадени огромните парни машини и са построени железопътни линии вместо автостради. Където в океаните се раждат чудовища, а земното кълбо все още не е изследвано докрай... например Австралия все още е почти незаселена. Тук просто се живее, Кириле. Уютно е. Мнозина обичат да прекарват отпуската си тук.

— Кои мнозина?

— Политици. Там могат и да полудуват. Да поинтригантстват. Този свят е като закърпен от отделни парчета. Градове държави, конфедерации от независими княжества и свободни територии. Тук се водят куклени войни — например петстотин срещу седемстотин войници. С ясни правила за водене на война. Дори злодеите са като оперетни герои... Много от нашите си купуват къща в някой град, представят се за пътешественици... и прекарват там цялата си отпуска. На народа казват, че отиват на Канарските острови, а се озовават тук, на Земя-3.

— Земя-3?

— Ами, да. Нали не мислиш, че целият свят се казва като този град? Кимгим е популярен, но не е само той... Втората ти врата води към Земя-17. Там няма хора. В началото си мислехме, че това са врати към далечното ни минало, но там има най-обикновени животни и растения. Всичко е едно към едно със Земята. Само че няма хора. Популярно място за почивка... Като те напъплят туристите, ги гони по-далеч, да не започнат да си правят барбекю точно до кулата. Че бързо всичко ще освинят!

— А как да ги гоня? Сигурно ще е пълно с политици и олигарси. Нали? И всякакви деятели на културата.

Дима ме погледна с ирония:

— Опомни се, Кириле. Какво те интересуват политиците и олигарсите? Приближаваш се, свиваш вежди, размахваш пръст — и

край на безобразията. Ти контролираш прехода между световите на много удобно място в Москва. Това е по-внушително и от сто нефтени платформи, повярвай ми...

— И въпреки това не мога да разбера защо се отвориха точно тези врати.

— Отварят се врати към световите, в които искаш да попаднеш. Затова си мисля, че при теб може и да се получи: обикновено Земя-3 и Земя-17 привличат различни хора. Ти явно си разностранна личност, щом отвори и двете врати тук. Може и с Аркан да ти се получи.

— Какъв е неговият номер? — кой знае защо попитах аз.

— Това е епизодично открит свят. Те нямат номера. Просто Аркан. — Политикът се приближи до стълбата и ме погледна замислено. — Трябва да вървя. А ти се опитай, Кириле. Вярвам в теб. Разполагаш с една-две седмици да помогнеш на страната си.

— А след това?

— След това няма да ти пука за нея. — Дима огорчено разпери ръце. — Затова и бързах да поговоря с теб. Ти имаш още две врати, Кириле. Два свята. Не ги пропилявай, моля те.

Той заслиза. Последвах го. Изпратих политика и се убедих, че наистина никой не го придружава — край кулата не го чакаше никаква охрана. Като детектив в класически криминален роман Дима вдигна яка, прегърби се и си тръгна.

— Национална идея — с леко възхищение си казах аз, затваряйки вратата. — Ами да! Смело!

Естествено, в молбата на политика имаше нещо. Ако там наистина съществува свят, където календарът отдавна се е придвижил напред, защо пък да не се възползваме? Да подложим слама на местата, където се очаква някой ден да паднем?

От друга страна, възможно ли е това на практика? От думите на политика можеше да се разбере, че Сталин е наредил да се унищожи проходът към Аркан, когато е разбрал за разпадането на Съветския съюз. Да речем, че е така. А защо не е пипнал Хрушчов и Горбачов?

Ох, усуква го политикът! Къде по-лесно е да те помолят за нещо материално. „Вам... Ето ви главата на дракона, кралю! Изпълних своето обещание!“. А в отговор: „И аз ще изпълня своето, принце! Давам ти ръката на принцесата! Мляс“...

Но въпреки това реших да изпълня даденото му обещание.

Отчасти, за да помогна на страната си. Отчасти от любопитство. Гигантски октоподи край кейовете и нежни тропически морета — това, разбира се, също е интересно. Но ще долетят ли хората до Марс, ще построят ли град на Луната? Ще има ли световна война? Ще излекуват ли рака, СПИН-а и хремата? Ще заснеме ли Питър Джаксън „Хобитът“?

Изведнъж си представих всички онези малки егоистични радости, които могат да се получат от вратите към бъдещето. Макар и да мога да си лекувам болестите при функционалите и да се отдавам на гастрономични удоволствия в ресторанта на Феликс. Но никой от тях няма да напише роман вместо Умберто Еко, да заснеме филм вместо Спилбърг, да съчини песен вместо Арбенин, няма да пусне трети „Фолаут“.

Ще се опитам. Ще легна да спя с мечтата за бъдещето.

Но не успях да си легна скоро.

Първо доизмих пода на първия етаж. После събрах всичкия боклук от плажа. Недопитата бира върнах в кухнята, съжалих, че нямам хладилник — и пяхнах две бутилки под струята студена вода. Върнах се на брега, седнах и се загледах в океана. Зад гърба ми слънцето залязваше, сянката ми достигаше почти до водата. Сянката на кулата като че ли се протягаше до самия хоризонт.

Не ми позволиха да се любувам дълго на залеза — почукаха на вратата откъм Кимгим. По някаква причина реших, че се е върнал Цай.

Но се оказаха двама добре облечени джентълмени (не можех да си изкривя езика да ги нарека по друг начин), които приличаха на баща и син или чичо и племенник. Попитаха накъде може да се отиде през кулата ми.

Към Москва не проявиха интерес. Останах с впечатлението, че нашата Земя изобщо не ги интересува — стана ми даже малко обидно от това. Разгледах с явен интерес морския свят, но той също не ги устройваше.

Взехме си довиждане изключително учтиво. На раздяла по-възрастният мъж, когото мислено нарекох чичкото, ми предложи пура. Позамислих се и приех подаръка. Не ме връхлетяха никакви тревожни усещания. Очевидно митничарите имаха право да приемат дребни подаръчета.

Скоро след това почукаха и на московската врата.

Тази компания беше позната на редовните посетители на модните партита и нощните клубове. Дори аз, макар да не си спомнях имената, разпознах популярен млад рапър (на живо изглеждаше съвсем момченце — самоуверено, наперено момченце) и блондинка на седемнайсет години от една момичешка група: „Ириските“, „Тянучките“ или „Сосалките“^[1]. Никога не мога да запомня имената на тия странни ансамбли, където главното не са гласът или текстовете, а няколко броя дългокраки миловидни изпълнителки, които могат да се различат само по цвета на косите.

Рапърът и момичето се движеха със своята свита: две момчета и две момичета. Явно почитатели. Всичките — на не повече от двайсет години. Съдейки по наглите им погледи, скъпите дрехи и паркираните в страни автомобили — също от златната младеж. Само че за разлика от рапъра и певичката, те се веселяха за чужда сметка. Бащите и майките им някога са успели да откраднат парчета от страната. Страната беше голяма, а парчетата — тлъсти, и сега издънките им можеха да прекарват времето си, дрейфувайки между парижките бутици (екстравагантните личности предпочитаха лондонските) и модните европейски дискотеки (изтънчената младеж избираше японските).

От шестимата само един знаеше за функционалите — рапърът. Певичката, изглежда, беше пътувала между световите и не се изненада. А виж, златната младеж (баща ми кой знае защо ги нарича мажори) си умираше от страх и заради това ставаше все по-нагла и неприятна. Рапърът веднага избра Земя-17. Щом зърнаха океана, който блестеше под последните лъчи на слънцето, младежите започнаха възторжено и сочно да псуват. Само едно момиче с къносана медноруса коса, увиснало на мършавото рамо на кавалера си, изписука, че „на Фарьорите е по-яко“. Откъде се сети за студентите Фарьорски острови — не знам. Може би това беше единствената туристическа дестинация, която приятелите ѝ не бяха посещавали и не можеха да ѝ възразят?

Много ми се искаше да им прибера алкохола и разхвърляните по джобовете халюциногени. Но в света-резерват можеха да се внасят всякакви боклуци.

Така че се ограничих само с това, че им съдрах кожата по най-високите тарифи. Даже за презервативите, каквито имаха и момчетата, и момичетата.

Те не възразиха. И без това два бона мито въобще не ги притесняваха. В предишния си живот аз щях със същата лекота да се разделя с двайсетина рубли.

Затворих вратата след тях и се качих в кухнята. Бирата се беше изстудила. Отворих си бутилка, разпечатах пакетче фъстъци. Изпих една чаша, налях си втора. Отидох до прозореца към Резервата.

Младежите се къпеха в морето. Шумно и весело. Съвсем като нормални хора. Рапърът и още едно момче заплуваха навътре, останалите се плацикаха в плиткото. Погледнах настрани към гората — нямаше никого. Някъде там се намираше бегълката терористка. По следите ѝ неуморно се движеше Котя — с разранени мазоли, спънал се няколко пъти и счупил очилата си... Не, не вярвах в способността му да се придвижва в пресечена местност, без да получи травми!

Въздъгнах и отидох до прозореца към Кимгим. Там вече беше мръкнало, валеше ситен коледен снежец. Само глухите кирпичени стени наоколо разваляха впечатлението.

Ех, не ми провървя! Падна ми се кула, издигната край заводски задни дворове! Защо не беше построена на някой хълм, недалеч от ресторанта на Феликс? Сега щях да гледам уютни къщички с керемидени покриви, от чиито комини към небето се издига вкусно миришещ пушек, по снега щяха да се пързаят шейни, в дворовете децата щяха да се замерят със снежни топки, учтиви джентълмени щяха да се поздравяват с поклони, дами, облечени с пищни рокли, щяха да разхождат мънички кученца... След това щях да отида в ресторанта, да хапна някакви солени морски дарове с гарнитура от накуснат артишок, щях да пийна вино и да поговоря с някой умен човек...

Или поне можеше кулата да е изникнала на брега, до „Бяла Роза“! Сега щях да седя до прозореца и да гледам сивото, мрачно море, злюбните пипала на кракените, пълзящи към кулата. Студеният вятър щеше да роши косите ми, а аз щях да гледам в далечината със снизходителната усмивка на разочарован от живота човек. Може би дори щях да изпуша подарената ми пура...

Допивайки бавно бирата, изпадах във все по-меланхолично настроение. Все пак присъствието на Котя поне ми позволяваше да вярвам, че не съм скъсал съвсем с предишния си живот. А сега, наблюдавайки забавляващите се младежи, изведнъж се почувствах

много, много сам. Освен това — много стар. Но не помъдрял от живота, а изморен и изтощен...

На брега започнаха да си подават от ръка на ръка бутилка шампанско. После момичетата запяха някаква глупава песен. Сигурно от репертоара на своите кумири.

— Ако ще се дерете — вървете по-далеч! — извиках аз през прозореца.

— Бе я върви на... — обади се от брега един от почитателите. Рапърът се хвърли към него като попарен, запуши устата му и започна да му обяснява нещо полугласно. Младежът бързо се осъзна. С не помалка изразителност отпреди той завика:

— Извинете, извинете, моля, няма повече да шумим!

Затворих прозореца и се намръщих. Ама че победа... дисциплинирах пиян хлапак... за функционал това е просто един немислим подвиг...

Време беше да си лягам.

Но не можах веднага да заспя. Рапърът все пак се оказа умно момче, здраво смъмри приятеля си. А след половин час притихналата компания почука на вратата, сбогува се изключително учтиво и се върна в Москва. На сбогуване посъветвах рапъра:

— Такива повече не ми води.

Момчето закима енергично. Не знам отдавна ли беше влязъл в света на функционалите, но явно разбираше, че не си струва да се кара с тях.

Заклучих вратата подир тях и отидох да си легна, като реших твърдо — който и да ми чука нощем, няма да му отворя! Нека се трупат пред московската врата депутати и музиканти, нека да блъскат откъм Кимгим Феликс и Цай, а от океанския бряг да призовава съвестта ми Котя. Нищо, ще изтърпят до сутринта.

А аз ще си спя и ще измислям вратата към бъдещето. Към света на име Аркан, където можем да се поучим от чуждите грешки...

Заспах с мисълта за Аркан. Но точно преди да настъпи утрото, в просъницата преди да се събудя, ми се присъни, че новата врата се отваря отново към Кимгим — в самия ресторант на Феликс. И пред кулата се е събрала тълпа функционали — мъже и жени, млади и стари, които с различни тонове ме упрекват в прахосване на проходите между световите, в неразбиране на тяхната ценност и в други видове

асоциално поведение. И всичко се засукваше и засукваше, докато не прерасна в някакво подобие на профсъюзно събрание — с упреците му, завоалираните заплахи и общественото порицание. После се появи Наталия и предложи да ми отнеме кулата като човек, неоправдал доверието, и да ме върне в редовете на обикновените хора. От тълпата веднага излезе политикът Дима и започна да аплодира предложението. След него излязоха комикът Женя и младият рапър, на когото не знаех дори името. И изведнъж цялата тълпа функционали се приближи към мен, размахвайки ръце, подвиквайки обидни думи...

Така че се събудих разтревожен. Останах да лежа няколко секунди, заслушан в силното тупкане на сърцето си. В съня си се бях изплашил. Не на шега се бях уплашил от перспективата отново да стана обикновен човек.

А как се мятах! Как се паникьосах! Родители, куче, приятели, приятелки — всичко ми бяха отнели. Но беше достатъчно да ми дадат в замяна просторна килия, да ми обещаят прилична дажба и развлечения — и веднага спрях да се възмуствам. А няма къде да избягам, кулата е затвор. Колчето, към което е привързан десеткилометровият синджир. И всичко, с което разполагам, е кръгло дворче, в което да се разхождам на синджир. Добре де, пет двора. И не десет, а може би петнайсет километра.

Пак не е много.

Никога няма да мога да ида в Куба. А толкова исках. И в Нова Зеландия — също, ако се вярва на Феликс, в този случай функцията ми ще се разруши. Какви ти задморски страни! Няма да отида с приятелите си напролет в Прага, а се канехме да го направим... И на вилата си даже няма да се осмеля да отида, на някакви си там стотина километра...

— И какво следва? — попитах аз, гледайки в тавана. — Не става така — всичко да е даром и само на един човек! Сега съм почти неуязвим. Невероятно силен. Пред къщата си имам собствен плаж, уютно градче и голяма част от Москва. Някои цял живот живеят в един и същи град... Какво, Капотня ли не ми достига?

Мисълта за Капотня ме успокои. Все пак ми беше провървяло повече, отколкото на колегата от югоизток.

Освен това ми беше безумно любопитно накъде се е отворила през нощта четвъртата врата. Дали му беше провървяло на

честолюбивия политик (и заедно с него на потенциалните жертви на цунамита и земетресения)?

Бързо се облякох. Погледнах към трите отворени прозореца.

Изведнъж се сетих за онази песен, която баща ми обичаше да слуша — за човека, който живее в стара къща. Там единият прозорец гледа към полето, другият към гората, а третият — към океана. Сигурно е била за някой функционал-митничар като мен. Само че не помня кой я пееше. Някой непрофесионалист, струва ми се, или известен пътешественик, или кулинар... Но пееше изненадващо добре, от душа, явно отдавна му беше хоби. Трябва да я намеря и да я чуя.

През моите три прозореца се виждаха: мръсното сиво небе на Москва, чистата зимна синева над Кимгим и абсолютно изумителният розов изгрев над океана. Приказка!

Бегло проучих обстановката през прозорците. Изясни се, че пред вратите няма опашки, навсякъде е спокойно, дори в Москва (но по спокойствие нищо не можеше да се мери със сутрешното тропическо море в хубаво време).

След това извърших една геройска постъпка. Първо се качих горе, приведох се в ред, взех душ. Сложих чайника да стопля вода. И чак след това започнах да избирам един от двата затворени прозореца.

Зад капациите на единия цареше пълна тишина. Времето му още не беше дошло.

Зад капациите на другия се долавяше равномерен шум. Не толкова силен като на морски прибор, но отчетлив.

Започнах да развивам гайките — те се въртяха леко, сякаш бяха изчерпали функцията си и нямаха търпение да се освободят от винтовия нарез.

Най-накрая капациите се разтвориха. Погледнах през прозореца и подсвирнах.

Обаче!

В такива случаи по телевизията пускат реклами. Както се казва: „на най-интересното място“. Ако снимах филм за приключенията си, щях да я пусна точно тук.

Между другото, онова, което се виждаше през прозореца, наистина приличаше на реклама — от онези, прекалено сладникавите, в които рекламират кисело мляко или плодови и зеленчукови сокове. Онези, в които птичките събират ягодки, зайчетата — кореноплодни

растения, червейчетата — ябълки, мечетата — мед, а после всичко това се изсипва в кофа с мляко от чистичка кравичка и се превръща в апетитна цветна смес. Накратко, ако понякога ви се догади от хубостта на рекламните хлапета и ентусиазма, с който дядото пои в собствената си градина роднините си със сок от кутийка, тогава значи виждате точно онова, което видях аз през прозореца си.

Тревата — зелена! Не, не ме разбрахте. Наистина зелена, като в рекламните клипове, където понякога я боядисват. В истинския живот такъв цвят притежават само китайските флумастери.

И на тази зелена поляна, простираща се до хоризонта, в живописен безпорядък бяха пръснати също толкова ярки дървета, обсипани или с цветчета, или с плодове...

Трябва ли да уточнявам, че небето беше синьо, слънцето — жълто, въздухът — чист и благоуханен?

Ужасно ми се прииска да завъртя копчето за контраста и малко да поизсветля цветовете. И същевременно да намаля и яркостта.

В сравнение с този свят тропическата живописност на Резервата изглеждаше избледняла, изтъркана. Сякаш първо са завели някой Гоген на Таити и са го накарали да рисува с пастели, а след това са му дали ярки акрилни бои и, използвайки объркването му, са го убедили да нарисува пейзаж от Централна Русия, но в кисели тонове.

Това въобще не ми приличаше на бъдещето. Честно казано, ако бях видял опърлена равнина, щях да заста нащрек и да си помисля, че може и да съм „успял“. Но гледката, която се разкриваше през прозореца, изобщо не се вписваше дори в моите доста оптимистични представи за бъдещето.

Жалко, че не бях някой безумен сектант. Щях да реша, че съм открил вратата към Рая. Щях да сваля дрехите си и да хукна радостно по тревата...

Естествено, няха намерение да се събличам. Но слязох долу и отворих вратата. Откъснах малко трева и я помирисах с подозрение, заради неизкоренимия навик на руснака да търси във всеки подарък от съдбата двойно дъно.

Тревичката миришеше на хубаво и не хапеше.

— Извинявай, мъжки — казах аз на отсъстващия политик с тона на коня от вица. — Направих каквото можех...

Кулата в този свят също изглеждаше забавно. Доста по-тясна, отколкото би трябвало да бъде, и облицована с бял камък. Сигурно беше мрамор — полиран и с жилчици... Но пък и от какво друго да строят кулите в такъв приказен свят? Мрамор, яспис, малахит и други скъпоценни камъни.

Отхапах тревичката и се отдалечих от кулата. Ще пробвам да се ориентирам в този свят самостоятелно, без подсказване.

И разбира се, няма да се отдалечавам на повече от десет километра.

---

[1] „Ириски“, „Тянучки“, „Сосалки“ — видове руски бонбони. — Бел.прев. ↑

При децата има два начина за придвижване, единият от които е загубен от повечето възрастни. Първият е да се влачиш и да пълзиш. Вторият — да бягаш с подскоци. По принцип нормалното дете се движи по първия начин на отиване в училище, а по втория — на връщане.

Както се досещате, за възрастните е изгубен вторият начин.

Може да се гадае защо се е получило така. Могат да се кажат правилни и умни думи за подвижността на ставите и съотношението между масата на тялото и силата на мускулите. Може да се въздиша за тежестта на преживените години. Може да се изрече нещо умно за чистотата на душата, която влече към небето, и извършените грехове, които притискат към земята. И всичко това ще бъде правилно.

Само че независимо дали си романтик или прагматик, резултатът е един и същ. Никога няма да се затичаш с подскоци по зелената ливада, ако вече си излязъл от детската възраст и все още не си изпаднал в старческо слабоумие.

А на мен ми се искаше да тичам с подскоци. Освен това жадувах да се смея, да скачам, да се търкалям върху зелената трева, да подлагам лице под слънчевите лъчи и да гледам синьото небе — докато светът не се преобърне и не се почувствам атлант, държащ на раменете си мекото, еластично земно кълбо, държащ го и падащ през безкрайната чиста синева. Но най-много от всичко все пак ми се искаше да тичам.

И побягнах. Отношенията ми със спорта, макар и приятелски, не бяха близки. По-рано не бих си и помислил да тичам така — не след отдалечаващия се автобус, не към затварящия магазин, не след някого и от някого, а просто така. А и не би се получило. Пробягах километър или два, преди да осъзная, че организмът ми изобщо не реагира на тичането. Дори дишането ми не се учести. Ако измерех пулса си, със сигурност щеше да се окаже, че си е същият. Движенията ми бяха чисти и отмерени, чувствах съкращаването на всеки мускул, придвижването на кръвта по вените ми, нервните импулси, каращи

краката ми да се движат. Цялото ми тяло се беше превърнало в една великолепа, възхитителна машина.

Със съжаление се заставих да забавя бяга си. Приблжих се към дървото, което ме беше изумило още от кулата с ярките си цветове.

Най-обикновено дърво. Ябълково. И цъфти съвсем нормално. Но колко красота има в тази нормалност, колко фини са белите и розовите оттенъци на венчелистчетата, какви чудни реснички има по краищата им!

Чак хлипах от умиление, галейки цъфтящата клонка. И с потрепващ от вълнение глас напях:

— Цъфнала ябълка — какво чудо...

Не си спомням по-нататъшните си думи. Жалко. Искаше ми се да пея. Да се смея. Да тичам, проправяйки си път през цветята. Да гледам как пълзи по листото гъсеница — пухкава като главица на новородено бебе, зеленикава като краставичка, смешно извиваща гръб при всяко движение. Чудна гъсеница! Усмихнах ѝ се — и тя се изви смешно в отговор, така че се превърна в емотикон, компютърно изображение на усмивка. Сигурно даже можех да общувам с нея!

И в този момент направих нещо странно. Внезапно вдигнах ръка и си залепих един шамар. Като изпаднала в истерия девойка — веднъж видях такова нещо и се изумих от целителната сила на една обикновена плесница.

Оказа се, че това лекарство няма никакви полови предпочитания — шамарът ми подейства не по-малко отрезвяващо, отколкото на онази разстроена от кавгата с приятеля си девойка. Поех си дълбоко дъх, изругах през зъби и се огледах отново.

Това, което току-що ми се беше случило, беше неправилно. Ненормално. Да — прекрасен пейзаж. Да — чисто небе. Да — дървета, цветя, трева...

Но това все пак не е повод да се умилявам пред всяка буболечка!

Еуфорията отминаваше стремително. Дори не знаех с какво да сравня чувството. С усещанията на пиян, на когото са му пъхнали главата под студена вода? Е, ако студената вода оказваше такъв ефект... Във фантастичните книги се е срещало неведнъж — героят се весели, пие цяла нощ, после гълта едно хапче и се чувства прекрасно. Явно това е мечтата на всички писатели — пиянство без махмурлук. Но аз не бях пил никакви хапчета...

А и защо са ми хапчета? Ако раните ми зарастват мигновено? Та аз съм функционал с пълен комплект чудесни способности. Важното е да попадна в ситуация, в която са необходими, и веднага всичко се задейства!

Изглежда, точно така беше и станало.

Огледах се вече с други очи. Идиличният пейзаж престана да ме радва. Късна пролет или ранно лято, обикновена ябълкова градина. Само че много занемарена.

Какво ми имаше?

Спомних си приказката за вълшебника от Изумрудения град — онзи момент, в който момичето Дороти с пъстрата си компания стигна до маковото поле и се надиша с изпаренията, малолетната наркоманка. Впрочем имах силни съмнения относно въздушното действие на маковете, а невинните ябълки все още никой не ги беше подозирал, че имат наркотично действие. Наистина, японците изпадат във възторг при вида на цъфтяща сакура, но не по фармакологични, а по естетически причини. А от тази градина дори и Мичурин не би изпаднал в екстаз — щеше да хване градинския нож и да се заеме да култивира дърветата...

Добре, да оставим ябълките на мира. Какво остава? Въздухът. Това вече беше по-близо до истината... Повишеното съдържание на кислород може ли да предизвика такъв ефект? Изглежда, че да. Съществува и диазотният оксид, така нареченият „райски газ“. Впрочем диазотният оксид едва ли може да се образува по естествен път. Затова пък повишено съдържание на кислород в атмосферата — като нищо. В света на Кимгим няма нефт — това също е много голяма разлика от Земята, в планетарни мащаби.

Отново съжалих, че Котя го няма до мен. Той незабавно щеше да започне да изгражда хипотези, да провежда експерименти... дори и нищо да не узнаеше, самият факт на кипящата дейност би внушил оптимизъм. Има такъв тип хора — в сложна ситуация започват да извършват редица дребни движения на тялото. Измерват пулса на пострадалите, внимателно се вглеждат в сгъстяващите се облаци, придирчиво проверяват документите на милиционерите, обаждат се на разни номера и задават странни въпроси... Обикновено от действията им няма никаква реална полза. Но затова пък околните някак се

успокояват, взимат се в ръце и започват да предприемат други действия — не толкова многобройни и ефективни, но доста по-полезни.

Всъщност и сам мога да проведа един експеримент...

Извадих от джоба си цигарите и запалката, предвидливо отдалечих запалката на една протегната ръка разстояние от мен и щракнах бутона.

Е, би било преувеличение да нарека това огнен сноп. Но все пак огънят изглеждаше някак по-различно. Гореше по-ярко, пламъкът беше по-равен и чист.

Все пак кислородът?

Възможно, като един от факторите...

Въздъгнах и прибрах цигарите, така и без да запаля. Разбира се, можех да се върна тук с херметично затворен съд, да взема проба от въздуха... А после, в Москва, да направя анализ някъде. И щяха да разложат всичко на части, да ми нарисуват таблици, графики, диаграми...

Но трябва ли ми това?

Така или иначе изводът е един. Този свят е подходящ или за функционали, или за граждани, склонни към наркомания. Може би тук биха дошли с удоволствие рапърът с компанията му. Или солидни чичковци с депутатски значки на саката. Ще има да пеят песни и да танцуват голи на лунна светилна...

У мен се засилваше усещането, че съм изтеглил празен свят, никому ненужен. Честно казано, неприятно усещане. Така искрено ме хвалиха за Кимгим и Земя-17... И изведнъж осъзнах, че веднага щом се отвори последната, четвърта врата, бъдещето ми ще бъде предопределено. Ето, вече имам четири (включително и нашата Земя) светове, във всеки от които ми е достъпен кръг с десеткилометров радиус. Колко площ е това? Пи по ер на квадрат... Май така беше. Винаги съм имал трудности с геометрията. Значи разполагам с трийсет квадратни километра във всеки свят. Общо хиляда и петстотин квадратни километра.

В сравнение със затворническа килия — доста много.

В сравнение с Москва — вече съизмеримо. Още от училище бях запомнил, че Москва заема площ хиляда квадратни километра.

Добре, поне трябваше да изследвам докрай това ябълково царство...

Двайсетина минути се отдалечавах с бодра крачка от кулата, като от време на време поглеждах назад. Впрочем едва ли имаше опасност да се изгубя. Разбрах, че усещам кулата доста ясно — като част от собственото си тяло.

Градината наоколо оставаше все така занемарена и неподдържана. Но поне приличаше на градина. Разстоянията между дърветата бяха горе-долу еднакви. Ясно се открояваха различни видове ябълкови сортове, дори цветовете им бяха различни, при това дърветата не растяха на групи, а различните сортове бяха подредени в редици — много небрежно, но все пак... У мен се появи слабата надежда, че в този свят все пак живеят хора.

И буквално след две минути се убедих в това. Във въздуха замириса на дим. Побягнах — не с онова весело, безгрижно тичане, с което бях нахлул в този свят, а нещо като целеустременото движение на Цай. Зад ябълката се мярна гладка водна повърхност — тясна спокойна рекичка. Дотичах до брега и се спрях.

Отвъд реката имаше селище.

Както и да го погледнете — това беше наше, земно, руско селище. В най-лошия си вариант, същият този, който кара патриотите да крещат за вражески хитрости, а по-здравомислещите хора — да изграждат проекти от рода на търсене на руската национална идея.

Сглобяеми къщички, мръсни стъкла на прозорците, наклонени на една страна сиви огради — всички те притежаваха онази унила сивота, която цареше в руските села напролет. Посърнали градинки — изглежда, дори морковите в тях израстваха кафеникави или белезникави, окаченото на просторите бельо беше със същата прашна окраска. Между къщурките бродеха, търсейки нещо в прахта, мършави пъстри кокошки.

Самият аз съм градски жител. Обикновено виждам такива селища от прозореца на влака, транспортиращ благополучните московчани някъде към Питер или Екатеринбург. И винаги се утешавам с това, че такива села са възможни само покрай железопътните линии, близо до големи градове, където всички младежи напускат селото веднага щом получат паспортите си. А някъде, разбира се, има истински села като в учебниците по „Роден край“. С подредени къщички, тухлени или дървени, чисти градинки,

резбовани рамки на прозорците... някъде ги има. По течението на Кубан. Или в Сибир.

А тук се е получила унила сивота, особено изумителна на фона на ярката, цъфтяща природа.

Имаше и хора. На брега на реката седяха с въдици група мъже и момчета. Децата бяха съвсем малки, предучилищна възраст. Кой знае защо, веднага отбелязах това — имаше някаква възрастова пропаст. На риболов би трябвало да се съберат възрастните и юношите, а не дечица, неспособни дори да удържат въдицата в ръка.

И всички те се усмихваха. Разговаряха тихичко за нещо, разменяйки си почти едносрични фрази. До мен достигаше: „Кълве!“, „Аха!“, „Твоята!“, „Да!“. Тези хора като че ли не искаха да хаят излишни усилия за сложни думи... или вече не умееха...

Седнах срещу тях, на другия бряг. Появата ми не предизвика нито учудване, нито оживление сред рибарите. Няколко усмивки, бодри помахания. И нищо повече.

Извадих отново цигарите си и запалих, наблюдавайки внимателно хората. Та те всичките бяха наши, от Земята. Не отгук и дори не от Кимгим.

— Не, Дима — промърморих. — Струва ми се, че това не е подходящо за ролята на нова национална идея. И много, много се надявам, че не е Аркан. Че не е Русия през две хиляди и четирийсета година...

Един от рибарите се изправи. Остави въдицата. И влезе във водата — без да се съблича или събува, дори без да навие панталоните си. Крачи почти до средата на реката, после преплува пет метра и отново тръгна по плиткото, приближавайки се към мен.

Е, поне някаква реакция!

Без да обръща внимание на стичащата се от него вода, мъжът дойде при мен и седна на тревата. Усмихна се дружелюбно. Беше доста над четирийсетте, но изглеждаше силен, здрав и напълно доволен.

— Здравей, момче.

— Здравей, дядка.

Какво е това „дядка“? Откъде ми хрумна? Заради „момчето“ ли? Но мъжът не се обиди от обръщението, а попита:

— Да ти се намира цигара?

— Защо не, намира се — отговорих в неговия тон. Протегнах му пакета. Мъжът запали една цигара и скри в мокрия джоб на ризата си още две, след като ми поиска разрешение с поглед. Аз само свих рамене.

— Ох... — възкликна мъжът, блажено изпускаяки дима. — Аз се казвам Саша. Чичо Сашко.

— А аз съм Кирил. — Реших да не иронизирам. Щом е чичо, нека да е чичо.

— Отдалеч ли дойде, Кириле?

— Не. — Махнах с ръка неопределено в посока на кулата. — Не много.

— Нима се е отворил нов проход? — зарадва се мъжът. — Е, ще живнем! Ти откъде си?

— От Москва.

— А аз съм от Полтава.

Явно изчерпал с това съобщение всички теми за разговор, чичо Сашко се изтегна върху тревата, без да изпуска цигарата от зъбите си.

— И отдавна ли сте тук, чичо Сашко? — попитах.

— Ами... — Той не отговори веднага, повъртя в ръка цигарата си. — Две години. Или три. Горби кога го свалиха?

— За Горбачов ли питаш? — учудих се аз. — Президентът на СССР?

— Аха!

— Вече десет... не, какви ги говоря, петнайсет години. Аз изобщо не го помня — признах си, кой знае защо.

— Петнайсет? Охо! — възхити се Сашко. И с това приключи интересът му към броя години, изживени извън Земята. Той пъкна ръце под главата си, с удоволствие допуши цигарата и майсторски изплю угарката в посока на реката.

— Много хора ли живеят тук? — попитах.

— Сега не са малко — отговори охотно Сашко. — Отначало живях сам... е, не сам, с приятелите... После народът започна да пристига.

— А как попаднахте тук?

— Е, както попадат... — Сашко въздъхна, но не с огорчение, а сякаш по задължение. — Скарах се с един тип... голям умник се извъди! Фраснах му един, той ми отвърна. Вместо да се успокои... И

реших да го проследя. Е, проследих го... Къщата му — странна, сто пъти съм минавал оттам, не я бях забелязал. Дойдох през нощта с двама приятели. Да не си помислиш нещо, само искахме да му набием канчето! Вярно, бяхме с жезла... но той умееше да се бие здравата! Е, и...

Сашко замълча. Аз кимнах и не взех да уточнявам. Разбира се, трима глупаци, дори и въоръжени с арматурни жезла, не могат да направят нищо на функционал, в чиито способности влиза и ръкопашният бой. Това не е като да завържеш изкуфяла старица.

А после са ги захвърлили тук...

— Как се казва този свят? — попитах.

— Нирвана — отговори Сашко охотно.

Изправих се и огледах още веднъж мизерното селище и доволните му обитатели. От една от къщурките излезе дебела червенокоса жена и извика нещо гърлено, като че ли даже нечленоразделно. Не съобразих веднага, че викаше не на руски, а на норвежки или шведски. Един от рибарите се изправи, подхвана седящото до него три- или четиригодишно детенце, качи го на врата си и тръгна към къщурката.

И, което беше забележително, изобщо не се поинтересува от съдбата на въдицата. Остави я така да си стои на брега с полюшващо се от течението влакно.

Удобно е, безспорно! Не съмсем затвор. Не съмсем психиатрия. Ярък, уютен, безопасен свят, където по някакъв каприз на природата човек е в състояние на лека еуфория. Някой там е попречил на функционал — няма нужда да се убива, няма нужда да се сплашва. Хващат го и го довеждат в Нирвана — сам не може да се измъкне оттук. За пълна хуманност тук даже бяха построили сглобяеми къщурки (бях сигурен, че чичо Сашко и приятелите му не са се погрижили за това), бяха посадили ябълки... От другата страна на реката, изглежда, имаше картофено поле. В реката плуваше риба. Наоколо се разхождаха кокошки. Какво друго трябва, за да може да се живее?

Ако нещо им трябваше, щяха да им го доставят, не се съмнявах. И разни аспирини, тетрациклини и дрехи. Сигурно даже и млечна смес за децата...

Разбрах още и защо в селището живеят или възрастни, или малки деца. Масовото заселване на Нирвана е започнало преди седем-осем години. Деца се раждат (явно еуфорията не премахваше всички желаниа докрай), но засега още не са успели да пораснат.

Сигурно няма да ме ругаят. Този свят е желан от функционалите.

Но защо, защо отворих проход точно дотук?

И изведнъж напълно ясно осъзнах защо. Та нали аз исках да видя бъдещето на Русия? Кой е виновен, че в моето съзнание това бъдеще е точно такава: вяли наркотиризирани жители, които човъркат лениво в земята, не по-малко лениво се плодят и не се интересуват от абсолютно нищо?

Политикът ме убеждаваше да отворя проход към Аркан. Но толкова много говореше за бъдещето на Русия, че насън съм „намерил“ свят, максимално отговарящ на представите ми за това бъдеще. Ако вярвах в кристални градове и мраморни дворци, може би щеше да се намери и такъв свят.

Думите са капан. Ако си разбрал неправилно събеседника си, каквото и да правиш, каквито и усилия да полагаш, първият, неправилният смисъл си остава в подсъзнанието ти.

— Чичо Сашко, а откъде идват хората тук? — попитах.

— От горното течение на реката — уведоми ме охотно бившият полтавчанин. — Там има проход. Близо е, на половин час пеша.

— Аха. — След кратък размисъл извадих пакета и му дадох още няколко цигари. — Благодаря. Кажи, чичо Сашко, а не искаш ли да се върнеш в своята Полтава?

— Че какво съм забравил там? — учуди се мъжът искрено. — Салам срещу талони, пилешко по празниците?

Не си направих труда да му обяснявам, че саламът срещу талони не е в обращение вече толкова отдавна, колкото и генералният секретар Горбачов. Кой знае как живеят сега в Полтава? А и как би успял да се устрои чичо Сашко, след като е живял петнайсет години в растамански^[1] рай.

— Защо не останеш? — предложи Сашко. — Ще хапнеш с нас, жена ми още сутринта е сготвила борш с пилешко.

Но да, разбира се. Ако тук има и мъже, и жени, странно би било да се очаква от тях монашеско поведение. Появили са се семейства, народили са се деца. Или в обратен ред. Както и да е, няма значение.

— Благодаря, ще тръгнавам.

— Ти си знаеш. — Чичо Сашко се изправи, изтръска полепналия по ризата му пясък. — Наминавай. Знаеш ли колко хубаво е тук? Дори не ти се пие!

Но и този аргумент не ме убеди. Обаче пък много исках да се видя със съседа ми функционал.

Като се има предвид объркването с времето, царящо в главата на чичо Сашко, очаквах, че ще ми се наложи да вървя няколко часа. Но разстоянието не надвишаваше три километра — наистина половин час бавен туристически ход. По левия бряг на реката се точеха тучни зелени ливади, а по десния, по който вървах, беше все същата тази занемарена ябълкова градина.

Колегата митничар живееше в реката. Именно „в реката“ — тя беше преградена от нисък бент, в центъра на който имаше високо два човешки ръста водно колело. Над бента и колелото, върху дебели дървени колове стоеше... вероятно трябва да се нарече мелница? Във всеки случай дотам водеше ремъчната предавка от колелото, а във вътрешността на съоръжението нещо се въртеше и бумтеше. Към двата бряга на реката се спускаха мостове от сковани дъски. Вратата — поне тази откъм десния бряг — беше отворена. Зад нея танцуваха червени отблясъци, сякаш гореше огън.

Впрочем там наистина гореше огън — към небето се виеше лек дим.

— Ей, съседе! — извиках аз, спирайки при мостчето. Кой знае защо почувствах, че ще е неправилно да пристъпя върху него без разрешение. Неучтиво. — Как е брашното? Мели ли се?

Разнесе се добродушен смях. И на вратата се появи моят съсед митничар. Едра, широкоплещеста жена с кожени панталони и груба кожена престилка върху голото ѝ тяло — неволно отклоних поглед и започнах да я гледам само в лицето. Русите ѝ коси бяха събрани в тънък кок и привързани... е, бих казал, че с лентичка, но не от плат, а от дребни сребърни халкички. Жената държеше в ръцете си масивни металически клещи, в които беше стиснато нагрятото до червено парче метал.

— Здравсти, съседе! — отвърна тя. — Още от сутринта почувствах как новата врата се появи, през цялото време те чаках. Само че нямам брашно, извинявай. Това не е мелница, а ковачница.

— Извинявай... — Дори не знаех от какво се смутих повече — от глупавата си грешка или от вида на тази... как да я нарека... ковачка?

— Ковач съм — каза жената, усмихвайки се. — Не се мъчи, думата „ковач“ няма женски род. Аз съм ковач Василиса.

— А аз съм добрият юнак Иванушка, търся годеницата си, похитена от Кашчей — казах аз.

Анка често ми е казвала, че шегите ми са глупави. И аз не споря. Но понякога ми се получават.

Ето и сега ковач Василиса отпусна ръката с клещите и попита с чисто, искрено любопитство:

— Сериозно?

— Не, разбира се. Хрумна ми по асоциация. — Разперих ръце. — Ковачница... Василиса...

— Между другото, красиво, изконно руско име — каза жената, леко обидена. — А, и ако ме наречеш Вася — ще получиш шамар. Ръката ми е тежка, сецаш се... Влизай, Кириле, бъди ми гост.

Ако отначало ми се стори, че е по-голяма от мен, то сега се появи усещането, че сме почти връстници. В нея имаше някаква добродушна простота... наистина от типа на онези, които се срещат в народните приказки.

Първият етаж на сградата се заемаше от ковачницата. Не знам как изглеждат обикновените ковачници. В тази имаше пет или шест наковални, сложени в редица — като се започне с голяма, с размерите на маса, и се завърши с мъничка, на която не може да се подкове нещо по-голямо от бълха. Имаше три пещи — също с различни размери. Само средната беше разпалена. Имаше още огромни мехове, сякаш излезли от чертежите на Да Винчи — точно тях люлееше водното колело. Меховете се крепяха на обръщателно колело и можеха да се придвижват към всяка от пещите. По пода имаше купчини желяза — удивителна смесица от ръждиви пружини и лъскави мечове.

— Харесва ли ти? — попита Василиса с интерес. — Виждам, че ти харесва. Нека да ти подаря нещо...

Тя не се зае да се рови в купчината метал. Вместо това отвори един шкаф до стената — най-обикновен шкаф, само че вместо ризи и чаршафи в него имаше оръжие.

— Дръж!

Получих дълга кама в кожена ножница. Ръкохватката беше омотана здраво и грижливо с нещавен ремък. Оръжието изглеждаше красиво и, за разлика от сувенирните оръжия, продаващи се в магазините, страшно.

— Благодаря. — Усетих, че не бива да отказвам. — Слушай, не бива да се подаряват ножове...

— Аз не съм суеверна.

— Затова пък аз съм. — Намерих в джоба си една рубла и я връчих на Василиса. — Е... благодаря, съседке. Ти си майсторк... майстор!

Да, думата „майсторка“ би подходдала повече на шиенето или бродирането, но не и на изковаването на ками.

— Глупачка съм аз — въздъхна Василиса. — На кого е нужно всичко това... — Тя махна с ръка. — Да вървим горе, ще те черпя чай... Откъде си, Кириле?

— От Москва.

— А аз съм от Харков.

Беше на четирийсет и две години. Изглеждаше на малко над трийсет, но това е обичайно при функционалите. Някога беше работила в завод за трактори, и то не в счетоводството или в профсъюза, а в ковачния цех. Разбира се, не е размахвала чука, а е управлявала ковачна преса.

После — обичайната история. В работата забравили за нея. Тя била упорита и два пъти постъпвала наново, но на следващия ден пак я забравяли. Мъжът ѝ затворил вратата пред нея, въпреки рева на децата: „Полудяхте ли? Майка ви умря преди три години!“. Явно подсъзнанието на околните е търсело някакво обяснение на случващото се. А след един ден я забравили и децата. Затова пък направо на улицата пощальонът ѝ връчил телеграма, предписваща ѝ да отиде накрай града. Точно там тя видяла... не, не кула, а изоставена тухлена къщичка.

Вратите ѝ били само три. Едната, разбира се, водела към Харков. Другата — в пустинен каменист свят с ледени зими и задушавачо

горещи лета. Функционалите казали, че този свят е номер четиринайсет и не е нужен никому. Третата — тук, в Нирвана. Виж, към този свят функционалите проявили интерес.

— Заточение — казах аз, отпивайки от чая. Василиса беше сложила масата на втория етаж — типично женска трапеза с чай, няколко вида сладко, плодове и бонбони. Впрочем беше ми предложен и коняк, но аз отказах. Василиса се преоблече в светла рокля, разпусна косите си и вече не изглеждаше толкова екстравагантно — просто много едра жена, която би трябвало да се занимава с мятане на чук или на гюле. Но при това се оказа не мъжкарана, а даже симпатична — е, ако ви харесват много едрите жени, естествено.

— Не, не само заточение — възрази Василиса. — И това го има, естествено. Ако някой изведнъж реши... Но всъщност този свят е доста перспективен.

Тя явно изпитваше комплекси, че е отворила проход към място за заточение.

— Перспективен?

— Да, разбира се. Той е доста удобен за живот. Но обикновените хора се опияняват тук.

— Аз също, в началото. Всичко е толкова ярко... толкова хубаво...

Василиса кимна с разбиране и аз рискувах да изкажа предположение:

— Кислородът?

— Какво? — Василиса много се учуди. — Какво общо има тук кислородът? Психеделиси.

Можех единствено да се плесна по челото. Идиот! Макар и никога да не съм пробвал никакви наркотични гадости, симптомите са класически...

— Климатът тук е много мек — продължаваше Василиса. — Няма сняг дори и през зимата. А в почвата живеят някакви дребни гъби, които отделят заедно със спорите си психотомиметик с действие, подобно на това на ЛСД. Макар че по действието си са най-близък аналог не на ЛСД, а на „ЕСТЕТ“^[2]... Не се учудвай, изучавала съм въпроса в детайли. И без това нямам какво да правя, нямам много клиенти...

Идеята да се колонизира Нирвана (тя е двайсет и вторият свят) хрумнала на функционалите почти веднага. Назначили Василиса да отговаря за проекта. Освен хората, които и без това влизали в конфликт с функционалите, тук изпращали алкохолиците и наркоманите, изпадащи във възторг от безплатния постоянен екстаз, непомрачаван нито от прилошаване, нито от махмурлук. По своята същност това беше наистина наркомански рай. Никой не се стремеше да напуска Нирвана.

Ябълковата градина била идея на Василиса и както разбирам, посадена от нея самата за първите няколко години. Водела я е или някаква ирония, караща я да превърне Нирвана в пародия на райската градина, или трезв разчет — оказало се, че ябълката е най-непретенциозното от плодните дървета. Впрочем след няколко седмици пълна дезадаптация жителите на Нирвана ставали способни на минимално самообслужване: ловели риба, отглеждали някакви зеленчуци в градината, а също така и кокошки.

— Възлагаме големи надежди на децата — обясняваше Василиса. — Възрастните стават по-адекватни с течение на времето, но едва ли ще изтрезнеят напълно. Но родените тук деца вече почти са се приспособили. Те са гальовни, весели. Малко немарливи, но подлежат на обучение.

— Ти учиш ли ги? — попитах.

— Да. — Кой знае защо, тя се изчерви, сякаш я бях уличил в някаква неприлична постъпка. — Да четат, да пишат, да смятат. По-големите дори започват да четат самостоятелно, молят да им донеса още книжки. Много обичат фантастиката, особено нашите книги за деца, постъпили да се учат в магьосническо училище. Ох, колко много от тези книжки им носих! Добре поне, че ги издават много — всеки месец излиза нова. Само с „Хари Потър“ не се справят добре, там вече трябва да се мисли, не могат да се съсредоточат, капризничат. Често ходя при тях и гледам какво става. Нямам много работа. Как да не помогна — и на дечицата, и на въззрастните...

— А ако се изпратят в нашия свят? — попитах. — Поне децата? Защо да страдат тук?

— Защо мислиш, че страдат? — възмути се Василиса. — Тук са родителите им, те ги обичат. Тук няма никакви войни, никакви

бандити, никой никого не убива. Всички са сити, облечени. А и вече не могат при нас.

— Защо?

— Започва абстиненция — обясни Василиса.

— Слушай, съседке — попитах аз след кратко мълчание, — да не вземеш да занесеш в нашия свят тези гъби?

— Не се безпокой, те не могат да оцелеят в нашия свят — отвърна Василиса невъзмутимо. — Проверено е.

— А ако се култивират?

Тя ме погледна с неразбиране. После се засмя. Рязко прекъсна смеха.

— Не, съсede. Не си струва. Знаеш ли какво е, когато човек цепи дърва, да си съсече ръката, да се разсмее и да седне да гледа как кръвта му изтича?

— Не знам.

— А аз знам.

— Извинявай. — Малко се засрамах. — Шегите ми са глупави.

— Забелязах. Сладко?

Отказах ѝ. Станах, разходих се из стаята, погледнах през прозореца. Откъм Харков това беше вторият етаж на сграда, намираща се някъде на тиха и въпреки късната есен — все още зелена и слънчева уличка. Преминаваха леко облечени хора. На километър разстояние, на покрива на високо здание сталински тип, стърчаха антени — едва ли не телевизионен ретранслатор. Симпатичен град... помислих си, че си струва да дойда някой път, да похапна пелмени, да пийна горилка^[3]. Разбира се, ако се намери кафене или ресторант наблизо — връзката ми с кулата беше обтегната. Навярно бих могъл да се отдалеча още на километър. Или на два... три... Но не повече.

Гледката през другия прозорец съвсем не беше толкова идилична. Ниски сиви облаци, през които едва надничаше слънцето, заснежена равнина, по която вятърът гонеше бодлива ледена прах.

— Там, до вратата, има двеста килограма замразени плодове. Използвам този свят вместо хладилник — каза Василиса. — През зимата, естествено. Но тук зимата е девет месеца.

— Север?

— Не, не север. Казват, че е екваторът. Този свят е много далечен по *веригата*. Струва ми се, че тук работата дори не е в Земята — тук

самото слънце грее лошо. — Тя помълча малко и добави: — Освен това няма Луна.

— Как отвори проход дотук? — попитах предпазливо.

— Не ми се живееше, Кириле — каза Василиса, приближавайки се към мен. Не се опитваше да ме трогне, просто ме информираше. — Обичах мъжа си. А когато и децата ме забравиха...

Тя замълча.

— Извинявай — неловко свих рамене аз. — Не съобразих. Много съжалявам. Аз съм неженен, а и наскоро се скарахме с приятелката ми... беше ми по-лесно. Само родителите ми... но те са си напълно самодостатъчни хора. Много ли ти беше тежко?

— Първоначално — да — отговори тя, без да се превзема. — Но времето лекува. Децата са живи и здрави, вече пораснаха...

Обърнах я, погледнах я — и веднага бях заключен в здравата ѝ прегръдка. Целувката на ковачката (в конкретния случай по-добре неправилна дума, отколкото целувката на ковача!) се оказа неочаквано мека, страстна и приятна.

Но само след секунда Василиса се откъсна от мен. Въздъхна.

— Извинявай, Кириле. Млад си... не искам да те обърквам. Ще бъдем ли приятели, съседе?

Честно казано, ситуацията беше идиотска. Прекрасно виждах, че скучаещата Василиса банално иска секс. И то не с ухилен идиот от Нирвана, а с някой от функционалите.

Честно казано, на мен ми се искаше същото. Секс. Без ангажименти. С красива, макар и необичайна жена. Никога по-рано не ми се беше налагало да правя любов с по-едра и по-силна жена от мен, но това само ме възбуждаше.

В същото време чувствах, че тя донякъде е права. Не си струваше. Сега — когато тъкмо започвах да свиквам с новата си роля — не си струваше. От нашите отношения нямаше да се получи лека интрига, щяхме да се опитаме да им придадем сериозност. Василиса неизбежно щеше да започне да командва. Това нямаше да ме устройва. Щяхме да се разделим — но съвсем не като приятели.

Но ако сега избегна този случаен и ненужен роман...

— Права си — казах. — Да бъдем приятели. Слушай, а ти обичаш ли морето?

Василиса само се усмихна.

— Имам изход към Земя-17 — поясних. — Намини, когато ти се прииска да поплуваш и да се попечеш.

— Благодаря, Кириле — каза тя сериозно. — Това е добре. Браво на теб!

Бях удостоен с още една целувка — този път не със страст, а с благодарност.

— Намини — повторих аз смутено. — А сега ще тръгвам. Поканиха ме на вечеринка в Кимгим.

— Ах, ти! — Василиса се замисли. — Далеч ли е мястото на вечеринката от твоята функция?

— Пет километра.

— Отпада. От мен до теб по права линия е седем километра. Мога да се отдалеча на девет от ковачницата. Но ще намина през теб.

— Непременно.

Между нас увисна онази неловка пауза, която неизбежно се появява между мъж и жена, които са се канели да правят секс, но са размислили. На мен подобна неприятност ми се беше случвала само веднъж, но прекрасно разбирах, че не бива да протакам. Трябваше бързо да си вземем довиждане — тогава имаше шанс да запазим добри отношения.

— Имам работа — каза неискрено Василиса. — А сигурно и ти бързаш. Обратно през селището ли ще минеш?

Свих рамене.

— Ако не ти е проблем... ще помогнеш ли малко? Отдавна се канех да отнеса малко дрешки.

— Иска ли питане! Разбира се, че ще помогна.

---

[1] Растамани — младежка субкултура в постсъветското пространство в началото на 90-те години на XX век, известна с употребата на марихуана и хашиш. — Бел.прев.; Всъщност растаманите (последователи на квазирелигиозния култ *растафари*) са глобално субкултурно явление на съвременната западна урбанистична цивилизация още от 60-те години на XX век — в (пост)съветското време-пространство явлението е вторично и епигонско. — Бел. NomaD. ↑

[2] ЕСТЕТ — вид психеделичен наркотик от групата на фенетиламините. — Бел.прев. ↑

[3] Горилка — традиційно українсько алкогольно питие. — Бел.прев. ↑

Не знам как е при другите, но за мен във всяка благотворителна акция има известна неловкост. Дали ще хвърлиш дребни в калъфа от китара, на която в подлеза някакъв младеж свири чужди мелодии, или ще сложиш дребна банкнота в треперещата ръка на баба-просякиня, или ще отнесеш в църквата старите си парцали — винаги се чувстваш виновен.

Заради това, че си по-богат? Невинаги просякът, скръбно застанал до магазина, припечелва по-малко от теб. С това, че си по-голям късметлия? Но късметът е непостоянна дама, а твоята благотворителност изобщо не гарантира, че ще има ответна такава, ако късметът ти изневери.

Тук навярно е принципен самият момент на просията — и нейното одобрение. Неслучайно Киса Воробянинов до последно отказваше да проси, крещеше, че няма да протегне ръка, и сломен от напора на Остап Бендер, в края на краищата стигна до убийство^[1]. Принуждаването към просия е не по-малко отвратително от принуждаването към проституция. А всяка хвърлена в чашката монета е отчасти поощряване на просията.

Ненаправно известната мъдрост призовава да се дава на човек не риба, а мрежа за ловене на риба.

Докато се връщах по речния бряг към селото, се чувствах отговорен за това странно селище. Макар и да не съм измислил аз това екстравагантно място за изгнание и плановете за заселване на Нирвана да не са мои, все пак аз съм функционал. Един от онези, които докарват хора тук. Насаждат ги на тръни. Правят ги безпомощен човешки материал, цялата функция на който е да се плоди и множи.

Всъщност това си е единствената функция на всеки човек. Но ние поне имаме илюзията, че се раждаме не само за да станем звено във веригата от поколения и да легнем в почвата. Някои имат илюзията за пари, други — илюзията за власт, трети — илюзията за творчество.

Оттук навярно идва и смущението при срещата с хора, вече загубили илюзиите си, чийто живот се е свел до най-прости функции: да ядат и да пият, да спят и да се съвкупяват, да замъгляват разума си с алкохол или наркотици.

Разходката по брега на реката с тежкия вързоп на рамото повече от всичко предразполагаше към подобно философстване. Това е най-характерната особеност на руския характер: да призовава за милост към падналите, да съчувства на сакатите и уродливите, да чувства лична вина за несъвършенството на света. Навярно точно това е онази особеност, която пречи на страната да намери своята „национална идея“ и да благоденства. Но кой знае защо, не ми се искаше да предлагам на Дима като национална идея лозунга „Горко им на слабите!“. Може би ще е от полза на страната, но това ще е вече друга страна.

В селището всичко си беше като преди. Само рибарите бяха понамалели — край реката седяха петима души, които посрещнаха появата ми с добродушните усмивки на страдащи от синдрома на Даун. Потърсих с поглед познатия си, но явно чичо Сашко беше легнал да поспи след борша с пилешко. Василиса ме посъветва да дам дрехите или на него, или на непознатия ми Марек, или на жена на име Ана. Както разбрах, това бяха най-старите и най-адаптиралите се обитатели на Нирвана.

— Марек! — извиках аз. — Ана!

Никакъв отговор. Само опулените дрогирани от другата страна на реката. Въздъгнах и се заех да мина на другия бряг. Трябваше да го направя при ковачницата, но не съобразих... Е, нищо. Ще си изсушат парцалите.

Мокър и заради това — ядосан, с полепнала по маратонките кал, излязох на левия бряг. Вързопът с дрехите беше целият измокрен и катастрофално натежал. Може би ако не бях функционал, нямаше да мога да го удържа. Подарената ми от Василиса кама в кожената ножница шляпаше меко по бедрото ми. Не бе особено необходим подарък, но ми беше неудобно да го отказвам или да го изхвърлям.

— Къде мога да намеря Ана? — попитах рязко най-близкия рибар, млад и мършав младеж с нездрав, жълтеникав цвят на лицето. При разглеждане по-отблизо се оказваше, че той лови риба по много своеобразен начин — влакното на въдицата му беше без кука.

— Ана — кимна младежът. — Ана...

Очите му бяха празни, без никаква мисъл в тях. Май нямаше да имам никаква полза от него...

— Ана е там — събщи седналият до младежа мъж — по-стар и по-здрав на вид. — Там.

Проследих неувереното движение на ръката му, намръщих се при вида на мръсните дълги нокти и кимнах:

— Благодаря.

Ана наистина беше в посочената къщурка. Вратата беше отворена. В единствената стая, доста чиста и с влажен от неотдавнашно миене под, се намираха две жени. Едната, с гръб към мен, лежеше неподвижно върху грубо дъсчено легло. Изглежда, спането върху голи дъски не ѝ беше неудобно, макар да беше облечена само с гащички и сутиен. Втората, с басмена рокля и боса, переше в червен пластмасов леген, сложен наред стаята върху нестабилен стол от същия материал със същия цвят. Жената изглеждаше раздърпана, позахабена, но издръжлива и упорита. Гледаше цопнатата в легена риза нежно, сякаш е кутре или коте, което е взела вкъщи и сега го отмива от уличната мръсотия.

— Ана?

— Да? — Появата ми не предизвика любопитство. Навярно това е основният им проблем — липсата на любопитство.

— Василиса ги изпрати... — Хвърлих вързопа, той се плюсна на пода. Това беше или завеса, или покривка, в която бяха завити дрехите, явно секънд хенд. През мокрия плат се виждаше подметката на детска обувка.

— Добре — каза жената. — Благодаря.

Тя явно нямаше намерение да се откъсва от прането. Съдейки по изражението на лицето ѝ, процесът даже ѝ харесваше. И тя едва доловимо шепнеше нещо на ризата, която переше — стори ми се, че разчетох по устните ѝ: „Ти, мила моя“...

Някакъв ужас. Представих си домакини, които нежничат с прахосмукачката, играят с тенджерите и обожават съдомиялните машини. Само малко психеделици във въздуха и домашният труд вече не е робство, а развлечение...

— А на нея какво ѝ е? — попитах аз, когато вече се канех да излизам.

Ана погледна накриво проснатата на леглото жена. Тя се помръдна, сякаш уловила погледа ѝ.

— Новичка е — съобщи Ана. — Спи. В началото всички много спят, много мислят.

Нещо в тази жена, дремеща на леглото, ме тревожеше. Сякаш... сякаш вече я бях срещал някъде... не така леко облечена, разбира се... по-точно — топло облечена...

Приближих се към леглото, хванах жената за рамото и внимателно я обърнах.

Девојката, която преди два дни беше хвърлила бележката на пода в кулата, ми се усмихна и каза:

— Митничарят...

От устата ѝ се стичаше тънка струйка слюнка. Дясната ѝ буза, с която беше лежала върху дъските, беше цялата червена.

Може би ако не ме беше познала, щях да се поколебая. Но сега — не.

— Тя ще дойде с мен — казах.

— Сега ѝ е трудно да ходи — заяви Ана. Не протестираше, а само ме уведомяваше. Явно това беше най-силният протест, на който бяха способни жителите на Нирвана.

— Нищо, аз ще ѝ помогна — настоях аз, докато вдигах девојката и я премятах върху рамото си. Да си функционал все пак си имаше доста плюсове. — Как се озова тук?

— Майсторът я доведе. Вчера.

— Кой майстор?

— Майсторът. — Тя явно не му знаеше името. — Майсторът ще се сърди, че сте я отвели.

— Нищо — казах. — Важното е да не се разсърдя аз. Нали? Който е по-близо, той е главният майстор.

Тя май изломоти още нещо подире ми. Но аз вече излизах от къщичката. Огледах се, чувствайки се нещо средно между превъзпиталия се Терминатор, спасяващ Сара Конър, и средновековен войник, отвличащ за три дни девојка от завоювания град.

Никой не се опита да ми отнеме симпатичната пленница. В погледите на няколко мъже проблесна естествен интерес — и това беше.

— Съвсем сте се разкиснали тук, клетници — промърморих аз и тръгнах през реката.

Все пак направих една почивка. Недалеч от кулата — можех и направо да се прибера, но все пак реших да си почина и да видя как е моят товар.

Девојката се усмихваше блажено, гледайки някъде вътре в себе си. Потупах я по бузата, чух в отговор тихо хленчене и реших засега да изчакам с разпита. Запалих цигара, радвайки се, че мога да изпитам краткотрайното удоволствие от привичната отрова, а не постоянен и безсмислен екстаз.

— Митничарят... — каза отново девојката. Като че ли се опитваше да фокусира погледа си върху мен. — Не... не ме изоставяй...

Разбрах и я потупах по дланта.

— Не се бой. Няма да те изоставя.

Тя се отпусна и погледът ѝ веднага се разфокусира, стана глупав. Пушех, гледайки в девојката, и с учудване си мислех, че тя не предизвиква у мен никакви сексуални емоции. Абсолютно никакви — а беше доста по-красива от Василиса... даже и от моята Анка, ако трябва да съм честен. Нито загорялото младо тяло, нито скъпото дантелено бельо ме възбуждаха. Сигурно заради изцъклените ѝ сънени очи.

А може би тя не предизвикваше емоции у мен, защото никога не се бях заглеждал по такива момичета? Това беше все едно да видиш кинозвезда или фотомодел. Много полезно за еротичните фантазии на петнайсетгодишен юноша. Но някак несериозно за възрастен човек. Такива девојки са за онези, които карат бентлита и ягуари.

Или за функционали.

С въздишка забих цигарата в меката почва, вдигнах девојката на ръце — с напълно машинално движение тя ме прегърна през шията, — и тръгнах към кулата. Така ми беше по-трудно да вървя. Но след като ме беше помолила за помощ, вече не можех да я нося на рамо като навит на руло килим.

След петнайсет минути внесох блажено усмихващата се девојка в кулата. Между другото, кулата съвсем не изглеждаше толкова

очарователна, колкото ми се стори отначало — груб бял камък, а не мрамор, пак добре, че не е варовик... Затворих вратата с ритник, бутнах резето с лакът. Така, а сега какво? В Москва, в Бърза помощ, в токсикологията? Не, не си струва.

Качих се на третия етаж и решително се насочих към банята. Сложих девойката във ваната. Тя бавно се размърда, застана на колене, обхванала с ръце раменете си. Въздъхнах и казах:

— Извинявай, това... без никакви там намерения...

Тя продължаваше да се усмихва. Колко още щяха да действат психомиметиците? Трябваше да попитам Василиса...

— Без никакви намерения! — повторих аз, убеждавайки неясно кого. Свалих сутиена ѝ, помогнах ѝ да свали гащичките. В края на краищата, да не е първата жена, която разсъбличам? Не, не е първата... шестата. Не, петата.

А ако трябва да съм съвсем честен и да броя само доведения докрай процес — третата.

Не можеше да се каже, че тя се нуждае толкова много от хигиенни процедури. Нирвана беше почти чистичък свят, там дори и мръсотията не цапаше лесно. Но аз трябваше колкото се може по-бързо да накарам девойката да дойде на себе си.

Тя поседя три минути под струите на горещата вода. После аз, искрено съжалявайки, че имам нормална вана, а не някакво джакузи, ѝ устроих шотландски душ: пусках за десет секунди ледена вода, после отново добавях гореща. Когато видях, че това не действа, започнах да пускам ледената вода за по двайсет секунди. Изумително развлечение, повярвайте. Особено когато навън е студено и водата от крана е наистина ледена...

След пет минути контрастният душ оказа ефект.

— П-п-престани... — промърмори девойката. — С-с-стига...

— Аха! — зарадвах се аз. — Как се казваш?

Тя вдигна мокрото си и вече не толкова омиротворено лице.

— На... на...

— Наташа?

— Настя... сти... стиг...

— Настя Стиг?

— Стига!

Реших, че като за начало не е зле. Спрях водата, свалих хавлията от закачалката. Настя послушно се изправи, аз ѝ наметнах хавлията и ѝ помогнах да се измъкне от ваната.

— Ще можеш ли да говориш? Да не се изключиш?

— Не знам...

— Да вървим.

— По... почакай. — Тя ме отблъсна, погледна накриво клозетната чиния. — Излез... трябва...

Излязох, силно подозирайки, че след пет минути ще се наложи да вляза и ще намеря блажено усмихващата се Настя по средата на пътя към заветната цел. Но тя се оказа по-силна, отколкото очаквах. Излезе сама. Наистина, веднага увисна на ръцете ми и честно каза:

— Всичко плува...

В кухнята я сложих на пода — би паднала от стола. Направих чаша силно сладко кафе — три лъжички кафе, три — захар, вряла вода; не ме интересуваше вкусът, а само кофеинът да е повече. Накарах я да го изпие. Погледнах към прозореца, водещ към Кимгим, и само поклатих глава. Вече беше вечер. Нямаше да е хубаво да не отида в ресторанта на Феликс. Щеше да е предизвикателно. Сякаш не искам да общувам със съседите си.

— Как си?

— Всеки момент ще заспя — отговори почти ясно Настя. — Нямам сили...

— Какво е станало с теб? Защо са те оставили в Нирвана?

Но, изглежда, исках от нея твърде много. Очите на девойката се затваряха, тя постоянно напираше да легне на пода. Примирих се и я отведох в спалнята, сложих я в леглото си — и тя веднага изпадна в непробуден сън. Дори започна лекичко да похърква.

— Тъхъ — казах аз, покривайки я с одеяло. — Лека нощ.

Може би това беше нормално. Лишаването от психеделика трябваше да предизвика или възбуда, или притъпяване. Второто повече ми изнасяше.

С твърда крачка прекосих стаята и погледнах през прозореца.

Москва. Мрачно, но не вали. Свечерява се, в прозорците горят светлинки, но уличните лампи още не са пуснати.

Кимгим. Като се имат предвид глухата уличка и липсата на фенери — по-тъмно. Затова пък всичко е покрито със сняг. Небето е

тежко, снежно, но засега не се наблюдава валеж.

Земя-17. Червен залез над морето. Синевата на небето преминава в тъмносиньо, после във виолетово, после в чиста тропическа тъмнина. Всичко това е подправено в залезнорозово. Такива картини обичат да слагат като фон на мониторите си възрастните счетоводителки и младите секретарки.

Нирвана. Ябълкова идилия. Зелена трева, синьо небе... Но тук слънцето е още високо.

Какъв ще бъде петият ми, последен прозорец?

Свих рамене. Нищо не мога да направя, какъвто се падне — такъв.

Време беше да се приготвям за Феликс. Добре щеше да е да се издокарам в костюм, но не си бях подсигурил такъв... Наложих се да се огранича с чиста риза и чорапи. Сложих си и камата и даже избърсах все още влажното острие. Ако се обзаведа с камина, ще реда над нея фамилното оръжие...

Оставих на масата бележка за Настя: „Не ходи никъде, може да е опасно. Изчакай ме. Ще се върна сутринта“. След кратко колебание се подписах просто като „Митничарят“.

Когато излизах, изключих осветлението. Отворих вратата към Кимгим с мрачната решителност да преодолее многокилометровия път до ресторанта колкото се може по-бързо, в стила на Цай.

Но бях подценил Феликс. До кулата стоеше познатата ми шейна, в която скучаеше, пушейки — не банална цигара, а лула със сложна форма — Карл, сервитьорът. При появата ми той скочи на снега и рапортува:

— Каляската е готова, майсторе!

Очевидно беше, че Карл не просто изпълнява разпорежданията на господаря си, но и го прави с удоволствие.

— Отдавна ли чакаш?

— А, няма проблем — отговори младежът и аз разбрах, че шейната наистина се е застояла тук. Впрочем това си личеше и по следите върху снега — той периодично беше разхождал коня напред-назад, за да не измръзне. — Ще чакаме ли приятеля ви?

— Той тръгна на пътешествие — казах мрачно аз. Качих се на шейната, спуснах завесата и потеглихме.

Нищо ново под луната. Дори и ако е чужда луна.

На вратата на ресторанта висеше табелка: „ЗАТВОРЕНО ЗА ЧАСТНО ПАРТИ“. До входа стоеше топло облечен, много представителен оберкелнер и обясняваше на възмутена млада двойка, че „е изключено, всичко е заето, корпоративна вечеринка, препоръчвам ви да посетите ресторант «Краля рибар», като извинение от нашия ресторант там ще ви сервират безплатно по чаша от нашия специален глинтвайн“...

Двойката се караше, позовавайки се на предварителна поръчка, и ме поглеждаше крайно неодобрително. Явно ресторантът на Феликс беше популярен в Кимгим.

— Заповядайте, майсторе — приветства ме с нисък поклон оберкелнерът и отново насочи вниманието си към местните жители. Тонът му се променяше с такава лекота, сякаш някъде на гърба си, като в детска играчка, беше монтиран превключвател: „раболепно-любезен — непреклонно-учтив“.

Влязох в главната зала и връчих якето си на гардеробиера.

Забавата тъкмо започваше.

Бяха се събрали двајсетина гости. Засега все още никой не беше седнал около масата — голяма кръгла маса, която крал Артур би одобрил. Феликс ми беше казал, че в Кимгим има десет функционали... значи половината бяха дошли от други светове. Веднага видях Роза Бяла — с дълга черна рокля и деколте, неподходящо за възрастта ѝ. В едната си ръка Роза държеше чаша с шампанско, а в другата — дебела димяща пура. Старицата ми кимна благосклонно и каза нещо на пълната застаряваща жена, застанала до нея. Жената ми хвърли внимателен поглед и ме дари със сладостна усмивка. Деколтетото ѝ беше не по-малко предизвикателно, но поне донякъде оправдано. Виж, за светлотюркоазения цвят на роклята ѝ явно я беше посъветвал някой враг.

Тук беше и Цайес, със смокинг и папионка. Той отегчително обясняваше нещо на внимателно слушащ сервитьор. Сервитьорът кимаше, но Цайес продължаваше да уточнява подробностите от поръчката си. Цайес изглеждаше внушително, като достойна издънка на възраждащ се аристократичен род. Дори ъгловатата му физиономия изглеждаше уместна.

Почти всички гости се придържаха към строгото облекло, сякаш ги бяха поканили с дрескод „черна вратовръзка“^[2]. Мъже с черни смокинги и черни папийонки, жени с вечерни рокли. Само двама или трима мъже бяха облечени в полуофициален стил... впрочем, не. До прозореца стоеше някакъв мъж в светли панталони и ленена риза и непринудено разговаряше с девойка с розова рокля. Погледнах бегло тлъстия му врат и изведнъж ясно осъзнах: „функционал-дизайнер“. Как точно разбрах това? Не знам. А откъде влязоха в главата ми „черни вратовръзки“, „бели вратовръзки“, „непринуден“, „официален“ — всички тези измислени от меланхоличните англичани дрескодове...

Нищо, ще ме изтърпят... Сложил пръсти на колана на дънките си, тръгнах към масата. До лявата ми ръка се появи сервитьор с поднос. Взех си чаша шампанско.

— Кириле! — Срещу мен излезе Феликс. Също безупречно облечен, — с кожена папка в ръка — какво, менюто ли? — Много се радвам, че намери време да ни посетиш! Приятели, моля за внимание! Това е Кирил от митницата в заводския район.

Радостта му беше непресторена. Както впрочем и интересът на останалите функционали. Някой тихичко, интелигентно заръкопляска, останалите подхванаха аплодисментите. Няколко секунди всички аплодираха като нервни пътници след дългоочакваното меко кацане на самолет.

— Четвъртата митница в нашия град — продължи Феликс. — Струва ми се, че това е достоен повод за банкет. При нас се появиха нови врати към Земя-17, Земя-2 и... какво е днес, Кириле?

— Нирвана — казах.

— Кой район?

— Не знам. Там има селище на заточени — казах, гледайки Феликс в лицето. — И още една митница. Функционалът се казва Василиса.

— Василиса... — Феликс се замисли. — Ще погледна в... ще погледна. Там има трийсет селища, така че трябва да се ориентирам... Е, добре, Кириле! Нирвана също е от полза. Имаме един изход за там, но е в напълно безлюдна местност, това е нехуманно, а създаването на нов лагер е трудно и нецелесъобразно.

— Феликс. — Изведнъж осъзнах какво ме е смутило в думите му.
— Ти каза, че при вас се е появила врата към Земя-2?

— А, да. Към твоя свят.

— А Земя-1?

Феликс се засмя и размаха ръка, сякаш прогонваше нахална муха.

— Глупости, не го мисли. Това е резервен номер. За да не възникват ненужни спорове за това кой е пръв... Господа, предлагам тост!

Сервитьорите се засуетиха. На някого наливаха шампанско, на друг сменяха чашите. Роза Бяла премина на коняк, няколко мъже последваха примера ѝ.

— За новия член на нашето малко, но задружно семейство! — изрече Феликс. — Всички ние сме различни, но работим за единно дело!

Гостите вдигнаха чашите си. Няколко функционали ме потупаха ободряващо по рамото. Слушах нищо незначещи, но като че ли искрени комплименти. Цайес, явно в качеството си на стар познат, ме побутна с юмрук по рамото и дружелюбно се озъби.

След като допи шампанското си, Феликс ловко ме подхвана под ръка и заяви:

— Ще отвлека за няколко минути госта ни! Кириле, нали не си много гладен?

— Не много — излъгах аз.

— Няма да те задържам дълго. Ето, вземи си сандвичи. — Той взе от масата една чиния с хлебчета с най-различни плънки и ми я връчи. — Опитай ги, много са вкусни...

Погледнах със съмнение изпечената от хляб кошничка, пълна с жълто-зелени полупрозрачни мъниста.

— Хайвер от октопод — поясни Феликс. — Леко осолен.

— Онзи същият ли? — попитах.

— Какво? Да, именно. Всяко нещо си има своите предимства, винаги... Как я караш, свикваш ли?

Влязох след Феликс в малък кабинет, отделен от голямата зала с тежки брокатени завеси. Тук имаше няколко кресла, масичка с напитки и мезета. Сложих чинията си там.

— Всичко е наред, Феликс. Свиквам.

Нещо в него се беше променило от първата ни среща. Беше се появила някаква суетливост, някаква смутена неловкост.

Сякаш... сякаш той се боеше от нещо.

— Въведоха ли те в течение на нещата?

— Да. Дойдоха двама и функционал-акушерка.

— Но да, да... Вие там имате доста силна спойка с властта. Чудесно. Главното е — не забравяй, че никой няма право да оказва натиск върху теб. Дори политиците.

Не бях казал кой именно от хората беше идвал при мен. Но се направих, че не съм забелязал гафа на Феликс.

— Един политик ме уговаря да отворя врата към Аркан.

— Защо? А ти можеш ли?

— Не знам дали мога. Пробвах, но се отвори врата към Нирвана. А относно това защо... — Замислих се и си сипах малко коняк. Почто — не коняк, а някакво местно бренди, съдейки по миризмата съвсем прилично. — Там е бъдещето, нали?

— Не, не бъдещето — намръщи се Феликс. — Това е вулгарно тълкование. Смята се, че светът на Аркан е почти идентичен със Земята, но я изпреварва в развитието. Е... като че ли цялата му история е започнала трийсет години по-рано.

— Все едно. Общо взето, политикът има честолюбиви планове. Иска да знае бъдещето, за да може да работи по-успешно в нашия свят.

— За да властва — кимна Феликс. — А защо не? Опитай, разбира се. Но е много трудно да се отвори проход за там, много... Имаше една митница...

— Феликс, значи в Аркан няма функционали?

— Значи няма — разпери ръце Феликс.

— Откъде са дошли?

— Кой? — усмихна се Феликс. Но ми се стори, че крайчетата на устните му затрепериха.

— Функционалите.

— Що за глупост? — Феликс повиши глас, но съвсем леко. — Ние сме функционалите! Аз съм от Земя-3. Ти си от Земя-2. Човешката цивилизация съществува в световите от втори до шести. Плюс два епизодично достъпни свята, Аркан и Каньон. В останалите светове няма хора, а в някои изобщо не съществува живот... Честно казано, точно затова те повиках!

Той ми подаде папката.

Оказа се, че вътре има две купчинки закрепени с кламери листа. Първата купчина беше озаглавена „Достоверно известни светове“. Втората, по-тънка, беше „Земя-3, разширено описание“.

— Вечно забравят за това — каза Феликс. — Отсъствието на централно управление е наш плюс, но и минус... винаги има минуси. Тук има куп полезна за теб информация.

Бързо прегледах първата страница на „Достоверно известни светове“.

„Земя-2. Светът е напълно населен и изучен. Политическото устройство е многополюсно. Най-важни държави — Съединени американски щати, Китай. Най-важни езици — американски английски, китайски. Равнище на техническото развитие — 1“.

— Какво значи „равнище на техническото развитие — 1“? — попитах.

— Светът ти е най-добре развит технически и е приет за еталон — поясни Феликс. — А равнището по екологично развитие се равнява по нашата Земя.

— За да няма обидени?

— Именно.

— Благодаря, Феликс. — Затворих папката. — Но все пак ми се струва...

— Аз имам много добро отношение към теб, Кириле. — Феликс ме погледна с упрек. — Винаги се радвам, когато на някой човек му се отвори шанс да встъпи в редовете ни. И много добре знам, че у новациите възниква желание да се доберат до някакви тайни пружини, основите на нашето общество. Но, Кириле, те не съществуват! Има само функционали-акушери, които усещат появата на новациите и им помагат да се влеят в обществото ни. Има приятели, които помагат, които винаги ще направят живота ти по-приятен. Има различни светове, от ужасни до прекрасни... твоята Земя е прекрасна, между другото, само че ти не го забелязваш. Има и определени проблеми... понякога хората, узнали за нашето съществуване, започват да плетат разни заговори...

— И тогава ги заточават в Нирвана.

— Да. Изпращат ги на Земя-22. Не особено сурово наказание, като се има предвид, че съпротивата не се гнуса от никакви средства.

Нали?

Свих рамене.

— У всеки възникват романтични пориви — промърмори Феликс. — Особено у млади хора по отношение на симпатични девойки...

Погледите ни се срещнаха. Кимнах и попитах:

— И какво се случва с младите функционали, които се поддават на романтични пориви?

— Е, ако това не носи вреда — нищо — въздъхна Феликс. — Възможно е дори младият човек да успее да превъзпита наивната девойка, забъркала се в чужда опасна игра. И тогава никой няма да има нищо против!

— Аха. — Въпреки цялата сериозност на разговора в главата ми изведнъж се разнесе: „Ние всички сме под шапката на Мюлер“^[3], и аз едва не се пръснах от смях.

— Но се случват и много по-неприятни ситуации. — Феликс с мрачен вид въртеше в ръце чашата, като все не се решаваше да глътне коняка. — Например появи се функционал-лекар. Славна девойка. Би могла да помогне и на нас, и на хората. Нима някой е против? Ние всички според силите и способностите си помагаме на обикновените хора! Но не, тя се свърза с бандитите, започна да плете интриги... закономерно беше изправена пред избор и прекъсна връзката със своята функция. Превърна се от функционал в човек. Какво пък, това си е неин избор! Но после започна някаква глупава партизанщина, робинхудщина... стигна се дори до изтезаване на горката глуповата старица... И, между другото, на теб ти се наложи да пролееш кръв, убивайки глупави хлапета, наслушали се на романтични бръщолевения!

Не намерих какво да отговоря на тези думи. Феликс беше прав, ръцете ми бяха изцапани с кръв. Но какво друго можех да направя в тази ситуация?

— Ти не си можел да направиш нищо — продължи Феликс. — Не си виновен! Вината е в изначалната глупост и предателството на един функционал!

Поседяхме безмълвно няколко секунди. После Феликс се изправи, лицето му се отпусна, сякаш беше изпълнил с чест неприятна, но необходима мисия.

— Вярвам, че никога няма да се сблъскаш с предателство! — тържествено каза той. — Това не се случва често, но винаги е толкова тежко... А сега да вървим! Гостите чакат. А и първото ястие вече трябва да се сервира.

Излязохме от кабинета точно навреме — сервитьорите тъкмо разнасяха чиниите с топло ядене. Обърнах внимание, че на всички е поднесено едно и също ястие, но с различен набор от сосове. Някои имаха по една-две малки чашки, а други — по цяла батарея чашки, шишенца, бурканчета и бутилчици.

— Коняк — помолих аз сервитьора, гледайки чинията с нещо, наподобяващо телешки медальони. — Макар че... не, донесете ми водка.

— Каква точно водка ще желаете? „Руски стандарт“, „Столична“, „Абсолют“, „Кзарп“, „Есгир“, „Лимомен есгир“?

— „Есгир“ — реших аз.

Впрочем местната водка се оказа съвсем обикновена водка. Такава можех да опитам в Тамбов, в Стокхолм и във Франция — навсякъде, където са се сетили да варят спирт от пшеничено брашно. Нямах нищо против. Бях бесен — и на Феликс, и на всички възможни борци от съпротивата, и на самия себе си. Искаше ми се да се напия.

И успях.

Помня още как се бяхме уединили с Феликс и пиех някакъв много стар и рядък коняк — вече след водката, без да чувствам вкуса му, но хвалейки го с ентузиазъм. Паметта на митничар услужливо ми подхвърляше някакви специфични думички от речника на дегустаторите и Феликс одобрително кимаше.

После Феликс изчезна някъде, а аз дълго време се целувах в кабинета му с някаква девойка, функционал-художник. Девойката ме уговаряше да отида с нея в ателието ѝ, където незабавно ще започне да ми прави гол портрет. Аз отказах, позовавайки се на това, че днес явно не ми е ден, че няма да издържа трети провал, а като се има предвид изпитото количество — той е неизбежен. Договорихме се, че ще нарисова портрета ми след седмица, след което девойката леко и естествено се прехвърли върху Феликс.

В самия край на вечерта се побратимих с един немец, чийто митнически пост свързваше Кимгим с малкото курортно градче Вайсбаден. Немецът дълго проверява в някакви карти, после

тържествено заяви, че през Кимгим ще мога да попадна във Вайсбаден, а там — в някакви страхотни бани. По този повод вдигнахме наздравица и започнахме да се убеждаваме взаимно в близостта между руския и немския характер, трагизма на руско-немските войни и във великата роля, която трябваше да изиграят Русия и Германия в Европа. При това немецът през цялото време политкоректно подчертаваше: „В Обединена Европа!“, а аз със смях заявявах: „Че и в Разединена!“ . Кой знае защо, това ми се струваше много смешно.

После, някак веднага, без никакъв преход, се озовах при своята кула. Беше много студено. Сервитьорът Карл ме уговаряше да вляза в кулата и да легна да спя. Аз му обясних, че като функционал мога спокойно да спя и на снега. Но Карл така се разстрои, че все пак се съгласих да вляза.

Там и заспах, удобно разположен под стълбите. Съвсем бях забравил за девойката в леглото ми, но изкачването по стълбите ми се стори твърде трудно, не си струваше усилията.

---

[1] Киса Воробянинов и Остап Бендер — герои на романа на Илф и Петров „Дванайсетте стола“. — Бел.прев. ↑

[2] dress code (англ.) — облекло, изисквано при посещението на определени мероприятия. Дрескод „черна вратовръзка“ означава официално облекло. — Бел.прев. ↑

[3] Откъс от известен виц за Щирлиц. — Бел.прев. ↑

Веднъж ми разказаха, че повече от половината млади автори, изпращащи гениалните си творения в издателствата, започват романите си със сцена на махмурлук. Героят си разлепва клепачите, мъжествено се хваща за цепещата го глава, спомня си количеството изпит алкохол, гризе аспирин и жадно пие вода. После, героично справил се с последствията на собствената си глупост, облича ризницата или скафандъра, взима си куфарчето или клавиатурата и тръгва на поход или в интернет. Но смелата битка на героя с ацидозата, спазмите на кръвоносните съдове и обезводняването е на практика неизменна. Навярно по този начин младите автори карат читателя да влезе в кожата на героя им — нали на малцина се удава да спасят Галактиката или да победят Черния властелин, затова пък сражението със Зеления змей^[1] е познато почти на всички.

Съмнявам се, че напилият се предишната вечер герой всъщност ще успее да воюва кой знае колко, пък дори и да е жилесто джудже или млад джедай. Когато имаш махмурлук, е добре да страдаш, да мечтаеш за здравословен начин на живот, да гледаш тъпо телевизия. Но не и да геройстваш.

Отворих очи и веднага разбрах, че трябва да страдам. Щом съм се напил до такава степен, че не съм успял да се добера до леглото...

Но главата не ме болеше, чувствах се свеж, бодър, пълен със сили. Също така много добре наспан. Може би наистина можех да легна в снега до кулата и нищо нямаше да ми стане.

Установих още, че съм завит с одеяло, а под главата ми е пъхната възглавница.

Така...

Качих се на втория етаж и не открих никого в леглото си. Затова пък от третия етаж се носеше тих шум — подрънкваха съдовете. Направо семейна идилия. „Скъпа, какво имаме днес за закуска?“

— Скъпа, какво имаме днес за закуска? — извиках бодро аз.

Подрънкването за миг престана, заменено от неразбираемо мучене. След кратка пауза — сякаш някой търпеливо приключваше с дъвкането и преглъщането, — чух:

— Салам с подозрителна миризма и корав хляб. Искаш ли?

— Искам — казах аз, изкачвайки се по стълбите.

Да, Настя не изглеждаше особено добре. Лицето ѝ беше бледо, имаше тъмни кръгове под очите. Стоеше до масата и режеше салам за сандвичи. Беше облякла само една моя бяла тениска — достатъчно дълга, за да не попадне снимката на Настя в категорията „порно“, но напълно подходяща за определението „мека еротика“ — покрит задник и все пак далеч от коленете.

— Как се чувстваш? — попитах.

— Ужасно — отговори откровено Настя. — Искан ми се да се тъпча. Не да ям, а именно да се тъпча. И съм бясна. Искан да убия някого.

— Това, че се чувстваш ужасно, е добре — казах. — Но че искан да убиваш — не.

— Нима имате опит? — попита Настя с насмешка.

— Благодарение на теб. „Тръгнете след мен, намерете бяла роза, човекът ще отговори на всичките ви въпроси.“

— И... какво? — Лицето на Настя се промени. Сега тя ме гледаше объркано и с опасение.

— Тръгнах. В хотел „Бяла Роза“ ни очакваше засада. И...

Девойката енергично заклати глава:

— Не! Не, не е това, което си мислите! Съвсем не е това!

Седнах пред масата. Погледът ми все се стремеше да се спусне малко по-долу от тениската, но с известно усилие погледнах Настя в очите. Така или иначе тя забеляза или усети погледа ми. Седна. Сега между нас беше масата.

— Разказвай — наредих аз. — Изобщо, коя си ти?

— Настя Тарасова... — Или новината за засадата я шокира, или избрах подходящия тон. Във всеки случай тя сега ми се отчиташе като примерна ученичка, хваната от родителите си как гледа лесбийско порно с цигара и бира.

— Прекрасно. На колко години си?

— На деветнайсет.

— Чудничко — изрекох аз прочувствено. — Поне завърши ли училище?

— Какво? Аз... уча в университета!

— Във физико-математическия? — изсумтях аз.

— Не, в историко-архивния...

Изглеждаше, че иронизира. Но не, усетът на митничар ми подсказваше, че Настя казва самата истина.

— Хубаво е, че учиш... — провлачих. — Какъв е този мъжага, с който мина през кулата?

— Не ви засяга!

— Всичко ме засяга! — Не се сдържах и взех от масата готовия сандвич. — Забъркала си ги разни каши? А сега разказвай! Какъв е той?

— Ами... приятел.

— Приятел — повторих аз с ирония.

— Не е това, което си мислите!

— Да, аз изглежда, през цялото време си мисля не каквото трябва! Не ме интересува дали се чукаш с него или не! Какъв е той?

— Лъжете — каза изведнъж Настя. — Интересува ви... Да, той е мой любовник! Аз съм голям човек!

— Кой е той?

— Бизнесмен. Занимава се с инвестиции... и консултации.

— Ясно. Достойно занимание. Откъде знае за функционалите?

Какво толкова се разпалих? Нима наистина ревнувах?

— А вашето занимание е по-добро, да отваряте и да затваряте врати — промърмори Настя. — Той е добър човек. Между другото, плаща си честно данъците, той самият ми го каза...

— Сега всички казват така. Е, откъде знае?

Настя сви рамене:

— Не съм го питала. Преди половин година ми разказа... отначало си мислех, че това е шега... после започнахме да ходим в Кигим, в други градове...

— В Кимгим.

— Все едно... Често съм пътувала с него, но през други митници. А този път ми се обади, каза, че в четворката ще има страхотен концерт...

— В четворката?

— Да, Земя-4, Антик... Пътят от Москва дотам е неудобен, най-лесно е през кулата на „Семьоновска“ в деветката, оттам километър пеша до друга кула, а оттам вече е удобно за Антик...

Изведнъж си помислих, че митниците, изглежда, се привличаха помежду си. Ако ги разхвърляха хаотично по света, ситуацията „километър пеша“ едва ли щеше да се среща. А така можех да стигна до кулите в Кимгим и Нирвана, сигурно и до някои московски кули.

— Добре, тръгнахте към Антик на концерт — казах. — Понататък?

— Отидох при Миша, а той каза, че тук се е появила нова митница, може през Кимгим, ще стане по-бързо. Е, оттам пак на Земята, през Вайсбаден, затова пък после във Франкфурт — и оттам има много удобен път за Антик...

Погледнах девойката с някакво ново чувство. Разбира се, в наши дни не е рядкост да се чуе фразата: „Отлетяхме до Крим за почивните дни“ или „Отскочихме до Турция за уикенда“. А и вече е обичайно за средната класа да избира сложни маршрути: „Летим до Франция, защото не е трудно да се получи виза, оттам наемаме кола, отиваме в Италия и отсядаме там“. Да не говорим за стопаджиите, които със стотина евро в джобовете отиват до Португалия и се връщат.

Обаче... да отидеш в един свят на концерт, минавайки през два други свята, за да спестиш време — това е яко!

— Хубав ли беше концертът? — попитах.

— Не можахме да се доберем до него. Жалко. Беше на група „Край“, барабани и флейта, много красиво... — Настя изведнъж се смути. — Не сте ли ги чували?

— Добре, да не се отклоняваме — казах. А в същото време си мислех за всичките онези безбройни групи, които понякога чуваш на гости или намираш в интернет. Групи със странна етно музика, за които няма никаква информация — само записи или файлове и свой тесен кръг поклонници, живеещи в слухове и митове. Колко такива групи всъщност не принадлежат на нашия свят? Колко записи са дошли от Кимгим, Антик или друг обитаем свят, за да се разтворят в океана от земна музика? — Решихте да минете през моята митница. Какво означаваше бележката ти?

— Тя не е моя.

— Настя, видях как я хвърли.

— Да, хвърлих я. Миша ме помоли.

— Какво?

Настя въздъхна:

— Миша... Ме... Помоли. Каза: „Нека да се пошегуваме с митничаря. Той е още хлапе, нищо не разбира. Да му подхвърлим бележка, митничарят ще тръгне след нас, ще намери хотела, старицата ще му разкаже всичко. Ние веднъж ноцувахме там“...

Тя замълча, гледайки ме с честните си сини очи. Поклатих глава и казах:

— Да, имала си време да се подготвиш... Настя, аз съм митничар.

Настя разпери ръце:

— И какво?

— Усещам лъжата. Хайде без глупави измишльотини. Защо ме подмами в хотела?

— Не сме искали нищо лошо...

— Да, бе. Затова тълпа млади идиоти изтезаваше старицата и прислугата на хотела. Дори едно дете. А после нападнаха и мен... — Направих пауза, но Настя не пропусна да я запълни:

— Илан жива ли е?

— Девойката? Бившият функционал-лекар? — Понякога съобразявам доста бързо. — После ще задаваш въпроси. Сега е твой ред да отговаряш.

— Защо пък да го правя? — заинати се изведнъж Настя.

— Може би защото съм функционал? — Хванах лъжицата от масата и грижливо я завързах на възел. Заболяха ме пръстите, но възелът се получи добре.

— Виж го ти какъв Шерлок Холмс — изсумтя Настя.

— Тогава може би ще отговориш от благодарност? — попитах. — За това, че седиш тук и пиеш чай, а не пускаш слюнки във възхитителната компания на дрогираните?

Тя се изчерви.

— Благодаря... аз наистина...

— Разказвай — наредих аз.

Настя се колебаеше. После тръсна глава — „да става каквото ще“. И изстреля:

— Аз съм от съпротивата.

— Отдавна ли?

— От пет години.

— Охо! — учудих се аз. Изглежда, тя говореше истината. — Ходила си в кръжок „Млада съпротива“?

— Аз спасих Илан. Тя се беше скарала със своите... общо взето, дойде в нашия свят. Преследвах я. Аз ѝ помогнах да се скрие... и тя ми разказа всичко.

— Значи не си се запознала случайно с добрия човек Миша — изрекох бавно. — А по задача на съпротивата.

— Това не ви засяга! — отново се озъби Настя.

— Добре, добре... — казах аз успокоително. — Както кажеш. Разкажи ми тогава за този функционал, срещу който се сражавате, вие храбри и добри девойки.

— Напразно иронизирате — каза Настя. — При нас има и младежи, и девойки. И аз... не ви смятам за лош. Много ми е мъчно, че са ви нападнали... че нещата се извъртяха така. — Тя изведнъж се усмихна и неочаквано добави: — Вие сте много симпатичен.

Аз се обърках. И изсумтях:

— Не мога да се сравнявам с Миша... Слушай, карай на „ти“. Не съм много по-голям от теб.

— Още повече след това, което се случи вчера... — усмихна се Настя. Нейната обърканост отмина. Навярно след като забеляза, че я харесвам.

Винаги е така! Достатъчно е девойката да разбере, че се харесва на младежа, и веднага започва кокетничене и самомнение.

— За мое голямо съжаление, не се случи нищо — въздъхнах. — Освен студен душ. Е, на „ти“ ли сме?

— Както искаш.

— Настя, аз съм функционал само от три дни. Разбира се, много неща не са ми ясни. И никой не ме е питал дали искам да съм функционал или не. Но засега не виждам нито една причина, поради която една симпатична млада девойка да трябва да воюва срещу функционалите.

— Ние воюваме срещу властта на функционалите.

— Чук-чук! — Наведох се над масата и почуках Настя по главата. Тя така се обърка, че дори не се отдръпна. — Има ли някой вкъщи? Няма никой... За каква власт говориш?

— Във всички светове вие поддържате контакти с местния елит и работите за него! — изстреля тя. — Ползвате се от блага, недостъпни за обикновените хора. Имате тайна полиция. Скривате истината за възможността за пътуване между световете.

Свих рамене:

— Какво да кажа, чудовищни престъпления. И кое му е престъпното на общуването с местния елит? Нима функционалите приемат закони? Оказват натиск върху правителствата?

— Не знам — отговори честно Настя. — Но вие сте се сраснали с властта...

— Всички на света са се сраснали с властта. Поетите възхваляват управляващите, бизнесмените лобират за удобни закони. Какво общо имаме ние тук? Ние си имаме свой живот. Принудени сме да се подчиняваме на местните власти, а не те на нас. Прислужваме, да.

— Именно! Служите на властта, а не на народа!

— А как си представяш функционалите да прислужват на народа? Един функционал се пада на стотици хиляди души. Може ли функционалът-лекар да приеме за един ден... е, дори и хиляда болни? Или аз — да пропусна през кулата на плажа десет хиляди, желаещи да се попекаат?

— Защо не? — попита предизвикателно Настя. — Отвори вратите — и нека ходят...

— Не, няма да се получи. Аз съм длъжен да разговарям лично с всеки. Да проверя дали не пренася нещо контрабандно. При всички случаи ще ми отнеме поне по минута на човек.

— Защо реши така?

— Чувствам го — отговорих. — Ами... просто знание в чист вид. Настя, не мога просто така да отворя всички врати на кулата. Не бива така. Няма да сработи. Човекът трябва да влезе. Аз затварям вратата. Разговаряме. Пускам го в другия свят. Никой функционал не би могъл да обслужи всички желаещи. Както не могат всички да се качат на самолета и да отлетят до морето за почивните дни — няма достатъчно самолети, гориво, летища. Така и аз си имам свои възможности. А майсторът-бръснар например? Казват, че прави такива възхитителни прически... хората не могат да си откъснат погледите. Но също — двама, трима, петима на ден...

Изглежда, успях да убедя Настя.

— Искаш да кажеш, че вие сте нещо като луксозни предмети? — попита тя ехидно.

— Е, не предмети... Представи си един певец. Той има чудесен глас. Всички искат да го чуят. Но той може да изнася само един концерт на ден. Какво, да не би певецът да е виновен, че не може да угоди на всички? Или лекарят, който прави уникални операции, и хиляди болни...

— Добре — намръщи се Настя. — Но защо прислужвате само на властта?

— Защо само на властта? — отговорих с въпрос аз. — При мен дойде един сатирик. Един певец... с приятелите си. Твоят приятел — бизнесмен. Всички, които постигнат успех, рано или късно научават за нас и стават наши клиенти. Така, продължаваме нататък. Казваш, че използваме способностите си за себе си?

Настя мълчеше.

— Чувала ли си тази поговорка: „обущар без обувки“? Странно би било, ако не се лекувахме взаимно, не си помагахме да отпочиваме, не се защитавахме, в края на краищата! Такива неща не стават, Настя! Няма на света гладни готвачи и бездомни хотелиери! Какво още? Тайна полиция?

Настя кимна.

— А кой ще ни защити? Какво, в милицията ли да тичам, ако стане нещо? А когато твоите приятели нападнаха старицата и невинните хора, помагачи й в хотела? Обвинявате нас за някои неща, а какви методи използвате вие?

— Не знаех, че ще стане така! — възкликна Настя. — Искане да хванем няколко функционали! Теб, защото си съвсем неопитен и още не си отворил всички врати, и Феликс, защото е главен в Кимгим!

Тя млъкна, усещайки се, че е казала повече, отколкото трябва. Но засега реших да не се хващам за думата. Попитах:

— Последната точка. Казваш, че скриваме истината за съществуването на паралелните светове. Да допуснем. А какво ще стане, ако разкрием тази истина? Представи си колко авантюристи ще хукнат да завладяват нови светове... и не само тези, в които няма хора — най-напред ще им се прииска да превземат населените светове... Ако разкажем за другите светове, но не отворим проходите, ще започнат да ни мразят. Ние, разбира се, сме по-силни от хората, но едва

ли ще устоим срещу армии. Ние нямаме никакви армии. Ще докарат танкове и...

— Кула като твоята може да се унищожи само с ядрен взрив.

— Не мисля, че това ще спре някого — казах аз мрачно. — Настя, разбери, нашата малобройност ни принуждава да се крием. Не е по силите ни да облагодетелстваме целия свят... всички светове. Но доколкото можем, помагаме на хората, спомагаме за прогреса...

— Започна да говориш като функционал.

— Аз съм функционал. Добре, ако не съм прав — кажи в какво?

— Илан щеше да ти обясни всичко.

— Ти самата не знаеш защо се бориш срещу нас — казах аз с упрек.

— Защото ти... ти обясняваш всичко някак различно! — Настя явно беше разстроена. — Това са същите неща, но когато ти говориш за тях — сякаш всичко е нормално.

— А ти помисли сама, със собствената си глава — казах аз с удоволствие. — Виж я ти... героиня от съпротивата, радистката Кет^[2]... За какво съм ви притрябвал?

— Ти си новак... и не бяха отворени всичките ти врати. Илан казваше, че ни трябва Земя-1. Това е ключовият свят.

— А тя съществува ли?

— Разбира се! — Настя ме погледна укорително. — Нашата Земя е втора. Илан смята, че функционалите са дошли от Земя-1.

— Аз съм наш, местен.

— Е, да. Но първите функционали са дошли от Земя-1. И те държат света си затворен за всички.

— Кой са те?

— Не знаем. Сигурно не са много на брой.

— Теория на конспирацията — казах аз прочувствено. — Разбираш ли? Когато всичко на света се обяснява с нечии интриги. Масони, извънземни, тайно световно правителство.

— Последното се връзва.

— Няма нищо подобно! — махнах с ръка аз и се изправих. — На всички им е нужна моята нещастна кула. Политикът мечтае да погледне в бъдещето. Вие търсите Земя-1, която не съществува.

— Кой ти каза?

— Феликс.

Настя се нацупи и замълча. Но аз вече се бях разпалил:

— Ето какво ще ти кажа, скъпа гостенко — иди си вкъщи. Учи си уроците. Зарадвай мама и тате с добро поведение. Отиди на фризьор, разкраси се за чичо Миша, той обича симпатичните девойки... Между другото, къде е той?

Изведнъж съобразих, че още не съм си изяснил как Настя се е озовала в Нирвана.

— Не знам. Отидохме в Антик и в този момент към нас се приближиха... двама местни. Полицай и още някакъв.

— Функционали?

— Да. Отнякъде бяха научили, че съм свързана със съпротивата. Започнаха да ме разпитват. Мълчах. После казах, че трябва да отида до тоалетната, и се опитах да избягам. Е, настигнаха ме. Не знам какво ми направиха, но дойдох на себе си там, в селото. Знаех какво е това. Бяха ни разказвали за Нирвана. Само че... знаех всичко, но не можех да стана и да си тръгна.

— А приятелят ти?

Тя премълча.

— Ясно — кимнах аз. — Впрочем не си струва да го виниш.

— Той непременно щеше да ме спаси! Какво можеше да направи, да нападне полицая? Щеше да се добере до Нирвана, само че по-късно!

Настя цялата настръхна, очите ѝ заблестяха — тя явно се приготвяше за спор. Реших да не ѝ противореча.

— Да, може би, това е разумно — съгласих се аз. — Добре. Много приятно ми беше да се запознаем, Настя. Радвам се, че се чувстваш добре. Пиши писма, изпращай телеграми. Ако минаваш наблизо — обаждай се.

Настя се изправи рязко.

— И аз ти благодаря, митничарю. Продължавай да прислужваш, добре се справяш. Господарите ти ще са доволни!

Тя гордо тръгна към стълбите.

— Казвам се Кирил — обадох се аз. — Така ли ще си тръгнеш — с тениска на голо?

Настя се спря като закована. Не се получи да си отиде грациозно.

— Ела...

Дадох ѝ старите си дънки. Стояха ѝ като чувал, но след като пробих нова дупка в колана, успяхме да ги задържим на кръста ѝ. Но маратонките ѝ бяха почти по мярка, само един или два номера по-големи — оказа се, че Настя има едри стъпала.

— Къде живееш?

— На „Преображенска“.

— Дръж.

Подадох ѝ двеста рубли — бяха достатъчно за такси. Настя ги прибра в джоба си без излишна скромност. После върху лицето ѝ се изписа недоумение — тя се порови из джоба и извади моята не особено чиста носна кърпичка. Хвърли я на пода с отвращение и си избърса ръката в крачола.

Направих се, че не съм забелязал нищо. Погледнах през прозореца — в Москва не валеше. Студено, но слънчево. Какво пък, малко ще помръзне. Нямах намерение да ѝ давам якето си.

— Митничарю, а закъде...

— Кирил.

— Кириле, а закъде отвори нов проход?

Наистина. Трябваше да се е отворил проход!

— Теб това вече не те засяга — казах. — Извинявай, но твоите разходки из измеренията приключиха. Всичко хубаво.

Настя безмълвно се спусна долу. Отворих вратата и я пуснах в Москва. Погледнах я въпросително в очите. Беше ми интересно дали ще си отиде мълчаливо, опитвайки се да остане вярна на себе си.

— Благодаря — каза Настя с явна неохота. — За дрехите... е, и... изобщо. Въпреки идеологическите ни различия, ти се държиш доста достойно. Като мъж.

Сега вече тя се обърна и надменно вдигнала глава, се насочи към пътя. Удивително, но дори в старите ми парцали изглеждаше симпатична.

Въздъгнах и затворих вратата. Откъде ги е чула тези изрази? „Въпреки идеологическите ни различия“... Да не посещава кръжок „Млад либерал“?

— „Девојка красива в храстите лежи — казах тъжно аз. — Друг би я изнасилител, аз само я подритнах“^[3]...

Интересно, при всички функционали ли е толкова зле с личния живот? И затова ли флиртуват едни с други? Макар че не, Феликс

казваше, че има семейство, деца...

Добре, де. Само това ми липсваше — да завържа роман с млада авантюристка. Около мен е цяла Москва!

А също така и още четири свята... единия от които още не съм видял.

Но колкото и да беше силно изкушението, първо се качих по стълбите, за да проверя дали не ми се е отворил нов етаж.

Беше се отворил. Не много голяма стая с едно-единствено прозорче — към Москва. По стените, от пода до тавана — книжни рафтове от тъмно полирано дърво. Празни. Имаше и масичка, а пред нея — уютно дълбоко кресло. И камина — естествено, не разпалена, но като че ли истинска.

Празните книжни рафтове предизвикват странно усещане. Тягостно-печално. Сякаш влизаш някъде и намираш купчина съблечени дрехи, обувки, дребни вещи — а хората ги няма, изчезнали са някъде.

Е, нищо. Ще успея да запълня библиотеката.

Постоях няколко минути, гледайки рафтовете. Представих си колко ще е уютно да седна тук в някоя студена зимна вечер, да разпаля огъня в камината, да отворя книга и да почета бавно, поглеждайки от време на време към неприятната, кишава Москва. И още — да пуша лула. Непременно лула. А на масичката ще има чаша горещ чай с лимон. Може би още и чаша хубав стар коняк, от която дори да не пия, а да вдъхвам от аромата между глътките чай и отново да се потапям в книгата...

Въздъгнах — не със съжаление за недосегаемата мечта, а с предвкушване на момента, в който мечтата ще стане реалност. Така ще бъде. Непременно. Та аз съм функционал. Аз съм митничар по рождение...

И все пак защо станах именно митничар? Защо не съм майстор-търговец, който си има магазин, препълнен с компютри, телевизори и друга техника? В това би имало някаква последователност...

Свих рамене и слязох на втория етаж. Ако започна да ровя около всеки въпрос, наистина може да наизмисля световни заговори. А аз не искам! По дяволите всички! Политиците, съпротивата, полицаите. Ако последната врата се отвори към безжизнен свят, това само ще ме зарадва. Нека например в него Луната е паднала на Земята и около

кулата кипят морета от лава и изригват вулкани. Или някакво страховито избухване на слънцето е унищожило целия живот и кулата стои сред хълмове от скърцащ пясък, над които духа азотен вятър. А няма да е зле и ако Земята не се върти. Какви ли не катаклизми могат да направят цялата планета невъзможна за живот и никому ненужна! Ще разперя ръце пред политика Дима, ще пратя по-надалеч Илан и Настя и ще заживея за свое удоволствие.

С тази мисъл свалих болтовете от последния прозорец.

В първия миг ми се стори, че кулата е в гората. Клоните на дърветата се люлееха пред самия прозорец. Някаква нахална малка птичка ме наблюдаваше през стъклото — гледай ти, значи животните виждат кулата. Тук беше зелено, слънчево, цареше лято — обикновено живо лято, не ярките като в книга цветове на Нирвана, не тропическо великолепие — обикновено московско лято, спокойно и сдържано.

А после видях през дърветата върха на кулата в Останкино.

Все пак обитаем свят. Един от „петорката“? Земя четири, пет или шест? Или все пак заветният Аркан, светът, където е както при нас, но малко по-късно?

Или все пак това е митичната Земя-1? Ако Настя беше погледнала през прозореца, щеше да се наложи да я изблъсквам насила от кулата...

Ще се наложи да проверя.

Сякаш опитвайки се да отложи този момент, обиколих всички останали прозорци. Най-много ме интересуваше Земя-17. Ако изведнъж Котя беше размислил и се беше върнал? Сам или с бегълката — не е важно.

Но брегът беше пуст, в лъчите на слънцето проблясваше само една празна бирена бутилка. Неудобно е така. Ще трябва да направя уборка там.

Само че ще се заема по-късно с това. Както и да уговарях себе си, беше ми безумно интересно каква печалба се е паднала на последния лотариен билет.

---

[1] Зелен змей — един от основните богове на древноруския пантеон, покровител на веселието и винарството. — Бел.прев. ↑

[2] Радистката Кет — героиня на Юлиан Семьонов от произведенията за Щирлиц. — Бел.прев. ↑

[3] Стихотворение на Олег Григориев. — Бел.прев. ↑

И безразсъдството си има своето очарование. Да излезеш от къщи за хляб и да отидеш в друг град. Сутринта да се запознаеш с девойка, а вечерта да се ожениш. Непременно да отвориш вратата на тъмна стая, от която се чуват подозрителни звуци. Да влезеш в клетката на хипопотама и да го потупаш по дебелия задник. Да отидеш в Тайланд и да правиш секс без презерватив. Да приемеш предложение от тайнствен непознат и да се подпишеш с кръв на празен лист хартия. Общо взето да се хвърлиш в приключенията напред с главата е много примамливо.

Особено ако си на двайсет години и все още не си попадал в истински приключения.

Истинското приключение изисква безразсъдство. О, от колко увлекателни приключения би се лишило човечеството, ако на хората им се кажеше първо да помислят малко и да се подготвят! Полярните експедиции не биха съхранявали керосин в споени с олово бидони и не биха разчитали на понита в качеството им на транспорт, изобретателите на криле биха скачали първо от плевни, а едва след това от Айфеловата кула, абонатите на електронна поща не биха отваряли файлове с тема „nice game“ и не биха помагали на нигерийски принцове да получат наследство от два милиарда долара. Общо взето, не биха се случили множество събития: забавни, тъжни и най-често — трагични.

Защото истинското приключение изисква жертви.

Само преди месец незабавно бих излязъл от кулата в новия свят. И изобщо не биха ме смутили времето, аборигените и абсолютното непознаване на местните реалии.

Но се бях променил. Откакто останах сам срещу целия свят, бях започнал първо да мисля. Не много дълго, но все пак — да мисля.

Излязох от кулата в „своята“ Москва, хванах си такси и отидох в един супермаркет. Дебелата пачка банкноти изискваше да се поиздокарам. Попаднах на много изгодна разпродажба на летни дрехи

и купих нещо средно между дълги шорти и къси панталони, риза и поло, яке с качулка и свалящи се ръкави, кепе и удобни сандали. Поясних, че отивам на юг, след което в любопитните погледи на продавачите се появи тъгата на хора, чиято отпуска току-що е свършила.

Когато се прибрах, закачих на колана си подарената от Василиса кама. Едва ли щеше да ми дотрябва оръжие. А и аз самият в момента бях по-страшен от пистолет! Но безлюдната зеленина зад прозореца, през която нахално стърчеше върхът на телевизионната кула, в съчетание с тропическото облекло, изискваше съответния реквизит: мачете, корков шлем, пушка за слонове. Камата стана достъпен и достоен компромис. Като запас храна взех един шоколад и шише коняк. Едва ли щяха да възникнат проблеми с водата. Лекарствата, изглежда, по принцип ми бяха станали излишни. Щом организмът ми за една нощ кара пукнатите ребра да зарастват, моментално неутрализира психеделите и не страда от махмурлук, то диарията или настинката не са страшни за мен.

После взех подарената ми от Феликс разпечатка, прелистих я, като изучих особено внимателно световете, в които съществува човешка цивилизация.

И едва след това слязох долу и излязох в... Е, навярно, като се има предвид кулата в Останкино, засега можех да наричам този свят Москва-2.

Кой знае защо, първото, което ми направи впечатление, беше росната трева. Краката ми веднага подгизнаха, но това беше приятно усещане, напомняше с нещо за тичането бос около вилата ни в детските ми години. Беше топло, но не горещо. Въздухът бе чист, сладък, съвсем не градски. Цвърченето на птичките звънтеше в ушите ми — не граченето на врани или глъчката на врабчета, а пеенето на някакви птици, чиито имена не знаех.

Но все пак местността не беше толкова безжизнена, колкото ми се беше сторило в началото. Сред дърветата се виеше пътечка — много грижливо направена, означена с камъни на завоите. Тя се изкачваше на едно хълмче, заобикаляше кулата ми и отново изчезваше в гората. Всъщност това не беше гора, а по-скоро голям парк. Възникна

въпросът накъде да вървя. Тръгнах по пътеката... към телевизионната кула.

Между другото, моята собствена кула също се беше преобразила в този свят. Бе станала тухлена, като до метър и половина над земята беше облицована с кафяви плочки. Някъде на равнището на третия етаж минаваше още една ивица плочки, този път с барелефи. Поотдалечих се от кулата, за да ги разгледам по-добре, и тръгнах в кръг около нея.

Барелефите приличаха най-вече на съветска пропагандна скулптура от сталински времена. На всеки от тях беше изобразен човек с щастливо изражение на лицето, зает с някакъв обществено-полезен труд. Работник, майсторящ нещо на струг, селянин, държаш сноп класове в протегнатите си ръце, лекарка, преглеждаща пациент със стетоскоп, футболист, ритач топка, старец, пишещ на дъска формули (когато се загледах, дори разпознах сакраменталното $E=Mc^2$). Дори децата на един от барелефите бяха заети не с пускането на самолетчета, а с чистенето на клетка със зайци.

Ако се изхожда от факта, че във всеки свят външният вид на кулата съответства на околната обстановка, се получаваше доста любопитна картина. Може би това не беше Аркан с неговите „плюс трийсет и пет години“? Може би беше непознат по-рано свят, където времето изоставаше с петдесет години.

Ще видим.

Тръгнах по пътеката. Пътят вървеше леко под наклон, ходенето по меката почва беше приятно и удобно. Радваше ме още, че този път не изпитвах никакви неуместни възторзи. Обичайното удоволствие от разходката в гората при хубаво време.

Ех, ако в моята Москва имаше такова лято и такива живи, незамърсени паркове!

Вървах някъде около четвърт час и бях изминал около километър и половина, когато чух весели гласове пред мен. Ето го и дългоочаквания контакт с аборигените.

Леко забавих крачка, придадох на лицето, си колкото се може по-невинно и отпуснато изражение и се заслушах. През дърветата засега не се виждаше никой — или звукът се разпространяваше добре във въздуха, или бях започнал да чувам по-добре.

Това беше песен. По-точно казано — песничка. Славна песничка, която пееха не много правилно, но от сърце звънки детски гласове:

*Искам да излятя със самолет
и да видя прекрасния град Москва.
Само така ще мога да махна с ръка
едновременно на всичките ми приятели.
На всичките ми приятели.
На всичките ми приятели.
Искам да поплавам с параход
и да видя прекрасния град Москва.
Така ще мога да видя лицата
едновременно на всичките ми приятели.
На всичките ми приятели.
На всичките ми приятели.
Искам да тръгна пеша
и да видя прекрасния град Москва.
Така ще мога да стисна ръцете
едновременно на всичките ми приятели.
На всичките ми приятели.
На всичките ми приятели!*

Разбира се, песните биват различни, а песничките — още повече. За поредния юбилей на столицата текстописците какво ли не биха съчинили срещу парите на кметството. Но тук са забелязваха две странности.

Първо, пееха напълно искрено. От сърце. Прочувствено. Така пееха пионерите в старите детски филми, готвейки се за акция по предаване на вторични суровини.

Второ, и това вече беше абсолютно необяснимо, песента беше ритмична! Римувана! Ясно чувах това, макар че думите не се вместили в никакъв ритъм и нямаха никакви рими.

Едва когато видях певците (песента тъкмо беше завършила и бе започнала бодра разногласна глъчка, доста органично преплитаща се с птичето чуруликане), разбрах какъв е номерът.

Те не пееха на руски. Способностите на функционал ми позволяваха да разбирам чуждия език като роден, но не осигуряваха поетичен превод.

А че не пееха на руски... Трудно би могло да се очаква друго от десетина чернокожи момчета и момичета. Бяха може би между осем- и дванайсетгодишни, момчетата носеха шорти, момичетата — шорти и потничета, всички бяха без обувки. При нас дори и на село не се ходи толкова безгрижно без обувки — бързо ще се натъкнеш на ръждиви пирони или счупени бутилки. Някои бяха по-светли, други — черни до виолетово, но несъмнено всички деца бяха чистокръвни негри.

Децата бяха съпроводени от девойка, също чернокожа, с пухкави издадени напред устни, облечена с лека басмена рокля на цветчета, каквато очакваш да видиш върху девойка от глухо руско село. Тя държеше в ръка букет цветя — много официален, четири червени рози в целофан.

Застинах като закован.

Що за свят беше това? Заселена с негри Русия? О, каква неочаквана и радикална национална идея!

Девойката ме видя и дружелюбно ми помахаша.

След което възкликна:

— Деца! Раз, два, три!

Децата престанаха да викат и да се въртят в кръг. Това беше някакъв много хитър начин за придвижване — девойката вървеше по пътеката, а децата се носеха в кръг, като обезумели планети, стремящи се да се откъснат от орбита, но все пак се придвижваха в приблизително една и съща посока. Сега обаче се скупчиха в горе-долу неподвижна група и с белозъби усмивки завикаха разногласно:

— Травейте!

— Здравейте!

— Здравсти!

— Сравейте!

И дори:

— Расти!

Най-малкото момиче не в съзвучие, но затова пък по-чисто, изписука:

— Привет!

Направих малко изкуствена усмивка и възкликнах:

— Привет! Здравейте!

Явно ритуалът на запознанството беше изпълнен и децата веднага се разлетяха в различни посоки. Девойката остана на място — явно ме изчакваше. Приближих се към нея.

— Здравейте! — изрече негърката на чист руски, макар и с акцент. — Нали не ви пречим? С нашата глъчка?

— Не, не, няма проблем — запротестирах аз. — Деца! Как може децата да пречат, много обичам децата!

— Ох, това не са деца, това са изроди. — Девойката картинно избърса от челото си несъществуваща пот и се засмя. — Маша. Мариана Сейласи.

— Кирил.

— Те са от Бряг на слоновата кост — каза Мариана, леко приглушено. — Вече седмица, откакто са дошли.

— А! — Съобразих, че според девойката трябва да съм разбрал нещо. — Ясно! Е, и как им се струва Москва?

— Във възторг са, естествено. Сега пеехме с тях песничка за Москва. Знаете ли френски?

— Това френски ли беше? — учудих се аз. — Е, разбирам нещичко. „На всичките ми приятели, на всичките ми приятели!“. Хубава песничка.

Мариана кимна. Погледна накриво подопечните си.

— Трябва да тръгваме. Довиждане, Кириле! Деца, раз, два, три!

— Товиждане!

— Довеждане!

— Довиждане!

— Дозвиждане!

И само най-малкото момиченце отново се отвори, изрече ясно:

— Чао!

Реших, че това момиченце, дори и да не е най-доброто в езиците, явно е най-съобразителното. Процесията се отдалечи към кулата ми, а аз продължих да стоя и да гледам с любопитство подире им.

Туристи? От Бряг на слоновата кост? Да, бе...

Бежанци? Ето това беше по-вероятно.

Само че що за Русия и Москва са тези, в които приемат бежанци от най-бедните африкански държави?

Ставаше все по-интересно.

Замислен, продължих нататък. Ако сега се натъкнех на компания от стари японци или бременни полинезийки, изобщо не бих се учудил. Но не последваха други срещи. Затова път пътеката се превърна от утъпкана в трамбована, след това — в каменна настилка, а след стотина метра — в асфалтирана алея. Тук-там около нея имаше фенери на ниски стълбчета. Грубовати, чугунени, но чисти и с цели стъкла.

Да. Това не беше моята Москва.

А после излязох на път — равна, двулентова, бетонна ивица. От парка я отделяше висока до кръста ограда от металическа мрежа — изглежда, за да не попадат животинки под гумите на колите. От другата страна се редяха бетонни стълбчета като онези, които се слагат на планинските пътища. За хората зад оградата имаше вратичка с мандало, зад която пешеходна зебра водеше през пътя към малка, чиста асфалтирана площадка: зелени дървени пейки, масивни каменни урни, парапет с въртящ се върху стойка далекоглед. Нормална наблюдателна площадка. Виждал съм такива. Само не и в Русия.

Като омагьосан дръпнах мандалото, излязох, грижливо затворих вратата след себе си, преминах през пътя (нямаше коли, макар че някъде надалеч се носеше затихващо бучене).

Веднага след площадката се спускаше склон. А по-нататък беше Москва.

Кое беше това място? Воробьови хълмове^[1]? Не, не приличаше на тях... по-скоро... Ориентирах се по върха на кулата в Останкино и ясният силует на Кремъл. Ако пропаднех на същото това място, ако се срутех от хълмчето (бая голямо хълмче!) в течащата двайсетина метра по-долу река, щях да се намирам точно където бих стоял, ако извървя същия път в нашия свят! Тоест, в района на метростанция „Алексеевска“.

Нелепост!

Е, между географското положение на моята кула в двата свята няма разлика, и какво? Явно се случват такива неща.

По-странното беше друго. Тукашната Москва на места все пак си приличаше с моята Москва. Но релефът на местността беше съвсем различен. Кажете, какво чудно би имало, ако някъде въздухът е негоден за дишане и на небето няма луна? А ето това е странно! Как може върху напълно различна местност да израсне почти същият град?

Да се вмъкнат в центъра на Москва сериозни хълмове — и да си ги има Кремъл и кулата в Останкино, при това на своите си места?

Това не можеше да бъде! От къде на къде Дмитрий Донски би наредил да се построи Кремъл, главната крепост на княжеството, под такива хълмове, фактически — под планина? Да ги беше построил тук, където стоях — за страх на цялото татаро-монголско иго!

А и Хрущов нямаше да се полакоми само за царевицата и за смесените тоалетни в чужбина. По целия свят помпозните кули ги слагат на хълмовете, ако се случи да са в столицата.

Не, всичко това е странно...

Отказах се да гадая и се приближих до далекогледа. Интересно, от какъв тип ли е? Има такива, при които се блокира движението, докато не пъхнеш монета. Гледай в една точка, докато ти омръзне... А има и по-строги, в тях гледката се закрива изобщо чрез вътрешна преградка.

Този далекоглед се оказа напълно безплатен. В него дори не беше предвиден процеп за монети. Прилепих се към окуляра и нетърпеливо започнах да разглеждам града.

Кремъл. Като че ли съвсем обикновен. Така... какво имаме там на кулите... Така, така... Звезди. Червени, рубинени. Какво пък, започва да се оформя работна хипотеза. Потърсих държавното знаме — и хипотезата беше отхвърлена.

Бяло, синьо, червено. БСЧ, както запомнят цветните ивици учениците. Никакви червени платна със сърпове и чукове.

Чак ми стана жал! Бързо бях решил, че съм се озовал в някаква комунистическа утопия, оцеляла въпреки цялата историческа логика.

Така, продължаваме да гледаме. Манежният площад... Какво става, целият е зелен, с цветни лехи и чадърчетата на открити кафенета, и това в самия център на града? Така, така... А къде е... е, да речем, паметникът на Петър I, бившият паметник на Колумб? Прекарах далекогледа през Москва река и не открих нищо ужасно. А къде е „Шашлик“? Намерих Тверския площад. И даже за миг се отлепих от окуляра, за да погледна в небето и да кажа прочувствено:

— Благодаря ти, Господи!

Тази Москва започваше да ми харесва!

Погледът ми пробягваше нетърпеливо през познатите ми от детството московски улици. Ето го Большой театър. Всичко е наред. Ето

го ЦУМ, също... Не, не също! Най-горният етаж е изцяло от стъкло, нещо като панорамен ресторант. „Василий Блажени“ си е на място. А каква е тази църква? Явно стара. Но в моя свят на мястото на тази църква има някакво уродливо министерство...

Не, така няма да стигна далеч. Престанах да търся никакви знакови сгради и започнах да разглеждам централните улици.

Скоро се появиха основните разлики. Повече стари сгради: и църкви, и дворци, и просто старинни къщи в центъра. Но не беше малко и това, което беше прието да се нарича „сталинска архитектура“. Дори и да имаше ново строителство, то се вписваше в общия ансамбъл. При това покрайнините общо взето не се бяха променили особено много. Беше пълно с жилищни райони с обикновени панелки... Само дето зеленината беше повече и пътищата бяха по-хубави, навсякъде някакви малки паркове и неочаквани пътни възли, не чак с нийоркски размах, но солидни. Много коли, по-малко задръствания. Много често попадах на булеварди и пешеходни алеи. Общо взето не приличаше на комунистическа мечта, но беше доста симпатично.

Въздъгнах и се отдръпнах от далекогледа. Извадих цигарите, запалих.

Не беше логично. Какъв е този хълм все пак? Градът, който бях видял, сякаш игнорираше издигналия се почти в центъра му хълм... Издигнал се?

Отново се прилепих към окуляра. И започнах да изучавам околността на хълма.

Да, точно така беше. Хълмът, на който стоях, сякаш беше издигнат над земята с чудовищна сила. Издигнат, изтръгнат, захвърлен нагоре. И то относително неотдавна — градът беше заличил раните, прекъснатите улици или се бяха извили, заобикаляйки преградата, или завършваха в явно непланирани от архитектите места. Дори се виждаше, че някои от зданията близо до хълма са реставрирани, а други са твърде нови, построени вече след катаклизма. На мястото на руини? Вероятно да.

А рекичката, течаща под хълма? Яуза. Не, разстоянието не е същото. Явно в моя свят тази река изобщо я няма.

— Земетресение — казах. — Навярно.

Там беше работата — „навярно“. Не бях чувал за земетресения с такава сила, че да вдигнат такъв огромен участък от земята, да го обградят с дера, да пуснат нова река по периметъра.

Може би градостроителите са тренирали? Готвели са се за отклоняване на сибирските реки на юг и ето че са направили парк в центъра на Москва. Такава хипотеза с нищо не беше по-лоша от другите.

Край, беше непродуктивно да продължавам да гадая. Трябваше да се спусна от хълма, очевидно — по пътя. Да отида в града и там вече да изяснявам къде съм попаднал и какво става тук.

Но не ми се наложи да бия път надолу от хълма пеша. След минута към площадката иззад дърветата, скриващи завоя, се появи автобус. Къс, с две врати, при това с високо купе и огромно колкото цялата шофьорска кабина предно стъкло, така че се виждаха даже и краката на шофьора върху педалите! Моделът ми беше абсолютно непознат, но като цяло автобусът изглеждаше старомоден... и някак руски. Не знам защо реших така. Но както обикновено стилът на френските коли се различава от немските, а на японските — от американските, така и тук имаше нещо, беззвучно сигнализиращо: „Аз съм местен, тук съм направен“. Между другото, от нашите коли такава усещане за „своя“ у мен предизвикваха само „Нива“ и „Победа“.

Автобусът спря плавно пред площадката. Вратите се отвориха, слязоха десетина души. Този път нямаше негри, всичките бяха руснаци или поне европейци. Всеки от тях сякаш смяташе за свой дълг да ми се усмихне учтиво, а един старец с бастун и в костюм леко докосна светлата си сламена шапка.

Шапката ме довърши. В Москва не е прието да се носят сламени шапки. Дори и в жегата. Дори и от старци, ако още не са изпаднали в слабоумие.

Освен това всички държаха в ръцете си букети. Някои — рози, други — карамфили и лалета. Всичките букети бяха от четен брой цветя. Накъде бяха тръгнали? Какво има там, на върха на хълма, където не си направих труда да се изкача? Гробище? Мемориал? Гробница на местен вожд?

Автобусът тихо и учтиво избуча. Шофьорът ми махна иззад стъклото си: „Идваш ли?“.

Изоставяйки съмненията, бързо се качих. Купето беше абсолютно празно. Явно всички идваха до тази площадка... за да тръгнат оттук нанякъде през гората с цветята си.

Тръгнах по купето. Пак всичко беше някак старомодно, нехарактерно за света, който ни изпреварва с трийсет и пет години, а същевременно уютно и хубаво — протрити, но чисти и здрави облицовки на креслата от кафява изкуствена кожа, тумбести плафони на тавана, ярко осветени медни табелки: „Места за деца“, „Места за инвалиди“, „Места за дами в положение“, „Места за уморени“. Табелката за дами в положение окончателно ме убеди, че работата не е в победата на комунизма в една шеста от света. Но табелката за местата за уморени отново ме накара да се съмнявам.

Що за свят е това, по дяволите! В тетрадката, която прелистих бегло преди да тръгна, нямаше нищо подобно сред петте обитаеми светове. Земя-2 беше моята Земя, на Земя-3 беше разположен Кимгим и хиляди други градове държави, там нямаше нефт и развитието на техниката беше замразено. Земя-4 беше Антик — много странен свят (сякаш има такива, които не са странни), вече от хиляди години застинал на античното ниво на развитие, затова пък разработил античността до възможната граница, до блестящо равнище, до гениални в своята простота механизми, странни обществени взаимоотношения (робството е разрешено, но робите имат законно право на въстание, което може да се реализира два пъти годишно; на бунтовниците им се дава оръжие и възможността да започнат бунт, а на властите — възможността да се защитават). Земя-8 беше сурова теокрация, някаква извратена, леко болезнена версия на християнството, развитие на биотехнологиите при подчертано игнориране на електричеството, властта знае за функционалите и се опитва да ги следи. Земя-5 беше като цяло дружелюбен и симпатичен свят, по развитие даже изпреварващ Кимгим и близък до излизането в космоса, но с една-единствена особеност, превърнала социалния строй в хитър ребус — сексуалното влечение у местните се появяваше само веднъж годишно, през пролетта, като при животните.

Така че на какво се бях натъкнал? На Аркан? Или на Земя-1?

Спрях се при шофьорската кабина — тя беше отделена от пътническата част с ниска стъклена преграда, над която се виждаше късо подстригана глава. Шофьорът не ме погледна, следеше

внимателно пътя. Между другото, не пътувахме надолу. Изкачвахме се по спирала нагоре по хълма, заобикаляйки го бавно. Сега бяхме някъде в района на Садовая... В моя свят щяхме да минем покрай Бърза помощ...

Оказа се, че на стъклото, заграждащо кабината, имаше — както се бях надявал — няколко табелки. Едната — медна, на завода-производител. От нея следваше, че пътувам в автобус „ЩАЗ“, произведен от Щукинския автомобилен завод през 1968 година. Виж ти, такава антика, а поддържана в добро състояние! От две листчета, закрепени за стената, прочетох правилата за използване на автобуса (почти нищо необичайно, освен леко предвзетия тон и първата фраза: „Драги пътници! В московските автобуси се смята за проява на добър вкус по възможност да се заплаща пътуването“) и разгледах картата-схема на маршрут „Паметен“. За съжаление на нея беше представен само фрагмент от Москва. Но сега знаех, че се намирам на хълм с подозрително правилни очертания — сякаш са забили в земята гигантски пергел, очертали са полукръг с диаметър четири километра и са изкопали бразда. Моята кула се намираше съвсем близо до точката, в която би бил забит този пергел. Обичайните като цяло московски улици се извиваха около хълма — сякаш в мрежа от меки жици са пуснали тежко гюле, разкъсало и изкривило всичко около себе си. Целият хълм беше зацрихован в зелено и надписан „Паметен хълм“.

Тук се беше случило нещо. Съвсем наскоро... Огледах повнимателно дърветата отляво на автобуса. Най-много преди половин век се беше случил катаклизъм, след който по този хълм бяха засадили дървета и бяха направили парк. В памет на жертвите? Така изглеждаше.

През това време автобусът мина покрай още две обзорни площадки, на които нямаше никого. Шофьорът всеки път поглеждаше към мен, но аз клатех глава. Съдейки по картата, пътят трябваше да свърне към гората и да ме отведе обратно почти при самата кула. Там, в основата на полукръга, се намираше крайната цел на маршрута. И явно имаше още една обзорна площадка, ориентирана някъде в посока на Преображенския площад.

Точно така се получи. Автобусът зави и известно време се носихме по пътя през парка (клоните на дърветата почти се сключваха

над нас). Разминахме се с още един точно такъв автобус, претъпкан с пътници. Шофьорите сигнализираха един на друг.

А после автобусът изскочи на обзорната площадка — по-голяма от първата, с настилка от каменни плочи. Тук имаше и навеси, предпазващи от слънцето, и ресторантче с вътрешни и външни маси, и малък дървен параклис — семпъл, светъл, със сияещ позлатен кръст. И висока паметна плоча от червен гранит над самата пропаст, до тухлените развалини на някакво малко здание. На черна подставка пред паметната плоча имаше пъстра купчина цветя.

— Пристигнахме — каза шофьорът, загасвайки мотора. — Престой половин час. Ако бързате, ето този, синеокият, тръгва след малко.

Той се усмихна с белозъбата усмивка на здрав мъж, никога непушил, редовно миещ зъбите си и посещаващ зъболекаря си. Мой връстник, като че ли леко простоват, но симпатичен човек. На ръката му имаше венчална халка, на кръгъл циферблат на километража беше забодена малка цветна снимка на жена с дете в ръцете си.

— Благодаря — казах аз от сърце. — Аз... ще остана известно време тук.

Когато излязох от автобуса, веднага тръгнах към монумента... по-точно — към тухлените развалини. Те ми напомняха за нещо.

Нещо до болка познато.

---

[1] Воробьёвы горы (рус, букв. — Вrabчови хълмове) — местност в югозападната част на Москва, която представлява високият десен бряг на Москва река. Парк, един от седемте хълма на Москва. — Бел.прев. ↑

Има различни видове страх. Не вярвайте на онези, които казват, че най-страшното е неведомата, непонятна, стаена неизвестност за това къде е опасността. Най-страшни са видимите и грубите неща — студената стомана на острието до гърлото, безкрайният мрак в дулото на пистолета, тежката миризма на нападащия звяр, нахлуващата в гърлото солена вода, реагиращият с хрущане на крачките ти дъсчен мост над пропастта.

И едва след това има място за думите „не те обичам“ и „трябва да се оперираш“, за нещо сумтящо и врещящо в мрака, за гробища в буреносна нощ, за първия скок с парашут, за заплахата „ще те намерим!“.

Истинският страх е релефен, ясен и те обзема изцяло. Ти го виждаш, чуваш го, подушваш го и го усещаш. Можеш да го опиташ на вкус.

Пистолетното дуло мирише на барут и има вкус на желязо. Чупещата се дъска вонява на гнило. Обтегналата се от страх кожа на гърлото шумоли, когато острието я докосва. Страхът ти се нуждае от всичките ти сетива — до едно. Ако притежаваш шесто чувство — страхът ти ще използва и него.

Така че на мен ми провървя. Стоях до паметника и гледах руините — до болка познатите руини на кула. Точно такава като моята, криещата се сред дърветата на сто метра оттук. Дори къс от барелефа се беше запазил — заек в клетка и протегнатата към него детска ръка. Тухлените стени бяха овъглени и сякаш разтопени, без нито един остър ъгъл — като бучка захар, пусната преди миг в кипяща вода.

Това беше унищожена функция.

Бавно прекарах поглед през паметната плоча, през купчината цветя върху черния мрамор на подставката и през бронзовата табела с надпис:

„В памет на Московския метеорит, паднал на Земята на 17 май 1919 година. Вечна благодарност на московските учени-астрономи и

лично на другаря Кулик, забелязал приближаването на небесното тяло и навреме предупредил гражданите за опасността! Вечна памет на другарите, загинали при катаклизма!“.

Малко по-надолу, кой знае защо не върху табелата, а върху камъка, имаше още един надпис: с отделни бронзови букви.

„ПРИ ПАДАНЕТО НА МОСКОВСКИЯ МЕТЕОРИТ ЗАГИНАХА ТРИСТА И ЧЕТИРИНАЙСЕТ МОСКОВЧАНИ.“

Разбира се, числото не беше малко. Но по всички закони би трябвало да е десетки, ако не и стотици пъти по-голямо. Дори и като се има предвид, че през деветнайсата година това място в Москва се е смятало доста условно... е, общо взето за далечни покрайнини на града. Браво на другаря Кулик и колегите му. Виж ти, през деветнайсата година да забележат приближаването на метеор, да изчислят точката на падане, да предупредят хората и да ги уговорят да се евакуират... Нима това събитие е било достатъчно, за да тръгне историята по друг път? За да се развие Съветска Русия в нещо съвсем цивилизовано, дружелюбно, човешко? Защо тогава нашият метеор е пропуснал целта?

— Да — казаха замислено зад гърба ми. — Минаха петдесет и две години... не е шега работа.

Кимнах, предпочитайки да не влизам в разговор. Но след секунда се усетих.

— Колко казахте? — попитах аз, обръщайки се.

Зад мен стоеше старец — същият онзи от автобуса, с бастуна и сламената шапка.

— Петдесет и две години — повтори той.

Така, ясно. Това не беше Аркан, уви... А неговият антипод. Свят, където времето изостава от нашето. Бях открил нов населен свят.

Ура? Ура! И в този момент ме връхлетя пристъп на подозрителност:

— Вие дойдохте тук преди мен? През гората, пеша?

— Минахме направо — усмихна се старецът. — Докато вие заобикаляхте с автобуса, ние минахме направо... през гората, по пътеките... Всеки месец идвам тук, знам всички пътища. Двайсет минути — и съм тук.

— Всеки месец? Някой ваш близък ли е загинал тук?

— Господ се смили. — Старецът се прекръсти. — Но си спомням прекрасно как се случи. Да... помня. Дали да не седнем?

Той протегна ръката с бастуна, сочейки масичките на кафенето. Странна работа, да посочи с пръст би било неучтиво. А с бастун изглеждаше почти като изискан жест. Може би е тръгнало още от маймуните? „Не сочи с пръст, ти си прародител на човека и си усвоил оръдията на труда. Вземи тояжка!“.

— Да... Но... — Поколебах се. В транспорта пътуването им беше условно безплатно.

— Нямате ли пари, младежо? — усмихна се старецът. — Позволете да ви почерпя халба бира.

Наистина ми се щеше да пийна след тази разходка.

— Не ми е много удобно — измънках.

— Да вървим, младежо, да вървим. — Старецът почука с бастуна по камъка. — Изобщо не съм стар извратеняк, стремящ се да се запознае с някое момче. И не съм алкохолик, дрънкащ празни приказки по време на разпивка. Хайде!

Смирих се. В настойчивостта на стареца имаше нещо едновременно комично и трогателно. Разбира се, не го бях взел за извратеняк или алкохолик. Но виж, за бърбивец, желаещ да разкаже за главното приключение в живота си...

Седнахме под един бежов чадър, чийто плат беше напечатан странно познато с очертанията си лого: „Квас-Спас“. Масичката беше стабилна, алуминиева, а столовете — леки, пластмасови, но с грижливо сложени възглавнички от ярка синтетична тъкан. Приблужи се сервитьорът — беше съвсем млад. Чернокож.

— Здравейте, Кир Санич — каза той на стареца, усмихвайки се. Не по-малко широко и дружелюбно се усмихна и на мен. — Здравейте.

— Добър ден — казах. Младежът предизвикваше неволна симпатия, веднага ти се приискваше да поръчаш нещо.

— Здравей, Роман. — Старецът свали шапката си и грижливо я постави на свободния стол. Бастуна, кой знае защо, го облегна на масата, макар че би било по-естествено да го окачи на облегалката на стола. — За нас може би по халба бира. „Московско тъмно“. Не, може би на юношата — „Яузско златно“, топло му е. И към бирата — както обикновено. Майка ти изпече ли пирожките?

— Вече ги слага във фурната. — Негърът Роман разцъфна в усмивка.

— Поздрави майка си от мен, а за нас — пирожки — реши старецът. Когато сервитьорът се отдалечи, той се обърна към мен и изрече заговорнически: — Трудно е да се повярва в това, но най-вкусните пирожки със зеле в цяла Москва ги прави майка му. Която е видяла за пръв път зеле, когато е дошла в Съюза!

Значи все пак Съюз...

— Изумително — казах аз, като изобщо нямах предвид кулинарния талант на чернокожата имигрантка.

— Да се запознаем — предложи старецът. — Кирил Александрович.

— Кирил. Кирил Данилович.

— Адаш! Много ми е приятно.

Летният барплот с кранове за наливна бира и високи разноцветни стъклени конуси — няма сироп за газирани безалкохолни? — се намираше пред входа на ресторанта. Сервитьорът бързо се върна с две халби бира. С неуловимо движение сложи на масичката пред нас картонени подложки, върху които постави запотените халби с бира. На стареца — тъмна с гъста пяна. На мен златиста, светла, но без онази нездрава бледност, с която се отличават всякакви мексикански и южноамерикански сортове.

Бирата се оказа добра. Прохладна, лека, без кисел привкус.

След бирата ни донесоха няколко вида ядки, чиния с нарязан кашкавал и дребна пушена риба.

— Пирожките скоро ще са готови. — Роман допря пръст до бялата си барета, сякаш шеговито отдаваше чест, и се отдалечи.

— Та така — каза старецът, след като отпи от бирата си. — Случи се през май... слуховете тръгнаха из Москва още от първо число на месеца, но малцина им вярваха. Сами знаете какви времена бяха. Тревожни, гладни... На осми май хората все пак започнаха да се евакуират. Обясняваха, че ще падне огромен метеорит. Народът, естествено, не тръгваше. Не вярваха. Бояха се за домовете си, за покъщнината... — Той погледна замислено паметника. — Там е написано, че са загинали триста и четиринайсет души. Лъжат! Това са само онези, които подписаха декларации за отказване: предупреждени сме и отказваме да се евакуираме. Тях ги броихме. Предполагам, че

още толкова не са ги намерили и не са ги предупредили. Някои не са отворили вратите, други са се криели, не са очаквали нищо добро от властите. А и се стекли крадци и глупаци — човек винаги може да се промъкне през кордона. Ограбвали апартаменти, веселили се. Цяла нощ горели огньовете, чували се пьянски вопли, женски писъци... Аз бях в кордона. Ох, как ругаеха червеноармейците... А на сутринта дойде ударът.

— Вие видяхте ли как падна метеоритът? — попитах.

— Не, разбира се. Какви ги говорите, Кириле! Имаше удар. Страшен удар, Спаската кула на Кремъл се наклони... Земята се вълнуваше като море. Светлина — ослепителна, по-ярка от хиляди слънца. Грохот — на онези, които не започнаха да крещат от страх, им се пукнаха тъпанчетата. После говореха, че са видели кой огнено кълбо, падащо от небето, кой димна следа... Не, всичко това са глупости. Удар, светлина, грохот. Ето оттук, точно от тази точка идвало. Телеграфните апарати в радиус петдесет мили наоколо изгорели...

Кимнах. Погледнах накриво руините на кулата.

— И построиха тук мемориала — кимна старецът. — Всичко беше изпепелено, превърнато на прах. А тя е устояла. Чудо, нали?

— Тъхъ... — Поднесох халбата с бира към устата ми, но застинах.

Страшен удар. Земята се вълнува като море. Ослепителна светилна. Грохот. Електромагнитен импулс.

— Телеграфите са изгорели?

— Да. Казват, че и на корабите в Балтика радиото им отказало. Може и да лъжат, естествено.

Оставих халбата. Поклатих глава.

— Кирил Александрович, това не е бил метеорит.

— Разбира се — съгласи се старецът с лекота. — Какъв метеорит, мамка му? Какво изчисляване на траекторията в деветнайсега година? Термоядрен взрив!

— Но през деветнайсега година...

— Тук е било деветнайсега. А на Земята на нас двамата — петдесет и четвърта. Тоцките учения^[1]. От самолета са хвърлили четирийсеткилотонов ядрен заряд, но това е било само прикритие. Термоядреният заряд не е можел да се пренесе, сглобили са го право до стените на кулата. — Старецът кимна към обгорените руини.

Страховита грамада. — И тогава разбрах, че трябва да си плюя на петите... А кулата не издържа. Стената беше пометена, за милисекунда се отвори пряк проход между световите. Цялата енергия тук... се абсорбира. Земята набъбна. Получи се уникален експеримент по промяна на релефа. Предполагам, че е засегнало и Земя-12. Но за нея не ми е мъчно. Какво да ги жаля тези паяци? — Старецът е изкикоти. — Паяците никога не са ми харесвали, още по-малко пък косматите и огромните.

— Вие сте същият този митничар, който е отворил прохода към Аркан? — възкликнах аз.

— Точно така, млади човече. Кирил Александрович Егоров, бивш майстор-митничар, бивш сътрудник на КГБ, бивш майор, бивш герой на СССР. Осъден на смърт заради отказа си да пусне в Аркан отряд със специално предназначение за ликвидиране на антисъветски метеж.

— Но в Аркан времето изпреварва нашето с трийсет и пет години! Мислех си... че са унищожили прохода, защото са узнали за разпадането на Съветския съюз... а вие сте отказали да затворите прохода за тук...

— Така ли са ви баламосали? Глупости, колега! На Земя-1 времето изостава. Затвориха прохода, когато Каплан простреля другаря Улянов, комунистите изпаднаха в паника и на власт в Съветска Русия дойде коалиционно правителство. Сталин поиска да вкара войска в Аркан и да ликвидира „метежа“. Аз отказах да пропусна отряда. Мустакатия или получи удар, или някой от нашите го ликвидира... но властта така и не се успокои. Накрая ме предадоха. Приятелите ми функционали ме предадоха. Но аз се държах дълго време, кулата е практически неунищожима. — Старецът гордо се усмихна.

— Дмитрий... един политик... искаше да узнае как живеят хората тук... разбирате ли, всички използват Аркан като образец за сравнение, като полигон! За да си изяснят какво е правилно и какво не, да вземат правилните решения...

— Кириле, момче... — Старецът ме погледна с тъга. — Твоят политик е закъснял. Полигонът е Земята, от която сме ние двамата.

Сякаш ме удари ток. Късчетата на пъзела започнаха да се събират едно след друго в картина.

И тя не ми хареса.

Аркан. Земя-1.

Аркан е Земя-1.

— Всички останали светове... също ли?

Кирил Александрович кимна. Отпи от бирата. Каза:

— Разбира се. Моделирането на работоспособни социални модели тук е на ниво. Да вземем Антик например. Били ли сте там?

Поклатих глава. Не ми се искаше да уточнявам, че съм функционал само от седмица.

— Значи така, той се е развивал нормално. Епохата на Ренесанса била започнала, когато се появила свежата идея за простотата на обществените отношения и техническите устройства. И светът внимателно бил върнат в античността. Доста любопитни резултати. И все пак не е образец за подражание. Оставили го за наблюдение. — Той въздъхна и погледна часовника си. — Още бира?

— Не, благодаря.

— А аз ще повторя, с ваше позволение. — Старецът махна с ръка на сервитьора.

— Как ме познахте? — попитах. — Та нали вие... или все още сте функционал? Не почувствах.

— Съвсем мъничко — отговори старецът. — Нали не съм прекъсвал докрай връзката си с кулата. Ако я бяха разрушили напълно — сигурно щях да умра. И със сигурност щях да се лиша от способностите си! Но късче от стената устоя, провървя ми. Така че усещам своите. Останало ми е това-онова... горе-долу разбирам чуждите езици, работата с дълголетие не е добре, но затова пък не страдам от никакви болести.

Погледнах бастуна.

— Това е за апломб — усмихна се Кирил Александрович. — А и не е хубаво един старец да подскача твърде бойно. Бастунът веднага предизвиква уважение, придава солидност... Така почувствах кулата ти. Веднага щом ти отвори проход към нас. Винаги съм знаел, че ако някой отново проникне на Аркан, ще е на същото място. Тук бариерата между световете все още е слаба. Термоядреният заряд не е шега работа, Кириле. Ох, не е шега.

— Тук сигурно има радиация... — промърморих аз. — А всички си стоят спокойно...

— Няма радиация. Не се бой. Не знам защо се случи така, но не премина радиация.

Роман донесе бира и каза:

— Готово, Кир Санич, пирожките се изпекоха. Само мъничко да изстинат.

Кирил Александрович кимна.

— Питай — каза ми той. — Не се притеснявай.

— Кирил Александрович, функционалите оттук ли са дошли?

— Защо дошли? Те си живеят тук. Ходят на другите светове спорадично. Например за да превърнат някой местен във функционал. — Той се усмихна. — Да видят как вървят работите. Наблюдатели, разузнавачи... наречи ги както искаш. Между другото, мен веднага ме разкриха. Но дълго време не се свързваха с мен, наблюдаваха поведението ми. А на мен тук ми хареса. Тук дори революцията е протекла по друг начин, Кириле! Почти безкръвно. Не е имало гражданска война. Нашата Земя отдавна се е използвала за сравнение, така че революцията тук е била контролирана. Дълго време се опитвали да цивилизоват Улянов, даже му разказали това-онова, показали му филми — какво се върши на нашата Земя. Но вождът съвсем се побъркал от тези откровения. Решил да разкаже на работниците за функционалите, да започне червен терор срещу угнетителите. Тогава го отстранили. Организирали го сходно с неудачното покушение в нашия свят, уж за да запазят историческата приемственост. Убили го. И започнали да превеждат страната на други релси... не, не се отказали от удачните идеи, ни най-малко... След като не се съгласих да пропусна отряда бойци, доста по-късно разбрах какъв радушен прием им се е готвел тук... Общо взето, по този начин се представих в много добра светлина пред тях. А когато хукнах да им разкажа за бомбата... опасявах се, че зарядът ще проникне в този свят... Тогава им се издигнах в очите.

— Вербувах ви — уточних аз.

— Ами... как да ви кажа — намръщи се Кирил Александрович. — Всички ние сме функционали, нали? Какъв бях в КГБ? Функционал. Човек, който държи и хляба, и пистолета, с особени възможности и полагащи се според статуса му блага. И когато станах митничар, нищо не се промени. Всички ние сме функционали, Кириле. Ако този свят е по-добър? Ако той е избавен от огромно количество грешки и кръв, ако

тук изобщо не е имало Втора световна война, ако хората са сити и не са озлобени, ако на Луната има три човешки селища, аз какво, трябваше ли да си рискувам главата за кремълските вождове? Или за функционалите от вторичните светове, които си се плацикат в своите блата?

— Но нали онази Земя е нашата родина!

— Кириле... — Бившият митничар от Тоцкия полигон въздъхна. — Тук е същата тази родина. Само че правилна. Избавила се от грешките. Написана начисто.

— Е, да, след такива тренировки... Революция без кръв, колективизация без глад, никакви репресии... нали? И не е имало война, и с градове на Луната? — Неволно повиших тон. — А при нас Великата отечествена война погълна толкова народ, че още спорят дали са двайсет, или четирийсет милиона. Чернова, а?

— Аз самият воювах, Кириле — каза строго старецът. — Минах през цялата война.

— В СМЕРШ^[2] ли? — попитах аз с неочаквана за самия мен досада.

Известно време се гледахме раздражено. После старецът въздъхна:

— Стига си се сърдил, момче. Така се е получило, че този свят е първичният. Затова и оттук наблюдават другите светове. Между другото, на тях са им известни не пет, а повече от двайсет човешки светове! Не се излагай, адаш. След като чудото се е случило, след като си успял да отвориш проход за тук — значи имаш добри заложиби. И твоето място също е тук!

— Това е нечестно!

— Към кого? Един обикновен човек от Земя-2 би казал, че не е честно ти да имаш такива способности! Това не те ли смути? Хареса ти да си функционал, нали? Не, не, погледни ме в очите, адаш! Хареса ти, нали? — попита старецът с някак лукава интонация.

Премълчах. И не го погледнах в очите.

— Между другото, не си мисли, че имаме навсякъде реки от мляко и брегове от желе — каза Кирил Александрович, успокоявайки тона. — Защо мислиш, че има толкова много негри наоколо? Това са бежанци от нашите американски протекторати. Помагаме на целия свят. В Америка не е имало робство, Африка е оставена да се развива

сама. Също не излезе нищо хубаво — войни, свади, расизъм. Сега отработваме модела за постепенно извеждане и асимилиране на части от африканското население. Извеждаме децата, прекъсваме всякакви връзки със социокултурната им среда, възпитаваме ги в наш дух. Детските домове не са подходящи, само руски приемни семейства. Ето, нашият сервитьор е в Москва от седем години... Помня го като хлапе — как тичаше тук, събираше чинии... все не можеха да го отучат да яде остатъците. Родителите му умряха от глад в Етиопия, той самият беше ходещ скелет...

Прониза ме чувство за опасност — рязко и тревожно. Вдигнах поглед към стареца. Очите на Кирил Александрович се бяха свили — той самият беше осъзнал гафа си.

— А майка му, която никога по-рано не е виждала зеле? — попитах аз. — А, другарю майор? Как са пирожките, вече заеха ли позиции?

— Заеха — каза сухо бившият майор и бивш митничар. — Кириле, без щуротии. Позволиха ми да държа прохода отворен като експеримент. Това повече няма да се повтори.

— Нима ще взривите термоядрена бомба насред Москва?

— Твоята кула може да се изолира и по по-прости начини. А с теб... с теб ще се оправят.

— А ако откажа? Ако стана и си тръгна?

— Няма да ти позволят — каза старецът. Протегна ръка към шапката си, сякаш се канеше да си я сложи.

— Не ви съветвам, майсторе — казах аз. — Настоятелно не ви съветвам. Не пипайте нищо, не ставайте, не махайте с ръце. Не викайте Роман. Усмихвайте се.

— Мога ли да пия бира? — попита старецът след кратка пауза.

— Бира — може.

Той бавно отпи от бирата. Сигурен бях, че сега мозъкът му работи на пълни обороти. Моят — също.

Ако бях прав... а аз чувствах, че съм прав, то преследвачите ми вече стесняваха кръга около мен. Едва ли бяха тези, които в момента се намираха около мен. Но скоро беше пристигнал автобус с туристи... погледнах скришом наоколо. Да, сред тях явно преобладаваха късо подстригани младежи — както бели, така и черни. И няколко от девойките страдаха от прекалена релефност на бицепсите и плавност

на движенията. Освен това бяха облечени малко странно за през лятото. Всички бяха праметнали през ръка или сака, или шлифери. Някои носеха на раменете си спортни сакове.

— Тук няма функционали — казах аз с облекчение. — Само спецчасти. Не сте успели, а?

— Осъзнай се, момче — каза раздразнено старецът. — Когато автоматните откоси те направят на кайма, никакви способности на функционал няма да те спасят!

След кратка пауза казах:

— Останете си със здраве, Кир Санич.

— Е, както искаш — отговори старецът, също не веднага.

Станах с халбата в ръка. Най-разумно щеше да е да отида при барплота, сякаш толкова ми се е приискала бира, че нямам търпение да дочакам сервитьора. А вече оттам, от вратата на ресторанта, да скоча зад ъгъла, да притичам през пътя, да се гмурна в гората — и към кулата...

Кирил Александрович с едно бързо движение хвана бастуна си. И, без да става, го завъртя в ръка и го стовари върху мен.

Първото ми желание беше да хвана тояжката и да халосам глупавия старец в отговор! Но вместо това отскочих. Съборих стола, замагнах нелепо с ръката, стиснала тежката халба, и успях да избегна с няколко сантиметра близкото запознанство на слепоочието ми с бастуна.

Бастунът удари масичката и смачка алуминиевия плот, сякаш е от пластилин.

Нещо ме плесна. По вените ми премина гореща вълна. Сърцето ми изтупа тежко — и продължи да се съкращава сякаш цяла вечност. Настана тишина. Въздухът стана еластичен и грапав.

Изтръгнах бастуна от ръцете на стареца. Той се оказа не просто солиден, но направо тежък. Стоманен, покрит със слой олово. Поздрави от Иван Подубни^[3].

Светът около мен застина. Нещо подобно стана и с хотел „Бяла Роза“, но съвсем не в такава степен. Сервитьорът Роман ни гледаше и наливаше червен сироп в чаша с газирана вода, едно момиченце, очакващо лимонадата си, беше подскочило от нетърпение и от желание да погледне зад тезгяха и така си беше останало във въздуха, бавно спускайки се надолу. Движех се само аз.

И Кирил Александрович.

Опитах се да го халосам с бастуна — безмилостно, със същата невъзмутимост, с която удряше той. Не се получи — старецът отскочи и хвана бастуна за дръжката. С неочаквано любопитство забелязах, че нашите стремителни движения, които едва ли беше възможно да бъдат фиксирани от страни, изобщо не се отразяваха на лицата ни. Оказа се, че мимическата мускулатура изобщо не е засегната от ускоряването, обхванало целите ни тела. И лицата ни, въпреки яростта от схватката, оставаха доброжелателни и спокойни. Сигурно така би трябвало да се сражават един с друг два робота...

Няколко мига се борихме, дърпайки бастуна над масата, но силите ни бяха равни. Неговата функция, макар и полуразрушена, беше твърде близо.

Аз разбрах това пръв. И пуснах бастуна миг преди и на Кир Санич да му хрумне същата мисъл.

Той запази равновесие — все пак реакциите му превъзхождаха многократно човешките. Но не успя да противодейства на инерцията и смешно заситни назад, държейки бастуна в протегнатите си напред ръце. Съвсем навреме краката му срещнаха един стол и Кирил Александрович падна по гръб.

Нямах намерение да продължавам боя. Обърнах се и хукнах към пътя. Трябваше да използвам, че времето все още течеше забавено. Чувствах, че няма да остана дълго време в това физическо състояние.

Спецчастите започнаха да реагират. Едно след друго политаха към земята сака и шлифери, подаваха се малки автомати с къси цеви. Всичко това ставаше страшно бързо по човешките мерки, макар и смешно бавно за мен.

Но много повече ме притесниха няколко души, които не посегнаха към оръжията си. Те вдигаха ръце и ги притискаха към шиите си, сякаш мръщейки се от кратка, очаквана болка. И аз тъкмо преминавах покрай тях, когато дланите им се разтваряха, пускайки малки пластмасови спринцовки. Почти веднага инжектираните специални започваха да се движат по-бързо.

Това приличаше на нещо средно между кошмарен сън и филм за нашествие на зомбита — тромави, непохватни, но внезапно започващи да се активизират, усетили жив човек. Затрака първият автомат —

бавно, с кратки паузи между изстрелите. Над лявото ми рамо премина откос.

Лошо. Много лошо. Не мога да избегна куршумите. Чудеса стават само в киното, човешкото тяло не е способно да се движи с такава скорост, че да си съперничи с куршумите.

Хвърлих се към кафенето — реших да се скрия зад сградата и да се добера до кулата по заобиколен път.

Но срещу мен изтича чернокожият сервитьор Роман. Именно изтича. В едната си ръка държеше поднос, върху който имаше две халби бира, а в другия — дълга кърпа с цветен кант по краищата ѝ.

— Не си плати сметката! — извика злорадо той.

Движеше се с моята скорост! Той също беше функционал!

Функционал-сервитьор! Какво би трябвало да умее такъв?

Да усмирява бягащите гости например...

— Махай се! — Опитах се да го заобиколя, но Роман скочи срещу мен. Замахна с ръка и с жеста на фокусник прекара кърпата през дръжките на халбите. Хвана кърпата в средата и я завъртя — невиджано оръжие, състоящо се от кърпата и халбите в двата ѝ края; в кантовете явно бяха вшити някакви пръчици, които се опираха в дръжките и не позволяваха халбите да изпаднат. Парцали от пяна и пръски обгръщаха Роман с мътна бирена дъга. Въртейки импровизираното оръжие, той се приближаваше към мен.

Мамка му... отзад в мен се целеха двацет автоматни дула, а отпред имаше преселник от Етиопия, готов да се бие за новата си родина с оръдията на своя труд!

Решението беше толкова неочаквано и нестандартно, че и аз самият не осъзнах веднага какво съм извикал:

— На кого вдигаш ръка? На белия господар?

Ефектът беше разтърсващ! Чернокожият младеж Роман, който, изглежда, никога по-рано не се беше сблъсквал с расизъм, се вцепени. Пръстите му се разтвориха и халбите, въртящи се на кърпата, полетяха нагоре като хеликоптерна перка. Реакцията на специалноците, които в момента разчитаха само на инстинктите си и на стимулаторите, беше еднозначна — те се заеха да стрелят в появилия се в небето въртящ се кръг. Върху нас започна бавно да се ръси стъклен прах, смесен с пръски бира и разкъсани парцали. Роман продължаваше да стои като стълб, зашеметен от думите ми; притичах покрай него и скочих зад

ъгъла. Навреме — автоматите загракаха отново, стъклата на кафенето завънтяха, куршумите заваляха върху мазилката. Идиоти — та там е пълно с хора!

Хукнах към пътя. И се натъкнах на идващите насреща ми деца начело с Мариана.

Ако току-що не бях наругал Роман, нямаше да свърна. Щях да продължа да тичам, прикривайки се зад зданието и чернокожите дечица. Ако започнеха да стрелят подире ми, вината нямаше да е моя.

И ако тези деца бяха бели, или поне смесица от черни, жълти и бели, също не бих свърнал.

Но след извиканото по адрес на Роман оскърбление вече не можех да се прикривам зад тълпа негри. Това един вид щеше да превърне съдържанието на ругатнята в житейска позиция.

Отново завих наляво. Подлагайки се под изстрелите на автоматчиците, обричайки се на излишна обиколка из гората, но оставяйки бившите жители на Бряг на слоновата кост извън всякаква опасност.

Затова пък сега аз бях в опасност.

Уцелиха ме, когато вече се гмурвах под спасителното прикритие на дърветата. Куршумите плющяха по клоните, сипеха се листа и трески, нарастваше някакъв подозрителен и неприятен рев и в този миг нещо ме бутна по рамото, явно приятелско потупване: „Давай, давай, бягай по-бързо“.

И аз бягах. Рамото ми започна да пулсира, но бягах, все още бях ускорен, разстоянието до мемориала постоянно се увеличаваше и куршумите на автоматчиците вече не ме достигаха.

Затова пък в небето над гората се появиха два хеликоптера. Нямах време да ги разглеждам, забелязах само сиво-зелената нецивилна разцветка и двете огнени цветя, висящи като украшения под всеки от вертолетите.

Само не и ракети!

Това бяха скорострелни картечници. Не като късоцевните играчки, с които стреляха по мен спецназовците, а истински военни джаджи. Някъде пред мен рухна едно дърво, чийто ствол бяха пречупили с куршуми. Зад гърба ми някой започна да крещи — или от страх, или беше ранен от заблуден куршум.

Опитах се да тичам по-бързо, но това вече не беше по силите ми. Навярно ако организъмът ми се беше опитал да изпълни нареждането, мускулите ми щяха да се откъснат от костите.

Втори куршум ми счупи крака, когато кулата беше на десет метра. Пищялът ми изхрущя и сякаш се взриви във фонтан кръв. Изкресях от болка, паднах, затъркалях се надолу по склона. Кулата е съвсем близо. Кулата ще ме спаси. Тя може да се унищожи само с термоядрен взрив.

Покрай мен минаха още два откоса. Вертолетите увиснаха, изстрелвайки към мен безкрайно дълги откоси. Към тях бързаше трети — така бързаше, че започна да стреля от разстояние два километра, и то изумително точно — няколко куршума се удариха в тухлите над главата ми. Чух мекото шляпане, с което плоските оловни парченца отскочиха от тухлената стена.

Вече отварях вратата, застанал на колене и влачейки счупения си крак, когато в мен влезе трети куршум. Някъде в кръста, точно на сред гърба, разкъсвайки червата и пикочния ми мехур и превръщайки цялото съдържание на малкия ми таз в каша от кръв и фекалии. Болката изпляска по гръбначния ми стълб с огнената си ръка и изчезна, сякаш някъде вътре в мен бяха изгорели някакви предпазители, неиздържали на натоварването. И веднага изчезна ускорението — отмерения такт на картечните откоси се сля в тракането на обезумяла шевна машина. Краката ми изтръпнаха. Не чувствах нищо — само ръцете ми все още едва-едва се помръдваха.

С тяхна помощ пропълзях в кулата, оставяйки след себе си кървава следа и късчета от собствената си плът. С последно усилие блъснах вратата и тя меко се затвори. Трябваше ли да слагам резето? Или то е само за украса, а кулата охранява прохода сама?

Не знам. И не искам да знам. Все ми е едно дали е отворено.

Защото умирам.

---

[1] Учения на съветската армия през 1954 г., лично под командването на маршал Жуков, по време на които е направен опит с ядрено оръжие. — Бел.прев. ↑

[2] СМЕРШ (Съкращение от Смерть шпионам (рус.) — Смърт на шпионите) — наименование на съветското контраразузнаване през Втората световна война. — Бел.прев. ↑

[3] Иван Подубни (1871–1949) — руски борец и атлет, известен като Иван Железня. — Бел.прев. ↑

Всеки нормален човек знае, че е лошо да се боледува. Дори баналният грип означава замъгляваща съзнанието температура, главоболие, парене в очите, изтръпнали мускули, противна кашлица.

Впрочем на нещата може да се погледне и от друга страна.

Да вземем за пример именно грипа.

Студен, противен ден между есента и зимата. По пътищата — каша от кал, сняг и вода. В небето — сивота. На работата — напрежение (като вариант: в училището — контролно; в университета — изпит по съпромат). Събуждате се и с отвращение осъзнавате, че ви предстои дълъг, тежък, гаден ден. Ставате, но усещате, че ви тресе, носът ви е запушен, а главата ви тежи. След кратък разговор с жена ви или с майка ви решавате да измерите температурата си.

Трийсет и седем и пет. Охо! Твърде много, за да е грешка. Но след усилен размисъл решавате да измерите температурата отново. Трийсет и седем и седем!

Всичко е ясно, имате грип. Разбира се, лекарите ще го нарекат остра респираторна вирусна инфекция, защото грипната епидемия все още не е обявена, а тя не е обявена, понеже е финансово неизгодно за държавата. Няма значение, лечението е едно и също. Вие с известно усилие се обаждате в поликлиниката, после — в работата (ако ви е още рано да ходите на работа, майка ви се обажда в училището) и съобщавате, неволно приглушавайки глас и правейки го максимално скръбен, че ви е повалил грип. После пристига изтормозена лекарка, която, без да си събуе ботушите, идва при разхвърляните ви завивки, изслушва ви невнимателно, поглежда термометъра и задава риторични въпроси. След час вие, обгърнат с топъл халат и със съчувствието на роднините, седите в креслото пред телевизора и гледате някой стар екшън или анимационен филм. Редовно ви носят горещ чай с мед, лимон и сладко. Питат какво ястие ще благоволите да погълне страдащият ви организъм. Нежно докосват челото ви със студени длани. Тичат до аптеката да носят аспириин (разтворим или на

таблетки?), витамини в шарени жизнерадостни опаковки, а още и скучно, мудро криминале от Рекс Стаут. Вие доглеждате анимационните филми, вземате лекарствата, усмихвате се на жена си (или на майка си) с усмивката на умиращ на амбразурата на вражески бункер боец и си отивате в леглото — да четете за ленивия дебел детектив и неговия дисциплиниран и войнствен помощник. А зад прозореца — гадост, сивота, Бог репетира за следващия потоп, мокрите хора лаят едни на други и се занимават с всякакви глупости.

Какво хубаво нещо е грипът, ако го преживееш по правилния начин!

Разбира се, ако вече не сте под опеката на майка си и не сте се подсигурили със съпруга или приятелка, нещата не са толкова безоблачни. Но в този случай сами сте си виновни и няма какво да ругаете клетите вируси!

Съвсем друго нещо е, когато умираете.

Страшна е не болката. Рано или късно тя си отива — или я убиват лекарствата, или за нея не остава повече място. Страшното е да останеш насаме с вечността, с пропадането в тъмната пустота. Светът ту се свива в една точка, чието име си ти, ту се раздува до безкрайно пространство — не безмилостно и не зло, но абсолютно равнодушно. Ти си никой и мястото ти е никъде. Може и да вярваш в Бог, може и да не се боиш от смъртта, да ѝ се надсмиваш и да се превземаш. Но когато диханието на вечното нищо докосне устните ти, замлъкваш. Смъртта също не е жестока и не е страшна. Тя само отваря врата, зад която няма нищо.

И ти правиш тази крачка.

В самота. Винаги в самота.

Аз ту плувах в черния океан, ту изплувах на бреговете на реалността. В реалността беше по-лошо. Болката беше някъде наблизо, тя не се усещаше, както не се усеща скоростта на реактивен самолет при поглед от далечната земя, но подобно на далечната земя привличаше към себе си. Подът танцуваше и се въртеше под мен, витата стълба се въртеше като свредел във вътрешността на кулата.

Не могат да ме убият. По никакъв начин. Феликс казваше, че съм неуязвим във функцията си. А аз съм вече вкъщи, вече съм в кулата, аз съм митничар...

Защо точно митничар?

Глупава мисъл преди смъртта. Но тя стана онова късче живот, за което се вкопчих конвулсивно. Защо точно митничар? Кой ми избра тази съдба — и защо?

Не искам да умирам, без да знам отговора. Не се каня да отмъщавам на никого. Не мога да оправя всичко и да победея всички. Но поне искам да знам каква е съдбата ми. Трябва да оцелея.

„Няма да се получи — шепнеше мракът. — Не страдай. Затвори очи. Кажи си: умирам! Кажи го и затвори очи. Всичко това не е важно. Всичко това остава в предишния ти живот. Всичко това остава в живота. Заспи!“.

— Мамка му... — изсъсках аз, гледайки въртящия се винт, размиващата се стълба. — Майната му.

Сърцето тупти. Белият дроб диша. Мозъкът не е умрял.

Аз съм в своята функция. Изпълнявам я. Не могат да ме убият толкова лесно. Не знам как работи всичко това, но ако раните зарастват безследно, то и тази ще зарасне.

Кръвотечението трябва да се прекрати. Първо — да престана да губя кръв. Всичко, което вече се е изляло в коремната област... всичко трябва да се изчисти. Кръвта и лимфната течност трябва да се всмучат през лигавицата, да се пречистят и да се вкарат в големия кръг на кръвообращение. Късчетата тъкан, съдържанието на червата... всичко това трябва да се отдели. Гръбнакът трябва да се възстанови. Гръбначният мозък — да зарасне. Червата — да възстановят целостта си. Пикочният мехур — да израсне отново. Бъбреците — да регенерират.

Някъде вътре в мен избухна в истеричен смях умното момче Кирил, чийто баща беше лекар. Мракът му кимна одобрително.

Да, всичко разбирам. Тъканите на човешкото тяло регенерират зле. И нищо не регенерира толкова добре, че да изпревари разгарящия се в мен сепсис.

Но аз съм функционал. Почти военен съм. Митничарят трябва да може да встъпи в сражение, да получи откос от упор и да се върне на работното си място.

Значи трябва да се справя.

Таванът се завъртя по-бързо, горещината в корема ми нарастваше — и аз си позволих да се потопя в спасителните тъмни води на забравата.

Следващия път се събудих от жажда.

Сърцето ми туптеше бясно. Тялото ми пламтеше. В корема ми пулсираше болка. Отвратителна воня изпълваше дишането ми.

Но в сравнение с жаждата всичко това беше дреболия.

Исках да пия. Газирана вода. Горещ чай с лимон. Студен киселичък квас. Не, всичко това са полумерки... Да допра уста до чешмата, да отвъртя крана и да гълтам прохладна вода, миришеца на желязо и на гнилоч. Да отпусна лицето си в локва и да гълтам застоялата, топла, мръсна течност, ритайки с крака всички конкуриращи ме братя Иванушки...

Има вода на втория етаж. На масата. И на третия, много вода — в кухнята, в банята...

Само жаждата можеше да ме накара да помръдна от мястото си. Лежах по очи, и това беше добре. Протегнах ръце и се опитах да притегля тялото си. Не се получи. Спечената кръв ме беше залепила за пода. Отново опитах да се примъкна напред и неволно пробвах да се подпра с крака.

Краката ми се помръднаха. Дори счупеният крак... погледнах накриво — под мръсните, измачкани шорти се виждаше розова кожа, заобиколена от коричка засъхнала кръв.

Получава се!

Само че ми трябваше вода. Не просто умирах от жажда — изведнъж ми стана ясно, че организмът ми се нуждае от вода, за да се възстанови и да изкара навън продуктите на разпад на тъканите. Още час-два без вода и ще умра. Наполовина изцелен, със затворили се рани и възстановили се органи. Ще умра от жажда.

Допълзях до стълбите за десет минути. Драскайки с нокти пода, опирайки се на брадичката си, леко отблъсквайки се с крака — допълзях. Опрях теме в първото стъпало.

И разбрах, че не мога да се изкача по стълбите. По никакъв начин.

Обхвана ме отчаяние, подобно на отчаянието на плувец, потъващ на метър от спасителния пояс. Няколко пъти се опитах да кача главата си върху стъпалото. Безполезно. Тялото ми беше направило каквото можеше.

Вода. Тя е съвсем наблизко — два етажа — и е пълно с вода. Но не мога да се добера до нея.

Както е добре известно, когато Мохамед няма сили да стигне до планината, то планината трябва да дойде при Мохамед. В случая с водата това е доста по-лесно.

Погледнах нагоре. Каквото и да представляваше кулата, вътре в нея имаше кабели, тръби, стълби. Тръбата можеше да се спука и водата да потече надолу.

Тръбата трябваше да се спука.

Не се опитах да направя това с усилие на волята, като полуразумен екстрасенс, демонстриращ несъществуващите си способности. Не давах мислени команди — би било глупаво. Просто лежах под стълбите и чаках кога на третия етаж ще се спукат тръбите и потоците вода ще плиснат надолу, радостно стичайки се по стъпалата. Няколко пъти губих съзнание, явно за някакви си секунди или минути.

А после се разнесе шум и по стъпалата заструи вода.

Разбира се, аз не чаках да отмине първата вода, отмиваща мръсотията по пода. Не би ме смутил дори мръсен пес, сложил лапи на горното стъпало, не би ме смутил дори пробит бидон с бензин или плаващи във водата отпадъци.

Притиснах буза към стъпалата и започнах да гълтам, да гълтам течещите право в устата ми тънки струи. Пиех, пиех, пиех. Водата отмиваше тялото ми и се разтичаше по пода. Поглъщах водата, изпадах в забрава, отново пиех. Целият ме тресеше, вътре в мен сякаш гореше печка и аз пиех, заливайки този адски огън. Веднъж ми се догади и направих почивка за няколко минути. Няколко пъти изпразних мехура и червата си направо в дрехите и във водата.

Не ми пукаше. Организмът изхвърляше от себе си унищожените тъкани и не смятах да му преча. По-добре екскременти, отколкото безкрайната тишина, която чакаше зад прага. А водата все течеше и течеше, миейки измъченото ми тяло и изцапания под. Горещината в мен бавно спадаше.

Съблякох се направо така, като си лежах на пода. Изритах понадалеч от себе си мръсните дрехи. Бавно изпълзях на четири крака нагоре по стълбите. Залитах дори при такъв начин на придвижване, но вече бях в състояние да се движа.

На втория етаж също направих почивка и изядох всичко, каквото намерих на масата — разтопени парченца шоколад, изсъхнал салам и

кашкавал. След това вече имах сили и за отскок до третия етаж, в кухнята.

Захар, шоколад, салам. Кондензирано мляко! Пробих кутията с подарената ми от Василиса кама. Трябва да ѝ благодаря...

После легнах право на пода до масата и поспях още няколко часа. В организма ми нещо продължаваше да нараства и да се възстановява, но то вече можеше да се осъществи и без мое участие.

Наистина е трудно да убиеш функционал.

Реших, че от сега нататък ще държа на първия етаж, до всяка врата, голяма бутилка с минерална вода.

През прозореца Аркан изглеждаше по същия начин както преди. Като се изключат плешивините в листака на дърветата, изсечени с картечните откоси, и свежите бели рани върху стеблата. Намръщих се, потрих корема си. Там също се виждаше бял белег — петно от кожа без тен, с размерите на отворена длан. Там беше дупката...

Както и да се вглеждах, не можах да забележа нищо подозрително. Дори птичките отново пееха.

Вдигнах ръце, сложих ги върху прозореца, после ги дръпнах рязко, сякаш отварях двете крила.

На някой от стаилите се в гората снайперисти не му издържаха нервите. Разнесе се тихо млясане, сякаш плах юноша за първи път в живота си целува девойка. По стъклото бавно се плъзна оловно топче, от което стърчеше метална ос. Погледнах куршума с някакво отчуждено любопитство, после показах на невидимия стрелец среден пръст. Интересно, този жест използва ли се тук?

В стъклото шляпна още един куршум. Използва се.

Свих рамене и затворих капациите. Какво пък, пътят ми към Аркан е затворен. Освен ако не тръгна да си пробивам път с бой? Под покроба на нощта, с прибор за нощно виждане, окичен с оръжия... Глупости. Ако бях на мястото на жителите на Земя-1, най-напред щях да поставя пред вратата на кулата мина, по възможност — с дистанционно управление, и бих сложил няколко души да дежурят при детонатора. Впрочем няколко едрокалибрени картечници, насочени към вратата, също щяха да свършат работа.

Най-странното беше, че сега вече мислех напълно спокойно за тези мини и картечници. Не ми хрумваха и никакви мисли за отмъщение. Нещо в мен се беше променило. Вече не възнамерявах да геройствам и да се боря. Единственото, което ми се искаше, беше да стоя по-надалече от Аркан.

Куршумът предизвиква удивителни спомени в главата, дори и да те е уцелил в задника.

Отидох в банята и напълних кофа с вода. Изпраните дрехи вече изсъхваха. За щастие не се наложи да оправям тръбата — спасителният теч се затвори от само себе си. Въоръжен с парцала — съвсем доскоро част от новата ми риза, аз се заех да мия пода на първия етаж. След съвсем кратък размисъл реших да изливам мръсната вода в Нирвана — твърде чистичък свят беше.

Най-малко от всичко на света обичам два вида домашна работа — миенето на пода и гладенето на дрехите. Но ако въпросът с гладенето можеше да се реши окончателно чрез минаване на дънки и пуловер, то от миенето на пода може да те избави само домашна прислужница. Или съпруга.

Тъкмо бях измил пода за първи път и стоях с парцала в ръце, чудейки се дали да не го мина още веднъж, когато на вратата се почука. Откъм Земя-17. Резерватът.

От една страна, знаех, че там са само Котя и Илан. Но от друга... А ако функционалите от Земя-1 бяха пратили група убийци в Резервата през друга митница?

Приближих се към вратата и се заслушах. Тихо. Жалко, че няма шпионка... може би да се кача на втория етаж?

— Кой е? — попитах.

— Врагове! — отговори раздразнено Котя. — Кириле, какво ти става?

След като се замислих за секунда, попитах:

— За какво беше твоят разказ? Този, в който беше написал бележката за подсецане?

Котя мълча известно време. После каза скръбно:

— Ама... ти какво... не съм сам.

— За какво беше разказът?

— За обучение по спорт! — изграчи Котя. — За упражнения по гъвкавост!

Отворих вратата.

Зад гърба на Котя стоеше Илан. И двамата изглеждаха така, както би трябвало да изглеждат двама граждани след прекарването на едно денонощие сред дивата природа: омачкани, немити и уморени.

Котя ме изгледа страшно, като юноша, чиито родители са се отдали на сантиментални спомени от рода на „как порасна, а до скоро се напикаваше в леглото“ пред първото доведено от него вкъщи момиче.

— Точно така! — казах. — Ти писа статия за „Спорт експрес“... Е, влизайте.

Котя бързо се шмугна в кулата. Гледащата ме с подозрение и напрегнатост Илан влезе подире му.

— Чистиш, а? — попита Котя, оглеждайки току-що измития под и парцала в ръката ми. — Виж ти!

Илан, както ми се стори, също ме погледна с уважение. Нищо не радва жената повече от мъж, зает с подреждане на дома.

— Наложих се — казах аз лаконично. Подръпнах гащетата си — бях чистил полугол. — Ей сега се връщам...

— Почакай — обади се Илан неочаквано. — Застани малко...

Тя гледаше в корема ми. После обиколи около мен, сякаш съм новогодишна елха. Прилекна и докосна коляното ми.

Аз търпеливо чаках.

— От автомат? — попита Илан, гледайки ме отдолу нагоре.

— Картечница.

— Ти... — Тя се изправи и ме погледна с подозрение в очите. — Това не е при нас, нали? Отворил си още една врата? Закъде?

— За там.

— Глупак! Глупак, глупак, глупак! — Лицето ѝ се изкриви от огорчение. — Ние всичко бяхме подготвили... имахме план... трябваше ни само един изход към Земя-1! А ти си избързал... Край, нали? Изходът е под наблюдение?

Кимнах.

— Най-вероятно ще залеем кулата с бетон — каза Илан с горчивина. Е, и датчици, мини... както си му е редът. Казват, че веднъж вече са правили такова нещо... Защо хукна в този свят? Защо не ни дочака? Смяташе, че си най-якият?

— Защо не дойде при нас, когато влязохме в Кимгим? — попитах. — Защо не ни разказа всичко, каквото знаеш — за функционалите, за Земя-1? Защо беше този набег с тояги и ножове? Смяташе се за най-яката?

Котя тревожно прекара поглед от Илан към мен и обратно.

— Прав си — въздъхна Илан. — Извинявай. Претенциите... не са на място. Мога ли да се приведа в ред?

— А?

— Да използвам банята.

— Да, разбира се. Горе.

Илан за миг докосна ръката на Котя и тръгна нагоре по стълбите. Погледнах блаженото изражение на лицето на Котя и попитах полугласно:

— Е, какво? Мацка или дама?

— Тя се казва Илан — отговори кратко Котя.

Погледнах го — и не намерих какво да кажа.

— Отначало и аз бях изпълнена с детски възторг — каза Илан.

Вечеряхме. Във всеки случай и в Москва, и в Кимгим денят клонеше към залез, така че трапезата ни можеше да се нарече вечеря. За мое смайване Илан успя да приготви от ергенските ми запаси почти домашна храна — само прати Котя до Москва за картофи и замразено пиле. Първото ястие беше юфка, второто — пържени картофки с лук и пилешко. Разбира се, това не можеше да се сравнява с ястията в ресторанта на Феликс. Но, честно казано, не бих сменил тази вечеря и за най-разкошното угощение.

— Исках да стана лекар — разказваше Илан. — Е... имах си мечта. Работех като санитарка, зубрех учебниците... Исках да постъпя в медицинската академия на Ангвар... Това е горе-долу, където е вашият Стокхолм, много престижно място. Там е много скъпо, аз нямах такива пари, трябваше да изкарам добри оценки на изпитите, тогава щях да получа стипендия и правото на безплатно обучение... — Тя замълча. — Мисля, че щях да успея. Но веднъж отидох на работа — а там друго момиче. Клиентите не ме познават... Реших, че искат да ме изгонят, без да ми платят, обидих се... Спретнах им скандал. После приятелите ми ме забравиха.

— А след това и роднините — кимнах аз.

— Аз съм сирак — отвърна Илан. — Баща ми беше биолог, довел е майка ми от Изток, още е била момиче... Казваше, че се е наложило да се ожени, за да не го набият на бамбуков кол... Шегуваше се, всъщност много обичаше мама. После пътуваха заедно... в Африка, в Азия... не се върнаха от Индия... имате такъв остров, нали? Не, Индонезия! Не се върнаха. Отгледа ме баба ми, но тя вече беше починала. Не ми бяха останали никакви роднини.

— Извинявай — промърморих аз.

— Отначало много ми хареса — продължи Илан. — Не, не съм глупачка, разбирах, че функционалите са твърде малко, за да се разкриват на хората и да живеят както им се иска. Реших, че ще си имам своя клиника. Тя даже се появи наистина. Не много голяма, но хубава. Мислех, че ще започна да лекувам — и функционали, макар че това рядко се налага, и обикновени хора. При мен ще идват от целия свят. Аз, разбира се, няма да мога да помогна на всичките. Но ще се старая... После се замислих. Знаете ли, Кириле, не става така... Функционалите-акушери твърдят, че само ни помагат да се родим... но в природата не става така. — Тя се усмихна. — Раждането все пак се предшества от зачеване. Трябва да има някаква сила, която ни превръща във функционали. Трябва да има логика — защо точно ние. Трябва да има цел...

— Много неща се извършват без никаква цел — казах. — Вирусът на грипа също поражда случайно хората.

— Ни най-малко — усмихна се Илан. — Вирусът избира хора със слаб имунитет... И аз отначало мислех така — че имаме предразположеност. Като в булевардните книжки: живял си най-обикновен човек, не умее абсолютно нищо, и изведнъж — бум! Превръща се в супергерой. При вас има много такива книжки. При нас — също.

— Защото на всички ни се иска „бум! — и супергерой“ — казах.

— Но не става така — разпери ръце Илан. — Всъщност нищо не се дава даром. Ти си натрупал мускули, но си претоварил организма си, натоварил си сърцето, изгубил си време, което си можел да използваш за образование, четене, посещения на музеи и пътешествия. Ти си станал велик учен — но си отвъртял шкембе, задъхваш се, докарал си си хемороиди и късогледство. А при нас — всички радости

накуп. Силни, умни, почти безсмъртни, раните ни зарастват... Освен синджира — никакви ограничения.

— Синджир? А... е, да.

— Това не ми хареса — продължи Илан. — Започнах да разпитвам. Феликс. Цай. Карита. Те са най-авторитетните при нас, в Кимгим. Ходих във вашия свят, в Антик. Сравнявах всичко, опитвайки се да намеря закономерност. Започнаха да ми намекуват, че се занимавам с глупости. Че щом съм лекар, трябва да стоя в болницата и да чакам пациенти. Или пък Цай ще ми спретне скандал — че са го ранили в схватка, а аз не съм си била на мястото... Като че ли някой може да направи нещо на функционал-полицай...

— И разбра ли нещо? — попитах. — Намери ли закономерност? Кои сме ние и защо сме такива?

Илан поклати глава:

— Не. Не се получи. Натъкнах се на... бивш функционал. Част от способностите си остават, една трошица... той ме почувства. Умираще. Цай се беше опитал да го убие, но той някак беше успял да се измъкне — беше бивш функционал-полицай. Казваше се Петрид и беше от Антик...

Казвал се Петрид и се родил в света, който функционалите наричали Антик. Това бил свят на застинала Утопия — утопията на Мор и Кампанела, онази същата, в която и най-бедният селянин има поне трима роби. И този свят, способен да предизвика истерия у социолозите, съществувал и се развивал — но много своеобразно; колонизирал Америка и Африка, макар че така и не достигнал до Австралия, спокойно дремеща в своя вечен каменен век.

Той бил роб, после взел участие в успешно въстание, получил правата на свободен гражданин и станал преуспяващ земевладелец. На четирийсетгодишна възраст се превърнал във функционал.

А след пет години убил митничар и избягал в Кимгим, прекъсвайки връзката си със своята функция. Преследвали го, вече бил осакатен, когато се натъкнал на Илан. И тя се опитала да го спаси. Илан умеела много неща, макар че техниката в нейната операциона би накарала един земен хирург да се усмихне. Тя зашила разкъсания черен дроб, отстранила увредения далак — в бившите функционали

способността за регенериране изчезвала напълно. От време на време Петрид идвал в съзнание и говорел с нея. Той разбирал, че умира, не вярвал, че ще го спасят, но през цялото време се кикотел и говорел някакви безсмислици. За функционали, които вадят кестените от огъня, за най-първия свят, за това, че всички тях са ги излъгали, че той би трябвало да е император или поет, за несъвършенството на света, на всички светове, които са осакатени като дървета в ръцете на лош градинар. Илан не можела да разбере дали той бълнува или наистина знае нещо. Тя работела, опитвайки се да спаси изплъзващия се живот, и говорела с него, едновременно опитвайки се да узнае нещо и да държи Петрид в съзнание.

После дошъл Цай.

Илан му извикала да не пречи. Цай свил рамене, блъснал я настрана, прерязал гърлото на Петрид с нейния скалпел и спокойно си тръгнал. Илан се опитала да му попречи, но дори и в своята функция тя била безпомощна срещу функционал-полицай. Нейната работа съвсем не била да се бие и да убива.

От този ден започнала да тренира. Въпреки вложените в нея умения, тя се учела да се сражава. Вземала уроци по ръкопашен бой и карате, посещавала фехтовалните зали и стрелбищата. Функционалите забелязали това. Първо ѝ се надсмивали, после започнали да я мърят. А накрая поискали от нея да прекрати недостойното си поведение. Подложили я на остракизъм с възпитателно-познавателни цели, както се изразил Феликс.

Всичко приключило с това, че Цай дошъл при нея и започнал да я бие. Не, най-вероятно не възнамерявал да я убие — само провеждал възпитателна беседа. Но го очаквала изненада. Илан била готова за такъв обрат на събитията и подмамила полицая в капан. Два изстрела с ловджийска пушка в лицето го спрели.

— Заварих го неподготвен — каза Илан. — И навярно можех да го убия. Той беше ослепен, очите му изтичаха, цялото му лице се беше превърнало в кървава каша. Само да презаредя пушката и... Но не можах. Тогава бях жалостива глупачка. Стрелях по коленете му, за да не може да ме догони. И си тръгнах. Прекъснах връзката си със своята функция. Отидох в град, за който знаех със сигурност, че там няма функционали. Започнах да живея и да работя там. На сто километра от Кимгим... това ми изглеждаше надеждна защита. Но все пак не смятах

да се крия вечно. Извадих късмет и спасих от смърт едно момче, предводител на местна младежка банда. Нищо сериозно, малолетни хулигани. Разбира се, рано или късно те можеха да се превърнат в истинска банда. Но аз не им позволих това. Разказах им за функционалите. Убедих ги, че историята ми е истина. Те решиха, че да се борят срещу неуязвимите функционали е много по-забавно, отколкото да се бият един-друг по мутрите и да крадат стоки в пристанището...

— Много ми е мъчно — казах. — Но вие не ми оставихте избор.

— Аз съм виновна — призна си Илан. — Аз... се заразих с техните методи на разрешаване на проблемите. Започнахме да нападаме функционали. Опитвахме се хващаме такива, които знаят истината за първата Земя — за онези, които управляват функционалите и ги създават от обикновените хора.

— Както е казал другарят Ленин на другаря Сталин, експроприацията и бандитизмът без познаване на класовата борба няма да ни помогнат — казах.

— Казвал ли е такава неща? — учуди се Котя.

— Е... сигурно е казал нещо подобно. Според комунистическата митология.

Илан се изкашля. Явно не я интересуваха митовете на миналото.

— Разкажи ми за Земя-1 — помоли тя. — Нападнаха ли те? Как се случи? Защо?

— Земя-1 е Аркан — заявих. — Светът, в който, както се смяташе, времето изпреварва нашето с трийсет и пет години. Само че това не е вярно...

21

Враговете стават приятели доста по-рядко, отколкото приятелите — врагове.

Това е закон на природата. Всичко на света се стреми от сложно към просто. Живото умира, скалите се разпадат на пясък, снежинките се стопяват и се превръщат в капки вода. Огънят за минути поглъща дърво, което е расло десетки години. Шишенце с киселина в ръката на маниак за три секунди ще разтвори цветовете на картина, на която художник е посветил половината си живот. Куршум за една секунда прекъсва живота на момче, което майка му е отглеждала девет месеца и още осемнайсет години. Една-единствена дума, неуспяла още да отзвучи, превръща стари приятели в заклетии врагове. Астероид, чиято траектория се пресича с орбита на планета, погубва всичко живо; избухнала свръхнова звезда изгаря планетите си; материята и енергията неумолимо се разбягват в пространството, превръщайки живата и цветуща вселена в неподвижно нищо.

Разпад, разрушение, смърт — това са много прости действия. Само животът се противи на простотата, въстава срещу законите на природата. Без да забелязват смъртта и тленността, израстват треви и зверове. Забравяйки смъртта и тленността, живеят хора. И въпреки простите и удобни закони на природата, хората създават свои отношения — доста по-сложни, отколкото всички измислени от човека машини и механизми. Какво е двигателят за вътрешно горене в сравнение с огъня на човешката страст? Какъв фотоапарат ще запечата изгрева на слънцето по-добре от китката на художника и думите на поета? Нима взривът на ядрената бомба е по-разрушителен от яростта на Чингис хан или безумието на Хитлер?

На човека е присъщо да се противопоставя на разрушението. Самият смисъл на човешкото съществуване е в тази вечна, яростна борба, в която е невъзможно да се победи, но в която не трябва и да отстъпваш.

И все пак това е много трудно — да станеш приятел на бившия си враг. Още по-трудно е самият ти да го смяташ за приятел.

Разказах на Илан всичко, което узнах сам. Започнах с политика и неговата молба да намеря Аркан. Накратко разказах за излизането в Нирвана. Отначало Илан слушаше без интерес, развълнува се едва когато стана дума за Настя. Но все пак Земя-1 я интересува доста повече.

— Както и предполагаме — каза тя, след като ме изслуша докрай. — Трябваше да има такива, на които това им е изгодно. Винаги има такива, на които им е изгодно!

Имах малко по-различно мнение: винаги има само глупаци. Но реших да не споря.

— И какво смяташ да правиш, митничарю? — попита Илан. — Мисли ли вече за това?

Разбира се, че бях мислил...

— Само не открита война! И не партизанщина... Илан, ние трябва да разкажем всичко на другите функционали... Да им обясним, че нашите светове са площадка за чужди експерименти.

Илан се намръщи.

— Така ли? И с какво ще помогне това?

— Заедно сме способни да се противопоставим на функционалите от Земя-1. Ние имаме същите възможности като тях.

— Не, не са същите. Те умеят да превръщат хората във функционали.

— Това е единствената разлика. Но нашите светове са интересни за тях само като експериментални обекти. Да вземем Антик например. Там те експериментират с обществен строй, включващ в себе си робство. Нали? Ако тази възможност изчезне, светът ще стане безинтересен за тях. При вас ги интересува липсата на големи държави...

— Интересен им е още техническият прогрес. В Антик той е спрял на равнище механизми. В Твърд — това е там, където управлява църквата — се набляга на биологичните изследвания.

— Именно! — кимнах аз. — Всъщност точно затова са необходими митниците. За да не се пренасят от свят в свят забранени

технически устройства. Ако се дадат на Антик парни машини и железопътни релси, а на вашия свят — електроника и двигатели с вътрешно горене...

— Не става, при нас няма нефт.

— Добре, нека да е само електрониката и електродвигателите. Така или иначе, ако се наруши чистотата на експеримента, ако световите започнат да се променят — те ще престанат да носят полза за Земя-1. Ще им се наложи да ни оставят на мира. Да търсят други обекти за изучаване.

— Сигурен ли си, че само ги търсят? — попита Иран. — Ами ако те ни създават?

Поклатих глава.

— Сигурен съм. Как може да се създаде свят без нефт? Да се намесиш в геологическите процеси отпреди един милион години? Те не могат да пътуват във времето. А и да умееха — не могат да отместват планини и да променят атмосферата. Те търсят, Илан. Сигурно митничарите им се контролират по-добре и намират светове по поръчка. Или са много и затова попадат на доста повече светове. Кирил Александрович се изтърва, че познават доста повече обитаеми светове от нас.

— Тоест ти предлагаш да се смесят технологиите на различните светове?

— Да се наруши чистотата на експеримента — усмихнах се аз. — Представи си, че си заета с химически опити. На спиртниците ти тихичко се загряват и кипят чисти разтвори. И изведнъж някой се приближава и смесва течностите от пет епруветки. Какво ще кажеш?

— Първо, някоя от епруветките може и да се взриви — каза Илан. — И второ, след това химикът ще излее развалените разтвори и ще измие епруветките.

Настана тишина.

— Откъде у тях такива възможности? — попита тихо Котя. Той изглеждаше съвсем потиснат. — Те какво... ядрена война ли ще започнат срещу нас?

Свих рамене.

— Защо не? Откъде знаем в каква степен контролират политиците? Някой може и да се съгласи — да започне война и срещу това да получи убежище на Земя-1.

Илан въздъхна. Каза:

— Кириле, не си мисли, че съм против твоя план. В него има нещо. Но не можеш да направиш нищо сам. Трябва повечето функционали да те подкрепят. Да започнат война срещу Земя-1.

— Мислиш ли, че няма да започнат?

— А за какво им е, Кириле? Та нали това е преди всичко сътресение за всички светове. Кой би искал уреденият живот да рухне и всичко наоколо да закипи? Само онези, които няма какво да губят. А функционалите имат какво да губят. И още как!

— Но нали това е обидно — да бъдеш опитно зайче!

За първи път Илан ме погледна със симпатия:

— Вярно е. И аз мисля същото. Но се боя, че мнозинството се досеща. И търпи.

— Добре — кимнах аз. — А ти какво предлагаш? Имаш ли план?

За секунда ми се струваше, че тя ще каже нещо. Но Илан само поклати глава.

— Ще отида при Феликс — казах.

— Това няма да помогне. Нали разказах...

— Той не знаеше за Земя-1.

— Сигурен ли си?

Замислих се. Трябваше да призная, че не съм убеден.

— Първо ще поговоря с всички останали функционали — предложих аз неуверено. — Те ще ме подкрепят, тогава ще отидем при Феликс...

— Защо реши, че ще те подкрепят — теб, новака? Феликс е авторитетен, уважаван човек...

— Да, храни всички вкусно.

— И това също. Но ако започнеш да вълнуваш народа, със сигурност няма да ти повярват. А Феликс ще се обиди.

— Тогава ще отида при него.

— Ама че си глупак! А ако самият той е от Земя-1? Ако контролира всичко в Кимгим?

Гледащият ни тревожно Котя се изправи:

— Спрете! Спрете, спрете! Само не се карайте! Имаме една и съща цел, помните ли? Да прекратим намесата в нашия живот...

— Не се карае. — Илан веднага смекчи тона. За свое най-дълбоко смайване осъзнах, че обаянието на Котя действа върху нея

също толкова добре, колкото и върху дошла от провинцията седемнайсетгодишна студентка. — Но разбери, Котя...

— Нищо не мога да разбера! Ако се скараме, нищо добро няма да излезе! — Котя гордо вдигна глава, очилата му проблеснаха. Гласът му придоби направо менторска интонация: — Преди всичко трябва да помислим. Да претеглим всички „за“ и „против“ на всяко решение. Да поговорим с функционалите неофициално! И едва след това да се разговаря с Феликс и да се устройват партизански игрички.

— Съгласен — казах аз с облекчение. По-малко от всичко ми се искаше някой да обоснове необходимостта от незабавни военни действия. Изобщо не ми хареса усещането от умирането.

Илан кимна неохотно.

— Кириле, най-добре да си починеш — продължи Котя. — Да дойдеш на себе си. Поработи като митничар, в края на краищата! Постоянно блъскат по вратата ти, а ти обикаляш из чужди светове!

— Трябва да изуча обкръжението си — парирах аз. — Така че това е професионална необходимост.

— Въпреки това трябва да си вземеш някаква почивка — каза Котя. — Да дойдеш на себе си. Ние с Илан смятаме да отидем в жилището ми и да отдъхнем за няколко дни. Обещавах ли, че няма да предприемаш нищо?

Погледнах ги и удържах ехидната си реплика.

— Обещавам.

Привечер дойдоха посетители.

Трима мъже от Москва един след друг отидоха в Кимгим. Дватама не ги познавах, третият беше популярен телевизионен журналист. Още една девойка от Москва отиде в Резервата. Съблече се гола, изкъпа се в морето, обърна една бутилка марково шампанско и си тръгна.

От Кимгим също заваляха посетители. Възрастна семейна двойка премина в Москва, учтиво интересувайки се кое кино в близката околност ще препоръчам. Препоръчах им „Космос“ във ВДНХ. Срамежлив юноша с интелигентен вид (впрочем във връзка с Кимгим ми се искаше да кажа „аристократичен“) тръгна към

Шереметиево-2. Помислих си, че изразът „срещнах човек не от този свят“ е много по-точен, отколкото предполагат произнасящите го хора.

Естествено, от Нирвана и Аркан не идваше никой. Впрочем известно време чаках Василиса. У мен даже възникна ясното усещане, че тя се чуди да дойде ли или не. А после предчувствието за посещението ѝ изчезна.

Размислила е.

В Москва заваля дъжд. В Кимгим започна виелица. Представих си моя апартамент — празен и тъжен. Московските улици, по които бързат за вкъщи окъснелите граждани. Уютните дворчета на Кимгим и плискането на студените вълни, в които са се притаили огромни октоподи.

Дали да не взема да отида при Феликс? Без да му говоря за нищо, просто да хапна и да пийна... Не, не бива. Няма да се сдържа. Ще започна разговор.

Впрочем имам още един вариант да отида на хубаво място, с интересна компания... С леко злорадство извадих визитната картичка на политика Дима и набрах номера.

— Да! — Колкото и да беше странно, той сам вдигна слушалката и аз осъзнах, че съм удостоен с честта да узная номера на личния му телефон.

— Обажда се Кирил — казах. — От митницата.

Пауза. И предпазлив въпрос:

— Стоката... пристигна ли вече?

— Да, всичко мина през митническо оформяне — казах с удоволствие, включвайки се в играта „господин майор, слушате ли“. — Но възникнаха определени затруднения. Добре би било да се срещнем. Ако може — в някой ресторант.

— Ще изпратя кола за вас — каза Дима. — Ще ви звънна пак, когато дойде време да излизате.

Качих се горе и изпих чаша коняк. Погледнах кулата в Останкино, осветена от прожектори в Аркан — съвсем както при нас. Постоях до прозореца към Резервата, подишах свеж морски въздух. Трябва да отварям за през нощта точно този прозорец.

Политикът се обади дори по-бързо, отколкото очаквах.

— Колата е пред вратата — каза той. — Шофьорът ще ви покаже визитката ми.

Играта на нелегални продължаваше. Горките служители от ГБ^[1], непосветени в тайната на функционалите. Ще има да ровят — на кого се е обаждал Дима, на кого е изпратил кола. И няма да успеят да изяснят нищо...

Слязох долу и излязох от кулата. Със сериозно изражение прегледах визитката, която ми подаде шофьорът. Погледнах с лека завист компанията младежи, които, без да обръщат внимание на студенината и дъжда, весело вървяха по улицата. Дори да седнат да пият кисела бира в евтино кафене, пак ще им е по-весело, отколкото на мен. Те не знаят, че нашият свят е само изпитателен полигон.

Много по-приятно е да си играеш на шпионин, отколкото на нелегален. Шпионинът работи в Чужда страна, нелегалният — в своя, но окупирана.

Впрочем аз нямах избор.

Политикът беше избрал за срещата ресторант с кухнята на несъществуваща страна — Тибет. Собствениците на ресторанта явно не бяха съгласни с мнението на китайския управник — в интериора присъстваха китайски знамена и останалите атрибути на държавност. Неволно си помислих, че в това има някакъв символичен смисъл.

Охранителят ме съпроводи до малък кабинет и излезе, плътно затваряйки вратата. Дима вече седеше зад масичката.

— Сядайте. — Усмивката му беше напрегната, но дружелюбна. — Почерпете се. Тук има прекрасна тибетска кухня. Препоръчвам панираните тигрови скариди. И виното е много своеобразно.

— Тигрови скариди? — Няколко секунди си спомнях учебника по география. — Оригинално. И грозде ли отглеждат в Тибет?

Дима сви рамене:

— Не съм ходил там. Но това е смес между вино и sake. Така че дори да отглеждат, е малко. Хапвайте, Кириле.

Не се възпротивих. Нуждаех се не толкова от храна, колкото от компания, но скаридите се оказаха вкусни — може би дори Феликс би ги одобрил, а виното... е, поне беше оригинално. Политикът също се захвана с храната, успявайки същевременно да разкаже за днешното заседание на Думата, където фракцията му се е борела против приемането на антинароден закон, но така и не успяла да го блокира. С

някакъв непривичен цинизъм и умора си помислих, че намиращата се в малцинство фракция наистина може да си позволи да се бори против антинародни закони. Общо взето всички фракции, които са в малцинство, се занимават с това. Но стига да дойдат на власт, и нещо се променя...

— Отворих проход към Аркан — казах аз, хващайки скаридата за свободната от панировка опашка. — А това наистина е вкусно! Та така, отворих проход. Кажете, кой ви е излъгал, че Аркан ни изпреварва с трийсет и пет години?

— Не трийсет и пет. Плюс-минус...

— Той изостава.

— Какво? — Дима се сепна. Отпи глътка вино. Погледна някъде през мен.

Разбрах с каква скорост работи мозъкът му в момента. Бавно съобразяващите не се оправят добре в политиката, особено в нашата. А освен това в нея няма място за алтруисти. Сега Дима се опитваше да реши каква може да е ползата от Аркан.

— Безполезно е — казах аз. — Можете да забравите за Аркан. Чували ли сте нещо за Земя-1?

— Хипотетичен свят, от който са се появили първите функционали — отговори Дима, без да се замисля. — Съществуването му се отрича...

Той ме погледна в очите.

— Правилно — потвърдих аз. — Това е Аркан. Не можете да го използвате като полигон, защото ние самите сме полигон. Земя-1 експериментира на световете, които открие. По някакъв начин успяват да насочат развитието им в една или друга посока. Например при нас, както разбирам, се отработва съществуването на свръхдържави.

По принцип тази мисъл току-що ми беше хрумнала. Но когато видях как политикът се интересува, веднага се захех да я развивам:

— Отначало са наблюдавали какво ще се получи при баланс на силите между две свръхдържави-антагонисти. Явно са извлекли всичко възможно от този вариант. Разтурили са Съветския съюз и сега експериментират с Америка като единствена свръхдържава. А освен това може би тук развиват и техниката.

— Не я развиват чак толкова много — опита се да възрази политикът. — Космонавтиката на практика я ликвидираха.

— Тя не им е нужна. Ако се появят извънземни колонии, те биха могли да излязат от контрола на Земя-1. Но виж, всякаква електроника...

— Това със сигурност ли го знаеш? — попита Дима.

— Не, предполагам го. Може и да греша в нещо.

— А как са... твоите? Какво е отношението им към факта, че си правят опити върху тях?

— Функционалите? — Разперих ръце. — Не знам. Но се боя, че няма да се възмутят кой знае колко. Кой ги е направил майстори? Онези от Земя-1. Значи, първо, те са им признателни. И второ — страх ги е. Този, който ги е направил функционали, може да си вземе подаръка обратно.

— По дяволите, всичко е като при нас, в политиката! — Дима изразително плесна с ръце и се разсмя малко измъчено. — Така. Какво да правим, а? Такива сили — и пропадат безцелно. Мен, както сам се досещаш, ме интересува едно — как да се използват способностите ви в полза на страната.

Промърморих нещо неопределено.

— Не вярваш ли? — Политикът се облегна назад в креслото. Погледна ме изпитателно. — Напразно. Разбира се, властта е хазартна игра без правила. Но властта, за разлика от парите, е интересна не сама по себе си, а само заедно с реакциите на околните. Властта е тщеславие. Хората трябва или да обичат политика, или да се боят от него. Но в никакъв случай не да го уважават и боготворят! За какво да се стремиш към властта, ако знаеш със сигурност, че ще останеш в историята като страхлив конформист, капитулант, муден слабак. Безинтересно! По-лесно е да ядеш вкусни неща и да спиш дълго без помощта на политиката. Хиляди хора разбират това навреме и не се забъркват в политиката. Но при нас, уви, някои си избират политиката в качеството ѝ на бизнес. На мен това не ми е нужно. У мен тщеславието е по-силно от алчността.

— Знаете ли, никой няма да ви повярва — казах аз честно. — Няма да повярват на никого от онези, които са във властта. Та при нас всичко е така устроено — отделно хората, отделно властта. Една позната кучкарка ми разказваше, че когато при нея идват от Рубльовка да си купуват куче, сърцето я боли за животинките. Защото

обикновеният човек смята априори, че онези от Рубльовка не са способни на нищо хубаво. Дори и да обичат куче.

— Знам, Кириле. Макар че аз не живея в Рубльовка. Затова и ми е нужно чудо. Нужно ми е нещо от вас, функционалите.

— Сила.

— А в какво се състои силата? — усмихна се Дима. — В мускулите? Парите? Информацията? Обаянието? Има различни видове сила. И трябва да умееш да я използваш във всичките ѝ форми... Мога ли да забогатея за сметка на другите светове?

— Чрез пренасяне на стоки през кулата като амбулантен търговец? Едва ли. Ще ви взимат такси за стоките.

— Знам. А няма да получа информация от Аркан. А може би... — той се забави за миг, — ти можеше да ми помогнеш с това-онова?

— Като набия някого? — попитах аз. — Защото нищо друго не ми остава.

Политикът се засмя.

— Не, остава. Технологиите.

— Земята е най-развитата.

— Не съвсем. Да вземем например Твърд.

— Забранено е да се пренасят от свят в свят неизвестни технологии.

— И на кого е тази забрана? — Дима погледна бутилката вино, но си сипа минерална вода. — Тези, които експериментират с нас? Как мислиш, Кириле, разумно ли е едно морско свинче да казва на други: „Не бива да бягаме от клетката, експериментаторът забрани!“.

— Не е разумно. Но се боя, че другите функционали няма да ме разберат.

Политикът изхъмка. Поигра си с чашата, отпи глътка и каза:

— Всичко е едно и също... Когато започнах да се занимавам с политика, мислех, че мога да постигна нещо. И за себе си, естествено, и за цялата страна. Общо взето и за целия свят. А после узнах истината. Узнах, че и нашите вождове, и американските президенти съвсем не са най-главните в света. Че има майстори. Че те уж не управляват... но мнението им се цени. Сещаш се, въплътеният кошмар на русофила за масоните... Сега стана ясно за какво им е на майсторите всичко това... Как мислиш, мога ли да отида при президента и да му разкажа истината?

— Откъде да знам можете ли или не — казах аз. — Мен не биха ме пуснали, а вас — не знам.

— А ако трябва да отговориш сериозно?

— Не знам. Може би на самия връх и без това знаят всичко. И няма да разкриете никакви тайни. А дори и да разкриете — какво от това? Ще устроят световен лов на функционали? Ще пускат термоядрени бомби върху кулите и мазетата? Какво ще се постигне така? Които успеят, ще се измъкнат в други светове. Останалите ще се притаят. Та вие не можете да ги различите от обикновените хора.

— Ето какво ми харесва в теб — изрече политикът изразително, — ти все още казваш „те“, а не „ние“. Значи е безсмислено да се воюва?

— По обичайните начини — да. Все едно да се сече желе с брадва. Знаете ли какви са възможностите на един функционал-акушер? Като Наталия Иванова например?

— Не.

— А тя най-вероятно е от Земя-1. Ако отидете да я задържите, какво ще стане? Ако тя омагьоса най-суровите спецназовци и им нареди да ви атакуват? Ако дори атомният взрив не я лови? Обикновените функционали са приковани към някакво здание, към своята функция, а за нея не съм сигурен. Вие не знаете какви са силите на този враг и не можете да ги узнаете. Вие дори не знаете докъде се простира властта им. Представете си, че отидете при президента с доклад и се окаже, че той самият е от Земя-1? — Забавих се малко и добавих: — А и откъде да знам какъв сте вие самият? Политикът Дима? А може би вие също сте функционал от Аркан? И проверявате благонадеждността ми, уговаряте ме да наруша митническите правила?

Дима допи водата и въздъхна:

— Ето сега, Кириле, разбираш какво представлява политиката... Трябва да тръгвам. Не се безпокой за сметката, всичко е платено.

Когато беше вече при вратата, той се обърна и каза:

— Не съм от Аркан. Наш съм, земен. Но не ми се доверявай, защото не бива да се доверяваш на никого.

— Както казваше старият Мюлер в „Седемнайсет мига от пролетта“ — не се удържах аз, — „не бива да вярваш на никого, но на мен — може“.

— На Мюлер, ако искаш, можеш да му вярваш — кимна Дима.
— На мъртвите може да се вярва.

Погледнах затворената врата, сякаш на нея трябваше да се появят някакви мъдри думи. Пийнах си още от виното.

Беше ми жал за политика. Естествено, той не е от никакъв Аркан. Млад, амбициозен, опитващ се да намери вълшебна пръчка и подпирайки се на нея, да докмета до самия връх на властта. Национална идея... ха. Каква национална идея за бели мишки в клетка? Кого ще пуснат на опити, кого ще дадат за храна на питона и кого ще оставят за размножаване...

Няма вълшебни пръчици. Свършиха.

Като дете много обичах да чета. Сега — някак по-малко... е, криминалета, понякога фантастика, нещо модно... А като дете обичах. Родителите ме бяха приучили. Приказки, фантастика... Така че и аз вярвам във вълшебните пръчици. И с удоволствие бих връчил такава на Дима — нека опита. Няма да стане по-лошо.

Или трябва да съм оптимист? В смисъл че може и по-лошо?

Допих виното и оставих чашата встрани. Да, странна напитка. Екзотична.

Изведнъж се сетих, че тази сутрин родителите ми трябва да са се върнали от Турция.

Живеех отделно от родителите си от три години и половина. Общо взето, заслугата за това беше единствено тяхна. Аз сам сигурно щях да пестя за апартамент още десет години. Те ми подариха апартамент и направо ме изпъдиха от къщи. В началото даже бях леко обиден, при всичките безспорни предимства на самостоятелното жилище. После погледах приятелите ми, живеещи с родителите си, и разбрах колко прави са били баща ми и майки ми. Все пак животът с родителите след завършването на училище уврежда човека. При това може да заработваш добри пари, може да издържаш родителите си, но ако си останал да живееш в дома им, спиращ да растеш. Приемаш маниера на поведение и начина на живот на родителите си. Ставаш консервативен, превръщаш се в по-младо копие на баща си. А това е добре само в селските семейства и то — само за най-големия син. Ненаправно във всички приказки най-големите успехи ги постига най-

малкият син, тръгнал да търси щастие накъдето му видят очите. Хиляди такива най-малки синове изчезват по пътя, но някои все пак улавят своята синя птица. А сините птици не долитат до селските ниви, при трудолюбивите и солидни най-големи синове...

Стоях при входа на блока на родителите си, където беше преминало детството ми, и гледах в прозорците. Стъмваше се. В кухнята вече светеше.

Нямаше да ме познаят при срещата ни, както не ме бяха познали по телефона. Разбирах това.

Но все пак бях длъжен да се кача по стълбите и да позвъня на вратата. Защо?

Нещо се променяше. Нещо трябваше да се случи. Чувствах това. И имах неприятното усещане, че няма да мога да видя скоро родителите си отново. А може би и никога.

Кодът на вратата си беше същият. Влязох във входа и повиках асансьора. Напълно спокойно погледнах към слизащата по стълбите Галка от втория етаж. Някога, в осми клас, се бяхме целунали с нея — точно тук, при асансьора... Галка плъзна по мен предпазлив поглед и излезе.

Всичко е наред, Галя, аз не съм маниак и не съм крадец...

Асансьорът дойде. Качих се. Постоях за секунда пред вратата и натиснах звънеца. Почти веднага се чуха стъпки и за секунда ми се стори, че родителите ми ме помнят. Че се вълнуват. Чакат. И непременно ще ме познаят.

Баща ми отвори вратата. Отвори я веднага, дори без да поглежда в шпионка — той има този глупав навик, за който му се караме и аз, и майка ми.

— Да, младежо? — попита добродушно татко.

Гледах го и си мислех, че е поостарял. Въпреки свежия тен и общо взето отпочиналия вид. Доста беше остарял за последните една-две години, макар че се поддържаше, занимаваше се със спорт, не злоупотребяваше с алкохол и пушеше веднъж месечно „за компания“. Сякаш свалиха някаква пелена от очите ми и видях, че родителите ми са остарели. Вече са доста над петдесет...

— Здравейте — казах. — Търся... Кирил.

— Кой Кирил?

— Тук ли живее Кирил Максимов?

— Хм... — Баща ми кимна. — Максимов — това съм аз. Но се казвам Данила.

— Вие? — Без да откъсвам поглед от него, се почесах по брадичката с жеста на смутен и търсец точните думи човек. — Не, Кирил ми е връстник... бяхме заедно в казармата, но съм изгубил адреса. Живее някъде във вашия район. В бюро „Справки“ ми дадоха... Нямате ли син Кирил?

Нещо едва доловимо, като станала привична, но неизживяна тъга, се промъкна на лицето на баща ми.

— Не, младежо.

— Може би племенник? — продължавах да играя аз. — Не? Извинявайте, явно е недоразумение...

В коридора се показва майка ми. Виж ти... а тя изглеждаше по-млада, отколкото я помнех. Ето това е. Все пак раждането и грижите за детето не са в плюс за женската красота...

— Данила? — каза тя въпросително.

— Грешка — каза баща ми, без да се обръща. — Младежът търси Кирил Максимов, дали са му адреса в бюро справки...

— Извинявайте, че ви обезпокоих — промърморих аз.

Баща ми продължаваше да ме гледа... с някакво съмнение. Замислено. Приличах на него — вероятно виждаше в мен свои черти и това го смущаваше.

А и майка ми ме гледаше със същото съмнение. Естествено, за нея това сходство беше още по-видимо...

— Извинявайте. — Тръгнах към асансьора. Вече го бяха повикали от друг етаж, наложи се да чакам. Баща ми ме гледа още секунда, после затвори вратата.

Заслушах се. Или ми помогнаха способностите на функционал, или майка ми заговори много силно, но до слуха ми достигна:

— Момчето прилича на теб.

— Какво искаш да кажеш? — отговори баща ми с леко раздражение.

— А, нищо.

— И все пак?

Ето на! Сега майка ми ще заподозре, че баща ми има извънбрачно дете. Глупаво се получи.

Как ли изглеждаше изчезването ми за тях? Моите вещи и документи се бяха разпаднали, лицето на снимките ми се беше разтопило, в старите сметки за апартамента числото „три“ се беше сменило на „две“... А какво беше станало с паметта им? Майка ми е забравила дори това, че е била бременна? Или си мисли, че детето е умряло при раждането? Какво е заменило в паметта им годините, прекарани с мен? Весели екскурзии и срещи с приятели? Или празни, тъжни, студени вечери, които са прекарвали заедно само двамата...

Допрях чело до мръсното огледало, закачено в асансьора.

Не само мен бяха ограбили. И на моите родители им бяха отнели мен. В замяна им бяха дали ненужно „свободно време“ и празнина в душите.

Така се случва навярно, когато функционалите открадват цели страни и светове. Ето — имало е една страна. В някакво отношение глупава, доставяща грижи и проблеми, заслужаваща да я наругаеш. Но после хоп — и я няма. И са ти обяснили, че никога не е имало такава, че всичко това е мираж, заблуда, призрак. Че трябва да си благодарен, че са те освободили от проблемите. За свободата да можеш да не правиш нищо и да не си отговорен за нищо. А празнотата в душата — това е нещо нормално, придава ти лекота.

— Ох, колко ви мразя всичките — прошепнах аз. И не осъзнах веднага, че повторих думите на Илан.

Може би да отида при тях? Те са при Котя. Заедно ще ни стане по-леко... Впрочем не мисля, че ще се зарадват на посещението ми. В тази работа е необходим трети само в мръснишките разкази, с които Котя си изкарваше прехраната.

Всъщност ще намеря при кого да отида.

---

[1] Държавна сигурност (рус. — государственная безопасность) — Бел.прев. ↑

Ако един мъж и една жена, едва познати, се привличат с нещо помежду си, в отношенията им рано или късно настъпва странният момент „аз изведнъж“... Или не настъпва, но тогава отношенията приключват, преди да са започнали.

Моментът се състои в това, че в жилището на девойката (почесто) или на мъжа (по-рядко) се звъни на вратата. И този, който е дошъл, произнася фразата: „Аз изведнъж реших да намина“. Понякога добавя: „Почувствах, че ме чакаш“, но това вече зависи от наличието на романтична жилка в душата. Ключовата дума тук е „изведнъж“.

Изведнъж реших да намина покрай вас. Изведнъж реших да ти се обадя.

Извинявай, това е неуместно, и аз самият не знам какво ще правим... Извинявай, минавах наблизко и изведнъж си помислих...

Случайността или дори абсурдността на постъпката в такива случаи е принципно важна. Любовта принципно е нелогична, затова толкова я недолюбват хората, които по погрешка са се родили хора, вместо изчислителни машини.

Събитието „аз изведнъж...“ още нищо не гарантира. Възможно е да те да пият чай и после да си кажат довиждане. Възможно е да си легнат заедно, но все пак да се разделят.

Но ако „аз изведнъж...“ изобщо не се е случило, то все още няма любов. Има приятелство, страст, привързаност — множество хубави неща и чувства. Но не и любов.

Младата героиня от съпротивата Настя Тарасова живееше на „Преображенска“. Не най-добрият район, естествено. Но затова пък в симпатична нова сграда с охранявана територия, в апартамент-студио на последния етаж, със сигурност купен от добрия бизнесмен Миша. Знаех адреса ѝ, тъй като Настя беше минала през моята митница. Това беше поредната митничарска способност, проявила се у мен.

Знаех и къде живее Миша. В Рубльовка, както се полага на сериозен човек.

Минах през охраната на входа без проблеми. Учтиво казах адреса и фамилията, а когато охранителят ме помоли да покажа документите си, поклатих глава. И казах, чувствайки се нещо средно между Волф Месинг, напускащ „Лубянка“, и Оби Уан Кеноби, изиграващ имперските щурмоваци:

— Не са ти нужни документите ми.

— Не са ми нужни — съгласи се охранителят и отвори вътрешната врата. — Всичко хубаво.

Малко разочарован от отсъствието на цветни визуални ефекти, преминах в охраняваната територия, където край настланите с камък алеи светеха фенери, а на кучешката площадка унилите обитатели разхождаха под дъждеца породистите си кучета.

Видеодомофонът при входа също не беше проблем — без да гледам, набрах кода и вратата се отвори. Вътре имаше още една строга портиерка в стъклена будка-аквариум, но тя не тръгна да ме разпитва.

Хубава сграда. На стълбището — чистота, цветя в саксии и дръвчета в каци, благоухание на сложна смесица от парфюми — явно съвкупната миризма на всички дами и господа, влизащи и излизащи от сградата. Асансьорът само дете не беше облицован в мрамор, движи се леко, огледалата сияят, свири тиха музика.

А на площадката на последния етаж ме очакваше изненада. Изненадата беше с ръст метър и деветдесет и с широки рамене. Познавах го от посещението на Михаил и Настя, когато отиваха на концерт в Антик.

Телохранителят също ме позна. Отлепи се от стената, погледна объркано към мен, после към вратата на апартамента, която му беше възложено да охранява.

— Добър вечер, Витя — поздравих аз.

— Там не може — каза Витя с посърнал глас.

— За мен може.

Витя поклати глава.

Или аз не се бях съсредоточил достатъчно, за да стана убедителен, или в простичката душа на телохранителя нямаше място за повече от един господар.

— Не може — повтори той с болка в гласа. — Точно на вас ви казвам, че не може.

— Е, и какво ще направиш? — попитах.

Витя се навъси. Той явно знаеше, че всичките му тренирани мускули и професионална подготовка изобщо не могат да застрашат един функционал.

— Поне ме фраснете веднъж в окото! — помоли той. — Направете ми синина...

— Сам ще се справиш — казах аз с упрек. — Та нали си мъж!

Оставих Витя да гледа скръбно тежкия си юмрук и се приближих към вратата. Понечих да позвъня и установих, че не е затворено.

— Чук-чук — казах аз, влизайки.

Не ме чува — караха се.

Апартаментът не беше много голям по стандартите на сградата — петдесет квадрата. Свободно пространство с две опорни колони, украсени с рафтчета и някаква груба живопис на онова ниво, което се продава на Вернисажа в Измайлово^[1]. До едната стена — идеално кръгло легло, срещу него — плазмен панел на стената, масичка и кресла. В единия ъгъл с барплот беше оградена малка кухня. Дори банята беше отделена от полупрозрачна преграда от цветни стъклени блокове. Е, като цяло — приятно. Когато си на деветнайсет години, такива апартаменти много ти харесват, на двацет и пет предизвикват едновременно и умиление, и леко подозрение, че младостта отминава.

Настя и Михаил стояха до барплота. Забелязах в ръцете им високи чаши с някаква напитка. Но на тях не им беше до коктейлите. Изглежда, самообладанието им беше стигнало само за да напълнят чашите. И бяха започнали да се ругаят. Михаил беше с разкопчан шлифер, Настя — с къс халат.

— Ти дори не си помръдна пръста! — крещеше Настя. — Остави ме да умирам!

— Защо си се свързала с тях? Те всичко ми разказаха! — отговори в същия тон Михаил. — Глупачка!

— Ти ме изостави!

— Щях да се договоря и да те взема — отговори рязко Михаил. Стори ми се, че не лъже. — А в този момент нищо не можеше да се направи! След време щях да те взема.

— След като ми се изреди цялото селище? — Настя, естествено, не се успокои от такова обещание.

И в този момент Михаил се издъни:

— Нямаше да е нещо ново за теб. Преспа ли с митничаря?

Настя си пое дъх и млъкна. Изглежда, това предположение наистина я обиди.

— Не — казах аз в същата секунда, в която Настя залепи шамар на Михаил. — Не е спала с мен.

Михаил се обърна към мен, потърквайки бузата си. Видях изражението му и разбрах, че ако не бях влязъл навреме, Настя щеше да получи здрава плесница в отговор...

— Какво правите тук? — попита Михаил студено.

— Длъжен ли съм да ви давам отчет? — учудих се аз. Без да се събувам, се разходих по мекия килим и седнах в едно от креслата. Подуших — носеше се аромата на нещо ядивно и много вкусно. И откъде такъв апетит у мен? Последствие от раняването? — Настя, аз така... изведнъж реших да намина. Нали нямаш нищо против?

— Не, разбира се — каза тя много непринудено. — Да ти сипя ли нещо?

— Джин с тоник — помолих аз.

— „Сапфир“, „Бифитър“, „Гордънс“? — попита Настя с тона на опитен барман.

— Дори не знам — поколебах се аз. — Всичко звучи толкова съблазнително... Михаиле, вие какво ще ме посъветвате?

Върху лицето на бизнесмена заиграха мускулчета. Той изведнъж заприлича страшно много на Иполит от „Ирония на съдбата“, установил, че доктор Жения се бръсне с неговия бръснач.

— „Сапфир“, разбира се — каза Михаил. — Всичко хубаво, господин митничар. Всичко хубаво, Настя.

— Чао! — каза Настя с леден глас. Отвори вратата на хладилника, задрънкаха бутилки.

Михаил остави чашата. Обърна се и тръгна към изхода. При вратата се спря и каза сухо:

— Ще те помоля да не ми се обаждаш повече. Не искам да имам нищо общо... с терористи. Сега разбирам, че си ме използвала!

Вратата хлопна. Свих рамене. Е, хубаво си тръгна. Горедолу достойно. Неща от рода на „курва“ или „истеричка“ биха прозвучали

глупаво и неуместно. А така в думите му има истина.

— Ще се наложи да напусна този апартамент — каза замислено Настя. — Той е на името на Михаил... Впрочем тук наемът е такъв, че така или иначе няма да издържа. Използвала съм го... да, бе!

— Не се обиждай, но не е ли прав? — казах. — Използва ли го?

Настя ме погледна накриво. Сипа лед в чашата. Попита:

— А теб това от къде на къде те интересува?

— Може да искам да знам дали си го обичала.

— А той какво, да не би да не ме е използвал? — Настя ми подаде чашата. — Защо дойде?

— Нали ти казах — изведнъж ми се прииска да отскоча. Минавах наблизо...

— Хайде-хайде — кимна Настя.

— Ходих при родителите си — признах си аз неочаквано за самия себе си. — Не ме познаха. Сега са сами... аз бях единственото дете. Баща ми е остарял.

Настя остави чашата и ме погледна с неочаквано разбиране.

— Не се измъчвай, Кириле.

— Опитвам се.

— Поне са живи. Майка ми почина преди две години. Баща ми пие. Не мога да направя нищо, не ме слуша... Миша все ми обещаваше, че ще се договори с функционал-лекар... но нещо не се получаваше. Сега няма и да се получи.

— Той ще се върне — казах аз с престорена увереност. — Непременно.

— Не, Кириле. Той се е уплашил. Обяснили са му, че съм свързана със съпротива, бореца се срещу функционалите в различни светове. — Настя изсумтя. — Разбира се, ласкателно е, че са ни оценили толкова сериозно.

— Илан е в Москва — спомних си аз. — При един мой приятел.

— Знам, тя ми се обади... Кириле, какво ще стане с нас?

— В смисъл?

— Та нали те ще ни проследят! Функционалите.

— Ще ви проследят. — Реших да не споря. — Настя, мисля, че ако вие с Илан се откажете от идеите си...

— И?

— Ще ви оставят на мира. Имах разговор... за теб, общо взето. Но мисля, че и Илан никой няма да я закача.

Настя кимна, но не каза нищо.

— Вие с Илан бяхте прави за Земя-1 — казах. — Бях там.

— Петата врата? — оживи се тя.

— Да. Това е светът, от който са дошли функционалите. А всички останали светове са техни експериментални площадки. Какво ще бъде, ако се създаде свят с теокрация, с робовладелство, със засилено развитие на техниката, свят без държави... Това, което ги интересува. Нищо повече не им трябва от нас. Така че може да се живее спокойно. Да си избереш тази Земя, която ти допада, и да се заселиш там.

— Някак си е обидно — неловко се усмихна Настя.

— Страдаш от възрастов максимализъм — казах. — Как звучи само, експериментална площадка! Но така или иначе свободата е невъзможна. Някой от великите беше казал, че не можеш да живееш в общество и да си свободен от него.

— Ленин го е казал.

— И правилно го е казал. Дори и Робинзон е бил свободен само до появата на Петкан. — Отпих от джина с тоник. — Да, права си, и на мен самия ми е адски обидно. И, между другото, на Земя-1 стреляха по мен. Раниха ме. Едва не умрях.

— Така ли? — Настя ме изгледа недоверчиво.

— При нас всичко нараства бързо. Така че и аз си имам свои сметки с тези гадини... и не бих се заигравал с тях. Но не можем и да воюваме с тях. Вашите глупави детски набези... как приключиха? С това, че аз убих тези деца. Е, дори и да бяхте хванали мен, или Феликс, или Цай... още някого? Какво от това? Щяха да дойдат функционали от Земя-1 и да направят нови полицаи. Щяха да ви издърпат ушите. Някои — в Нирвана, а други — направо капут.

Настя с някакъв детски жест потърка коляното си и попита:

— Значи какво, ти не воюваш с тях?

— Не — поклатих глава аз. — Срещу ръжен не се рита. Аз съм пас. Ще работя на своята митница. А през прозореца на Земя-1 ще изливам помия и ще им показвам оскърбителни жестове, докато не им писне и не залейт кулата с бетон от горе до долу. И... ако искаш... можеш да се настаниш при мен.

— Доста деликатно предложение, да ти стана държанка — изсумтя Настя. — Какво, на курва ли ти приличам?

— Не. Ти ми харесваш.

— Благодаря за добрата дума. Не!

— Какво „не“?

— Отговорът ми е „не“! Нямам намерение да се крия като мишка под метла! Независимо дали двете с Илан ще успеем или не, ние ще се борим! По-добре да умрем изправени, отколкото да живеем на колене!

Това прозвуча смешно, наивно, но абсолютно искрено. Въздъгнах. Изглежда, беше безполезно да споря... И в този момент от вратата се разнесе:

— Напразно мислите така, момиче.

Повторих същата грешка, която преди мен бяха направили Настя и Михаил. Вратата беше останала отворена, от което се бе възползвал неканеният гост.

Беше четирийсетгодишен и изглеждаше напълно невинно. Пълен, със стилни очила, с изразена плешивина. Неловко стискаше в ръка мокра шапка — често ли виждате по улиците хора, които носят шапки? Картината се допълваше от сепгъл сив костюм, опръскан от дъжда, окаляни обувки и лошо завързана вратовръзка. Такива са учителите-стари ергени, живеещи с майка си и монотонно дуднещи на децата за важността на образите на Базаров и Обломов^[2].

Само че той беше функционал.

— А вие кой сте? — възкликна Настя, скачайки от табуретката. — Какъв е този ден на отворени врати?

Аз също се изправих, заемайки позиция между девойката и „учителя“.

— Това е функционал-полицай — казах аз. — Наш, московски.

Полицаят кимна:

— Напълно сте прав, Кириле. Извинявайте, че аз така, без разрешение... такава ми е работата. Нали разбирате. Казвам се Андрей. Между другото, много ми е приятно да се запознаем!

— Можете да ми дойдете на гости — казах аз. — Кулата при „Алексеевска“, прием — по всяко време на денонощието.

— Уви, няма да се получи. Далечко е за мен, ще се откъсна от функцията си. Работя на югозапад, но тук ме помолиха да помогна...

— Андрей се усмихна виновно. — Честно казано, създамата се ситуация ми е крайно неприятна, донякъде даже отвратителна...

Погледнах Настя. Аха. Устните ѝ трепереха. Изглежда се беше усетила!

— Какво искате да направите? — попитах аз.

— Трябва да реша въпроса с девойката. — Той виновно разпери ръце.

— Феликс обеща, че тя може да остане при мен — казах бързо аз. — Познавате ли Феликс?

— Не, но това няма значение. Вашият Феликс е прав, естествено. Разберете, аз изобщо няма да съм против, ако такава симпатична девойка ще живее... с вас. Пратиха ме да поговоря с нея и да я помоля да бъде по-благоразумна. Но аз, за съжаление, чух изказването ѝ. Много поетично — за мишка под метла, за живот на колене...

— Нека да се опитаме да оправим нещата? — усмихнах се аз доброжелателно. — Вие ще излезете през вратата и отново ще влезете, а аз отново ще задам въпроса на Настя?

Мъжът се замисли. После сви рамене и изрече ентузиазирано:

— Всъщност защо не? Разберете, на мен изобщо не ми харесва тази работа! Та аз съм историк по образование, може да се каже — архивен плъх. Седя в прашна кантора, прелиствам стари документи, намирам огромно удоволствие в това. Между другото, направил съм куп интересни открития! Не мога да публикувам нищо, в списанията веднага ме забравят, писмата не пристигат, файловете се изтриват — разбирате, обичайните ни проблеми. Но нищо, за мен самото научно дирене вече е награда! А тази работа е за хора със съвсем друг вид характер... Аз ей сега!

И той излезе.

Погледнах Настя.

— Някакъв клоун — изрече тихо тя.

— Това е функционал-полицай — казах аз. — Може да ни размаже и двамата на тънък слой по тавана. Разбра ли?

На вратата се почука и полицаят влезе отново. Започна да търка очилата си с ръкава на самото си.

— Настя! — изрекох аз на висок глас. — Нека да плюем на тези самодоволни сноби от Земя-1, а? Ти ще оставиш всички тези детски

игри, че си от съпротивата, и ще дойдеш при мен. Там при мен има море. И хубав ресторант наблизо.

Андрей засия, присвил късогледите си очи, и кимна. Сложи си очилата и погледна изчакващо към Настя.

— Вече ти отговорих — каза тихо тя. — Не. Нямам намерение да се примирявам с окупацията.

— Ето на — каза Андрей с горчивина. Нахлупи на главата си мократа шапка. — Защо младостта винаги е толкова глупава и необуздана? Защо на мен ми се пада всичката тази кал, всичкото това лошо време, всичките тези отвратителни действия...

Той тръгна към Настя — бавно, като бършеше в движение ръцете в сакото, сякаш внезапно са му се изпотили дланите. Впрочем той целият беше такъв — мокър, мазен; отчасти от пороя, отчасти от потта си.

— Чакайте — казах аз. — Андрей, стойте! Та вие сте възрастен, умен мъж! Тя говори глупости! Сега ще я взема, тя ще поживее при мен и ще се опомни!

— Не мога — каза той тъжно. — Такава ми е функцията. Не ми пречете, Ки...

Изритах го в корема. С подскок — техника, която използват само героите на източните екшъни.

Андрей полетя назад, към вратата. Залитна, но запази равновесие. Вече бях застанал в стойка — не знаех как се казва. Навярно мъдрите японци и китайци я наричаха по някакъв начин — „пиян жерав“, „изхождаща се мечка“ или „глупав функционал“.

— Не си прав! — каза Андрей огорчено. — Какво правиш? Та ние сме свои! Ние сме функционали, длъжни сме да си помагаме!

— Махай се оттук! — разгневих се аз. — Омитай се! Няма да я...

Сега на мен не ми се удаде да довърша фразата си. Следващите десет секунди обикаляхме около колоните, нанасяйки си удари. Получих няколко много болезнени удара в гърдите, при това у мен възникна неприятното усещане, че полицаят се опитва да строши ребрата ми над сърцето. Затова пък очите на Андрей се превърнаха в каша със стърчащи от очите стъкла и всичките пръсти на дясната му ръка стърчаха като ветрило под неестествени ъгли.

Изглежда, и двамата не усещяхме болката.

В един момент осъзнах, че стоим срещу голям френски прозорец, като всеки държеше здраво противника си за ръцете и се опитваше да го удари в стъклото.

Но и двамата не успяхме.

— Глупава ситуация, колега — каза Андрей, примигвайки. От десния му клепач стърчаха стъкълца от очилата и аз с изтръпване осъзнах, че при всяко движение на клепача стъклото стърже по очната ябълка. — Аз съм много далеч от своята функция и затова съм доста по-слаб, отколкото би трябвало да бъда. Това е реми, пат!

— Иди си — казах. — Иди си и ни остави на мира.

— Но аз не мога, длъжен си да ме разбереш!

— Никому не съм длъжен с нищо!

Върху лицето на Андрей се изписа печал.

— Тогава двамата с теб ще се борим, докато не се появи някой трети. Нали?

— Точно така — каза иззад гърба му Настя и с всичка сила стовари върху главата му чугунен казан.

Чугуненият (че дори и алуминиевият) казан не ви е тефлонов тиган с патентовано многослойно дъно. Казанът е тайното оръжие на азиатците, надеждният боен другар на татаро-монголите, незаменим спътник и на непретенциозния турист, и на градския ценител на вкусната храна. Той не се нуждае от покрития против загаряне със съмнителен произход, нито пък от миялни средства, които разтварят мазнината даже в студена вода. В стария казан изгорялото запълва всичките му пори и образува гладка, блестяща черна повърхност, пазеща в себе си аромата на стари пловове^[3], запечено месо и всички ястия, готвени навремето в него. В добрия стар казан дори и най-обикновената храна се превръща в блюдо от приказките от „Хиляда и една нощ“. А самият казан с течение на времето става все по-тежък, носейки по повърхността си антрацитовите следи от историята.

Този казан имаше знаменита история и беше пълен с плов. И ако се съди по това колко свободно излетяха във въздуха тъмночервеният от сусаменото масло ориз, проблясващите като злато парченца морков, дразнещо ароматните скилидки чесън, пържените кубчета агнешко — пловът изобщо не беше зле. И не само това — той беше съвсем истински плов!

Очите на Андрей се подбелиха, той омекна и седна на пода.

Аз гледах в Настя, а тя — в мен.

— Имам един познат негр — казах. — Обича да размахва халби за бира. Трябва да ви събера някой път... на ринга.

— Помогнах ли? — попита Настя.

— Помогна и още как — съгласих се аз. — Като се започне от момента, в който каза, че няма да се примириш с окупацията.

— Не искам да лъжа — рече Настя. Обърна се и остави казана на барплота. Лекичко подритнах Андрей — историкът лежеше безшумно. Приблжих се към барплота и бръкнах в казана.

Изчегъртах от дъното в единия край остатъците от ориз и моркови и ги събрах на топче, изгаряйки върховете на пръстите с все още горещото масло. Сложих топчето плот в устата си. Задавяйки се от аромата и от слюнката, кой знае откъде изпълнила цялата ми уста, едва успях да изтръгна от себе си:

— Изумително вкусно! — Огледах със съжаление разлетелите се из цялата стая остатъци от плова и попитах: — Къде си се научила така да готвиш плов?

— Татко е израснал в узбекски къшлак^[4]. Белобрадите старци са го учили да готви плов.

— А да се бие с казани? Това национално узбекско бойно изкуство ли е?

— Национално женско.

Погледнах часовника си.

— Давам ти три минути, за да си събереш багажа. И се омитаме оттук.

— А ако не искам?

— Ще си отида сам — казах честно аз. — Това, че победихме полицаи, е чудо. Случайност.

Тя не спори повече. Отвори крилата на гардероба, измъкна малък платнен сак и се зае да хвърля вътре някакви парцали. Спря за секунда, за да ми подхвърли кълбо найлонова връв.

— Дръж!

— Защо?

Настя помълча малко. И попита:

— А ти да го убиеш ли искаш?

Погледнах злополучния историк. Честно казано, не изпитвах никаква злоба към него. Преди две минути без никакво колебание бих

му строшил врата, ако ми се отвореше възможност. Но сега...

Приклеках и завързах ръцете на Андрей зад гърба с връвта. След това със същата връв му завързах и краката. Найлонът не е подходящ материал за такива цели, твърде хлъзгав е. Но аз доста се постарях да направя възлите по-стегнати.

— Готова съм — каза Настя. — О, не...

Тя без никакво колебание смъкна халата и се зае да обува дънките си. Изхъмках и погледнах демонстративно часовника.

— Имаш още двацет секунди.

— Един нормален мъж щеше да ме помоли да не бързам — защити се Настя.

— Аз съм нормален. Но ми се живее.

Докато бях при Настя, времето се беше развалило невъобразимо. Лееше се студен дъжд, духаше силен вятър. При това по някакво чудо в облаците се беше образувала пролука, в която светеше огромната, пълна луна. Навън почти не бяха останали хора, дори в далечината, на входа на метрото, също нямаше никого. По този случай шофьорите окончателно бяха забравили за учтивостта и се носеха през локвите, без да намаляват скоростта.

— Спри кола! — наредих аз на Настя. — Казвай: „До «Алексеевска»“. Не жали парите.

— Не си ли с кола? — учуди се тя. Опита се да отвори чадъра, но поривите на вятъра веднага се опитаха да го изтръгнат от ръцете ѝ.

— Аз дори не умея да карам! А ти какво, също ли нямаш кола?

— На мен Миша ми изпращаше кола с шофьор!

— „Не можеш да забраниш да се живее красиво“^[5]... — Огледах се. — Е, засега е спокойно. Не се виждат нови полицаи.

Спря ни стара жигула. Шофьорът дори не ни попита докъде сме и колко ще платим; промърмори: „Сядайте!“ и веднага потегли. Седнах отпред и го изгледах внимателно. А ако изведнъж...

Не, май беше човек. Най-обикновен, застаряващ, изтормозен и изморен.

— Как не ви отнесе пороят? — попита шофьорът. — Разтвориха се небесните двери. Към сутринта дъждът ще премине в сняг, вижте

какво е червено небето... А вие, момиче, сте вир-вода! Не сте облечена подходящо за такова време.

— Аха — отвърна бодро Настя. — Така се получи, наложи се да бягаме от купон...

— Какво стана?

— Един пръч се напи и започна да ми досажда — съобщи Настя. — Петя едвам го усмири, но после каква веселба настана!

Отново игрички на герои от съпротивата... Промърморих нещо умерено мъжествено, както се полага на героичния Петя...

— Виждам, виждам, имате синина на скулата — каза шофьорът, поглеждайки ме бегло.

Потърках скулата си.

— Не, отляво. Нима не усещате? Хубава синина ще стане. Да не сте се били с боксьор?

— Ще ми се смеете — с историк.

Шофьорът наистина се засмя:

— Историята е страшна сила. Но боят е рядкост, обикновено работят с перо... Сложете парче сурово месо, добре ще го изтегли.

— Аз ще го целуна, ще подейства още по-добре.

Разменихме погледи чрез огледалцето за задно виждане. Настя се усмихваше.

Да, в отношенията между мъжете и жените все още е останало нещо първобитно. Достатъчно е само да се сбиеш заради жена...

— Накъде да карам? — попита шофьорът.

— Вкъщи — казах. — Към „Алексеевска“...

---

[1] Вернисаж в Измайлово — най-голямата в света изложба-базар на предмети от изобразителното и приложните изкуства. — Бел.прев. ↑

[2] Герои на Тургенев и Гончаров съответно от романите „Бащи и деца“ и „Обломов“. — Бел.прев. ↑

[3] Плов — традиционно източно ястие от ориз, зеленчуци и месо. — Бел.прев.; Сиреч — пилаф. — Бел. NomaD. ↑

[4] Къшлак — селище в Средна Азия. — Бел.прев. ↑

[5] Заглавие на известен съветски филм от 1982 година. — Бел.прев. ↑

Ако повярваме на Борхес, то всички сюжети, а следователно и всички събития в света, лесно могат да се сведат до четири: поход за съкровище, обсада или отбрана на крепост с връщане къщи и самоубийство на Бога. Впрочем често забравят за самоубийството на Бога, а и останалите три златни сюжета ехидно се свеждат до истории за „любов“, „индианци“ и „Нова година“. Едва ли Борхес би спорил, защото нали любовта е поход за съкровище, войнствените „индианци“ и сражението за крепостта са неразривно свързани, а и какво може да се сравни с празнуването на Нова година? Само завръщането у дома. Що се отнася до самоубийството на Бога, то съвременните идоли не са склонни да извършват подобни жестове.

В добрите истории тези три сюжета се редуват. Одисей тръгва за съкровища, обсажда Троя и се връща къщи. Царският син Иван потегля за златната ябълка, плякосва замъка на Кашчей и се връща при бащицата. Вълкът последователно обсажда три къщи с прасенца и позорно бяга у дома.

Моите походи за съкровища явно водеха към отбрана на крепостта. Само дето нямах шансове да се върна къщи.

* * *

Край кулата не ни очакваше никой. Първото, което направих, беше да проверя всички врати. Качих се на втория етаж и погледнах през прозорците.

Тишина. Безлюдност.

— Всичко наред ли е? — попита Настя.

— Благодарение на теб... — не се съдържах аз. — И докъде стигнахме? Нали веднага ти предлагаш — да дойдеш при мен. Само дето сега съм забъркан в бой с полицаи.

— И двамата сме забъркани.

Магнах с ръка. Извадих телефона и се обадох на Котя. Наложих се да чакам дълго — нищо чудно, приближаваше полунощ.

— Да? — откликна Котя недоволно.

— Кирил е. Настя е при мен.

— Коя Настя? Тази с бележката?

— Да. Бяха й пратили функционал-полицай. Аз го отблъснах и я доведох при мен.

— Победил си полицай? — възхити се Котя. — Яко!

— Няма накъде да е по-яко. Всеки момент могат да дойдат за мен.

— А, едва ли — предположи Котя. — Едва ли в такава ситуация ще действат, без добре да си помислят.

— Могат да дойдат и при теб.

— А аз какво общо имам?

— Предоставил си убежище на Илан. Мисля, че тя ги интересува не по-малко от Настя.

Котя изсумтя и попита:

— И какво предлагаш? Да бягаме?

— Може би. Или елате тук. Сигурно ще мога да ви защитя в кулата. Дори и от полицай. Питай Илан, тя трябва да ги разбира по-добре тези неща.

— Ей сега...

Известно време в слушалката цареше тишина. Чаках, притиснал я към ухото си, и гледах Настя. Тя стоеше до прозореца с изглед към Аркан. Сякаш почувствала погледа ми, се обърна:

— Това ли е Земя-1?

— Да.

— Красиво е. Там в далечината има телевизионна кула...

— Кулата в Останкино. Точно като нашата. Явно са я сметнали за удачна постройка.

— За какво им е всичко това? — попита неочаквано Настя. — Ако при тях всичко е толкова хубаво, ако са толкова могъщи... Биха могли да живеят по човешки. Да дружат с нас, а не да ни експлоатират.

Изведнъж разбрах, че тя е все още дете...

— Настя, по човешки — това означава именно да експлоатираш. За съжаление.

— Не трябва да е така.

— Но е така.

— Непременно трябва да ги победим!

Засмях се:

— Да ги победим? А за целта ще се наложи да експлоатираме други хора. Да ги изпратим на смърт. Да нарушим всичките планове на онези от Земя-1. Ако ти победиш, няма да успееш и да се опомниш, а вече всички ще са си разменили местата. И вече друга девойка, от Земя-1, ще казва: „Защо те ни пречат да живеем, това е неправилно!“.

— И какво излиза? — попита тихо Настя. — Че който е по-силният, той е правият?

За щастие Котя отново се появи на телефона, избавяйки ме от необходимостта да отговарям.

— Кириле? Илан казва, че не си струва да идваме при теб. Че най-добре ще е да се махаме от Москва. Тя знае няколко района, в които няма функционали и докдето полицаите не могат да се доберат. Може би ще дойдете с нас?

— Как? — отговорих аз раздражено. — Забрави ли, че аз също съм прикован към кулата.

— Извинявай — смути се Котя. — Е... тогава ние ще побързаме. Ще се постарая да ти се обаждам!

— Обаждай се — отговорих аз. Ето на.

Загазихме. Разбира се, Котя е прав. За тях е по-добре да се скрият. А аз... е, не да се сражавам, естествено. Да се опитам да урегулирам конфликта. В края на краищата, никого не сме убили...

— Няма да дойдат, нали? — попита Настя.

— Не — признах аз. — Илан смята, че е по-добре да се скрият. В район, в който засега няма функционали. Тя знае такива места. Да... ти също можеш да отидеш с тях.

— Съблазнително. — Тя помълча малко. — Не мога да кажа, че приятелят ти е идеалът ми за мъж, но несъмнено в него има нещо... А ти какво ще правиш?

— Ще преговарям. Ще се опитам да склуча мир. Все пак тук имам хубаво място, полезен съм като функционал.

— Тогава ще остана с теб — каза твърдо Настя.

— И пак ще кажеш, че искаш да воюваш с тях? Ако не си забелязала, те изобщо не обичат това.

— Обещавам, че няма да го кажа. Само не очаквай от мен да излъжа!

Оставаше ми единствено да разперя ръце. Да излъже? Ха! Трудна работа е това — да се излъже функционал-полицай...

През това време Настя се приближи към следващия прозорец. И неочаквано ме повика:

— Кириле... погледни колко е красиво!

Наистина беше красиво. Пълна луна — както и на нашата Земя, само че изглеждаше още по-голяма. И светеща с милиони дребни пламъчета морска повърхност. Почти нямаше вятър, морето дишаше спокойно, поклащайки светещите пламъчета с вълните си.

— Планктонът свети — казах аз. Думите ми се изтръгнаха неочаквано и напълно неуместно.

— Планктонът? Колко интересно! — Настя продължаваше да гледа през прозореца. — А когато някое момиче каже „каква красива луна!“, ти за химичния състав на реголита^[1] и за албедото^[2] на лунната повърхност ли започваш да говориш?

— За пръв път срещам момиче, което да знае думата „реголит“ — отговорих честно аз. — Така че отговорът на въпроса ти е „не“.

— Познавах едно момче, математик — кимна Настя. — Пътуваше във влака и се влюби в кондукторката, защото тя се заговори с него за функциите. Математическите, естествено. Слязоха заедно от влака и за малко да се оженят.

— А какво им попречи?

— Не помня. Май тя изобщо не разбираше от тензорно смятане...

Предпазливо докоснах Настя по раменете. Наведох се и зарових лице в косите ѝ. Тя бавно обърна глава и се целунахме. Обръщайки се, тя се плъзна в ръцете ми, притисна се към мен, погледна ме в очите. Бяхме с почти един и същи ръст и аз си помислих не на място, че всичките ми предишни момичета са били половин глава по-ниски.

— Ако сега излезем... там — тя кимна към прозореца, — всичко ще бъде като в лош холивудски филм.

— Обожавам лошите холивудски филми — отвърнах аз. И даже сам си повярвах.

Но не отидохме веднага на плажа. Леглото беше по-близо.

— Кириле, сърдиш ли ми се?

— Не. — Лежах върху одеялото, захвърлено на пясъка, и гледах в прозрачното нощно небе — въздухът беше толкова чист, сякаш цялата атмосфера на Резервата е издухана в космоса — и галех Настя по лицето. Намирах с ръце устните ѝ, запомнях чертите на лицето ѝ, сякаш съм спял. — За какво да ти се сърдя, глупаче?

— Аз те скарах... с твоите. Извинявай. Увлякох се. Миша започна да се държи като последния страхливец, а ти също стана много предпазлив.

Тя изведнъж се надигна на лакти и ме погледна — на лунната светлина кожата ѝ беше станала сребристоматова. Плесна се по устните.

— Какво има?

— Аз съм глупачка. Защо говоря за него? Знам, че мъжете не обичат това...

— Ох, колко си осведомена... Говори, все ми е едно.

— Не, няма повече. Аз и не искам да чувам за него повече. Още по-малко пък — да говоря. Наистина ли ти харесвам?

— Да.

— Илан казваше, че функционалите рядко имат отношения с хората. Дълготрайни отношения. Помниш ли какво казваше Вълшебника в „Обикновено чудо“? Че жена му ще остарее и ще умре, а той ще продължава да живее...

— Откъде си такава умна? Може и ти също да си функционал? Функционал-библиотекар?

— Не бих се отказала... — Настя прекара ръка по корема ми. — Това сигурно е интересно.

— На най-горния етаж ще имам библиотека — казах. — Тоест вече имам, но е празна. Ако сега се договорим с функционалите... какви ги приказвам! Ще се договорим, естествено! Ще можем да направим такава библиотека! И ще ги помолим да те направят функционал.

— Нима това е възможно?

— Нали все по някакъв начин го правят... — Протегнах ръка и докоснах гърдите ѝ. — Не, не искам да си библиотекарка. Ще си

развалиш зрението и ще започнеш да носиш очила. И постоянно ще ходиш, заровена в някоя книжка.

— А аз ще си свалям очилата. И ще ходя, заровена в теб. Ето така...

Тя меко се отпусна върху мен. Целуна ме по устните, по шията, по корема, започна да се спуска надолу.

— Настя, дори функционалите се уморяват... — казах аз с трагичен шепот.

— Сега ще видим...

— Това... не е честно... — Впрочем след секунда възкликнах. — Не, а това е още по-нечестно!

Настя тихо се засмя. Погледах известно време на фона на небето силуета ѝ, обгърнат от лунна светлина и морски вятър, ту повдигащ се, ту отпускащ се над мен. После усетих как се учести дишането ѝ, хванах я за дланите, стиснах ги. Надя въздъхна, едва чуто застена и се притисна към мен, тялото ѝ още се тресеше от меки вълни, но тя не спираше и дойде моят ред да застена от най-древната и силна от насладите.

— Ти подриваш бойния ми дух... — казах аз малко по-късно. — Предстоят ми сложни разговори, а аз ще се усмихвам блажено и ще отговарям неуместно...

— Тогава се стегни...

— Аха. — Приседнах. Беше ми тревожно. Пустинният плаж, луната в чистото небе, замиращите отблясъци във вълните, красивата девойка до мен — какво друго можеше да желае човек? Увереност в утрешния ден, навярно... — Ще се изкъпем ли?

— Да вървим.

Тя се надигна с лекота. И ние хукнахме по пясъка към водата — точно като в евтините филми.

— Имай предвид, че изобщо не знам дали те обичам или не! — извика Настя, хвърляйки се във водата. — Аз... Не... Знам!

— И аз! — извиках.

И това беше истина. Но именно защото не се бояхме да говорим за това, тази истина изживяваше последните си дни.

Дойдоха при нас сутринта.

Събудих се от разнасящото се отдолу чукане по вратата. Чукането не беше силно или заплашително, не беше дори настойчиво. Но бе непоколебимо. Чук-чук. Дълга пауза. Чук. Отново пауза. Чук-чук.

Който и да беше това, той стоеше до вратата и бавно почукваше по нея. Той имаше много време — цялото време на света — и страшно много търпение. Повече, отколкото е отпуснато на хората.

Настя също се събуди и седна в леглото. Погледна ме тревожно.

— Облечи се — казах ѝ аз. — Котя беше прав, таймаутът ни свърши.

— Ще ни нападнат ли?

— Не, какви ги говориш! Със сигурност са измислили някакво предложение. — Погалих я успокоително по рамото. — Някакви изисквания към мен и към теб... Разбира се, ще се пазарим. Ще обещаем да не им пречим... Само че, моля те, бъди искрена! Те ще почувстват лъжата!

Чук. Чук-чук.

Чукаха по московската врата — тя даваше най-желязното ехо. Жалко. Бих предпочел почукване от Кимгим и посещение на Цай.

— Ще бъда много убедителна. — Настя стана и започна бързо да се облича. Бели панталони, бяла блузка с къси ръкави — летни дрехи, нелепи в есенната Москва. — Знаеш ли, малко ме е страх.

— Всичко е наред — намигнах ѝ аз. — В лошото холивудско кино добрите винаги побеждават.

— А ние добрите ли сме?

— Възможно най-добрите — казах аз, обувайки дънките си.

— Кириле...

— Да?

Настя поклати глава:

— Не, нищо. После ще ти кажа.

Улицата все още беше пуста, както са пусти московските улици в шест часа сутринта, когато пада първият сняг. В малките градчета хората стават и лягат рано. Само в Москва, заспиваща след полунощ, на утринните зимни улици цари пустота.

Наталия Иванова стоеше до вратата. Леко облечена, с протрити дънки, грубовата блуза — огромни червени рози на черен фон, с олющени маратонки. Я, наистина ли работеше на Черкизовския пазар? Валеше лек снежец, който беше поръсил косите на Наталия.

— Мога ли да вляза? — попита тя.

— А ако откажа?

— Това още повече ще усложни нещата — отговори сериозно Наталия.

— Ами... влизай.

Следвайки ме (не ми се искаше да се обръщам с гръб към нея, но още по-малко желяех да демонстрирам страх), Наталия се качи на втория етаж. Огледа се и попита:

— А къде ти е приятелката?

— Прави закуската. — Побутнах един от столовете към Наталия.
— Сядай.

— Благодаря. — Тя седна, наведе се над масата и облегна брадичка на дланта си. Гледа ме известно време. После едва забележимо се усмихна и ми намигна: — Е, какво, забърка ги разни?

— Забърках ги — казах аз покорно.

— Нищо. Все нещо ще измислим. — Тя стана сериозна. И веднага изрече с упрек: — Кириле, що за бесове са се вселили в теб? Откъде е тази надменност? Ти отвори проход към Аркан — за втори път в цялата история на вашия свят. Браво на теб, не споря. Това е... да го кажем така — енергетично сложен процес. Все едно да плуваш срещу течението. Добре, ти се справи. Посрещнаха ли те? Посрещнаха те. Направиха ти великодушно, прекрасно предложение — да ни станеш равен. Да станеш един от нас.

— От вас?

— Кириле, няма защо да те лъжа сега, ти сам си разбрал всичко. Да, аз съм от Аркан. Работата ми е да внедрявам функционали.

— Защо го правите? — попитах. — Това, че експериментирате — ясно е защо. Но за какво сме ви ние? За компания? Прислуга от аборигени? Защо именно аз? Защо не честолюбивият политик Дима или бизнесменът Миша?

— Не си ли разбрал? — попита Наталия с искрено учудване. — Ами, знаеш ли, Кириле... Не, сега няма да ти давам обяснения. Първо трябва да се изясним.

— Ами изяснявай се — промърморих аз. — Какво, пак ли ще взривите бомба?

— Имаме си и други методи — каза Наталия. Без да ме заплашва, просто ме информираше. — А относно бомбата... трябваше да проверим дали вашата технология е способна да навреди на нашата... Кириле, какво да правя с теб?

— Предполагам, че можеш да направиш с мен каквото си поискаш?

— Да — каза тя протичко. — Така че зарежи намерението си да се пазариш. Както реша, така ще стане. Трябва да си благодарен, че ти симпатизират...

— Благодаря — казах мрачно аз.

— Няма да ходиш в Аркан. Във всеки случай — през близките десет години — усмихна се Наталия. — За да не се изкушаваш, ще бетонираме вратата и прозореца.

Запазих печално изражение на лицето, но вътре в мен веднага се разтопи ледена буца. Все пак бях прав! Функционалите не възнамеряваха да ме унищожат! Бях им нужен. Е, или симпатичен.

— И като обществено порицание си под домашен арест. Да речем... за година. Нали? Ще ти доставят продукти. Що се отнася до излизането от кулата... — Наталия изведнъж отново се усмихна с кранчетата на устните си — със сякаш фалшива, но кой знае защо предразполагаща усмивка. — Ех! Да става каквото ще! Оставям ти изхода към Резервата. Иначе тук съвсем ще се вкиснеш. Съгласен ли си?

— Да — бързо казах аз.

— Ще се извиниш на Андрей Петрович. — Наталия укорително ме заплаши с пръст. — Как може така? Да се възползваш от отдалечеността му от функцията, да се сбиеш, да му нанесеш телесни повреди. Не е хубаво! При това подриваш авторитета на полицаите като цяло.

— Извинявам се — казах. — Всъщност ми е много неудобно. Той е толкова... интелигентен човек. С удоволствие ще се извиня.

Горе издрънча някакъв съд. Погледнах към стълбите. Наталия — също. След което въздъхна:

— А сега най-сложното...

— Тя остава с мен — бързо казах аз.

— Кириле, всичко си има граници. Включително и нашата снизходителност. Напразно си взел девойката от Нирвана, точно там ѝ беше мястото. В края на краищата, можеше да я върнат след някой и друг месец. След като се вразуми.

— Значи вината е моя, не нейна.

— Първо, тя е участвала в онези нелепи терористични изпълнения. — Наталия демонстративно сгъна пръст. — Второ — укривала е избягала престъпничка. Трето — нарушила е обещанието да не разгласява и да не пречи, давано от всеки човек, който узнае за функционалите. Четвърто, в отговор на предложението да се покае е заявила, че ще продължи дейността си. И пето, което е най-неприятното — нападнала е функционал! Функционал-полицай, изпълняващ задълженията си.

Наталия гръмко удари с длан по масата.

— Това повече няма да се повтори — казах. — Никакъв тероризъм, никакво укриване. И тя ще се покае. И ще се извини на Андрей Петрович.

— Кириле, не сме в детската градина — поклати глава Наталия. — „Извинявайте, няма повече да правя така“ — и после пак бели. Не, Кириле. Въпросът с Настя вече е решен.

Почувствах, че започвам да се разгорещявам. И сложих ръка върху дланта ѝ, притискайки я към масата.

— Настя няма да ходи никъде — заявих аз. — Това е. Точка. Баста. Край.

Наталия се намръщи. Лицето ѝ се загрози още повече.

— Така и предполагам, че по този пункт ще бъдат най-големите усложнения... За какво ти е бившата държанка на дребен бизнесмен? Какво, малко ли са жените за теб? Избери, която си поискаш! Опитни курви, порядъчни жени и майки, наивни малолетни — погледни през прозореца, цели стада си въртят задниците!

— Избрал съм си.

— Въпросът вече е решен, Кириле — каза Наталия. И аз изведнъж осъзнах, че тя е наблегнала на думата „вече“.

— Настя! — извиках, скачайки. — Настя!

Никой не ми отговори.

— Но ще ти направя отстъпка — продължи Наталия, сякаш не забелязваше поведението ми. — Тя няма да ходи никъде.

Хвърлих се към стълбите, изтичах на втория етаж. Вратата на кухнята беше отворена.

Настя лежеше на пода до печката. В тигана бавно загаряха бърканите яйца — с някакво тъгълче на съзнанието отбелязах, че са направени като за деца, във вид на весела муцунка с очи-жълтъци и ивица бекон вместо усмихваща се уста. Металическата шпатулка, с която Настя се е готвела да прехвърли яйцата в чинията, беше отлетяла в ъгъла на кухнята.

Когато се наведох над Настя, в очите ѝ все още имаше живот. Живот и страх — те винаги са неразривно свързани. Стори ми се, че ме позна. Стори ми се дори, че се зарадва. Но в следващия миг в очите ѝ дойде смъртта и отнесе със себе си страха.

Поклатих глава.

Не!

Как така? Та това е моят дом. Моята крепост. Дори при глупавата бабичка Бела прислугата се изцели за броени минути. Аз съм митничар. Аз съм почти военен. Изцелих се, когато целият ми корем беше смазан на кайма. А тук дори няма рани.

— Настя! — извиках аз. — Не умирай!

Разтърсих я за раменете, прекрасно разбирайки, че вече е мъртва. Беше се държала поне минута, след като сърцето ѝ е спряло. Паднала е... изпуснатата шпатулка беше издрънчала над главата ми... Защо не е извикала? Не е можела? Или не е поискала? Не е извикала. Но е живяла още поне минута, чакайки да дойда.

— Живей! — заповядах аз. — Живей!

Сложих ръце на гърдите ѝ. Представих си как от пръстите ми излизат невидими токове, задействащи сърцето... Как удря заряд, подобен на синята мълния на дефибрилатор...

Трябва да се получи.

Нали?

Но нищо не ставаше.

Сърцето беше спряло и девойката беше умряла. Никаква мистика.

— Тя е мъртва — каза Наталия. Гледаше ме замислено, застанала на вратата.

— Съживи я! — извиках.

— Не.

— Не можеш? Или не искаш?

— Не искам — призна си Наталия. — Нали ти казах: има неща, които не прощаваме. Нападението срещу полицай е едно от тях. Успокой се. Всичко свърши.

— Спокоен съм — казах аз, гледайки Настя.

— Чудесно. Тази девойка вече е имала трима мъже — още преди да навърши деветнайсет. За какво ти е такава? Не си глупак, нали няма да тръгнеш да ми разправяш, че между вас е имало любов? Нямахте любов, само секс. Нарочно не ви безпокоих през нощта, оставих те да се позабавляваш.

— Ти защо... така грубо? — попитах, гледайки Наталия.

— За да разбереш, че можем да бъдем и груби. — Тя присви очи. — Това момиче не ни е нужно. А теб ни се иска да те запазим. Ако преглътнеш случилото се, ще останеш с нас. Ако не — ще се присъединиш към нея.

— Значи така?

— Точно така.

Прекарах длан през лицето на Настя, затваряйки очите ѝ. Поправих измъкналата се от панталона ѝ блузка. Станах. Оплаках се на Наталия:

— Не разбирам защо тя изтърси онова. Че е по-добре да умреш изправен. Нали полицаят се съгласи да ни даде шанс... Излъгал ли е?

— Не. Щяха да ѝ позволят да живее.

— Невъобразима глупост — казах. — Всички тези гръмки думи и красиви пози... „те няма да преминат“, „все пак тя се върти“, „родината или смърт“, „готова съм да умра за убежденията си“ — всичко това става глупост, когато дойде истинската смърт... Всичко това е за децата. И за възрастните, които ги манипулират...

Наталия кимна одобрително.

— Но тя все пак се върти — казах. — Нали така? Тя се върти и те няма да преминат, родината си остава родина, дори ако смъртта стане смърт, и никой не е готов да умре, но понякога е по-лесно да умреш, отколкото да предадеш... Ти си грозна, зла жена, която никой никога не е обичал. Дори не си дошла в нашия свят, задето обичаш своя. На теб ти е нужна само власт.

Наталия плесна с ръце като учителка, чийто любимец, блестящо решил интегрално уравнение, не е успял да умножи две по две. Върху

лицето ѝ се изписа явно огорчение.

— Ти си мръсница — заявих аз. — Всички вие сте мръсници. И работата не е там, че ни управлявате скришом, че въртите световите както си искате. Така или иначе някой щеше да ни управлява, някой щеше да ни манипулира. И бедата не е там, че ни отнемате свободата, а в замяна ни давате позлатена клетка. Свободата не се измерва в квадратни километри. Бедата не е дори там, че ни отнемате роднините и приятелите. Ние нали все пак ги помним, а това е най-важното. Вие сте мръсници, защото отнемате нас от онези, на които сме скъпи! Вие не им оставяте дори спомена за нас. Но за теб и това се оказа малко, а? За вас хората са фигури, които можете да местите по дъската както си искате, да превръщате една пешка в царица, а друга да махате от дъската, да нагласявате партията си...

Млъкнах.

Млъкнах, защото разбрах всичко. Всичко важно.

Разбрах защо са ме превърнали във функционал.

И попитах:

— Какъв трябваше да стана?

---

[1] Реголлит — слой от рехав хетерогенен материал, покриващ лунните скали. — Бел.прев. ↑

[2] Албедо — отношението между отразената и получената от дадено тяло светлина — т.е. отражателната способност на тялото. — Бел.прев. ↑

Представете си, че имате голяма клетка, в която живеят малки опитни човечета. Трудно е да си го представите? Добре, тогава голяма клетка, в която живеят мънички опитни мишки.

Изобщо, клетките наоколо са много, и във всяка от тях понякога са затваряли мишки. Наистина, в едната клетка самецът се е оказал стерилен, в другата автоматичната поилка се е счупила и е издавила мишките, в третата се е промъкнал див плъх и е изял обитателите, в четвъртата се е съборила кварцовата лампа, от петата мишките са се измъкнали и са се разбягали. Но все пак голямо количество клетки са останали населени. И когато искате да подобрите живота на мишките във вашата клетка, вие поглеждате в съседните — как вървят нещата там? Тези мишки живеят като едно голямо семейство? Забавно. Да видим, може би си струва да приучим и нашите към колективизъм. А тези стоят по ъглите? Какво пък, да понаблюдаваме, току-виж се окаже, че така ще им е по-добре!

Вас не ви интересува особено много съдбата на мишките в другите клетки. Вие не сте садист, нямате нищо против тези мили пухкави създания, но за вас е важна само една клетка — последната, с която сте се сдобили. Живеещите там животински са тези, към които наистина сте се привързали.

А с останалите може да се правят опити.

В тази клетка, където всички стоят по ъглите, няколко личности са се сприятелили и се опитват да съберат голямо стадо? Нередност! Тази контролна група трябва да бъде обособена! Вие, разбира се, сте способни да убиете добилите кураж мишки или да ги изхвърлите в клозетната чиния. Но вие не сте жестоки. И тогава поставяте в различни ъгли на клетката уютни къщички, слагате вътре повече сиренце и разпределяте мишките-нарушители по една във всяка къщичка — на късо синджирче. Мишките даже може да се превържат с красиви цветни панделки и да се хранят усилено с витамини като

компенсация за липсата на свобода. Най-вероятно ще свикнат и даже ще са доволни.

В друга клетка може във водата да се добави някакъв химически препарат. Дали мишките няма да станат щастливи от солидната доза развеселяващо вещество? Не, не се получава, измират. Жалко.

В трета, където мишките са се научили да тичат в колело по посока на часовниковата стрелка, вие изолирате онези, които упорито тичат срещу часовниковата стрелка. Пак къщички, синджирчета и особено вкусна храна.

С течение на времето разбирате, че част от грижите за контролните клетки могат да се прехвърлят на самите мишки. При това точно на онези, които са застрашавали чистотата на експеримента и са били сложени на синджирчета. Те ще привличат вниманието ви със силен писък, ако нещо се случи. И жестоко ще изпохапват своите събратя, които се опитват да тръгнат по техния път. (Когато аз започнах да тичам против часовниковата стрелка, получих къщичка и порция сирене. Ами ако още някой смени посоката на тичане и му дадат моя пай?)

И постепенно процесът се изглажда! Зверчетата в любимата ви клетка се чувстват прекрасно. Те са избегнали чумната епидемия от клетка номер осем, където сте престанали да събирате боклука; не са измрели от скорбут като обитателите на клетка двайсет и пет, където сте провели експеримент с внедряването на нова храна; не са се самоунищожили с ядрено оръжие... Не, не, извинявайте, какво ядрено оръжие, нали говорим за мишки!

Процесът се изглажда.

Сега сте сигурни, че рано или късно ще отгледате популация от симпатични и щастливи мишки.

Пък макар и в една избрана клетка.

— Какъв трябваше да стана? — попитах аз Наталия.

— Аха — каза тя. — Все пак задря... Не знам, Кириле. Не е в моята компетентност. Аз съм акушер-гинеколог, нали си спомняш?

— Акушер-гинеколозите не само помагат при раждане.

— Да, налага им се и да правят аборти. Но не ми съобщават защо на някои трябва да им се помага да се родят, а на други — напротив.

На самата мен ми е жал, знаеш ли... — Наталия се огледа и въздъхна. — Тук при теб беше уютно. Веднага си личеше свестният човек... жалко. Жалко, Кириле.

Тя вдигна ръка — и я прекара по дължината на стената.

Отначало по мазилката се заизвива тънка пукнатина. После нещо изхрущя в стената, от пукнатината се посипа червеникава тухлена прах — сякаш оттам преминаваше зъбат стоманен червей.

Усетих пробождање отдясно, под ребрата. Кратко и остро. Болката избухна и веднага угасна.

Наталия присви очи и замахна с ръка, сякаш дирижирайки невидим оркестър.

Кулата се разтърси — сякаш самата земя под нея се огъваше, неспособна да понесе тежестта на пет свята. Изглеждаше, че всяка тухла в стената подскача, опитвайки се да се задържи на мястото си.

Дъхът ми секна и аз рухнах на пода. С усилие се задържах на колене, опрял ръце в пода. Чистите жълти дъски потъмняваха пред очите ми, покриваха се с мрежа от пукнатини, изкривяваха се и се издуваха.

— Виждаш ли, Кириле — произнесе наставнически Наталия, — невинаги се удава да умреш изправен.

Тя разрушаваше кулата! Нямах власт над мен, но това нямаше значение. Можеше да унищожи функцията ми.

А когато изчезнеше функцията ми, щях да умра и аз.

Опитах се да се изправа. Успях — зданието все още се държеше, значи и аз все още бях функционал. Даже направих няколко крачки към Наталия. Да се протегна... да я ударя... да се вкопча в гърлото й...

Жената се засмя и удари с ръка във въздуха. Витата стълба зад гърба й сякаш се взриви — дървените перила излетяха във въздуха и се пръснаха, чугунените колонки се посипаха с грохот, централният стълб се изкриви, сякаш се разтопи от жегата.

Болка прониза гърба ми като огнено жило, разнесе се като ручей по ребрата ми. Завъртях се, опитвайки се да избягам от терзаещия гърба ми огън, и паднах по гръб, право в краката на Наталия.

Тя се наведе над мен, погледна ме в очите и попита:

— Как си, Кириле? Държиш ли се?

Най-страшното беше, че в гласа й нямаше жестокост, злорадство, садистична възбуда, презрение. Напротив — съчувствие и само

мъничко любопитство. Вкарвайки на нищо неподозиращата мишка смъртоносен токсин, експериментаторът може искрено да обича животните...

Най-важното е да се успокоя. Да прогоня от душата си лепкавия страх.

Тя е по-силна. Тя умее да превръща хората във функционали и да ги лишава от функцията им. Но не всичко се определя от силата. Група младоци начело с Илан са успели да пленят функционала Роза, тъй като тя по своята природа не е боец. Аз успях да победея полицай, защото бях по-близо до своя център на сила — кулата.

Сега съм в самата кула. Разпадаща се, но все още на мястото си. Тук се изцелих след смъртоносното раняване. Ще ми помогне ли това? Не... Какво още? Всяка нощ кулата се променяше съобразно моя вкус. Когато имах нужда, тръбите в кулата се пръснаха. Може ли да помогне това?

Да.

Ако кулата ми се подчини.

Не знам какви сили карат кулата да се преобразява. Изглежда, тя не обича да прави това „пред свидетели“. Но сега тя загива.

— Ти нападна... митничар — изтръгна се от мен. — Ти също нарушаваш... законите на функционалите. Аз мога... да се защитавам.

Изглежда, тези думи се сториха забавни на Наталия.

— Моля. Защиатавай се.

Тя плесна с ръце — и стъклата на прозорците се пръснаха с печален звън. Вдигна ръка — сякаш хващайки нещо невидимо зад мен. Помръдна я.

От тавана се посипаха бели люспи мазилка. Право над мен се появи процепа в тавана.

Притъмня ми пред очите. Сякаш стиснаха черепа ми с кристален обръч.

В този момент висящата на кабел лампа избухна в ослепителна светлина, стъклената колба се пръсна на парченца и кабелът започна да се точи надолу. Разбрах какво става едва когато тънките мустачки, между които с бял дим догаряше волфрамовата спирала, се впиха като змийски език в шията на Наталия Иванова.

Акушерката запищя, извивайки се в дъга. Кабелът продължаваше да се спуска, увивайки се около гърлото й. /Дръпна се нагоре и краката

на Наталия се отлепиха от пода.

Изправих се. Залитнах, но най-острата болка вече ме беше напуснала.

Лицето на Наталия стремително почервеняваше. С отчаяно усилие тя успя да вмъкне длани в примката и леко да разхлаби смъртоносното менгеме. А пронизващия тялото ѝ ток сякаш вече изобщо не го забелязваше.

— Това се вика ласо... — казах аз, гледайки я. — Ето как ставало!

— Престани! — извика Наталия.

Засмях се. Наистина ми беше смешно. След като беше убила Настя, след като хладнокръвно беше започнала да убива мен — просто „пусни ме“?

— Кажй „моля те“.

— Моля те!

— Кажй „повече няма да правя така“.

Очите на Наталия просветнаха. Кабелът я вдигаше все по-високо и по-високо към тавана.

— Идиот! Ако аз умра... всичките ваши функции са вторични към мен! Кулата така или иначе ще рухне! Стотици функционали ще станат обикновени хора!

— Чудесно — казах аз, клатейки глава. — И ти реши, че това ще ме огорчи?

— Ще ти позволим да останеш функционал! — извика тя.

— Умри, твар! — простичко отговорих аз. — Умри, а ние ще станем хора.

— Никой... няма... да ви позволи... — изхриптя Наталия. — Кураторът... ще поправи...

И издърпа ръцете си от примката.

Таванът над нея се разкъса, отвори се лакома бетонна уста — потрепваща, чакаща. Арматурните жезла стърчаха като криви ръждиви зъби. Кабелът се вмъкваше в процепа, вдигайки акушерката между готовите да се съберат части на тавана. Ръцете на Наталия се вдигнаха и се размахаха във въздуха. Разделиха се, разкъсвайки нещо. Смачкаха невидима за мен цел.

Кулата застана. От стените навътре се посипаха тухли. Подът се надигна и започна да се вълнува. Сияещото слънце над Резервата

помръкна, а прозорецът към Земя-17 се обгърна от глуха сива пелена.

В този миг усетих тъгата и нежността, с която нещо голямо, могъщо и умиращо гледа към мен. Така разглежда детските си снимки старецът на преклонна възраст, в чиято душа вече не е останало място за съжаление и горести. По тялото ми като остър разряд премина гъделичкащо пробождане, нещо се опъна и се скъса като струна.

Функцията ми умираше и прекъсваше връзката си с мен.

За няколко разтеглили се до безкрайност секунди всичките ми чувства се изостриха до крайност. Чух хрущането на шийните прешлени на Наталия и бученето на електричката, напускаща платформата на „Северянин“. Видях как на челото на умиращата акушерка избива пот и как блести оптиката на телеобективите, гледащи към моята кула откъм Останкинската, издигаща се в безкрайно далечния Аркан. Надуших горчивата миризма на пържещите се върху печката яйца и вонята на застоялото месо, от което при метростанция „Алексеевска“ правеха дюнери. Почувствах соления вкус на кръв върху устните си и киселия електрически разряд, пронизващ тялото на Наталия. Усетих как върху косата ми като прашни снежинки падат парчета мазилка от тавана и колко еластично се блъскат в Земята ботушите на войника при Вечния огън.

Имаше и още нещо. Замайващо, непривично, непредназначено за обикновените хора. Нещо, подобно на спомени, само че с друг знак. Смесица от цветове, звуци, миризми, вкусове, усещания.

... Кажете, Дмитрий, а как е прието при вас... разгребвам с ръце сивата пелена, усещането е сякаш плувам в пача... тежка металическа походка, звънтящи крачки... нетърпима отровна горчивина разяжда устните ми... почти непоносима тежест, не мога да я удържа...

Светът стана нетърпимо ярък и обидно малък. А после се сви в една точка — в мен. Тялото ми натежа, залитнах.

Трудно е отново да станеш човек. Почти толкова трудно, колкото и първия път. Откъсвайки се от уютата и безопасността на майчината утроба, от безтегловното реене в тъмната топла влага — да видиш неуемно за първи път горчивия въздух, да усетиш в пълна степен притеглянето на Земята — и горчиво да крещиш от обида и изумление.

Всичките ми сили на функционал, всичките ми взети назаем умения и способности изчезнаха.

Кулата потрепери. С последно дърпане електрическият кабел вкара Наталия в дупката наред тавана и бетонните плочи се събраха.

Чу се хрущене — отвратително и влажно.

За последен път се изпънаха краката, обути с евтини турски дънки, които стремително се оцветяваха в тъмночервено.

Кулата започна да се разрушава.

И аз скочих през последния прозорец, който не беше обгърнат от сивата мътилка, заемаща пространството между световите. Без да се замислям, протегнал ръце напред, сякаш скачам от кула в басейн. А зад гърба ми се сипеха тухли и плочите се разрушаваха, пръскащата от тръбите вода съскаше и чупещи се дъски хрущяха.

Заснежената, твърда като камък земя се понесе към мен и аз затворих очи.

Ямата беше дълбока метър и половина. Поръсена отгоре със сняг и пълна до самото си дъно не с обикновения градски боклук, а с гнили листа, спаружена мокра трева, срязани клони. Какво е това, компостната купчина на местния градинар? Как не я бях забелязал по-рано? И по какво чудо се беше озовала точно под прозореца, от който скочих?

Нищо не става случайно!

Леко се натъртих, ръката ми се одраска в един остър клон, във врата ми влезе боклук, при това бях мокър, но бях жив. Жив въпреки всичко.

Настя умря.

А Наталия Иванова, функционал-акушер, пукна.

От втория опит все пак успях да я убия.

Измъкнах се върху снега, подхлъзнах се. Погледнах подозрително назад към ямата и хукнах към кулата.

Тя продължаваше да си стои там, малко встрани от железопътната линия, и си изглеждаше все същата изоставена водонапорна кула. Само датата над вратата — „1978“ — вече я нямаше. А нали това е годината на раждането ми... как не съобразих веднага.

Нямаше никакви следи от разрушения. Прозорчето на три метра над земята беше разбито... е, какво толкова — стъклата в изоставените

сгради винаги са счупени.

Дръпнах ръждивата врата и тя със скърцане поддаде. Вътре беше тъмно, само от прозорчето падаше тесен лъч светлина, към който сега се беше присъединила и светлината от вратата. Никакви етажи и прегради, естествено. Висока кухня, запълнена с ръждива цистерна. На пода — отломки от тухли, стъкла, безстопанствени жезла, боклуци. Само най-изпадналият клошар би се навил да живее тук.

Настя лежеше до самата врата.

Седнах до нея, притиснах ухо до гърдите ѝ. Потърсих пулс.

Не се случват чудеса.

Може би ако беше функционал... Ако наистина след смъртта на Наталия всички, които е превърнала във функционали, отново стават хора... Но не, пак щеше да е същото. Животът си е живот, а смъртта — смърт. Функционалът може да си поиграе с нея на криеница, ако тъмнината е особено гъста, а стаята — просторна. Но ако те е хванала и костеливата ѝ ръка те е потупала по рамото, няма връщане назад.

— Прости ми — казах. — Трябваше да те оставя в Нирвана. Прости ми, Настя.

Разбира се, тя не ми отговори. И беше безполезно да се утешавам с това, че най-вероятно би ми простила.

А и аз самият се бях оказал глупак. Съвсем малко по-предпазлив и предвидлив от Настя. Държах се като... как? Като функционал. Действах в рамките, които ми бяха задали.

Не биваше необмислено да скачам от свят в свят. Не биваше гордо да се отказвам от съюзи и самоуверено да се хвърлям в битките. Докато не се случи непоправимото, докато не загина Настя, докато не се опитаха да ме поставят на колене, имаше възможност да лавирам. Аз не се възползвах от нея.

По-добре на мое място да се бе оказал някой политик. Той щеше да успее да проведе дълга игра... За да открие накрая, че отдавна е започнал да угодничи.

Не, глупаво беше да се отчайвам. Ако приемеш правилата на тази игра, вече си загубил. Това е като в казиното — дали ще заложиш на число или на цвят, на нула, четно или нечетно, заведението винаги печели. Ако приемеш правилата на играта им, ставаш един от тях. И в това е цялата хитрост. Като в един стар роман, който бях чел като дете: когато научиш тайния език на врага, започваш да мислиш на него. Да

мислиш като врага. Както в още по-старата легенда — убивайки дракона, ти самият ставаш дракон. Всеки, достатъчно хитър, за да изиграе функционалите от Земя-1, е станал същият като тях. Нали мечтата на политика Дима беше точно това, което правят с нас жителите на Аркан — да получат изпитателна площадка, тренировъчен полигон. С най-добри намерения, естествено...

Нямаш никакви шансове да победиш, ако влизаш в боя като човек. И нямаш никаква нужда от победа, ако станеш функционал.

Нужен е трети път. А трети път няма.

Погалих Настя по студената буза. Трябваше да повикам Бърза помощ. Но не веднага. Първо щеше да се наложи да си тръгна. Не исках да попадам в милицията сега, когато отново бях обикновен човек. Щеше да се наложи да доказвам много, много дълго, че съм попаднал случайно в изоставената сграда и случайно съм намерил там трупа на девойка. При това девойка, с която предишната нощ сме били близки.

Но не ми се искаше да я оставям така, върху разбитите тухли и парчетата от бутилки. Разчистих с върха на обувката си малко пространство, внимателно вдигнах Настя и я сложих там. Положих ръцете ѝ покрай тялото.

Дясната ѝ длан беше разтворена. Лявата — свита в юмрук. След секундно колебание разтворих пръстите ѝ.

Блестящо металическо пръстенче. Не златно или сребърно, естествено. Нещо като никелирана стомана. Ако бях митничар, моментално бих назвал химическия състав, стойността и размера на митото.

Пръстенче.

Вдигнах го. Повъртях го в ръка. Кой знае защо, ми се струваше важно откъде се е взело. Настя е стояла до печката... канела се е да извади от тигана пържените яйца... Но да, разбира се. Халкичката от ръкохватката на металическата шпатулка. Всички прибори — вилиците, ножовете, черпакът за пяна — имаха такива халкички.

Защо точно тази е оцеляла?

Защото мъртвата девойка я е стискала в ръка? Човешка ръка, непринадлежаща на света на функционалите.

Премерих пръстенчето — то пасна на безименния ми пръст, сякаш го бях купил в бижутериен магазин.

Така да бъде.

Погледнах още веднъж мъртвото лице и се изправих.

И чух стъпки до вратата.

— Кириле? Какво се е случило тук? Ама че работа! — Котя стоеше в отвора на вратата, вглеждайки се с недоумение в тъмното, мръсно помещение. — Като след набег на махновците^[1]... Сражава ли се? От Аркан ли те нападнаха?

— Как се озова тук? — попитах. — Трябваше да заминете.

— Сърцето ми подсказа — разпери ръце Котя. — Чувствах, че не са добре нещата... Оставих дамата в Шереметиево и тръгнах към теб...

В този момент очите му се адаптираха към тъмнината и той млъкна.

— Настя умря — казах. — Просто така...

— Защо?

— Наталия я уби. Функционалката-акушерка.

— Много съжалявам — промърмори Котя. — Наистина много съжалявам... Къде е Наталия?

Свих рамене:

— Последния път, когато я видях, от кръста нагоре беше тънка като картон. Струва ми се, че вече не е никъде. Това дори функционал не може да го понесе.

— Уби ли я? — попита недоверчиво Котя.

— Е, да. Тя уби Настя и започна да разрушава кулата. Успях да унищожа Наталия. Но кулата загина.

— Сега отново си обикновен човек. — Това не беше въпрос, а констатиране на факта.

— Аха.

— Но как си успял да я убиеш?

— Това е моя тайна — изрекох загадъчно аз. — Да се махаме оттук. Вече не можем да помогнем с нищо на Настя.

Излязохме от кулата, аз затворих вратата, взех от земята шепа чист сняг и потърках дръжката на вратата. Не си струваше да оставяме пръстови отпечатъци.

Котя ме погледна в очите:

— Кириле... но как? Та тя е акушер! Илан ми разказа — акушерите могат да унищожат всеки, когото са направили функционал.

Кулата ти е разрушена, станал си човек и си я убил? Не вярвам!

Беше ми тъжно. Много, много тъжно. Освен това — и страшно студено в мокрите ми панталони и ризата с къси ръкави на заснежената зимна улица.

— Ще ти го кажа на ухо — рекох аз, озъртайки се. Котя послушно обърна глава. Наведох се към ухото му и прошепнах: — Работата е там, че всеки функционал си има особено чувствителни клетки на крайчетата на ушите. Ако удариш функционал по ухото, той умира от разстройство!

Котя изсумтя и се изправи. Погледна ме в очите:

— Кириле, не се майтапи...

— Само едно не разбрах... — продължих аз със същия шепот, без изобщо да се безпокоя дали Котя ще ме чуе, или не. — Ще подейства ли това на куратор? Или не? А?

— Не знам — каза Котя и свали очилата си.

— Ще проверим ли върху теб? — поинтересувах се аз.

---

[1] Отрядите на украинския анархист Махно (1888–1934), взели участие в Гражданската война в Русия — първо на страната на болшевиките, а после — срещу тях. — Бел.прев. ↑

И все пак Борхес не е бил прав.

Освен трите велики сюжета съществува поне още един, заслужаващ същото внимание.

Това е предателството на приятеля и измяната на любимата.

Войната никога не би започнала, веселите елински царе не биха тръгнали за слава (ако трябва да сме честни — за богатства), не биха обсаждали Троя, а Одисей не би се скитал по пътя към дома, ако Елена не беше избягала с Парис. Джим Хопкинс не би хукнал да търси съкровища в компанията на ескуайър Трилони и доктор Ливзи, пиратите не биха щурмували форта, а злополучният Бен Гън накрая не би се върнал вкъщи, ако Били Боне не беше измамил приятелите си и не беше избягал с картата.

Макар че, от друга страна, ако не беше измяната на Елена, не бихме узнали за верността на Пенелопа.

Любовта и приятелството са нещата, заради които се налага да се търпят измените и предателството.

И все пак винаги е тежко да бъдеш предаден.

Котя въздъхна и сведе поглед. Виновно сви рамене и каза:

— Можеш да опиташ... Как узна, че съм куратор?

— Наталия ми каза.

— Не е могла да ти каже това — поклати глава Котя. — Наталия не знаеше, че съм куратор. Изобщо не подозираше, че съм функционал.

— Да. Тя ми каза само за куратора. А аз сам се сетих, че това си ти. Твърде късно, за съжаление. — Не издържах и повиших тон: — Не е възможно във файлове да се запази споменаване за функционалите! Не е възможно! Полицаят, бившият историк, се оплакваше, че дори сега писмата му не се получават, че файловете се изтриват. Ако целта е да се извадят хората от живота, да им се попречи да направят нещо важно, няма да се съхраняват никакви данни! Никакви следи! Изчезват

снимки, училищни табла, детски рисунки. И изведнъж — изключение за твоя компютър? Ха! Не ме размивай, Константине!

Котя кимна. Разпери ръце:

— Ето, винаги става така. Иска ти се да помогнеш... На мен и без това ми беше много неприятно да те пускам при функционалите. И то чрез тази глупачка! Фригидна, злобна неудачница. Аз също не ги обичам тези от Аркан, ако това ще те успокои!

— Тоест ти самият не си оттам?

— Не, Кириле! Нещата не са толкова прости. Нима си мислеше, че от Аркан изпращат десант от акушери, предвождани от началник, които започват да преправят света?

— Горе-долу нещо такова си мислех. — На мен вече ми тракаха зъбите и Котя забеляза това. Въздъхна, откопча топлото си яке, подаде ми го, оставайки по топъл пуловер.

— Облечи се!

— Не, благодаря — поклатих глава аз.

— Поне си го наметни на раменете! Нали сега си обикновен човек, ще настинеш!

Не продължих да се инатя — беше твърде студено. С усилия успях да закопчая якето.

— Нещата са много по-различни — продължи Котя. — Силата, която се дава на функционала, не е от него... не е само от него. Тя принадлежи още и на света, в който живее той. При нас не могат да дойдат от Аркан и да започнат да превръщат хората във функционали. Първо трябва да намерят куратор. Някой, който ще научи всичко сам, с тяхна помощ, разбира се. И... да го кажем така, ще контролира ситуацията като цяло. Ще взема глобални решения и ще е отговорен за случващото се.

— Значи ти си наш? — попитах тъпо аз.

— Наш! Възможно най-наш! — засмя се Котя.

— На колко години си?

— Е... на повече, отколкото изглеждам — махна с ръка Котя. — Но аз смятам, че младостта е в душата. Нали?

— Котя. — Намирах думите с усилие. — Но как? Защо? Защо им позволяваш? Защо ни причиняват това?

— Кое това? — възмути се Котя. — Ти какво си мислиш, че при тях, глупаците, цари земен рай? Да, бе! Те са спрели технологиите,

идиотите... Решили са да си шият кафтан с по нишка от всеки свят... При тях например в цяла Африка бушуват войни. Защо? Защото не е имало робство, ето колко сложно е устроено всичко в света! Целият континент е обсаден, опитват се да помирят всички тези Велики Етиопии, Слънчеви Судани и Щастливи Зулусии — нищо не се получава! Затова пък има потоци бежанци навсякъде. Не можеш да се учиш от чуждите грешки, Кириле!

— Но те се учат!

— Така им се струва. А аз смятам, и ще продължавам да смятам, че без прогреса на науката и техниката цивилизацията изпада в стагнация и загива. Така че избрах за нашата Земя пътя на ускореното научно-техническо развитие. Да, аз го избрах! Предлагаха ми и други варианти.

— Войни — продължих да упорствам аз. — При нас също навсякъде има войни. Катастрофи.

— Неизбежно следствие от прогреса — отсече Котя. — Винаги се налага да се жертва нещо. Или епидемии заличават цели страни, или хората се избиват взаимно. Аз направих избор за цялата Земя, Кириле. Това е така. Но само защото нямаше достойна алтернатива.

Гневът ми отмина. Сви се като пукнат балон. Може би отчасти причината беше в характерното за Котя обаяние. Но отчасти — и в уверените му обяснения.

— Не ти предлагам да повярваш на думата ми — продължи уморено Котя. — Ще се договоря с арканците, те няма да тръгнат да спорят с мен. Или, в най-лошия случай, сам ще отворя проход. Аз мога!

— И какво?

— Ще отидем там — обясни Котя. — Ще видиш добре ли живеят там. И ще решиш трябва ли да се търси по-добра съдба, отколкото тази на нашата Земя!

Той пристъпи към мен. Дръпна ме за ръкава.

— Остави ме — помолих го аз.

— Какво се надуваш, Кириле? Не можех да ти се разкрия! Аз също имам някои задължения и принципи. Ако искаш, удрай ме по ушите, по чувствителните точки! Хайде, няма да се съпротивлявам!

— Убиха Настя.

— А аз откъде да знам? — възкликна Котя. — А, откъде можех да знам? Аз самият бих откъснал главата на Наталия за това, ако ти не я беше убил! Нали нещата отиваха натам, че ще постигнете съгласие. Наталия трябваше да ви определи нещо като домашен арест — и това е! Знаех си, че не бива да се доверявам на сексуално неудовлетворени жени! Мъчно ми е за Настя, Кириле! Но дори аз не мога да възкресявам мъртви!

— Наистина ли ти е мъчно за нея? — попитах.

— Да. Много ми е мъчно. Аз не съм ангел. Толкова неща съм виждал... Ти на мое място нощем би крещял от страх. — Очите му изведнъж станаха необичайно сурови. — Но когато умира красива девойка, винаги ми е много тъжно.

— Ти си мизантроп, Котя — казах уморено аз. — Макар и куратор.

— Да. Ако преживееш две световни войни и куп революции, ти също ще станеш такъв... Да вървим, Кириле! Вече и аз замръзнах! Какво се кривиш като осмокласничка пред гинеколог!

— Освен това си и циник.

— След хиляди приятелки и ти също...

— Аз не съм ти. Вече не съм функционал, не ми предстоят такива подвизи.

— Стига! — Котя вече ме мъкнеше подир себе си. — Ще се разберем. Ще ти намерим по-интересна работа. Как ти се струва акушер? Никакъв синджир! Само ще се наложи да работиш в друг свят, има такова правило... Но на теб нали Кимгим ти харесва? А Оризалтан знаеш ли какъв чуден град е? Той им е вместо Москва... Ходя често там.

На мен вече ми се виеше свят от всичко, което ми се беше случило през последния час. Искях да се напия. Или да легна и да заспя. А най-добре — да се напия и да заспя.

Но когато Котя ме доведе до скромно стоящия на улицата нисан, аз все пак се учудих. Колата не беше особено разкошна, но аз бях сигурен, че Котя не умее да кара... с неговото късогледство.

— Защо носиш очила? — попитах аз, сядайки на предната седалка.

Котя запали мотора, пусна отоплението. Потърка ръце, подиша в тях — наистина беше замръзнал. Погледна ме с насмешка:

— Очилата? Мацките повече ме харесват с тях. Очилата ми придават и наивен, и невинен вид.

Премълчах.

Моторът загрея, Котя излезе на пътя. Караше виртуозно, веднага разбрах това. Навярно правеше всичко виртуозно. Все пак беше куратор...

— Знаеш ли, това даже е за добро — замислено каза той. — Разбира се, жалко за Настя... Но затова пък вече не трябва да се преструвам. А и ти вече не си на синджир. Е, ще станеш ли акушер? Много е интересно, повярвай ми! При това с такава функция трябва да е човек с душа, съчувстващ... а не като тази Иванова... Кириле, ще умра от любопитство! Как я уби все пак?

— Не точно аз. Кулата. — Въздъгнах, спомняйки си за странното усещане при прекъсването на невидимата ми връзка с функцията. — Сцената беше като във филм на ужасите. Таванът се разтвори, един оголен кабел обви Наталия около шията — и я издърпа там. А после плочите се събраха. Като челюсти.

— Да не ме лъжеш? — попита Котя.

— Не. Точно така стана.

Котя рязко завъртя волана. Тъкмо излизахме от тунела към рижския мост, но той се отклони от проспекта по глуха уличка, водеща към Останкино. Свърна край банкетата, при някакви гаражи и хамбари. Погледна ме с явна тъга:

— Това е лошо, Кириле. Не можеш дори да си представиш колко е лошо.

— Защо? Тя жива ли е?

Котя поклати глава:

— Знаеш ли вица за Дядо Мраз и детето?

— Кой по-точно?

— Този, в който детето видяло Дядо Мраз и започнало да вика: „Ти си жив! Ти съществуващ!“. А Дядо Мраз отвърнал с въздишка: „Да, наистина съществувам. И сега ще се наложи да те убия“.

Моторът ръмжеше, от климатика към нас духаше топъл въздух. Някъде в далечината затракаха колелетата на електричка. По моста вече се движеше поток от коли — градът се пробуждаше. Започваше новият ден.

Котя ме гледеше строго и огорчено.

— Защо, Котя? — попитах.

— За теб това вече няма значение — каза той с горчивина.

И изстреля ръката си, стискайки ме за гърлото. Само дясната си ръка — но почувствах хватката му, сякаш са я хванали с ковашки клещи. Пред очите ми притъмня, светът се завъртя в прощален валс.

— Колко ми е мъчно... — долетя от пустотата приглушеният глас на Котя.

С последно усилие, в което нямаше никаква мисъл, нанесох безпомощен удар с дясната си ръка, целейки се някъде в главата или шията му. Котя направи небрежен жест, сякаш пропъждайки муха — и аз разбрах, че това леко движение би трябвало да строши всичките кости в ръката ми...

Не ги строши.

Това беше тежка, мощна блокада, но аз я пробих. И неловко стиснатият ми юмрук уцели Котя по брадичката.

Последствията бяха същите, сякаш Константин Чагин са го ударили по мутрата с топор. Ръката му просто беше пометена от шията ми. Сред кървави пръски Котя излетя от колата заедно с вратата. Стъклото се пръсна, а смачканата врата се обви като ламаринено жабо около шията му. В полета си той закачи с крак волана и го изтръгна заедно с кормилната колона. Воланът отлетя на десет метра, по време на полета му се задейства въздушната възглавница, и невинният детайл се приземи върху снега като междупланетна сонда.

Котя лежеше и въртеше глава. От вратата пръскаха парченца от стъкло. Много приличаше на отръскваща се от водата бяла мечка.

Без да разбирам нищо, излязох от колата. Някъде в железните вътрешности на изкривения нисан писна аларма и веднага замлъкна, сякаш стигнала до извода, че е напълно безсилна да промени ситуацията.

— Ти излъга! — закрещя Котя, Гласът му беше хриплив до неузнаваемост, изглежда, гърлото му беше пострадало, когато главата беше повлякла след себе си цялото тяло. Впрочем на някой обикновен човек просто щеше да му се откъсне главата.

— И ти ми се обиди за това? — казах аз.

— Как ти... защо... — Котя се изправи, залитайки. Уплашено се предпази с ръка. — Стой! Да поговорим!

Вървах към него. Още не разбирах защо съм успял да нанеса такъв достоен за функционал-полицай удар. Още по-малко знаех дали ще ми се удаде да повторя фокуса.

Но сега не биваше да спирам. Не биваше да показвам, че съм имал в ръцете си един-единствен туз, а всичко останало е било безполезни карти.

— Бяхме приятели... — започна Котя и веднага млъкна. Разбра, че точно сега между нас няма да се получи разговор.

И тогава той с плавен жест, сякаш дирижирайки невидим оркестър, начерта във въздуха вълниста линия. Именно я начерта — въздухът пламваше пред пръстите му, подреждаше се в странни знаци.

Котя, както си беше с вратата на колата около врата, пристъпи напред, в пламтящия надпис — и изчезна безследно.

Огънят помътня и се разпадна във въздуха на бял, миришещ на сяра дим.

Спуснах се на колене, облегнах се на мръсната гума. Потърках врата си. Колко бях уморен...

Никелираната халка проблясваше на пръста ми.

— Благодаря ти, Настя — казах аз кой знае защо. Това беше патетично и ненужно, но имах нужда да го кажа.

Прииска ми се да пуша. Цигарите ми бяха изчезнали някъде в кулата. Наложих се да стана и да поровя в жабката на нисана. Наистина се намериха цигари. Обикновените „Ел Зет“, които винаги пушеше Котя, и непознатите ми „Трежър“ в красива квадратна кутия със сребрист цвят. Скъпи, навярно. Реших да не скромнича, отворих кутията и запалих.

Хубави цигари. Ако не са по-скъпи от петдесет рубли, ще си купувам понякога...

И в този момент звънна мобилният телефон в джоба ми.

Пропуснах няколко от позвъняванията, дърпайки си от ароматния дим. После извадих телефона и без да поглеждам в екранчето, казах:

— Ало...

— Кириле, къде изчезна?

Нещо в гърдите ми трепна.

— Татко? — казах аз, не вярвайки на ушите си.

— Да, не е майка ти! Майка ти е обидена, че не се обаждаш. И горките цветя, всичките са увехнали. Кога ги поля за последен път?

— А?

— Кога поля за последен път цветята?

— Преди... пет дни?

— Кириле, ти там пушиш ли? — попита баща ми с подозрение.

— Да.

— Никога не съм предполагал, че ще кажа такова нещо, но надявам се, че е тютюн! — отсече баща ми. — Къде се губиш?

— Ами... насам-натам... В последно време все повече на „Алексеевска“. В Кимгим, в Резервата... надникнах веднъж в Аркан.

— Мислех си, че вече си ги надраснал нощните клубове — въздъхна баща ми. — Е, какво? Майка ти готви разни вкусотии, аз съм сложил турската ракия да се изстудява. Ще наминеш ли да пийнем по чашка?

— Ще дойда — казах. — Веднага идвам. Много ви чаках. Много ви обичам. Само пътьом ще отскоча до „Рижска“. Как мислиш, може ли на гара „Рижска“ да се купи билет до Харков?

— Може — каза баща ми, объркан от неочакваната ми сантименталност. — А какво ще правиш в Харков?

— Ами... работа... — казах неопределено аз, гледайки краката си в подгизналите тънки обувки. — Макар че... добре, после ще отскоча. А пазите ли ми ключа от апартамента?

— Какво да го правим, няма да го изхвърлим, я?

— Наистина — съгласих се аз. Телефонът предупредително изпиука и аз загасих цигарата в снега. — Татко, свършва ми батерията. Идвам.

Никак не ми беше лесно да хвана такси. Никой не искаше да спира пред моста и то заради окалян младеж с летни дрехи и яке, което не е негов размер. Най-накрая спря една раздрънкана жигула шестица, типично московско „шахид-такси“^[1].

— Към Перово... — казах аз, отваряйки вратата.

— О! Сядай, драги! — Шофьорът изведнъж ми се усмихна. И си спомних, че точно с него се разкарвах из града преди седмица, опитвайки се да намеря някакви свидетелства за съществуването си.

— Благодаря. — Седнах. И дълбоко се замислих. „Пътните“ ми също бяха останали извън този свят. — Слушай... работата е такава...

— Нямах пари?

— Аха — помърморих аз. — Не, като пристигнем, ще взема от родителите ми...

— Не бива от родителите, това не е хубаво — голям човек да иска пари от родителите си — отговори кавказецът. — Когато имаш — ще ми дадеш.

— Как ще ти ги дам?

— Два пъти се возиш при мен — ще има и трети.

Облегнах се на продънената седалка и загледах тъпо и безучастно как шофьорът се престрои нахално от последен в редицата и навлезе в кръговото движение. После бръкнах в джобовете на якето на Котя.

В левия джоб се намери портфейл, който безсрамно отворих, след което казах на шофьора:

— Фалшива тревога. Имам пари.

Дори и да заподозря нещо, той не огласи мислите си.

А в другия джоб намерих мобилния телефон на Котя.

С любопитство прегледах адресния списък — някои имена ми бяха познати, други — не. Спрях се на фамилията Мелников. Позамислих се — и набрах номера.

— Моля — отговори с учтивия, но нетърпелив глас на зает човек писателят фантаст.

— Здравейте, Дмитрий Сергеевич — казах. — Обажда ви се Кирил Максимов, приятелят на Кот... на Константин Чагин. Помните ли, идвахме при вас преди седмица? Звъня от неговия телефон.

— Тъъ... да, да, помня. — Гласът на писателя леко изгуби официалността си. — Вие сте младежът, който разказа историята... хм... И как са нещата сега? Разпознават ли ви?

— Правилно се досетихте, че това е сюжет за фантастичен роман, който искам да напиша — казах бързо аз. — Извинявайте, че представих всичко като реална история. Веднага ми стана ясно, че сте ме разкрили.

— Е, младежо, ако бяхте съчинявали истории колкото мен... — разсмя се доволно писателят. — Какво пък, пишете! Интересно ми е как ще го развиете. Кажете само за паспорта — как...

— Химикали — казах аз. — Увеличах се от химията в училище.

— Аха — изрече Мелников с най-дълбоко удовлетворение. — И това съм го разбрал правилно. Да ви е за урок! Не смятайте писателите фантасти за склонни към мистика!

— Ако може, само един бърз въпрос! — помолих го аз. — Само един. Кажете, как обикновено наричат във фантастиката свят, паралелен на Земята?

— Какво имате предвид? — не разбра писателят.

— Ами например намират планета, почти като Земята. Как ще я нарекат? Земя-2?

— Много е вероятно — съгласи се Мелников. — Например прекрасният писател, класикът на американската фантастика...

— А ако намерят наведнъж десетки подобни на Земята?

Мелников замълча. Попита с подозрение:

— Е... намират. И какво?

— Тях също ли ще ги нарекат Земя-2, Земя-3 и така нататък?

— Предполагам, че в този случай номерацията ще започне от единицата — отговори Мелников, без да се поколебае. — Названието „Земя-2“ подчертава уникалността на нашата планета. Но ако численият ред е дълъг, уникалността на „оригиналната Земя“ ще се подчертае по-добре с отсъствието на какъвто и да било номер.

— Много ви благодаря — казах изразително. — И аз така си помислих. Благодаря!

Прекъснах връзката. Погледнах към шофьора.

— Нещо не е наред, а? — попита той.

— Винаги нещо не е наред.

— Вярно. Ето на мен гумата ми е съвсем изтъркана. А пътят е като стъкло! Какво си мисли кметът? Такъв голям град, столица... много коли, много пари...

Седях, затворил очи, и слушах бавните му оплаквания.

— Хората по света вече са измислили всичко, и каква полза от това? Някъде воюват, някъде се карат. Светът е един и не можем да го поделим. Както не е имало щастие, така няма и сега...

— Всичко е наред — казах. — Повярвайте ми. Всичко тепърва предстои.

Колата подрънкваше върху разбития път и от време на време правеше зигзази. Трябваше да отида при родителите си. Да купя билети. Да намеря Кашу. Ако беше настъпило времето на злите чудеса,

трябваше да намеря в себе си мъжество да остана добър. Погладих с палеца си студената металическа халка и повторих:

— Всичко тепърва предстои.

2004–2005 г.

---

[1] Шахид-таси (жар.) — частни таксите с шофьори от кавказки произход в Москва. — Бел.прев. ↑

Издание:

Сергей Лукьяненко. Чернова

Редактор: Лора Шумкова

Коректор: Ива Колева

Дизайн на корицата: Бисер Тодоров

Предпечатна подготовка: Таня Петрова

ИК „ИнфоДАР“, София, 2011

ISBN: 978-954-761-502-1

Черновик, Лукьяненко, С. В.

© С. В. Лукьяненко, 2005

© ООО „Издателство АСТ“, 2005

ISBN: 5-17-033151-7

ISBN: 5-9713-0250-7

ISBN: 5-9578-2740-1

Формат: 60/90/16

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.